

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

73'üncü Birleşim 25 Mart 2026 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	612
II.- GELEN KÂĞITLAR	616
III.- YOKLAMALAR	688, 689
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	631, 633, 636
A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI	631:632, 633:635, 636:637
1.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, İstanbul'un güncel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	631:632
2.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, ekonomideki sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması	633:635
3.- Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan'ın, Muhsin Yazıcıoğlu'nun vefat yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	636:637

V.- AÇIKLAMALAR**632, 635, 637, 653, 660,
674, 682, 683, 706, 709,
712, 721**

1.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Türk çiftçisinin sorunlarına ilişkin açıklaması	632
2.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'in, ülkedeki işsizliğe ilişkin açıklaması	632:633
3.- Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'ın, B-Reçete Sistemi'ne ilişkin açıklaması	633
4.- Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülagü'nün, Dünya Tüberküloz Günü'ne ilişkin açıklaması	633
5.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, esnaftan çifte vergi alınmasına ilişkin açıklaması	635
6.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, bu sabah Bitlis genelinde gerçekleştirilen operasyona ilişkin açıklaması	635
7.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Karabük-Yenice yoluna ilişkin açıklaması	635:636
8.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Muhsin Yazıcıoğlu'nun vefatının 17'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması	636
9.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Orman Haftası'na ilişkin açıklaması	636
10.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hürmüz Boğazı'ndaki savaşın nakliyeciler esnaf üzerindeki etkilerine ilişkin açıklaması	637:638
11.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Uşak Belediyesi çalışanlarının ifadelerine ilişkin açıklaması	638
12.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, ramazan ayına ve bölgede savaşların sürdüğüne ilişkin açıklaması	638
13.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, dosdoğru nasıl olunacağına ilişkin açıklaması	639
14.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, uyuşturucuyla gerçek mücadeleye ilişkin açıklaması	639
15.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Fehmi Altosun'a ilişkin açıklaması	639
16.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Taşova Karsavul köyünün yollarına ilişkin açıklaması	640
17.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in Cumhurbaşkanına yönelik kullandığı dile ilişkin açıklaması	640

18.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, vatandaşın borç yüküne ilişkin açıklaması	641
19.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa'da bir tekstil fabrikasının işçilerine ilişkin açıklaması	641
20.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Kuşadası Belediye Başkanı Ömer Günel'e ilişkin açıklaması	641
21.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, "Nevroz" tutuklamalarına ilişkin açıklaması	641:642
22.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Muhsin Yazıcıoğlu'na ve dosyasındaki gizlilik kararına ilişkin açıklaması	642
23.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Girinci Mahallesi ile Koyunabdal Mahallesi arasındaki yola ilişkin açıklaması	642
24.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'a'nın, sorduğu sorulara ilişkin açıklaması	642:643
25.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, ABD Savaş Bakanının açıklamalarına ilişkin açıklaması	643
26.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Gazeteci İsmail Arı'ya ilişkin açıklaması	643
27.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, Muhsin Yazıcıoğlu'nun vefatının yıl dönümüne ilişkin açıklaması	643
28.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, il planlama uzmanlarına ve diğer kamu emekçilerine ilişkin açıklaması	644
29.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Karadeniz Ereğli Hasbeyler köyünde kurulmak istenen beton santraline ilişkin açıklaması	644
30.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, tarım işçilerinin barınma sorununa ilişkin açıklaması	644
31.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Ayvacık ilçesindeki 2/B arazilerine ilişkin açıklaması	644:645
32.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, fındık üreticisinin mağduriyetine ilişkin açıklaması	645
33.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, sağlık emekçilerine yapılan teşvike ve ek ödemelere ilişkin açıklaması	645
34.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Muhsin Yazıcıoğlu'nun vefatının 17'nci yıl dönümüne, Bediüzzaman Saidi Nursi'nin 66'ncı ölüm yıl dönümüne, bugün Adalet Bakanı Akın Gürlek'in duyurduğu "e-avukat" uygulamasına ve TRT'ye yapılan "Tozkoparan İskender" dizisi için ahşap olarak resmedilen menzil taşıma ilişkin açıklaması	645:647

- 35.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Büyük Birlik Partisi Kurucu Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu'na, şehit olan Uzman Çavuş Selman Akarsel'e, piyasada gübrenin bulunmadığına, Yunus Emre Vakfına, 25 Mart 2026 tarihli Türkiye'nin kısa özetine, muhalefetin dünkü grup önerilerinin reddedilmesine, trafik cezalarını düzenleyen kanuna, bakanların değiştirilmesine ve toplumun bütün yapıları farkında olduğuna ilişkin açıklaması 647:649
- 36.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, "terörsüz Türkiye" vizyonuna, Mescid-i Aksa meselesine, 22 Mart Dünya Su Günü'ne ve Kütüphane Haftası'na ilişkin açıklaması 649:651
- 37.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Şahin Öner'e ve cezasızlık politikasına, "Nevroz" un coşkusunu sindiremeyen bazı kesimler olduğuna ve Dilovası'nda 8 Kasım 2025'te bir kozmetik fabrikasında çıkan yangınla ilgili davaya ilişkin açıklaması 651:652
- 38.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İBB davasına ve bu sabah ünlü 16 kişinin gözaltına alınmasına, TÜİK'in yayınladığı işsizlik rakamlarına, Cihannüma Derneğine ve Türkiye'nin hava savunmasına ilişkin açıklaması 653:654
- 39.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Muhsin Yazıcıoğlu'na, İsrail'in işgal girişimlerine, Türkiye'nin haklı ve güçlü tutumuna, milletin yanında olmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması 655:656
- 40.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, 2025 yılında karşılıksız çıkan çek tutarına ve sayısına ilişkin açıklaması 660:661
- 41.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Göcek için Mapa Şamandıra Projesi'ne ilişkin açıklaması 661
- 42.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, canlı hayvan ithalatındaki vurguna ilişkin açıklaması 661
- 43.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 674:675
- 44.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 675
- 45.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 676

46.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Osmaniye-İskenderun yoluna ilişkin açıklaması	682
47.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, Kayseri pastırmasına ilişkin açıklaması	683
48.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, Eskişehir'de kırk yedi yıl hizmet veren devlet hastanesinin arsasına ilişkin açıklaması	706
49.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, çiftçinin mağduriyetine ilişkin açıklaması	709
50.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Büyükşehir Belediyesinin imar değişikliklerine ilişkin açıklaması	709
51.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hüseyin Fırat'a ve babası Coşkun Fırat'a ilişkin açıklaması	709:710
52.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 16 Martta yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararına ilişkin açıklaması	710
53.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Çek Kanunu mağduriyetine ilişkin açıklaması	712
54.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili sorularına ilişkin açıklaması	721
55.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili sorularına ilişkin açıklaması	721
56.- Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'ın, 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili sorularına ilişkin açıklaması	722
57.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili sorularına ilişkin açıklaması	722
58.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, kaya düşmesi sonucu Yüksekova-Yeniköprü yol hattının tamamen trafiğe kapanmasına ilişkin açıklaması	722

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**653****A) ÇEŞİTLİ İŞLER****653**

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Çin Halk Cumhuriyeti'nden gelen misafirlere "Hoş geldiniz." denilmesi	653
--	-----

VII.- ÖNERİLER**656, 661, 677, 683, 689***A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ*

656:660, 661:674,

677:682, 683, 683:688,

689

1.- YENİ YOL Grubunun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra görev yapan Cumhurbaşkanı Yardımcıları, bakanlar, milletvekilleri, rektörler, belediye başkanları, valiler, kamuya bağlı kuruluşların yönetim kurulu üyelerinin mal varlıklarının sıra dışı artış biçimlerinin şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda tespit edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 25/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Mart 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

656:660, 661:663

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz tarafından, bölgede yaşanan jeopolitik gelişmelerin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkilerinin bütün yönleriyle incelenmesi, stagflasyon riskinin üretim, istihdam ve fiyat istikrarı üzerindeki muhtemel sonuçlarının araştırılması ve ekonomik güvenliği güçlendirecek politika önerilerinin belirlenmesi amacıyla 25/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Mart 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

664:669

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar ve arkadaşları tarafından, basın özgürlüğünün önündeki engellerin araştırılması amacıyla 25/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Mart 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

669:674

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir tarafından, Türkiye'nin hava sahası güvenliğinin mevcut durumunun tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 25/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Mart 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

677:682, 683

5.-AK PARTİ Grubunun, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 259, 250 ve 220 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 1, 2 ve 5'inci sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 1, 2, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 21, 22, 28, 29 ve 30 Nisan 2026 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen

Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; Genel Kurulun çalışma saatlerine; 259 ve 250 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ve 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi 683:688, 689

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI 676

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Celal Adan'ın, Netanyahu'ya ilişkin konuşması 676

IX.- SEÇİMLER 689

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM 689:690

1.- Dilekçe Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim 689:690

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER 690, 706, 710, 713, 722

A) KANUN TEKLİFLERİ 690:706, 706:709, 710:712, 713:721, 722:736

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Elazığ Milletvekili Ejder Açıkkapı ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3560) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 259) 690:706, 706:709 710:712, 713:721, 722:736

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI 737

1.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın, Bakanlık tarafından yayımlanan bir çeviri eserle ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/41086) 737:739

2.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/41236) 740:741

3.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Türkiye'nin Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na koyduğu çekinceleri kaldırması talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/41778) 742:744

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.09'da açılarak üç oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Celal Adan, idrak edilen Ramazan Bayramı'na, İsrail-İran hattındaki gerilime ve Meclise ilişkin bir konuşma yaptı.

Kahramanmaraş Milletvekili Zuhal Karakoç, Türkiye'nin askerî ve savunma sanayisi kapasitesine, Adana Milletvekili Bilal Bilici, Adana'nın sorunlarına,

Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız, savunma sanayisinin başkenti Ankara'ya, İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek, Âşık Veysel'e,

Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç, yılın ilk iki ayında kesilen trafik cezalarına, Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun,

Adana Milletvekili Ayhan Barut;

Çiftçinin girdi fiyatlarındaki artışa,

Samsun Milletvekili Murat Çan, Samsun'un Terme ilçesi Çağlayan Mahallesi'nde faaliyet gösteren taş ocağına,

Mersin Milletvekili Levent Uysal, denklik sorunu yaşayan üniversite mezunlarına,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, Bursa'ya,

Kütahya Milletvekili Mehmet Demir, Nevruz Bayramı'na,

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer, Mescid-i Aksa'nın kapılarına kilit vurulmasına,

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, Tokat'ta yaşlı nüfusun arttığı beldelere,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, Muhabir İsmail Arı'ya,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz, Netanyahu'nun açıklamalarına,

Siirt Milletvekili Mervan Gül, Ramazan Bayramı'na ve Orta Doğu'da yaşanan çatışmalara,

Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez, Mersin Büyükşehir Belediyesine,

Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı, "Kökbörü Oyunları Erciyes 2026"ya,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, Suluova'daki eski devlet hastanesi arazisine,

Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı, CHP Genel Başkanının açıklamalarına,

Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun, ağır hasta mahpuslara,

Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir, gazetecilere ve gerçek sınıf sendikacılarına,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşla, ümmetin yöneticilerine,

Van Milletvekili Zülküf Uçar, "Nevroz"a,

Mersin Milletvekili Perihan Koca, Mersin'deki liman işçilerine,

Bolu Milletvekili İsmail Akgül, Bolu'daki orman köylülerine,

Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan, Şanlıurfa'da yaşanan sel felaketine,

Osmaniye Milletvekili Asu Kaya, DISK GENEL-İŞ'in Kadın Emeği Raporu'na,

Mersin Milletvekili Ali Bozan, Mardin Valisine,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Ramazan Bayramı'na ve Nevruz Bayramı'na, İsrail ile Amerika'nın İran'a yapmış olduğu saldırılara, Profesör Doktor İlber Ortaylı'ya, Gazeteci İsmail Arı'ya, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin ifadelerine ve Öğretmen Ramazan Avuşmak'la ilgili soruşturmaya,

Antalya Milletvekili Uğur Poyraz, şehit olan Uzman Çavuş Yusuf Açıy'a, İran'ın Türkiye'ye doğal gaz göndermeyi durdurduğuna ilişkin açıklamasına, Nevruz'a, siyaset kurumuna seslenmek istediğine ve cezaevindeki gazetecilere,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, 21 Martta kaza kırıma uğrayan helikopterde şehit olanlara, Ramazan Bayramı'na, dünyanın birçok yerinde devam eden zulümlere, Nevruz Bayramı'na, enerji sektöründeki krize ve ABD-İsrail ortaklığının İran'ı hedef alan saldırılarına,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, SMA hastası çocuklara,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Ramazan Bayramı'na, "Nevroz" Bayramı'na ve "Nevroz" alanlarındaki insanların taleplerine, Abdullah Öcalan'ın 21 Martta "Nevroz" alanına gönderdiği mesaja, hasta mahpuslara, cezaevindeki gazetecilere ve sendikacılara,

İstanbul Milletvekili Burak Akburak, Giresun'a İstiklal Madalyası verilmesi taleplerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, tutuklanan gazetecilere, Adalet Bakanı Akın Gürlek'e, İsrail-Amerika saldırılarına ve Riyad bildirisine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, şehit olan Piyade Uzman Çavuş Yusuf Açıy'a, Katar'da meydana gelen kazada şehit olanlara, bölgede yaşanan kaosa ve küresel krize yönelik olarak Türkiye'nin tutumuna, "terörsüz Türkiye" sürecine ve Adalet Bakanına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Pamukkale Üniversitesi öğrencilerine "Hoş geldiniz." denildi.

Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Celal Adan, şehit olan Piyade Uzman Çavuş Yusuf Açıy'a ilişkin bir açıklamada bulundu.

Başkanlıkça;

Aksaray Milletvekili Turan Yaldır'ın Dilekçe Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 24/3/2026 tarihinde,

Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in Başkanlık Divanı İdare Amirliğinden istifasına ilişkin yazısının 16/3/2026 tarihinde,

Başkanlığa ulaştığına ilişkin birer duyuruda bulunuldu.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki heyetin Hırvatistan'da düzenlenecek olan Üç Deniz Girişimi Parlamenter Zirvesi'ne katılımı ve Romanya Temsilciler Meclisi Başkanı Sorin Grindeanu'nun vaki davetine icabetle Romanya'ya resmî ziyarette bulunması hususlarına ilişkin tezkeresi kabul edildi.

YENİ YOL Grubunun, 24/3/2026 tarihinde İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, 28 Şubat 2026'da ABD ve İsrail'in İran'a başlattığı saldırılarla tırmanan ve 24'üncü gününe giren savaşta Türkiye dış politikasının bölgesel konumlanması, taraflarla ilişki yönetimi ve ara buluculuk kapasitesinin değerlendirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 24/3/2026 tarihinde Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz tarafından, tekstil ve sanayi sektöründeki fabrika kapanmalarının ve Türk yatırımcıların üretimlerini yurt dışına kaydırmasının yarattığı istihdam kaybı, ekonomik gerileme, bölgesel kalkınma geriliği ve stratejik riskler kalıcı, bilimsel ve etkin şekilde ele alınmalıdır; sorunun kökenleri, küresel rekabet şartları, iç politika etkileri, teşvik mekanizmalarının yetersizliği, maliyet unsurları, aile ve toplum üzerindeki etkileri, eğitim ve mesleki dönüşüm ihtiyacı, kamu kaynaklarının etkin kullanımı, kapanan işletmelerin rehabilitasyonu, toplumsal farkındalık çalışmaları ve sanayi politikalarının yeniden yapılandırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 24/3/2026 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve arkadaşları tarafından, bireysel borçluluk, yoksulluk ve güvencesizliğin nedenlerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 24 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

CHP Grubunun, 24/3/2026 tarihinde Ankara Milletvekili Okan Konuralp ve arkadaşları tarafından, dezenformasyonla mücadele kanununun gazeteciler üzerindeki baskılarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin Genel Kurulun 24 Mart 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisinin yapılan görüşmelerinden sonra oylaması sırasında istem üzerine yapılan yoklamalarda toplantı yeter sayısı bulunamadı.

Mersin Milletvekili Gülcan Kış, Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, Hatay'ın Kumlu ilçesinde yaşanan sorunlara,

Mersin Milletvekili Faruk Dinç, Ramazan Bayramı'na ve gençlerin taleplerine,

Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez, Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muğla Milletvekili Gizem Özcan, 2/B arazilerindeki fiyatlandırma politikasına,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, Fatmanur Çelik ile kızı Hifa İkra Şengüler'e,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, Ramazan Bayramı'na ve Gaziantep'in spor altyapısındaki yetersizliklere,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, öğretmenlerin taleplerine,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, Osmaniye Belediye Başkanına seslenmek istediğine,

Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever, Sivas Divriği maden işçilerine,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, artan girdi fiyatlarına,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, Nevruz'a,

Bursa Milletvekili Hasan Öztürk, hızlı tren için arazileri kamulaştırılanlardan verilen paraların geri istenmesine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Celal Adan, Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'tan gelen mesaja ilişkin bir açıklamada bulundu.

Yapılan yoklamalar sonucunda toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince, 25 Mart 2026 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 19.43'te birleşime son verildi.

Celal ADAN

TBMM Başkanı Vekili

Nurten YONTAR

Tekirdağ

Kâtip Üye

İshak ŞAN

Adıyaman

Kâtip Üye

II.- GELEN KAĞITLAR

No: 117

25.03.2026 Çarşamba

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcısı (Cevdet YILMAZ)

1.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir genelinde imamı bulunmayan camilere imam atanması talebine ve DİB'den diğer kamu kurumlarına naklen geçen personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/41011)

2.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak İl Müftülüğünde mobbing ve usulsüz işlemler yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41012)

3.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, Türkiye Varlık Fonu bünyesinde bulunan şirketlerin denetlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41014)

4.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, CİMER bünyesinde görev yapan personel sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41015)

5.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41131)

6.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 2024-2025 yıllarında kamu kurum ve kuruluşları, bağlı ortaklıkları, kamu bankaları ve kamu iştiraki şirketler tarafından yapılan reklam, tanıtım ve ilan harcamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41132)

Adalet Bakanlığı

7.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, 2002-2025 yılları arasında gerçekleştirilen özelleştirme işlemlerine karşı idari yargıda açılan davalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41016)

8.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, İzmir'de 16 yaşındaki bir kız çocuğunun yaptığı sosyal medya paylaşımı nedeniyle tutuklanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41017)

9.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, İzmir'de 16 yaşındaki bir kız çocuğunun yaptığı sosyal medya paylaşımı nedeniyle tutuklanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41018)

10.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, İzmir'de 16 yaşındaki bir kız çocuğunun yaptığı sosyal medya paylaşımı nedeniyle tutuklanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41019)

11.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Siirt'in Eruh ilçesinde meydana geldiği iddia edilen bir cinsel istismar vakasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41020)

12.- Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu'nun, Şanlıurfa'da gözetim altına alınarak sınır dışı edilen bazı yabancılara kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41021)

13.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, İzmir'de 16 yaşındaki bir kız çocuğunun yaptığı sosyal medya paylaşımı nedeniyle tutuklanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41022)

14.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, cezaevinde bulunan bir mahkuma yapılan telif ödemesinin terörün finansmanını sağlama kapsamında değerlendirildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41023)

15.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ta meydana gelen protestolar esnasında kolluğun gözaltına alınanlara kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41024)

16.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, anadilde eğitime ilişkin yazılı soru önergesi (7/41025)

17.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan mahkumların sağlık hizmetlerine erişimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41026)

18.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Beşikdüzü T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/41027)

19.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Van T Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41028)

20.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Marmara 5 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/41029)

21.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Van T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/41030)

22.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinin yakınında bulunan beton santralinin mahkumların sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41031)

23.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinin yakınında bulunan beton santralinin mahkumların sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41134)

24.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, son 5 yılda cezaevlerinde bulunan çocuklara dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41135)

25.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağlı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41136)

26.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'da bir gazetecinin uğradığı saldırı hakkında yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/41137)

27.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, 2025 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından cezaevlerinde yapılan eğitimlere katılan kadın mahkum sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41138)

28.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, son 5 yılda Erzincan'da hakkında icra takibi başlatılan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41139)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

29.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Ağrı'nın Patnos ilçesinde meydana gelen bir kadın cinayeti vakasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41032)

30.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Kahramanmaraş'ta eşi tarafından öldürülen bir kadına ve kadın cinayetlerinin önlenmesine yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41033)

31.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, Kahramanmaraş'ta eşi tarafından öldürülen bir kadına ve kadın cinayetlerinin önlenmesine yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41034)

32.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, bir dernek tarafından yayımlanan 2025 yılı kadına yönelik şiddet raporuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/41035)

33.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, açlık veya yoksulluk sınırı altında yaşayan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41036)

34.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2025 yılları arasında Diyarbakır'da sosyal yardım alan hane sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41037)

35.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2020-2026 yılları arasında Uşak ilinde kadına yönelik şiddetle mücadeleye dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41038)

36.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, 2025 Aile Yılı kapsamında Bakanlıkça yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41039)

37.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41140)

38.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, eşi vefat eden ve sosyal güvencesi bulunmayan kadınlara sağlanan desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41141)

39.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, 2023 yılından bu yana Bakanlık tarafından Tekirdağ'a yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41142)

40.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağlı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41143)

41.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, ülke genelinde ve Bartın'da hizmet veren kreşlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41144)

42.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, yoksullukla mücadele politikalarına ve sosyal desteklerin genişletilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41145)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

43.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Şırnak'ta bulunan bir petrol sahasında çalışan işçilerin sendikal haklarını kullanmalarının engellendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41040)

44.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, genç işsizliğine ve erken yaşta emekli olanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41041)

45.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2002 yılından günümüze kadar özelleştirilen kamu kurumlarındaki personelin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41042)

46.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41146)

47.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Manisa'nın Soma ilçesinde bulunan bir termik santralin faaliyetlerinin durdurulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41147)

48.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağlı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41148)

49.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli'de 15-34 yaş arası ne eğitimde ne de istihdamda yer alan gençlerin sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41149)

50.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Burdur'da 15-34 yaş arası ne eğitimde ne istihdamda yer alan gençlerin sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41150)

51.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Isparta'da 15-34 yaş arası ne eğitimde ne istihdamda yer alan gençlerin sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41151)

52.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, ülke genelinde 15-34 yaş arası ne eğitimde ne istihdamda yer alan gençlerin sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41152)

53.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Kütahya'da 15-34 yaş arası ne eğitimde ne de istihdamda yer alan gençlerin sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41153)

54.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Uşak'ta 15-34 yaş arası ne eğitimde ne de istihdamda yer alan gençlerin sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41154)

55.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, kamu hastanelerinin iş sağlığı ve güvenliği açısından tehlike sınıfının değiştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41155)

56.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, 2023 yılından bu yana Bakanlık tarafından Tekirdağ'a yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41156)

57.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana ilindeki istihdama dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41157)

58.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, oksijen cihazı temininde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41158)

59.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'ın, 2026 yılının Ocak ayında yaşanan ölümlü iş kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41159)

60.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, İŞKUR aracılığıyla Erzincan'da işe yerleştirilen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41160)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

61.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, İzmir'in Menemen ilçesinde 1. derece sit alanı ve mera vasfı olan arazilerin yapılaşmaya açılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41043)

62.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van ili Başkale Belediyesi tarafından yürütülen Modern Mandıra Tesisi Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/41044)

63.- İstanbul Milletvekili Fethi Açık'ın, İstanbul İl Risk Azaltma Planı kapsamında bugüne kadar yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41045)

64.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Aydın'ın Söke ilçesinde faaliyet gösteren bir kağıt fabrikasının su kullanım miktarına ve çevreye etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41046)

65.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, İzmir'in Menemen ilçesine bağlı Doğa Mahallesi'nde yapılması planlanan sosyal konutların inşa edileceği alana ilişkin yazılı soru önergesi (7/41047)

66.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa'nın Karaköprü ilçesindeki bazı binaların istinaf duvarlarının yıkılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41048)

67.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa'nın Eyyübiye ilçesinde inşa edilen TOKİ konutlarının sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41049)

68.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinin yakınında bulunan beton santralinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41050)

69.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, İzmir'in Menemen ilçesine bağlı Doğa Mahallesi'nde yapılması planlanan sosyal konutların inşa edileceği alana ilişkin yazılı soru önergesi (7/41051)

70.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevi yakınında bulunan beton santralinin mahkumların sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41161)

71.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41162)

72.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, 2023 yılından bu yana Bakanlık tarafından Tekirdağ'a yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41163)

73.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da hava, su ve toprak kirliliğiyle mücadele etmek için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41164)

74.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağlı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41165)

75.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Merkez ilçesine bağlı Halıcılar köyünde bulunan 2/B arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41166)

76.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli'nin Lüleburgaz ilçesinde yapılması planlanan yakma tesisinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41167)

77.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'ın Nazilli ilçesinde kurulması planlanan kum ve çakıl ocağının çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41168)

78.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Çorum'un Sungurlu ilçesine bağlı Karakaya köyünde açılması planlanan maden ocağının çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41169)

79.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van'da yürütülen İlk Evim Arsa Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/41170)

80.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Türkiye genelinde atık su arıtma ve katı atık bertaraf tesislerinin mevcut durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/41171)

81.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da son beş yılda çevrenin korunmasına yönelik yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41172)

82.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, İzmir'in Kiraz ve Ödemiş ilçelerinde maden sahası olarak ilan edilen alanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41173)

Dışişleri Bakanlığı

83.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağlı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41176)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

84.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan'ın Damal ilçesinde doğal gaz hizmeti sağlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41052)

85.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41177)

86.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, Manisa'nın Soma ilçesinde bulunan bir termik santralin faaliyetlerinin durdurulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41178)

87.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağlı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41179)

88.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, 2021-2025 yılları arasında enerji şirketlerine ayrılan bütçe kaynaklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41180)

89.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Kiraz ilçesinde maden sahası olarak ilan edilen bir alana ilişkin yazılı soru önergesi (7/41182)

90.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, İzmir'in Kiraz ve Ödemiş ilçelerinde maden sahası olarak ilan edilen alanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41183)

91.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan ilinin bazı ilçe ve beldelerine doğal gaz altyapısı kurulması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41184)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

92.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, lisans öğrencilerine verilen burs miktarının artırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41053)

93.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2020-2026 yılları arasında Uşak ilinde kız çocuklarının spora katılımını artırmak için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41054)

94.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41185)

95.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağlı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41186)

96.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, 2023 yılından bu yana Bakanlık tarafından Tekirdağ'a yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41187)

97.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, genç işsizliğini azaltmak için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41188)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

98.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2025 yılları arasında gerçekleşen gıda enflasyonuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/41055)

99.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çiftçilerin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41056)

100.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41189)

101.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 2025 yılında Burdur ilinde tahakkuk eden ve tahsil edilen vergi bedellerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41190)

102.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, 2003-2026 yılları arasında gerçekleştirilen özelleştirmelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41191)

103.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştay'ın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41192)

104.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştay'ın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Türkiye Kalkınma Fonu ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41193)

105.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine bütçeden ayrılan desteğin artırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41194)

106.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, son 10 yılda Kütahya'da hakkında icra takibi başlatılan ve haciz işlemi uygulanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41195)

107.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, son 10 yılda Isparta'da hakkında icra takibi başlatılan ve haciz işlemi uygulanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41196)

108.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, son 10 yılda Burdur'da hakkında icra takibi başlatılan ve haciz işlemi uygulanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41197)

109.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, son 10 yılda Denizli'de hakkında icra takibi başlatılan ve haciz işlemi uygulanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41198)

110.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2002-2026 yılları arasında Denizli ilinde bireysel kredi ve kredi kartı borcu nedeniyle haklarında icra takibi başlatılan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41199)

111.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2002-2026 yılları arasında Türkiye genelinde bireysel kredi ve kredi kartı borcu nedeniyle haklarında icra takibi başlatılan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41200)

112.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, son 10 yılda Türkiye genelinde hakkında icra takibi başlatılan ve haciz işlemi uygulanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41201)

113.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2002-2026 yılları arasında Burdur'da bireysel kredi ve kredi kartı borcu nedeniyle haklarında icra takibi başlatılan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41202)

114.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2002-2026 yılları arasında Isparta'da bireysel kredi ve kredi kartı borcu nedeniyle haklarında icra takibi başlatılan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41203)

115.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, son 10 yılda Uşak'ta hakkında icra takibi başlatılan ve haciz işlemi uygulanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41204)

116.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avar'ın, özelleştirme uygulamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41205)

117.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, bir şirketin bir kamu bankasına olan kredi borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41206)

118.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağlı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41207)

119.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2026 yılındaki bireysel kredi kullanımı ve kredi kartı harcamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41208)

120.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2002-2026 yılları arasında Kütahya'da bireysel kredi ve kredi kartı borcu nedeniyle haklarında icra takibi başlatılan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41209)

121.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2002-2026 yılları arasında Uşak'ta bireysel kredi ve kredi kartı borcu nedeniyle haklarında icra takibi başlatılan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41210)

İçişleri Bakanlığı

122.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Ankara'da bir araç muayene istasyonunda uğradığı saldırı sonucu hayatını kaybeden bir polis memuruna ilişkin yazılı soru önergesi (7/41057)

123.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, eski bir Bakan döneminde yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41058)

124.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, göçmen ve mültecilerin sağlık hizmetlerine erişimi ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41059)

125.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, sosyal medya paylaşımları nedeniyle hakkında işlem başlatılan kamu görevlilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41060)

126.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bitlis ilinde gerçekleşebilecek olası bir volkanik patlamaya karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41061)

127.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ağrı ilinde gerçekleşebilecek olası bir volkanik patlamaya karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41062)

128.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Van ilinde gerçekleşebilecek olası bir volkanik patlamaya karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41063)

129.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Nevşehir ilinde gerçekleştirilecek olası bir volkanik patlamaya karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41064)

130.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, kayıt dışı çalışan yabancı uyruklu kadınlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41065)

131.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2020-2026 yılları arasında Uşak ilinde kadına yönelik şiddetle mücadeleye dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41066)

132.- Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Hakkari'de görev yapan kamu görevlilerinin nüfusa kayıtlı oldukları illere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41067)

133.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinin yakınında bulunan beton santralinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41068)

134.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41211)

135.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'da bulunan Kızılay Kan Merkezinin kapatılacağı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41212)

136.- İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek'in, Mardin'in Yeşilli ilçesinde 2024'ten itibaren yaşanan nüfus artışına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41213)

137.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağlı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41214)

138.- İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek'in, Erzurum'da nüfus artış hızının negatif gerçekleşmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41215)

139.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, son 5 yıl içerisinde sağlık raporu nedeniyle sürücü belgesi iptal edilen engelli birey sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41216)

140.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, basın kartı sahiplerinin silah ruhsatı alımlarına harç muafiyeti sağlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41217)

141.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 2018 yılından bu yana istisnai kadro kapsamında göreve başlatılan personel sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41218)

142.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, son 5 yılda uyuşturucu ile mücadele kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41219)

143.- İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek'in, 2025 yılında nüfus artış hızı negatif olan ilçelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41220)

144.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir'de gözaltına alınan bir kişinin kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41221)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

145.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, bazı çeviri eserler ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41069)

146.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökâl'ın, Türkiye Yazma Eserler Kurumunun veri tabanına eklenen eserlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41070)

147.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, anadilde eğitime ilişkin yazılı soru önergesi (7/41071)

148.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, İzmir'in Menemen ilçesine bağlı Doğa Mahallesi'nde yapılması planlanan sosyal konutların inşa edileceği alana ilişkin yazılı soru önergesi (7/41072)

149.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, yurt dışına satılan dizilere sunulacak teşvike ve sinema sektörünün sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41073)

150.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, yurt dışına satılan dizilere sunulacak teşvike ve sinema sektörünün sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41074)

151.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41222)

152.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağlı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41223)

153.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, Ankara Yarıaçık Cezaevi bünyesinde bulunan Atatürk portrelerinin kaybolduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41224)

154.- Tekirdağ Milletvekili Cem Aşar'ın, 2023 yılından bu yana Bakanlık tarafından Tekirdağ'a yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41225)

Milli Eğitim Bakanlığı

155.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'in, bazı çeviri eserler ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41075)

156.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, anadilde eğitime ilişkin yazılı soru önergesi (7/41076)

157.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak'ın Alaplı ilçesinde bulunan bir okul bahçesindeki istinat duvarında oluşan çatlaklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41077)

158.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 2023-2025 yılları arasında Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde yapılan yurt dışı görevlendirmelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41078)

159.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2024'ten bu yana eğitim-öğretime devam etmeyen öğrencilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41079)

160.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 2023-2025 yılları arasında Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi bünyesindeki Teknokent'te yer tahsisi yapılan firmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41080)

161.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 2023-2025 yılları arasında Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi tarafından sivil toplum kuruluşlarına yapıldığı iddia edilen ödemelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41081)

162.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 2023-2025 yılları arasında Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesine bağlı bir otelin gelir ve giderlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41082)

163.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 2023-2025 yıllarında Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesine ayrılan bütçeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/41083)

164.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Bakanlık bünyesinde bulunan halk eğitim merkezlerinde verilen derslere dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41084)

165.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa Haliliye Öğretmenevi Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41085)

166.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41226)

167.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın'da çocuk işçiliğiyle mücadele konusunda yapılan çalışmalara ve iş kazası geçiren çocuk işçilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41227)

168.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'da son 5 yıl içerisinde kapatılan köy okullarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41228)

169.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Bakanlık bünyesinde görev yapan ücretli usta öğreticilerin özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41229)

170.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağlı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41230)

171.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, 2023 yılından bu yana Bakanlık tarafından Tekirdağ'a yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41231)

172.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş'ın Türkoğlu ilçesinde bulunan bazı okulların fiziki koşullarının yetersizliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41232)

173.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalın Halıcı'nın, Isparta'nın Uluborlu ilçesinde bulunan bazı okul ve yurt binalarının fiziki koşullarının yetersizliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41233)

174.- İzmir Milletvekili Deniz Yücel'in, kuaför, berber ve güzellik salonlarında çalışan çıraklar için sağlanan devlet desteğinin kesilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41234)

175.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine sağlanan destek miktarının artırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41235)

Milli Savunma Bakanlığı

176.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Konya'da bir atış test ve deneme alanında meydana gelen patlamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/41237)

Sağlık Bakanlığı

177.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, hastane kantinleri ve kafeteryalardaki fiyatlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41087)

178.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, göçmen ve mültecilerin sağlık hizmetlerine erişimi ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41088)

179.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılan bir düzenlemeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/41089)

180.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarının kamu sağlık sistemi içinde yaygınlaştırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41090)

181.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, diş hekimi atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41091)

182.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, kamuya ait hastanelerin tehlike sınıfında yapılan değişikliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/41092)

183.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerden etkilenen illerde bulunan aile sağlığı merkezlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41093)

184.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Ağrı İl Sağlık Müdürlüğünde yaşandığı iddia edilen usulsüzlüklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41094)

185.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesine bağlı Demirci köyünün aile sağlığı merkezinin fiziki koşullarının yetersizliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41095)

186.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Samandağ Devlet Hastanesindeki uzman hekim açığının giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41096)

187.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, nörofibromatozis hastası bir kişinin tedavisinde gerekli ilacı SGK tarafından karşılanmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41097)

188.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevi yakınında bulunan beton santralinin mahkumların sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41098)

189.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, hastanelerdeki kantin ve kafeteryaların Bakanlığın bünyesindeki bir şirket tarafından ihale yapılmaksızın işletileceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41099)

190.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, ana dili Türkçe olmayan kişilere sağlık hizmetlerinde sağlanan dil desteğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41100)

191.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Bursa'da faaliyet gösteren bir özel hastane ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41101)

192.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevi yakınında bulunan beton santralinin mahkumların sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41238)

193.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41239)

194.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'ın, aile hekimlerine performansa bağlı ödeme yapılması nedeniyle yaşanan mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/41240)

195.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'da bulunan Kızılay Kan Merkezinin kapatılacağı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41241)

196.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 6 Şubat tarihli depremlerde zarar gören bir hastanenin çalışanlarının mali ve özlük haklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41242)

197.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağlı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41243)

198.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak ilinde kadına yönelik şiddetle ve uyuşturucu madde bağımlılığıyla mücadele kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41244)

199.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, 2023 yılından bu yana Bakanlık tarafından Tekirdağ'a yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41245)

200.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, döviz kurundaki artışın tıbbi cihaz ve sarf malzemesi tedarikine etkisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41246)

201.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, İzmir Körfezi'nden çıkarılan kabuklu deniz ürünlerinde viral enfeksiyon bulaş riski bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41247)

202.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, solunum yetmezliği hastalıklarında kullanılan oksijen cihazlarının tıbbi cihaz statüsüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/41248)

203.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, Manisa'da bulunan Salihli Devlet Hastanesinin inşa edildiği alanda yer altı su seviyesinin yüksek olduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41249)

204.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'da bulunan hastanelerde yaşanan doktor eksikliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41250)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

205.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, özelleştirilen sanayi tesislerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41103)

206.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağlı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41251)

207.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Bakanlığın dijital şiddetle mücadele kapsamında Uşak ilinde gerçekleştirdiği çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41252)

208.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, 2023 yılından bu yana Bakanlık tarafından Tekirdağ'a yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41253)

209.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41254)

Tarım ve Orman Bakanlığı

210.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Yeşilova ilçesine bağlı Işıklar köyünde yürütülen dere ıslah çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41104)

211.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan iline bağlı Köprülü beldesinde gerçekleştirilmesi planlanan ağaç kesimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41105)

212.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2025 yılları arasındaki tarımsal üretim maliyetlerinin artış oranına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41106)

213.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, İzmir'in Menemen ilçesine bağlı Doğa Mahallesi'nde yapılması planlanan sosyal konutların inşa edileceği alana ilişkin yazılı soru önergesi (7/41107)

214.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'da yürütülen tarım faaliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41108)

215.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tarımda pestisit kullanımının azaltılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41109)

216.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Yeşilova ilçesine bağlı Sazak köyünde yürütülen dere ıslah çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41110)

217.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Yeşilova ilçesine bağlı Salda köyünde yürütülen dere ıslah çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41111)

218.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Merkez ilçesine bağlı Askeriye köyünde yürütülen dere ıslah çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41112)

219.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Yeşilova ilçesine bağlı Dereköy köyünde yürütülen dere ıslah çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41113)

220.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Yeşilova ilçesine bağlı Orhanlı köyünde yürütülen dere ıslah çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41114)

221.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, Muğla'da yaşanan sel felaketinde zarar gören çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41115)

222.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, özelleştirilen şeker fabrikalarının şeker pancarı üretimine etkisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41116)

223.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, 2025 yılında ülkemizde meydana gelen orman yangınlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41117)

224.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, Antalya'da yaşanan yoğun yağışlardan etkilenen çiftçilere destek verilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41118)

225.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, son 5 yılda kırmızı et fiyatlarında yaşanan artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/41119)

226.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, 2025 yılında yapılan canlı hayvan ithalatına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41120)

227.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, pestisit kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41255)

228.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, 2023 yılından bu yana Bakanlık tarafından Tekirdağ'a yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41256)

229.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, küçükbaş hayvancılığı teşvik etmek amacıyla yürütülen projelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41257)

230.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağlı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41258)

231.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'da yaşanan sel felaketinden etkilenen üreticilerin mağduriyetinin giderilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41259)

232.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Adana'da bulunan Seyhan Barajı'nın tahliye kapaklarının açılması nedeniyle mağdur olan çiftçilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41260)

233.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 2002 yılından bu yana domuz yetiştiriciliği yapan işletmelere verilen ruhsat sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41261)

234.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bahçecik ve Ilındır baraj projelerinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41262)

235.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Aydın ilinde BAĞ-KUR prim borcu bulunan çiftçilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41263)

236.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, 2024 yılının ağustos ayından bu yana sokaktan toplanan sahipsiz hayvanlarla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41264)

237.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, tarım üreticilerinin desteklenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41265)

238.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın Seydikemer ilçesinde 10-17 Şubat 2026 tarihleri arasında yaşanan selde zarar gören alabalık üretim tesislerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41266)

239.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, tarımsal desteklerin artırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41267)

240.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41268)

241.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'da bulunan HES'lerin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41269)

242.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, 2025 yılı için çiftçilere ödenecek tarımsal desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41270)

243.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, İzmir'in Ödemiş ilçesinde bir barajın tahliye edilmesi sonucu yaşanan mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/41271)

244.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Kırsalda Bereket Küçükbaş Hayvancılığa Destek Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/41272)

245.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, tarım arazilerine dair verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/41273)

Ticaret Bakanlığı

246.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2025 yılları arasında gerçekleşen gıda enflasyonuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/41121)

247.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2025 yılları arasında Diyarbakır'da gerçekleşen gıda enflasyonuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/41122)

248.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Suriye'nin bazı gümrük kapılarını kapatmasının ülke ekonomisine etkisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41123)

249.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, Suriye'nin bazı gümrük kapılarını geçici olarak kapatma kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41124)

250.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağlı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41274)

251.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41275)

252.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, 2023 yılından bu yana Bakanlık tarafından Tekirdağ'a yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41276)

253.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, ülke genelindeki gümrük muhafaza hizmet binalarının depreme dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41277)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

254.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır iline ulaştırma alanında yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41125)

255.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Aydın-Denizli Otoyoluna ilişkin yazılı soru önergesi (7/41126)

256.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Tekirdağ-İstanbul yolunda yapılması planlanan projelerin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41127)

257.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Samandağ-Antakya karayolunda 6 Şubat 2023 tarihli depremler nedeniyle oluşan hasarın giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41128)

258.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'da bulunan Yağlıdere-Alucra yolunun kışın trafiğe kapatılması sonucu oluşan mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/41278)

259.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Erzincan-Trabzon Demiryolu Projesi'nin güzergahına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41279)

260.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bazı köprü ve otoyolların özelleştirileceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41280)

261.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, araç muayenesi için kredi kartı ile yapılan ödemelerde hizmet bedeli alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41281)

262.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, araç muayenesi için kredi kartı ile yapılan ödemelerde hizmet bedeli alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41282)

263.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Altınyayla ilçesine bağlı Ballık köyünde yaşanan iletişim altyapısı sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/41283)

264.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, son 5 yılda Bakanlık ve bağılı kurumlarına personel alımında yapılan mülakat uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41284)

265.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Yeşilova ile Karamanlı ilçeleri arasındaki yolun genişletilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41285)

266.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, KÖİ kapsamında inşa edilen köprü ve otoyollardan ücret ödmeden geçen kişilerden yapılan tahsilatlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41286)

267.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Ordu ve Giresun illerinin dahil olduğu yeni bir karayolları bölge müdürlüğü kurulması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41287)

268.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Ordu-Giresun Havalimanından doğrudan uçuş yapılan şehir ve ülke sayısının artırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41288)

269.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun-Dereli-Şebinkarahisar yolu üzerindeki Pınarlar Tüneli Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41289)

270.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, ulaştırma ve taşımacılık sektöründe faaliyet gösteren esnafın sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41290)

271.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, internet altyapısında sahte trafik ve bot faaliyetlerinin engellenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41291)

272.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41292)

273.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nün kamuya teslim tarihinin 2028 yılına uzatılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/41293)

274.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, 2023 yılından bu yana Bakanlık tarafından Tekirdağ'a yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41294)

275.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Yağlıdere-16. Bölge Hududu-Alucra Yolu Karayolu Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41295)

276.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan ilindeki karayolu projelerinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41296)

277.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, motorsikletli kuryelerin iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/41297)

25 Mart 2026 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.06

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), İshak ŞAN (Adıyaman)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 73'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

İlk olarak, İstanbul'un güncel sorunları hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Burak Akburak.

Buyurun Sayın Akburak. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, İstanbul'un güncel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hemen yanı başımızda siyonist İsrail'in saldırıları ve Amerika Birleşik Devletleri'nin desteğiyle derinleşen, şehirlerin hedef alındığı, sivillerin hayatını kaybettiği ve bir milletin egemenliğini hedef alan ağır bir savaş yaşanıyor. Sürecin bir an önce sona ermesini, daha fazla can kaybı yaşanmamasını Cenab-ı Allah'tan temenni ediyorum.

Seçim bölgem İstanbul'un doğrudan vatandaşlarımızın hayatını etkileyen ciddi sorunları var. Bir yandan su, diğer yandan deprem gerçeği ve kentsel dönüşüm; 3'ü de birbirinden bağımsız değil. Bugün İstanbul'da her musluk açıldığında aslında geleceğimize eksiltiyoruz. Su artık sınırsız bir kaynak değil; birçok şehir suyu yönetmekte zorlanıyor, su yarının en büyük risklerinden biri hâline geliyor. Böyle bir tabloda tasarruf tercih olmaktan çıktı, zorunluluğa dönüştü. Eğitimden bilinçli tüketime, altyapıdan kaçak kullanıma kadar bütüncül bir yaklaşım olmadan bu sorun çözülemez. Buradan tüm vatandaşlarımıza açık bir çağrıda bulunuyorum: Suyumuzu koruyalım ve israf etmeyelim. Ayrıca, yaz ayları yaklaşırken başta Tarım ve Orman Bakanlığı olmak üzere tüm kurumların özellikle okullar ve kamu kurumları üzerindeki su tasarrufuna yönelik farkındalığı artıracak güçlü bir kampanya başlatmasını bekliyoruz.

İstanbul için önemli olan başka bir konuya değinmek istiyorum. Sabiha Gökçen Havalimanı'nda yaşanan yoğunluklar artık ciddi bir şikâyet konusu hâline geldi. On yılda 2'nci pisti, on yılda tüneli açtık ama terminal yenilemesi maalesef tamamlanamadı. Uçak piste iniyor, dakikalarca taksi yapıyor, yolcu sabırla sınıyor. Eski terminalin yenilenmesi tamamlanmalı, yeni terminal de bir an önce hizmete alınmalıdır. Sabiha Gökçen Havalimanı'nın sadece İstanbul tarafından değil Sakarya, Kocaeli, Bursa ve çevre iller tarafından da yoğun şekilde kullanılan önemli bir ulaşım noktası olduğunu unutmayalım; bu çile artık burada bitsin.

Kentsel dönüşüm yıllardır gündemde, vatandaşın önüne konulan modeller güven vermiyor ve bununla beraber, tabii, deprem gerçeği var. 1999'da yaşadık, binlerce vatandaşımızı kaybettik; 6 Şubat

2023'te bir kez daha aynı acıyı çok daha ağır yaşadık. Aradan geçen yıllara rağmen değişmeyen bir gerçek var: Risk duruyor, tehdit büyüyor ama sahada yeterli karşılığı göremiyoruz. Vatandaş evini yenilemek istiyor ancak karşılığında ya küçülen bir alan ya da altından kalkamayacağı mali bir yükü karşılaşıyor. Bu yüzden vatandaşımız yerinde kalmayı, riskli binalarda yaşamayı göze alıyor, ölümü göze alıyor; burada bir tercih yok, bir çaresizlik var. Siyasi görüş ayırt etmeden, yerel yönetimler ve merkezî yönetim ortaklaşa hareket ederek imarla ilgili gerekli değişiklikleri ve düzenlemeleri hayata geçirmelidir.

İstanbul'da bugün sadece bir deprem riski yok, mülkiyet konusunda da önemli sorunlar yaşıyoruz. Seçim bölgem Beykoz'un Soğuksu Mahallesi'nde yıllardır yaşayan vatandaşlarımız 80'lerden bu yana alın teriyle edindiği alanlarda hayat kurmuş, evlerini inşa etmiş, aboneliklerini açmış ve vergilerini ödeyerek bu düzeni sürdürüyorlar. Bugün ise yaklaşık 400 dönümlük bir alanda 700 haneyi ve 5 bine yakın vatandaşımızı doğrudan etkileyen ciddi bir belirsizlik var. Yıllardır kullanılan bu alanlarda davalar devam ederken taşınmazlar üçüncü kişiler adına tapulanıyor ve satışa çıkarılıyor. Vatandaşlarımızın tapulu mallarına çökmeye çalışan bazı fırsatçı grupların bu alanları emlak platformları üzerinden satışa çıkardığını görüyoruz. Emlak platformlarını buradan açıkça uyarıyorum: Bu sürece aracılık etmeyin, bu hukuksuzluğun asla ve asla parçası olmayın.

Otuz yılı aşkın süredir kullanılan, üzerinde hayatlar kurulmuş bir alanın hukuki süreçler tamamlanmadan el değiştirmesi mülkiyet hakkının açıkça gasbedilmesidir. Soğuksu Mahallesi'nde yaşananlar, yalnızca mülkiyet sorunu değil devletin yıllarca tanıdığı bir düzenin yok sayılıp sayılmayacağıdır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı konuyla ilgili derhâl inceleme başlatmalı ve vatandaşlarımızın mağdur olması engellenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURAK AKBURAK (Devamla) - Hem su yönetiminde hem kentsel dönüşümde hem de mülkiyet süreçlerinde adil ve vatandaşları merkeze alan bir yaklaşım şart. İstanbul'un kaybedecek zamanı yok.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Türk çiftçisinin sorunlarına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Mazotun litresi 80 liraya dayanmış, gübrenin tonu 34 bin lirayı aşmış, iktidar ise Türk çiftçisinin feryadına kulak tıkamaya devam ediyor. Bu fahiş maliyetlerle çiftçinin tarlaya girmesi artık bir üretim değil âdeta bir mucize beklemektir. Rusya bugün de gübre ihracatını durdurdu. İspanya gibi ülkeler üreticilerini ilave sübvansiyonlarla koruma kalkana altına alırken bizim iktidarımız yerli üreticiyi borç batağına ve yüksek maliyetlere mahkûm etmektedir.

2025 yılı üretim destekleri derhâl ödenmeli, mazot ve gübre için ek destek paketleri devreye alınmalıdır. Unutulmamalıdır ki tarlada pes eden her bir çiftçi sofrada artan ekmek fiyatı ve büyüyen açlık demektir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sakik...

2.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, ülkedeki işsizliğe ilişkin açıklaması

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Çağrım Sayın Cumhurbaşkanınadır. Yoksul illerin milletvekilleriyiz, her sahaya indiğimizde yüzlerce insan bizden iş talep ediyor. Şu Meclisin bahçesinde bulunan ziyaretçilerin yüzde 90'ı iş

talebinde bulunuyor. Dün karşılaştığım iki olayı anlatmak istiyorum. Bir genç öğretmen bahçede bana sarılarak ağlayıp “Ben işsizim, eşim evi terk etti, intihar edeceğim.” dedi. Yine, Ağrı'nın Patnos ilçesinden 2 öğretmen karı-koca işsiz olduklarını söylediler. “Çaresiziz, İŞKUR'a talebimiz oluyor, GBT'ler önümüze koyuluyor ve biz de intihar edeceğiz.” dediler. Böylesi vahim bir süreç yaşanıyor. Sayın Cumhurbaşkanının bu konuda duyarlı olması gerekir, bu ülkenin bir an önce işsizlerle ilgili bir projesi olmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Karaman...

3.- Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'ın, B-Reçete Sistemi'ne ilişkin açıklaması

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bitki koruma ürünlerinde pilot olarak uygulanan B-Reçete Sistemi sahada ciddi aksaklıklara yol açmaktadır. Samsun başta olmak üzere birçok ilde altyapı eksikliği nedeniyle bayiler yalnız satış yapamaz hâle gelmiş, çiftçiler ise ilaç temini için başka illere gitmek zorunda kalmıştır. Ayrıca, Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıt oranı henüz yüzde 100 değildir; bu şartlarda sistemin sağlıklı işlemesi de mümkün değildir. Reçetelerin yalnızca mesai saatlerinde yazılabilmesi de üreticiyi zor durumda bırakmaktadır. Yeni düzenlemelere karşı değil ancak sistem çiftçinin ve bayilerin işini kolaylaştıracak şekilde revize edilmelidir, tarımın sürdürülebilirliği için sahadaki gerçekler mutlaka dikkate alınmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Hülagü...

4.- Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülagü'nün, Dünya Tüberküloz Günü'ne ilişkin açıklaması

SADETTİN HÜLAGÜ (Kocaeli) - Sayın Başkan, Dünya Tüberküloz Günü çoğumuz için sıradan bir gün olabilir ama hakikatte sessizce mücadele eden milyonlarca insanın hikâyesini hatırlama günüdür. Tüberküloz; sadece bir hastalık değil bazen bir annenin evladına sarılamayı, bir çocuğun oyun oynayamaması, bir insanın nefes alırken bile acı çekmesidir.

Tüberküloz önlenir ve tedavi edilebilir bir hastalık olup bu kapsamda ülkemizde verem savaş dispanserlerince ücretsiz tanı ve tedavi hizmetleri sunulmaktadır. Ayrıca, erken teşhis için özellikle risk gruplarının taranması, farkındalık için eğitim kampanyaları ve bilgilendirme faaliyetleri yapılmaktadır. Ülkemizde doğrudan gözetimli tedavi stratejisi sayesinde hastaların düzenli ilaç kullanması sağlanmakta ve tedavi başarı oranları yükselmektedir. Tüberküloz mücadelesinde başarı için toplumun desteği büyük önem taşımaktadır, belirtiler konusunda bilinçli olmak ve tedavi süreçlerine uyum sağlamak hastalığın tamamen ortadan kaldırılmasına katkı sağlayacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

2.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, ekonomideki sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - İkinci olarak, ekonomideki sorunlar hakkında söz isteyen Gaziantep Milletvekili Sayın Melih Meriç.

Buyurun Sayın Meriç. (CHP sıralarından alkışlar)

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Hepinizin bildiği gibi, komşumuz İran'da bir savaş var; dileğimiz o ki ABD-İsrail saldırganlığı bir an önce son bulsun, komşumuz İran halkı huzurlu ve sakin günlerine tekrar dönsün çünkü savaş demek önce ölüm, kan, gözyaşı demektir, daha sonra da ekonomik sıkıntı demektir. Hemen dibimizdeki savaş dünyanın en kritik ekonomik bölgelerinden birinde yaşanıyor. Dünya petrolünün yaklaşık yüzde 50'si Hürmüz Boğazı'ndan dünyaya dağıtılıyor. Diğer sektörleri ilgilendiren ham madde sevkiyatları da hiç bilmediğiniz oranda -yaklaşık yüzde 40 oranında dünyanın ham maddesi- maalesef, bu Hürmüz Boğazı'ndan geçiyor.

Savaş başlayınca bir kez daha gördük ki AKP hakikaten ilklerin partisi. Dünyanın neresinde savaş olsa ilk önce ekonomisi buhrana düşen ülke maalesef Türkiye. Yirmi üç yıldır bir çocuk mantar patlatsa maalesef Türkiye'nin ekonomisi de patlıyor çünkü Türkiye ekonomisi kırılğan bir ekonomi. Dünyaca ünlü birçok finans kuruluşu bu durumu verdikleri raporlarla teyit ediyor.

AKP, 2002'den bu yana hep günü kurtarma planıyla hareket etmiştir ve buna da hâlâ devam ediyor. Ekonomiyi güçlendirmeyi, ayakları yere basan bir sistemi inşa etmeyi yirmi üç yıldan beri maalesef başaramadınız. Bunun yanında, her krizi vatandaşın sırtına yükleye yükleye bir hâl oldunuz.

Mübarek ramazan ayını hep beraber bitirdik. Sizler de -sosyal medyada gördüğüm kadarıyla- garibanların, fakir fukaranın evine gittiniz. Gerçekten orada gördükleriniz karşısında ne düşündünüz, ne yaptınız? Meclis açıldığında "Halkımız bu kadar sıkıntı içerisinde, biz milletin temsilcileri olarak onlara ne yapabiliriz?" diye düşündünüz mü veya dün bu Meclisten içeriye girdiğinizde "Bunların sorumluluğu bizim." diyebildiniz mi? Diyemiyor musunuz? O zaman, bu milletin, bu kadar sıkıntı çeken bu milletin temsilcileri olarak burada niye oturuyorsunuz veya her vatandaşın dediği gibi, bu yüksek maaşları alıp karşılığında millete ne veriyorsunuz? Çalışan emekçisi, sanayicisi, esnafı herkes bir şekilde sizlerin maaşını ödemek için çalışıyor, emek veriyor ve vergi ödüyor ama bunun karşılığında sizlerden övünç beklemeyen, sadece insani yaşam şartlarını sağlamanızı bekleyen bu vatandaşlarımıza ne diyorsunuz, gerçekten merak ediyorum. Emeklinin bayram ikramiyesine dahi bin lira zam yapamadınız. Bu zammı kim engelledi? ABD mi, İran mı engelledi yoksa İsrail Maliye Bakanı mı engelledi, gerçekten anlamış değiliz.

Asgari ücretlinin sofrasındaki ekmeği savaş baronlarının çaldığını mı düşünüyorsunuz? Bugün savaşın tetiklediği krizler ABD'nin yirmi üç yıldır yapamadığı çalışmaların eseridir. Paramız maalesef pul olmuştur, ekonominin çarkları dönmüyor; hazır bulup hazır yiyen maliye politikalarının sonucunda maalesef bu hâle geldik. Neredeyse iki yılda bir defa Merkez Bankası Başkanını değiştiriyorsunuz. Vergileri saraylara, hanlara, hamamlara yatırılıyorsunuz. Bunun karşılığında da Gaziantep Büyükşehir Belediyesi -yakmış olduğu- 500 bin liralık elektrik parası için maalesef ama maalesef kredi almak için uğraşılıyor. Siz bir sanayici olarak bir holdingi yöneteceğiniz zaman ne yaparsınız? İlk önce eşinizden, dostunuzdan, akrabanızdan, annenizden, babanızdan bir borç bulmak istersiniz ama Gaziantep'te şöyle vahim bir durum var: Metropol ilçenin, 2 belediyenin paraları var, mülkü var ama Büyükşehir Belediyesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MELİH MERİÇ (Devamla) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun, buyurun.

MELİH MERİÇ (Devamla) - ...elektrik parasını dahi yatırmak için faizle para arıyor.

Ekonomi politikamızın her krizde dibe vurması maalesef hepimizin yaşadığı bir olay çünkü mülkün temeli adalettir. Buradaki mülk, sizin anladığınız ve çok sevdiğiniz mal, mülk değildir. "Adalet mülkün temelidir." demek, adalet devletin temeli demektir.

Durumlar çok kötü olabilir. Buradan bütün vatandaşlarımıza seslenmek istiyorum: Her şey karanlık olabilir ama asla umudunuzu kaybetmeyin. Bu ülkeye, bu bölgeye adaletin güneşini, huzurun tadını Silivri zindanlarından getireceğiz. Size söz veriyoruz: Asla rezil bir geleceğin mahkûmu olmayacaksınız çünkü biz varız, Cumhuriyet Halk Partisi burada ve sizin yanınızda.

Sağ olun, var olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tanal...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- *Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, esnaftan çifte vergi alınmasına ilişkin açıklaması*

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Esnaf -sahibinden.com- aynı kişi olduğu hâlde, aynı dükkânda faaliyet gösterdiği hâlde, sadece “araç” ve “emlak” diye ayrı ayrı sitelerde ilan verdiği için 2 kez 40 bin lira sabit vergi esnaftan, vatandaştan toplanıyor. Bu, düpedüz çifte vergidir. Bu, adalet değildir; bu, keyfettir. Aynı vergi levhası, aynı iş yeri, aynı mükellef ama platform ayırımı bahane edilerek 2 ayrı sabit ücret alınıyor. Soruyorum: Metro da Migros da binlerce ürünü aynı anda satıyor, her ürün için ayrı ayrı vergi levhası mı istiyorsunuz? Her ayrı ürün için ayrı vergi mi alınıyor? Peki, esnafa gelince neden çifte vergi alınıyor? Bu uygulama Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesine aykırıdır. Buradan Maliye Bakanlığına sesleniyorum: Bu adaletsiz uygulamadan derhâl vazgeçin.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Sayın Olan...

6.- *Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, bu sabah Bitlis genelinde gerçekleştirilen operasyona ilişkin açıklaması*

HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Teşekkürler Başkan.

Türkiye'de yaşayan halklar “...”¹ zılgılarıyla, renkleriyle, giyimleriyle özgürlük ve demokratik birlik Nevruz'unu büyük bir coşkuyla kutladılar. Buna tahammül edemeyenler, farklı illerde olduğu gibi, bu sabah Bitlis genelinde de bir operasyon gerçekleştirdiler. 20'ye yakın kişi gözaltına alınırken darbedilerek kendilerine işkence yapıldı. Suçları Nevruz'a katılmak ve türkülerle halaylar çekmek olan yurttaşlara yönelik gerçekleşen bu operasyonu ve yaşatılan darp ve işkenceyi şiddetle kınıyoruz. Barışın ve direnişin bayramının şiddet ve korkuyla gölgelenmesine izin vermeyeceğiz. Halaylar polis zoruyla ve yargı sopasıyla dağıtılamaz. Derhâl gözaltında bulunan yurttaşlar serbest bırakılmalı ve işkenceciler hakkında idari ve adli soruşturma başlatılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Akay...

7.- *Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Karabük-Yenice yoluna ilişkin açıklaması*

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Yenice ile Karabük'ü birbirine bağlayan 32 kilometrelik D30 Kara Yolu, Batı Karadeniz'i İç Anadolu'ya bağlayan kritik bir ulaşım hattıdır ancak bu yol yıllardır güvenli değildir. Her yıl onlarca kaza meydana gelmekte, vatandaşlarımızın canı tehlikeye atılmaktadır. Sadece bayram boyunca bu yolda 5 kaza yaşanmış ve 2 hemşehrimiz hayatını kaybetmiştir. Bu tablo artık kaza değil göz göre göre gelen ihmaldir. Bu yol daha kaç can alacaktır?

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

Temmuz 2025'te bu kürsüden yaptığım çağrımı yineliyorum: Karabük-Yenice yolu derhâl yeniden projelendirilmeli, genişletilmeli ve modern, güvenli bir standarda kavuşturulmalıdır. Artık söz değil icraat bekliyoruz. Bu mesele siyaset değil doğrudan insan hayatıdır; gereken adımlar derhâl atılmalıdır, daha fazla gecikmeye tahammülümüz yoktur. Bu çağrı hayati bir zorunluluktur.

BAŞKAN - Sayın Dusak...

8.- *Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Muhsin Yazıcıoğlu'nun vefatının 17'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması*

ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

“Bir coşku var içimde bugün kıpır kıpır/Uzak, çok uzak bir yerleri özliyorum.”

Bugün, Türk siyasetine iz bırakmış, Türk siyasetinde iz bırakmış müstesna bir isim olan Muhsin Yazıcıoğlu'nun vefatının 17'nci yıl dönümü. Hayatını inandığı değerlere ve milletine adanmış olan Yazıcıoğlu, samimiyeti, mütevazı duruşu ve ilkeli siyasetiyle hafızalarda yer edinmiştir; farklı siyasi görüşlerin ötesinde herkesin saygısını kazanmış bir gönül insanı olarak hatırlanmaktadır. Aradan geçen yıllara rağmen hatırası milletimizin kalbinde yaşamaya devam etmektedir. Bu vesileyle merhum Muhsin Yazıcıoğlu'na Allah'tan rahmet diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Durmaz...

9.- *Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Orman Haftası'na ilişkin açıklaması*

KADİM DURMAZ (Tokat) - “Ormansız bir yurt, vatan değildir.” Atatürk'ün söylediği gibi. Orman Haftası nedeniyle ifade etmek isterim ki orman yalnızca ağaç varlığı değildir; vatanın bereketi, su kaynaklarının güvencesi, iklim dengesinin teminatı ve bütün canlıların yaşamını taşıyan ekosistemin temelidir.

Toplam alanının yüzde 48'i orman olan Tokat'ın ne acı ki AK PARTİ iktidarıyla toplam ormanlık alanlarının yüzde 44'ü madenlerle ruhsatlandırılmıştır. Bu nedenle ormanı rantın değil ülkemizin emaneti görmek; ağacı, suyu, toprağı, tarımı, yaban hayatını ve gelecek kuşakların yaşam hakkını korumaktır. Orman köylüsünü destekleyen ve madencilik baskısına karşı koymayı esas alan politikalar acilen hayata geçirilmelidir. Fatih'in söylediği gibi “Ormanlarımdan bir yaş dal kesenin başını keserim.” sözü unutulmamalı, ormanları korumalıyız.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) *MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)*

3.- *Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan'ın, Muhsin Yazıcıoğlu'nun vefat yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması*

BAŞKAN - Son olarak, Muhsin Yazıcıoğlu'nun vefat yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Kırşehir Milletvekili Sayın Necmettin Erkan.

Buyurun Sayın Erkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün Gazi Meclisimizin çatısı altında, ömrünü milletine, devletine ve inandığı değerleri adanmış, duruşuyla hafızalara kazınmış bir dava insanını, merhum Muhsin Yazıcıoğlu'nu rahmetle, minnetle anmak üzere söz almış bulunuyorum.

Muhsin Yazıcıoğlu yalnızca bir siyasi parti genel başkanı değil inandığı gibi yaşayan, düşündüğünü cesaretle ifade eden ve gerektiğinde bedel ödemekten geri durmayan müstesna bir şahsiyetti. Siyaseti bir

makam aracı olarak değil bir emanet, bir sorumluluk ve bir hizmet vesilesi olarak görmüştür. Hayatının her safhasında millet iradesini merkeze alan bir anlayışla hareket etmiş, gücünü makamlardan değil duruşundan almıştır.

Onun hayatına baktığımızda, gençlik yıllarından itibaren idealleri uğruna mücadele eden, zor ve çetin süreçlerden geçen ancak hiçbir koşulda vakarını ve ahlaki çizgisini kaybetmeyen bir lider görürüz. Merhum Yazıcıoğlu “Siyaset millete rağmen değil, millet için yapılır.” anlayışını temsil etmiş, devletin birliğini, milletin kardeşliğini, bayrağın ve ezanın hürriyetini her şeyin üzerinde tutmuştur.

Ülkemizin zor dönemlerinde gerilimi tırmandıran bir dil yerine sağduyuyu önceleyen bir üslubu benimsemiştir. Farklı görüşlere sahip insanlarla dahi insani bağlarını muhafaza etmiş, nezaketi ve tevazusuyla gönüllülerde yer edinmiştir. Onu farklı kılan en önemli özelliklerinden biri de makamların geçici, asıl olanın ise geride bırakılan iz olduğuna olan inancıydı.

Bugün aramızda olmayabilir ancak ardında bıraktığı hatıra, duruş ve mücadele azmi hâlâ diri ve yol göstericidir. Onu anarken aslında bir karakteri, bir ahlakı, bir siyaset anlayışını yâd ediyoruz. Bizler Gazi Meclisimizin çatısı altında görev yaparken milletimizin bize yüklediği sorumluluğun bilinciyle hareket etmek zorundayız. Elbette fikir ayrılıkları olabilir, siyasi rekabet yaşanabilir ancak unutulmamalı ki hepimizin ortak paydası bu aziz vatandır. Muhsin Yazıcıoğlu'nun hayatı bizlere şunu açıkça göstermektedir: Siyaset kavga ve kutuplaşmayla değil ilke, sabır ve inançla yürütülen bir hizmet yoludur. Onun vefatı yalnızca sevenlerini değil farklı görüşlere sahip pek çok insanı da derinden etkilemiştir çünkü o, şahsiyetli duruşuyla saygı uyandıran bir isimdi. Hayatını kaybettiği o elim gün milletimizin hafızasında derin bir iz bırakmıştır. Bizler de bugün burada o acıyı bir kez daha yüreklerimizde hissederken merhumun ailesine, dava arkadaşlarına ve sevenlerine bir kez daha sabır diliyorum. Şunu da ifade etmek isterim ki ülkemizin birliği, beraberliği ve kardeşliği için samimiyetle mücadele eden her isim bu milletin ortak değeridir, Muhsin Yazıcıoğlu da bu ortak değerlerden biridir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Katilini de bulsaydınız bari, on yedi yıl oldu.

NECMETTİN ERKAN (Devamla) - Onu anmak, sadece geçmişe dönüp bir hatırlama değil aynı zamanda daha güçlü bir Türkiye iradesine sahip çıkma iradesidir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Katilleri nerede, katilleri?

NECMETTİN ERKAN (Devamla) - Bu vesileyle, merhum Muhsin Yazıcıoğlu'nu ve onunla birlikte hayatını kaybeden yol arkadaşlarını rahmetle, minnetle anıyorum; Rabb'im mekânını cennet eylesin, aziz milletimizin birliğini ve dirliğini daim kılsın.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim, sağ olun.

Mazereti dolayısıyla Sayın Kara...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- *Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hürmüz Boğazı'ndaki savaşın nakliyecisi esnaf üzerindeki etkilerine ilişkin açıklaması*

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Hürmüz Boğazı'ndaki savaş, bölgemizde özellikle Reyhanlı, Antakya, Yayladağı'ndan kara ticareti yapan lojistiği ve esnafımızı gerçekten çok ciddi anlamda etkiliyor. Özellikle Suudi Arabistan'dan transit vize alamama noktasında birçok lojistik firması bize ulaştı. Lübnan, Irak bu konuda transit vize alırken neden Türk menşeli tırlar Suudi Arabistan'dan Katar'a ve Birleşik Arap Emirlikleri'ne vize

konusunda problem yaşıyor? Bunun düzeltilmesi ve bir an evvel bu nakliyeciler esnafının sorunlarının giderilmesi noktasında Sayın Ticaret Bakanlığında ve Ulaştırma Bakanlığında bu konuda bir çaba rica ediyoruz.

Teşekkür ediyorum; kusura bakmayın aynı zamanda Başkanım.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Güneş...

11.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Uşak Belediyesi çalışanlarının ifadelerine ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; muhalefetteki Cumhuriyet Halk Partisi ne diyor? "Hak, hukuk, adalet diyor; işçi haklarından, emekten bahsediyor. Kulağa hoş gelen söylemler. Peki, uygulamada ne oluyor? Bunu Uşak Belediyesi çalışanlarının ifadesiyle sizlerle paylaşmak istiyorum. "Bizler sekiz, on yıldır çalışan emekçileriz. AK PARTİ'li Belediye Başkanı Mehmet Çakın döneminde maaşlarımıza iyi zamlar yapıldı ve yaklaşık 62 bin TL maaş alıyorduk. Ancak CHP'li Belediye Başkanı Özkan Yalım'ın yöneticileri bizi çağırarak maaşlarımızın 40 bin liraya düşürüleceğini söylediler. 'Ya bunu kabul edip imzalarsınız ya da sizi işten çıkarırız.' diye tehdit ettiler."

CAVİT ARI (Antalya) - Mühendise kaç para veriyorsunuz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - "Ekmeğimizden olmak istemiyoruz, hakkımızın yenilmesini kabul etmiyoruz. Daha önce de zorla CHP'ye üye yapılmaya çalışıldık. Bu uygulamalardan bıktık. Sesimizin Mecliste duyulmasını istiyoruz. AK PARTİ döneminde gördüğümüz hakların yarısını bile bu dönemde göremiyoruz."

CAVİT ARI (Antalya) - İsmail Bey, öğretmene, mühendise kaç para veriyorsunuz bu ülkede?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - 1 Mayıs'ı kutlayarak işçi dostu olunmadığını herkes bilmelidir. İşçi hakları sözle değil icraatla korunur. Adalet, sadece kürsülerde değil uygulamalarda hissedilir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Özkan Yalım Uşak'a güzel hizmetler yapıyor.

BAŞKAN - Sayın Karaman...

12.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, ramazan ayına ve bölgede savaşların sürdüğüne ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bölgemizde savaşlar devam ederken Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde devletimizin ve bakanlıklarımızın izlediği politikalar sayesinde ülkemiz huzur içinde bir ramazan geçirmiştir. Türkiye, bölgede akliselim duruşuyla öne çıkan güçlü bir ülke olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Bu yıl da ramazan ayını paylaşmanın, yardımlaşmanın ve dayanışmanın en güzel örnekleriyle idrak ettik. Erzincan'da Valiliğimiz, Belediyemiz, sivil toplum kuruluşlarımız ve hayırsever vatandaşlarımız el ele, gönül gönüle vererek herkes üzerine düşeni yapmıştır. Aynı sofralarda buluştuk, ekmeğimizi paylaştık ancak bölgemizde süren savaşlar ve masum insanların hayatını kaybetmesi hepimizin yüreğini derinden etkilemektedir. "Artık yeter!" diyoruz; akan kan durmalı, bölgemize barış ve huzur hâkim olmalıdır. Kudüs'te Mescid-i Aksa'da ibadet etmek isteyen kardeşlerimize yönelik engeller kabul edilemez, derhâl kaldırılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Yaz...

13.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, dosdoğru nasıl olunacağına ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

(Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz tarafından Hûd suresinin 112'nci ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - “Emrolduğunuz gibi dosdoğru olun.” Yani sözleşmelerinize muhalefet etmeyin, iş akdinize uyun; insan haklarına sahip çıkın, insanları aldatmayın; doğru sözlü olun, yalan konuşmayın, yalan münafıklığın alametidir, sakının; yetimin hakkını, kamu malını koruyun; kaş göz hareketleriyle insanlarla alay etmeyin, küçük düşürmeyin. Adalet terazisini doğru tutun, babanız veya evladınız bile olsa onları kayırmayın. Hiç kimsenin emeğini zayi etmeyin. Mazlum düşmanınız olsa bile zalime karşı hakkını savunun. Kin tutmayın, haset etmeyin, israf yapmayın. Allah'ın kardeş ve eşit kulları olun, zira üstünlük mezhep, meşrep, ırk ve milliyette değil sadece takvadır.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ALİ BOZAN (Mersin) - Helal olsun Sayın Yaz, kendi grubuna söyledin herhâlde!

BAŞKAN - Sayın Bektaş...

14.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, uyuşturucuyla gerçek mücadeleye ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye her gün bir grup ünlünün uyuşturucu haberleriyle güne başlıyor. Onun testi pozitif mi, bunun testi negatif mi; günlerce televizyonlarda konuşuluyor ama Türkiye'ye uyuşturucuyu kim sokuyor, hangi suç örgütleri bu işi yürütüyor bilen yok. İktidar uyuşturucuyla mücadele meselesini “Cambaza bak, cambaza!” hikâyesi gibi kullanıyor. Hayat pahalılığı, zamlar, eriyen maaşlar, adaletsiz uygulamalar yerine ünlülerin uyuşturucu testini konuşuyoruz.

Uyuşturucuyla mücadele konusunda magazin muhabirliği yapan AKP iktidarı devlet ciddiyetine dönüş yapmalıdır. Uyuşturucuyla gerçek mücadele ünlülerin test sonucunu konuşmakla değeril bu kirli ekonomiyi besleyen düzeni dağıtmakla olur. Yalnızca bir grup medyatik isim değeril Türkiye'yi zehirleyen zehir tüccarları da teşhir edilmelidir.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaçmaz Sayyigit...

15.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Fehmi Altosun'a ilişkin açıklaması

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Van'ın Başkale ilçesine bağlı İran sınırındaki Elbes Mahallesi'nde 40 yaşındaki Fehmi Altosun'un başından vurularak hayatını kaybettiği, olayın ardından cenazesinin yaklaşık üç gündür bulunduğu yerde bekletildiği ve ailenin cenazeyi almasına izin verilmediği kamuoyuna yansımıştır. Aileye ölüm gerekçesinin mayın patlaması olarak aktarıldığı ancak görgü tanıklarının silah sesleri duydukları da ifade edilmiştir. Elimizdeki görüntüler de başından vurularak öldürüldüğünü kanıtlamaktadır. Öldürüldüğün gün aile ve köylüler cenazeyi almak üzere apar topar olay yerine gitmiş ama cenazeyi alamamışlardır. Yaklaşık elli saattir, Sayın Başkan, cenaze olduğu yerde bekletiliyor; daha ne kadar bekletilecek cenaze orada? Van-İran sınırında artık sivil ölümlerin son bulmasını istiyoruz. Altosun'un katledilmesiyle ilgili de derhâl soruşturma başlatılmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Karagöz...

16.- *Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Taşova Karsavul köyünün yollarına ilişkin açıklaması*
REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Taşova Karsavul köyünün yolları ha “Bu sene yapıldı.” ha “Seneye yapılacak.” denilerek tam üç buçuk yıldır hemşehrilerimiz oyalanıyor. Köyümüzün mezralarının toplamda 10 kilometrelik yolu var. Ölçümleri, planları yıllar önce tamamlanmış, hatta çalışmaları başlamış ama üç buçuk yılın sonunda yapılan yol sadece 500 metre. Üstelik muhtarımız defalarca derdini anlatmış, dilekçesini vermiş, toplantılara katılmış. Devletin yapması gereken 6 kilometrelik su hattını bile köyümüz kendi imkânlarıyla tamamlamış. 100 milyonlarca liralık bütçesi olan İl Özel İdaresi 10 kilometrelik yolu üç buçuk yılda yapamıyorsa bunun adı “eksik hizmet” değil, açıkça “görevini yerine getirmemek”tir. Karsavul bir yazı daha toz içinde, bir kışı daha çamur içinde geçirmek istemiyor, derhâl vergilerinin karşılığı olan hizmetlerini köyünde görmeyi bekliyor.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Mertoğlu...

17.- *Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in Cumhurbaşkanına yönelik kullandığı dile ilişkin açıklaması*

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkürler Sayın Başkan.

CHP Genel Başkanı Özgür Özel dün yine iftira ve hakaret diline sarılmıştır. Cumhurbaşkanımıza yönelik kullanılan hadsiz, çirkin ve seviyesiz dili aynen iade ediyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - Saygısızlığı sen yapıyorsun bak burada!

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Siyaset öfkeyle savunulacak bir alan değildir. Hele ki “namus” ve “şeref” gibi kavramları tehdit diline alet etmek çaresizliğin ilanıdır. Sokak ağzıyla, iftirayla, algı operasyonlarıyla siyaset yapılmaz. Siyaset ciddiyet ister, siyaset seviye ister, siyaset iddia ister, omurga ister.

CAVİT ARI (Antalya) - Saygısız! Genel Başkan hakkında saygısızca, terbiyesizce konuşamazsın! Kendine gel! Terbiyesiz adam!

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Kabul edin, İBB'deki yolsuzluk enkazının altında kaldınız, çareyi de FETÖ'cülerle iş birliği yaparak Recep Tayyip Erdoğan'a saldırmakta arıyorsunuz.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Doğruları konuş, doğruları. Bak, seni kameraya çekiyor şu anda.

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Önce şaibeli ilişkilerinizden kurtulun, önce kirli dosyalarımızın hesabını verin.

CAVİT ARI (Antalya) - Şov yapma! Şov yapma!

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Diyorsunuz ya “Kurtuluş yok, ya hep beraber ya hiçbirimiz!” diye, bence de kurtuluş yok, yolun sonu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Ayıp! Ayıp!

CAVİT ARI (Antalya) - Terbiyesiz, sen kimsin Genel Başkan hakkında söz söyleyecek!

BAŞKAN - Sayın Kış...

Buyurun.

18.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, vatandaşın borç yüküne ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, ülkemizin en yakıcı ekonomik gerçeği vatandaşın borç yükü. Bugün bankalara ve finans kuruluşlarına olan borç 6 trilyon 343 milyar liraya dayandı ama tablo daha da ağır. Bankaların takibe aldığı borçlar 273 milyar lirayı geçti, varlık yönetim şirketleriyle birlikte batık borç 375 milyar liraya ulaştı. Sadece iki ayda icra dairelerine 2 milyon 241 bin yeni dosya geldi. Şu an ben burada konuşurken bile 20 vatandaşımız icralık oldu ama iktidar olarak siz 13 kez vergi affı çıkararak yandaşın milyarlarca liralık borcunu sildiniz, dayanacak gücü kalmayan vatandaş bir kez bile düşünmediniz. Vatandaşın borcundaki faiz yükünün silinmesi, anaparanın uzun vadede yapılandırılması için Meclis Başkanlığına sunduğum kanun teklifim bir an önce gündeme alınmalıdır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kunt Ayan...

19.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa'da bir tekstil fabrikasının işçilerine ilişkin açıklaması

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Urfa'da Mercan İplik Tekstil bünyesinde alın teri döken, gecesini gündüzüne katan 90'a yakın işçinin tam üç aydır maaşları ödenmiyor. Patronlar ücretlerini ödemedikleri işçileri izinlerle oyalayarak, işten çıkışlarını yapmayarak usulsüz bir şekilde çalışma haklarını engelliyor. Mercan İplikte yaşananlar bir istisna değil, gittikçe yaygınlaşan emek sömürsünün somut bir örneğidir. Emekçinin haklarını gasbedenler bu cesareti elbette ki iktidardan alıyor.

Çağrımızdır: Sendika başkanlarını tutuklayıp grevleri engelleyeceğinize bu halkın emekçilerinin sesine kulak verin, denetim mekanizmalarını derhâl işletin, patronların keyfliğine son verin.

Mercan İplik Tekstil işçileri haklarını alana kadar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bülbül...

20.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Kuşadası Belediye Başkanı Ömer Günel'e ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Kuşadası Belediye Başkanımız Ömer Günel iftiharlar ve açık bir siyasi kumpasla tutuklanmıştır. İddiaların yeri Kuşadası olup İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının CMK 12'ye göre soruşturma yetkisi yoktur. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, Türkiye başsavcılığı mı olmuştur? Ömer Günel'in İstanbul'da, Silivri'de ne işi vardır? Tutuklama bir tedbirdir, cezalandırma değildir. Ömer Günel Kuşadası halkının iradesiyle sandıktan seçilmiştir. Millî irade siyasallaşmış ve yargının operasyonlarıyla gasbedilmiş durumdadır. Sandıkta kaybedeceğini bilenler, sarı binadan yürütülen bu kirli oyunla siyasi rakiplerini tasfiye etmeye çalışmaktadır. Bugün Ömer Günel'e yapılan, dün Cumhurbaşkanı adayımız Ekrem İmamoğlu'na yapılanın aynısıdır. Millî iradeye uzanan bu müdahalenin hesabı sandıkta ve hukukta mutlaka sorulacaktır. Hukuk devleti inşa edilene, yargı üzerindeki siyasi vesayet sona erene kadar mücadelemiz kararlılıkla sürecektir.

BAŞKAN - Sayın Bozan...

21.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, "Nevroz" tutuklamalarına ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu yıl milyonlarca Kürt, değerleriyle, şal-şepikleriyle, sarı-kırmızı-yeşil atkılarıyla "Nevroz"lara aktı. Milyonlarca Kürt'ün, değerlerine böylesine sahip çıkışı ve birlik olması kimleri rahatsız etti?

Sarı-kırmızı-yeşil pusüler, şal-şepikler ve Sayın Abdullah Öcalan'ın posterleri birilerinin gözüne battı. Birçok ilde "Nevroz" gözaltıları ve tutuklamaları yapıldı. Gözaltına alınan Kürt gençlerine "Nevroz'a örgüt talimatıyla mı katıldın? 'Nevroz'dan nasıl haberin oldu? Sarı-kırmızı-yeşil atkıyı neden taktın?" soruları soruldu.

Halkımız cezaevlerinde bulunan siyasi mahpusların serbest bırakılmasını beklerken yapılan "Nevroz" tutuklamaları aynı zamanda Kürt halkının değerlerine ve sembollerine saldırıdır. Kürtler her koşulda değerlerine sahip çıkan asil bir millettir. "Nevroz" gözaltıları ve tutuklamalarındaki derhâl serbest bırakılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

22.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Muhsin Yazıcıoğlu'na ve dosyasındaki gizlilik kararına ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Rahmetli Muhsin Yazıcıoğlu'nu ayrıcalıklı kılan milletine adanmış hayat, pervasız bir cesaret, fütursuz bir kaygısızlık, hasbi bir hesapsızlık, bir azim, bir sabır, alnı açık, başı dik bir tenezzülsüzlüktür. Rahmetli şehit Muhsin Yazıcıoğlu'nu her evin cenazesi, her evin yası hâline dönüştüren de işte budur.

Şimdi, soruyorum: AKP iktidarında şehit edilen ve "namus borcumuz" dediği hâlde on yedi yıldır dosyadaki gizlilik kararı dahi kaldırılmadan katilleri bulamayanların timsah gözyaşlarının bir hükmü yoktur. Bu gizlilik kararı sanıklar için mi, mağdurlar için midir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Genç...

23.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Girinci Mahallesi ile Koyunabdal Mahallesi arasındaki yola ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Seçim bölgem Kayseri'nin Akkışla ilçesine bağlı Girinci Mahallesi ile Bünyan'a bağlı Koyunabdal Mahallesi arasındaki yol uzun süredir ciddi bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Bu güzergâh Akkışla'dan Kayseri merkeze ulaşımında en kestirme yol olması nedeniyle vatandaşlarımız tarafından yoğun şekilde kullanılmaktadır. Ancak söz konusu yol dar, bozuk ve sürüş güvenliği açısından sorunludur, günlük ulaşımında hem zaman kaybına hem de ciddi sıkıntılara neden olmaktadır. Bölge halkının talebi nettir: Girinci ile Koyunabdal arasındaki yolun asfaltlanması ve genişletilmesi. Buradan ilgili kurumlara çağrıda bulunuyorum: Bu sorunu daha fazla ertelemeyin, Akkışla'dan Kayseri'ye ulaşımı doğrudan etkileyen bu güzergâhı bir an önce gerekli standartlara kavuşturun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Aşla...

24.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşla'nın, sorduğu sorulara ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Soruyorum: İsrail gözünü karartır, İran'a taktik nükleer bomba atar, sonra da Mescid-i Aksa'yı yıkmaya kalkarsa biz ne yapacağız, kimlerle yan yana geleceğiz? Güya Gazze için Amerika Başkanı Trump'ın Başkanlığında kurulan Barış Komisyonunda yer almaya daha ne kadar devam edeceğiz? NATO Zirvesi'nden, COP Zirvesi'nden nasıl bir karar bekliyoruz? Karbon ayak izi takip etmeye kalkanlar füzelerin izini bile takip edemiyor, bu komediden ne zaman vazgeçeceğiz? "Chemtrails"le

her gün kimyasal savaşın bir parçası olarak daha ne kadar zehirlenmeye devam edeceğiz? Siber güvenliğimizi Amerika ve İsrail’le bütünleştirerek bu siber savaştan nasıl galip çıkacağız? Bir an evvel kendimize gelelim, kendimiz olalım diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Çakır...

25.- *Kocaeli Milletvekili Sami Çakır’ın, ABD Savaş Bakanının açıklamalarına ilişkin açıklaması*

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, ABD Savaş Bakanı “İster Sünni ister Şii ister Müslüman olsun düşmanlarımızla savaş hâlindeyiz ve onlarla her yerde savaşaacağız.” şeklindeki açıklamasıyla gündemi asli mecrasına taşınmış oldu; bu aslında malumun ilamı. İslam dünyasının yıllardır uğradığı saldırı ve düşmanlığın temelinde saklı böyle bir inancın olduğunu görmemek hayal dünyasında yaşamak olsa gerek. Dünyayı emperyalizme mahkûm ederek din savaşlarını hazırlamak adına Haçlı-siyonist iş birliğinin zirvesindeyiz. İslam dünyası, deve kuşu misali “Uç.” denildiğinde deve, “Yükü taşı.” denildiğinde kendisini kuş olarak görme sefaletinden kurtulmayı başaramadığı müddetçe sürünmeye, ezilmeye, talan edilmeye, acziyetin, ölümün kol gezdiği mekânlar olmaya devam edecek. Kızıldereli’nin “Dere bulanıksa oradan soluk benizli adam geçmiştir.” dediği gibi dünya karışıkça soluk benizli adamın parmağı vardır diyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Koca...

26.- *Mersin Milletvekili Perihan Koca’nın, Gazeteci İsmail Arı’ya ilişkin açıklaması*

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

BirGün Gazetesi muhabiri gazeteci İsmail Arı’nın tutuklanmasını kabul etmiyoruz. Biliyoruz, saray rejiminin çıkarlarıyla örtüşmeyen her ses yargı sopasıyla susturulmaya çalışılıyor. Biliyoruz, gazeteci İsmail Arı halkın parasının nasıl peşkeş çekildiğini yazdığı için tutuklandı. İsmail Arı, tarikat-cemaat karanlığında kaybedilen hayatları yazdığı için, rant uğruna doğanın nasıl yağmalandığını yazdığı için tutuklandı. İsmail Arı, saray rejiminin yalan ve talan düzeni tıkr tıkr işlemeye devam etsin diye tutuklandı ama buradan iktidar sıralarına söyleyelim: Halkın haber alma hakkına vurduğunuz kelepçeler gerçekleri boğamayacak. Halka karşı işlediğiniz suçları talimatlı yargı eliyle gizleyemeyeceksiniz, gerçekleri karartamayacaksınız.

BAŞKAN - Sayın Kıratlı...

27.- *Mersin Milletvekili Ali Kıratlı’nın, Muhsin Yazıcıoğlu’nun vefatının yıl dönümüne ilişkin açıklaması*

ALİ KIRATLI (Mersin) - Sayın Başkanım, vefatının yıl dönümünde inancı ve duruşuyla milletimizin gönlünde müstesna bir yer edinen merhum Muhsin Yazıcıoğlu’nu rahmetle anıyorum.

“Ey sonsuzluğun sahibi, sana ulaşmak istiyorum.

Durun, kapanmayın pencerelerim

Güneşimi kapatmayın

Beton çok soğuk, üşüyorum.”

Bu dizeler bir ömrün, bir inancın ve bir teslimiyetin ifadesidir. O, makamların değil hakikatin yanında, tarafında duran, siyaseti millete hizmet olarak gören, vesayet tanklarının değil milletinin yanında yer alan, en zor zamanlarda dahi geri adım atmayan bir dava adamıydı. Geride tertemiz bir isim, sarsılmaz bir duruş ve milletinin gönlünde silinmeyecek izler bıraktı.

Vatan ve millet sevdalısı yiğit adam Muhsin Yazıcıoğlu; ruhun şad, mekânın cennet olsun.

BAŞKAN - Sayın Meriç...

28.- *Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, il planlama uzmanlarına ve diğer kamu emekçilerine ilişkin açıklaması*

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

AKP iktidarı kamuda adaleti yok etmiş, çalışma barışını bozmuştur. Bunun en güzel örneklerinden biri de il planlama uzmanlarının yaşadıkları sorunlardır. Aynı sınavlardan, aynı mülakattan ve benzeri süreçlerden geçen kariyer uzmanları merkez ve taşra olarak ikiye ayrılmıştır. Bu ayırım kamu vicdanını derinden yaralamıştır. İl planlama uzmanları aynı çatı altında görev yaptıkları emsallerinden yaklaşık yüzde 40 daha az maaş almaktadırlar. Bu nedenle, son üç alımda göreve başlayanların neredeyse yarısı işten tekrar ayrılmıştır. Buradan kamu personel rejimini altüst eden iktidara sesleniyorum: Aynı çatı altında ayrımcılık, aynı masada adaletsizlik olmaz. İl planlama uzmanlarının ve diğer tüm kamu emekçilerinin hakkını teslim edin. Çalışma barışını yeniden, yaralamadan tekrar aynı noktaya getirin.

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul...

29.- *Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Karadeniz Ereğli Hasbeyler köyünde kurulmak istenen beton santrali ile ilişkin açıklaması*

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İçme suyunun hemen yanında kurulmak istenen bir beton santrali; toz, gürültü, kimyasal risk ve en önemlisi tüm Ereğli'nin içme suyu kaynaklarından birinin kirlenme ihtimali. Karadeniz Ereğli Hasbeyler köyünde yaşananlar bunlar. Hasbeyler köyünde planlanan beton santrali köyün içme suyu sondaj kuyusuna ve hattına yaklaşık 20 metre mesafede, üstelik bölgede alternatif alanlar varken bu noktada ısrar edilmesi suyun kirlenme riskini göze almak demektir. Halkın refahını artıran, çevreyi ve insan sağlığını koruyan her projeyi destekleriz ama yaşama alanlarını tehdit eden, üreticiyi mağdur eden hiçbir girişimi de kabul etmeyiz. Köylünün haberi olmadan, rızası alınmadan yaşam alanlarının ortasına yapılan bu dayatmayı kabul etmiyoruz. Buradan açık çağırıyoruz: Bu beton santralinin yeri yanlıştır. Bu yanlıştan derhâl dönülmeli ve Hasbeyler köyü sakinlerinin sesi duyulmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Arı...

30.- *Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, tarım işçilerinin barınma sorununa ilişkin açıklaması*

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

20 Mart sabahına Antalya yedi aylık hamile annenin, 5 çocuğun ölümüyle sonuçlanan bir yangın olayıyla uyandı. Tarım işçisi olan bir ailenin 5 çocuğu ve annesi bu yangında vefat etti. Daha on gün önce Genel Kurul Salonu'nda tarım işçilerinin barınma sorununu gündeme taşımıştım ve tarım işçilerinin can güvenliğiyle ilgili, sağlıklarıyla ilgili barınma konusunu buradan ifade etmiştim. İlgili ve yetkililere bu yangından bir ders çıkarmalarını da kendilerine hatırlatarak tarım işçilerinin barınma konusunu çözüme kavuşturmaları noktasında bir çalışma yapmaları gerektiğini, imar mevzuatında gerekirse geçici bir düzenleme yapılması gerektiği hususunu hatırlattım.

BAŞKAN - Sayın Çan...

31.- *Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Ayvacı ilçesindeki 2/B arazilerine ilişkin açıklaması*

MURAT ÇAN (Samsun) - İktidar, maalesef, orman köylümüze bu bayramı zehir etti.

Bayram arifesinde Ayvacı ilçemizdeydik ve 2/B statüsündeki araziler üzerinde evi barkı olan, fındık bahçesi olan köylülerimizle Çarşıköy Mahallemizde buluştuk. Özellikle bu bölgede 2/B statüsündeki arazilerin kullanıcılarına satışı için belirlenen rayiç bedeller ne yazık ki hayat gerçeklerinden kopuktur. Yıllardır o topraklarda emek veren köylümüzün bu bedelleri ödeme gücü yoktur. Bu yaklaşım üreticiyi toprağından koparmak anlamına gelir. Devletin görevi vatandaşı ezmemek değil, ona nefes aldırmaktır;

devletin görevi emlakçılık yapmak değildir. İktidarı bu adaletsizliğe son vermeye çağırıyoruz. Rayiç bedeller makul seviyelere çekilsin, ödeme koşulları kolaylaştırılsın, köylümüz toprağında kalsın, üretim sürsün.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Işık Gezmiş...

32.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, fındık üreticisinin mağduriyetine ilişkin açıklaması
ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Fındık fiyatına bir darbe de bayram sonrasında geldi. Artan girdi maliyetleri karşısında zorlanan, bahçesine gübre atmakta bile güçlük çeken fındık üreticisi bayram sonrası 20-30 TL'ye düşen fiyatlarla bir kez daha mağdur oldu. Giresun Milletvekili olarak söylüyorum: TMO eğer üreticinin yanındaysa daha önce de söylediğim gibi taban fiyatı en az 300 TL olarak açıklamalı ve fındık alımı yapmaya devam etmelidir.

Gübre ve bahçe bakımı için elzem olan bitkisel üretim destekleri ödemesi uzun zamana yayılıp gecikmektedir. Desteklerin bahar aylarına girdiğimiz şu günlerde tüm üreticilere eş zamanlı olarak acilen yapılması gerekmektedir. Üreticinin emeğini korumak, fındığımıza sahip çıkmak millî bir sorumluluktur. Fındık üreticisi yalnız değildir, bu mücadelede hemşehrilerimin yanında olmaya devam edeceğim.

BAŞKAN - Sayın Barut...

33.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, sağlık emekçilerine yapılan teşvike ve ek ödemelere ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, sağlık emekçilerimize yapılan teşvik ek ödemelerindeki farklılıklar büyük bir sorun yaratıyor. Aynı ünvanda aynı görevi yapan ve hatta aynı puanı üreten hekimler farklı hastanelerde görev yaptıkları için farklı teşvik ödemeleri alıyor. Bu durum eşitsizlik oluşturmakta, çalışma barışını zedelemekte ve motivasyonu düşürmektedir. Daha önce teşvik ve ek ödemelerin dağıtımına ilişkin oranlar ve kriterler mevzuatta net şekilde yer alırken son düzenlemelerle bu kriterler belirsiz hâle gelmiştir. Bu da ciddi sorunlar yaratmaktadır. Sağlık hizmetlerinin etkin ve verimli yürütülebilmesi için teşvik ve ek ödemelerin objektif, ölçülebilir ve şeffaf olması gerekir. Kriterlerin belirlenmesi ve eşitliğin sağlanması talep ediyoruz. Sağlık çalışanlarının emeklerinin karşılığını adil ve şeffaf bir sistemle alması artık bir zorunluluktur. Çözüm üretin.

BAŞKAN - Şimdi, söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Mehmet Emin Ekmen.

Buyurun Sayın Ekmen.

34.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Muhsin Yazıcıoğlu'nun vefatının 17'nci yıl dönümüne, Bediüzzaman Saidi Nursi'nin 66'ncı ölüm yıl dönümüne, bugün Adalet Bakanı Akın Gürlek'in duyurduğu "e-avukat" uygulamasına ve TRT'ye yapılan "Tozkoparan İskender" dizisi için aşşap olarak resmedilen menzil taşına ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Ben de sözlerime iki önemli anmayla başlamak istiyorum: Bugün rahmetli Muhsin Yazıcıoğlu'nun ve arkadaşlarının vefatının ve inşallah şehadete erişlerinin 17'nci yıl dönümü.

Muhsin Yazıcıoğlu için bir şeyler söylemek hem çok kolay hem de zor; çok basit, sade ve anlaşılır bir siyaseti vardı ama çok derinlikli de bir mücadelesi oldu. Muhsin Yazıcıoğlu'nun biz, her devrin adamı olmadığını, rüzgâra göre yön değiştiren, şartlara göre dil kuran, kalabalığın alkışını hakikatin

önüne koyan bir siyasetçi olmadığımı ifade edebiliriz. O, sözü dolaştırarak çoğaltanlardan değil, inandığı şeyi bedeli pahasına taşıyanlardan olmuştu ve siyasi mücadelesi de bir kariyer mücadelesi, bir kariyer basamak mücadelesi değildi. Makamımı büyütüp şahsiyetini küçültenlerden, görünürlüğünü artırıp ağırlığını azaltanlardan değildi. Güce yaklaştıkça da dili değişmedi, hak bildiğini hep ifade etti. Onun çizgisinde siyaset kişisel yükselişin değil, sadakatin sorumluluğu ve istikametini imtihanı olmuştu ve sadece firavuna karşı olduğunu söylemekle yetinmedi, Musa gibi Musaların yanında durarak da mücadelesini vermişti. Biz, 17'nci yıl dönümü vesilesiyle bu elim kazada kaybettiğimiz Muhsin Başkanı, arkadaşları Erhan Üstündağ'ı, Yüksel Yancı'yı, Murat Çetinkaya'yı, Gazeteci İsmail Güneş ile merhum Pilot Kaya İsteektepe'yi rahmetle anıyoruz.

Sayın Başkanım, ayrıca bu hafta, 23 Mart, din, siyaset ve sosyal bilimlerin âlimi olan Bediüzzaman Said Nursi hazretlerinin 66'ncı ölüm yıl dönümü. Daha çok din adamı kimliğiyle bilinir ama ömrünün çok önemli bir kısmını siyasi ve beşerî meselelerde aktivasyon, aktivistlik ve mücadeleyle geçirmişti ve bir yönüyle Bediüzzaman'ın derinliğini anlatan ama bir yönüyle de Türkiye'nin âdeta yüz otuz yıllık yerinde sayışının işareti olan birkaç ifadesine değinmek istiyorum. Özellikle Münazarat ve Uhuvvet risaleleri bugün bize Türk siyaseti için de çok önemli mesajlar veren metinler. Münazarat'ta geçen meşrutiyet, hürriyet, Kanun-ı Esasi, istibdat, Meclisin rolü ve hâkimiyeti, gayrimüslimlerle ilişkiler; beşerî anlamda cehalet, zaruret ve ihtilaf meselelerinin bugün de hâlâ Türk siyasetinde, Türk sosyolojisinde çözülmemiş meseleler olduğunu söyleyebiliriz. Uhuvvet risalesinde geçen kardeşlik, sevgi, itihat, tefrika, kin, düşmanlık, inat ve haset meselelerinin bugün de siyaseti ve toplumsal düzeni zehirleyen başlıklar olduğunu söyleyebiliriz. Kendisi hem saltanat hem meşrutiyet hem de cumhuriyeti gördü ve bu üçüne de aynı temel ilkeler zaviyesinden baktığını söyleyebiliriz ki bu temel ilkelerden birkaçı adalet, temsiliyet, özgürlük, itihat, hakkaniyet ve eşitlik idi. 1908 yılında bir Fransız gazeteci kendisiyle bir röportaj yaptığında tam da bu kavramlar üzerinden kendisi için "Enteresan bir kişilik, efsanevi bir zat, daha çok tanınması gerekir." diyor. Özellikle, meşveretle ilgili vurguları, mutlak adalet anlayışı ve çok bilinen bir misaliyle "Bir gemi dolusu şakinin içerisinde bir masum insan dahi var ise o masum insanın hatırına o gemi dolusu şakiye zarar verilemez." kriteri bugün bile ceza soruşturmalarında sıklıkla karşımıza çıkan masumların hakkının korunması noktasında çok önemli bir ifade. Hürriyet onun için çok temel bir kavramdı ve hem bu dönemde hem de tek parti döneminde âdeta mahkeme salonlarına hayatını hasrederek kendi özgürlüğü, hürriyeti için mücadele etti. İstibdadı bir mesele olarak ele aldığı, ister şahısların isterse de sistemin içindeki istibdadı bir zulüm olarak tanımladı ve devleti yönetenlerin vazifesinin millete hizmetkârlık etmek olduğunu, onlara hükümlanlık kurmak, hegemonya kurmak olmadığını ifade etti. Bugün için bile demokrasi, hukuk temelli, özgürlükçü ve eşitlikçi bir devlet modelinde kendisinin beyanlarını, kendisinin eserlerini görebiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Kendisini bütün yönleriyle daha çok anlamaya ve iktidar açısından ise yüz otuz yıl önce saltanata, meşrutiyete ve tek parti iktidarına yaptığı itirazların bugün için, bu iktidar için de geçerli olduğu gerçeği noktasında ciddi bir muhasebeye ihtiyaç olduğunu ifade etmek isteriz.

Sayın Başkanım, bugün Adalet Bakanı Sayın Akın Gürlek e-avukat uygulamasını duyurdu. İlk etapta, haftada 2 kez, otuz dakikalık bir uzaktan görüşme imkânı bir kolaylık gibi gözüküyor. Ümit ediyoruz ki kolaylık gibi gözükün bu öneri zaman içerisinde, Sayın Bakanın ayağının tozuyla ifade etmiş olduğu, avukatların görüş hakkının yasal bir düzenlemeyle kısıtlanması gerektiği görüşünün bir dayanağına dönüşmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Buradan AK PARTİ'deki avukat dostlarımızı bu vesileyle uyarmak ve hatırlatmak istiyoruz.

Sayın Başkanım, son değineceğim konu büyük bir trajikomik vaka. Salondaki arkadaşlar bu kısma biraz da gülümseyerek bir kulak kabartırlarsa, Türkiye'nin içinde bulunduğu hâlin çok garip bir resmini sunacağım. TRT için yapılan bir dizide "Tozkoparan İskender" dizisinde bir menzil taşıma, döneminde mermer ya da taştan yontulan bir taşı ahşap olarak resmetmişler ve muhtemelen bunu çekimlerin yapıldığı açık alanda unutmuşlar. Daha sonra bu bir kişi tarafından keşfedilmiş. Bu kişi Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kuruluna başvurmuş. Bakın, bütün kurumların hâlini görün! İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığından, Tuzla Belediyesinden bir temsilci, Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulundan bir arkadaş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son dakikayı veriyorum.

Buyurun.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - ...Türk ve İslam Eserleri Müze Müdürlüğünden bir heyet gitmiş, bu ahşabı incelemiş, bunun yüzyıllar sonra varlığını korumasını hayretle tespit etmiş; niçin taş değil de ahşap olduğunu anlamlandıramamış, oraya da nasıl sürüklendiğini bulamamış, DergiPark'ta yayınlanan bir makale olarak yayınlamış ve tescilli bir eser olarak müzeye kaldırmış. Gerçekten ehliyetin, liyakatin nasıl ortadan kaybolduğuna, iş bilmezliğin nasıl ortaya çıktığına dair trajikomik bir vaka. Ben merak ediyorum, bu ahşabı tescilleyerek müzeye kaldıran arkadaşlar gerçek bir tarihî eserle karşılaştıklarında da onu çöpe altmışlar mıdır! Kültür ve turizm açısından, ehliyet, liyakat açısından, sistem açısından çok vahim bir örnek olduğu için buraya taşımak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Sayın Uğur Poyraz.

Buyurun Sayın Poyraz.

35.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Büyük Birlik Partisi Kurucu Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu'na, şehit olan Uzman Çavuş Selman Akarsel'e, piyasada gübrenin bulunmadığına, Yunus Emre Vakfına, 25 Mart 2026 tarihli Türkiye'nin kısa özetine, muhalefetin dünkü grup önerilerinin reddedilmesine, trafik cezalarını düzenleyen kanuna, bakanların değiştirilmesine ve toplumun bütün yapılanların farkında olduğuna ilişkin açıklaması

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri seyreden değerli Türk milleti; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

25 Mart 2009 günü elim bir helikopter kazasında hayatını kaybeden Büyük Birlik Partisi Kurucu Genel Başkanı merhum Muhsin Yazıcıoğlu'nu rahmetle anıyorum. Hâlâ ölümünün üzerindeki sır perdesi kaldırılmamıştır. Konuşmacıların, hatiplerin bazıları, bizim sıralarımızdan da milletvekilleri "Bu konuda iktidarın verdiği sözler tutulmamıştır." demişti. İktidar devleti yöneten makamdır, dolayısıyla bu, devletin ödevidir, dolayısıyla bunu bir "söz" diye tanımlamak bile mümkün değildir. Türkiye Cumhuriyeti devletini yönetenlerin vatandaşına söz vermesi değil gereğini yapması gerekmektedir ve hâlâ bu gerek yerine getirilmemiştir. Bugün bunun tutanaklara tekrar, bir kez daha benim isimle de dercedilmesini önemiştir.

Dün Ağrı Doğubayazıt'ta meydana gelen trafik kazasında şehit olan Yusuf Açıy'la birlikte yaralanmış olan ve ağır yaralı olarak hastanede tedavisi süren Uzman Çavuş Selman Akarsel'in de şehit

haberini bugün sabah saatlerinde aldık. Kendisine Allah'tan rahmet, şehidimizin kederli ailesi başta olmak üzere sevenlerine, silah arkadaşlarına, kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerimize ve milletimize sabırlar ve başsağlığı diliyorum.

Evet, bugün 25 Mart 2026, en düşük emekli maaşı 20 bin lira, asgari ücret 28 bin, gram altın 6.486, dolar 44,35, euro 51,49, benzin 62,43, motorin 75,12 lira. Gübre yok, piyasada gübre yok, ekim dikim zamanındayız. Dezenformasyonla Mücadele Merkezi "Bir sorun yok." diyor, sanki Türkiye'ye gübreyi kendi getiriyor, vatandaşa kendi dağıtıyormuş gibi. Gübre bulamayan mağdurlardan doğrudan birisi benim, benim; ben şu an rahmetli annemin bağına bahçesine gübre alacağım, gübre yok. Dezenformasyonla Mücadele Merkezi "Gübreyle ilgili sorunumuz yok." diyene kadar benim bağına bahçeme gübre getirsin, eğer bunu yapamıyorsa da oradaki herkes görevinden azlını istesin.

Naylon fatura iddialarıyla anılan Yunus Emre Vakfına yargılamalar devam ederken, Ocak 2025'ten Şubat 2026 tarihine kadar genel bütçeden 1,8 milyar TL aktarılmış. Naylon faturayla ilgili soruşturması devam eden, yargılaması devam eden Yunus Emre Vakfına Ocak 2025'ten geçtiğimiz Şubat 2026'ya kadar 1,8 milyar aktarılmış.

İstanbul Pendik'te bir baba, park meselesi yüzünden 11 yaşındaki kızının önünde öldürüldü. Yine, sabahleyin onlarca kişi borsa operasyonundan dolayı gözaltına alındı. Uyuşturucu operasyonlarından da birçok kişi gözaltına alındı. Sabah akşam televizyonlarda, sosyal medyada, meydanlarda, Mecliste terörist, katil Öcalan referans verilerek ihanet süreci devam ettiriliyor. TUSAŞ saldırılarının faillerinin pankartları açılıyor. İnsan yakanlar bize insanlık dersi vermeye kalkıyor. Yolsuzluğu icat eden ve yolsuzluktan yakalandıklarında yüzü bile kızarmayanlar "Bayrak inmez, ezan dinmez." sözleriyle herkesi yolsuzlukla itham ediyor. İşte, 25 Mart 2026 tarihli Türkiye'nin kısa bir özeti; bunu herkesin not almasını önemsiyorum.

Dün iktidar partisinin kıymetli hatipleri, İYİ Partinin tekstil ve sanayi fabrikalarının kapanması, Mısır ve Romanya'ya taşınmasıyla ilgili önergesindeki; DEM PARTİ'nin ekonomik kriz ve yoksullukla ilgili önergesindeki; Cumhuriyet Halk Partisinin basına sansür, basın ve ifade özgürlüğüyle ilgili önergesindeki her bir başlığı dinlemek veya bu başlıklardaki ortak endişeleri kabullenmek yerine ya da çare aramak yerine ya da iş birliği yaparak bu sorunları ortadan kaldırmak yerine hepsini reddettiler, türlü türlü bahanelerle yine günür kurtarmaya çalıştılar. Bunu defalarca kürsüde de daha önce ifade ettim, maalesef, Adalet ve Kalkınma Partisiyle aynı Türkiye'de yaşıyoruz ama aynı Türkiye'yi yaşamıyoruz. Mevzu, sizin doğrularınızı konuşmak ya da bizim doğrularımızı konuşmak değil; mevzu, hakikati konuşabilmek, hakikatte uzlaşabilmek.

Geçtiğimiz haftalarda trafik cezalarını düzenleyen kanunu tüm itirazlarımıza rağmen hem getirdiniz hem de burada çoğunluğunuzla çıkardınız. Bununla birlikte, bu kanunun maddeleri, İçişleri Bakanlığı gibi nadide ve güzide bir bakanlık tarafından askıya alınmış durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı; bunlar önemli Bakanlıklar, bunlar Türkiye Cumhuriyeti devletinin omurgası olan Bakanlıklar ve şu an Türkiye Cumhuriyeti devletinin İçişleri Bakanı Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bir yasama faaliyeti sonucunda çıkarılmış, muhalefet partilerinin itirazlarına rağmen çıkarılmış bir kanunu tek imzayla askıda tutuyor. Bunu vatandaşın anlayacağı dille konuşuyorum, burada hem milletvekilleriyle hem de hukukçularla bir polemik açısından söylemiyorum. Bu, Türkiye Cumhuriyeti devleti İçişleri Bakanı açıkça suç işlemektedir, trafik kolluğuna açıkça suç işletmektedir. Ya, her seferinde, getirdiğiniz her kanunu daha sonra yaptığınız başka bir kanunla mülga ediyorsunuz. Vatandaş artık bir kanun geldiğinde, gelen her kanunun her maddesinden işkillenir hâle gelmiş durumda. İktidarımızın itibarı

gerçekten umurumuzda değil, zerreyimiskal umurumuzda değil ama hepimiz için önemli ve kıymetli olan devletin itibarıdır ve kanun yapmayı bilmeden, norm tekniğinden bu kadar uzak, bu kadar keyfî, genelgeçer bu tutumunuzla devletin itibarını ayaklar altına alıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Hâkim, savcının yer ve yetki teminatı yok. Polislerimiz intihar ediyor. Mart ayının 25'indeyiz, sadece bu ay -daha kapanmamış- 10 polis intihar etmiş. Bunu araştırın dedik, bu araştırma önergesi reddedildi. Ne yaptınız? Bakan değiştirdiniz. Değiştirdiğiniz Bakan döneminde 10 polis intihar etti. Sorunlarını değil bakanlarını değiştiriyorsunuz.

Yoksulluk, yoksunluk Türkiye'nin her şehrinde, her mahallesinde, her ilçesinde, her köyünde, her evinde, her dükkânında, her odasında artık, yolsuzluk her kurumda. Toplum korkuyor. "Neden çaldın?" diye soran bir toplum yerine "Benim payım nerede?" diyen bir toplum yaratma çabasındasınız; bunun farkındayız, buna müsaade etmeyeceğiz, geçit vermeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Uğur Bey, son dakikayı veriyorum, 8'inci dakika.

Buyurun.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Toplum da bütün bu yapıların, bütün bu eylemlerin, benim burada kurduğum cümlelerin her birinin farkında, neyin ne olduğunun farkında, tıpkı sizin gibi farkında; sizin farkında olduğunuz kadar farkında toplum da. Bunlara ilişkin, bununla ilgili hâlâ bir şansınız var, hâlâ bu milletin vekili gibi davranma şansınız var, hâlâ bu millete hizmet etme şansınız var; seçimlere kadar en azından nedamet göstererek bunun gereğini yapın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Poyraz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Erkan Akçay.

Buyurun Sayın Akçay.

36.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, "terörsüz Türkiye" vizyonuna, Mescid-i Aksa meselesine, 22 Mart Dünya Su Günü'ne ve Kütüphane Haftası'na ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bölgemizin ateş çemberinden geçtiği, küresel güçlerin hemen sınırlarımızda yeni haritalar çizmek için pusuda beklediği karanlık ve puslu bir dönemdeyiz. Böylesi bir kuşatmayı yarmak ancak çelikten bir iç cepheyle, sarsılmaz millî birlik ruhuyla mümkündür. Bilge liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin kararlılıkla işaret ettiği "terörsüz Türkiye" vizyonu sıradan bir güvenlik konsepti veya dönemsel bir politika değildir. Bu vizyon cumhuriyetimizin yeni yüzyılına Türkiye Yüzyılı olarak vurulacak bağımsızlık mührüdür. Bizim kardeşliğimiz masabaşlarında kirli pazarlıklarda değil, Malazgirt Ovası'nda, Çanakkale siperlerinde kanla ve duayla yazılmıştır. Etnik ve mezhebî fitne tohumlarıyla bu asırlık çınarı kurutacağını sananlar milletimizin kudreti karşısında ezilmeye mahkûmdur. "Terörsüz Türkiye" hedefi sadece bir güvenlik politikası değil, aynı zamanda jeopolitik düşünce ile stratejik bir akılla örülmüş bekamızın tahkimidir. Terörü bitiren Türkiye bölgesel fırtınalara karşı çelikten bir güç ve irade kazanacaktır. Türkiye'de 86 milyonun aynı istikamette yürümesi bugün en büyük millî gücümüzdür. Dışarıda savaş büyürken içeride kardeşliği, barışı, hukuku, demokrasiyi büyütme Türkiye'nin en güçlü cevabı olacaktır.

Bugün insanlığın karşı karşıya olduğu en büyük krizlerden biri yalnız savaşların yayılması değil, uluslararası hukukun göz göre göre etkisizleştirilmesidir. Güçlü olanın ihlal ettiği, zayıf olanın bedelini ödediği bir düzende hukuktan değil çifte standarttan ve zulümden söz edilir. Birleşmiş Milletler kararlarının tozlu raflarda, masumların toprağın altında kalması, mevcut dünya düzeni adına utanç verici bir tablodur. Hukuk sustuğunda bombalar konuşmaktadır. Mescid-i Aksa meselesi de tam burada yalnızca bir inanç başlığı değil, aynı zamanda bir hukuk, tarih ve insanlık meselesi olarak karşımızdadır. Mescid-i Aksa milyonlarca insan için kutsal bir emanet, Kudüs’se vicdanın sınıdığı yerdir. Kudüs’te çiğnenen sadece taş değil insanlığın ortak haysiyetidir. Kutsal mekânların statüsünü zorla değiştirmeye dönük her girişim bölgesel barışı daha da zedelemektedir. Mübarek günleri kan gölüne çeviren cinayet şebekesi ilk kıblemiz Mescid-i Aksa’yı ablukaya almaya, Müslümanların ibadet hürriyetini namluların gölgesine boğmaya cüret etmiştir. Küresel vicdan sağır, sözde medeni Batı ise bu katliamın tescilli suç ortağıdır. İnsan hakları havarisi kesilen kurumlar Gazze’nin enkazı altında kalmış, uluslararası hukuk kanlı bir paçavraya dönmüştür. Şunu herkes çok iyi bilmelidir: Kudüs siyonizmin at koşturacağı bir tatbikat alanı değil, İslam’ın çiğnetilemez namusudur. Gazze’de emzikli bebeklerin kanı üzerine kurulan hiçbir emperyalist düzen iflah olmayacaktır. Türk milleti mazlumun ahını arşa yükselten bu zulmün karşısında hakkın gür sesi olmaya devam edecektir. Soykırımcılar tarih ve adalet önünde mutlaka hesap verecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 22 Mart tarihi Dünya Su Günü olarak anılmaktadır. Bugün suyu yalnızca ekolojik bir hassasiyet değil, küresel bir beka ve milli güvenlik meselesi olarak konuşmak mecburiyetindeyiz. Hemen yanı başımızda Orta Doğu’yu ateşe atan ABD, İsrail ve İran eksenli şiddetli çatışmalar bizlere acı bir gerçeği göstermektedir; su altyapıları artık doğrudan hedef alınmakta, su bir savaş silahı ve stratejik bir şantaj aracı olarak kullanılmaktadır. Geçtiğimiz yüzyıla petrol savaşları damga vurdu, içinde bulunduğumuz yüzyıla ise enerji ve su savaşlarının damga vuracağı açıkça görülmektedir. Bu karanlık tablo Türkiye’nin su zengini bir ülke olmadığı gerçeğiyle birleştiğinde, su kaynaklarımızı korumanın vatan savunmasıyla eş değer olduğunu bizlere ihtar etmektedir. Her bir damla suyumuz taviz verilemez stratejik bir gücümüzdür. Unutulmamalıdır ki bir damla suyumuzu israf etmek geleceğimizden ve bağımsızlığımızdan çalmaktır çünkü su aynı zamanda vatanıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan, içinde bulunduğumuz hafta Kütüphane Haftası’dır. Bir milletin asıl kudreti yalnızca ekonomik zenginliğiyle değil kütüphanelerinde mahfuz tuttuğu medeniyet birikimiyle ölçülür. Bizler Buhara’dan Semerkant’a, Bağdat’tan İstanbul’a kadar yeryüzünü devasa kütüphanelerle nakış nakış işlemiş, ilmi ve irfanı cihana yaymış büyük bir medeniyetin vârisleriyiz. Kütüphanelerimiz şanlı geçmişimizle kurduğumuz en sağlam köprüler, aydınlık geleceğimize açılan güvenli kapılardır. Bu kutlu mirası Anadolu’nun en ücra köşelerine taşıyan fedakâr iradeyi de asla unutamayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - 1943 yılında Ürgüp’e atanan ve “Eşekli Kütüphaneci” olarak hafızalarımızda yer eden merhum Mustafa Güzelgöz 7 katır ve 3 atıyla 36 köye kitap taşıyarak yirmi sekiz yıl boyunca cehalete karşı mücadele etmiştir. O, okuma ve okutma sevdasının, vatana hizmet aşkının abidevi bir sembolüdür.

Zihinlerdeki prangaları kıran kütüphanelerimizin hak ettiği değeri görmesi temennisiyle Kütüphane Haftası'nı kutluyor, tüm kütüphanecilerimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun Sayın Koçyiğit.

37.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Şahin Öner'e ve cezasızlık politikasına, "Nevroz" un coşkusunu sindiremeyen bazı kesimler olduğuna ve Dilovası'nda 8 Kasım 2025'te bir kozmetik fabrikasında çıkan yangınla ilgili davaya ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

2013 yılında, Amed'de, 19 yaşında olan Şahin Öner bir zırhlı polis aracının ezmesi sonucunda yaşamını yitirdi. Öncelikle ağır yaralı olarak hastaneye götürülmesi gerekiyordu ama bunun yerine karakola götürüldü. Tanıklar açıkça söylediler: "Ezildiler." dediler, "Üzerinden araç geçti." dediler, "Kasıt var." dediler ama ne yazık ki bütün bu sözlere, bütün bu tanıklıkların hiçbirine kulak verilmedi ve on üç yılın ardından gelen karara bakıyoruz: Olaya "Kaza." deniliyor, "Kasıt yok." deniliyor ve bu ezmeyi yani Şahin Öner'i zırhlı araçla ezip ölümüne neden olan polis memuruna sadece iki yıl altı ay ceza veriliyor, üstelik de sanığın geleceği gerekçesiyle de cezada da indirim sağlanıyor.

Şimdi, ben gerçekten her birimize, hepimize sormak istiyorum, vicdanınıza seslenmek istiyorum: Bir insanı, 19 yaşındaki bir genci, kasten, üzerinden araçla geçip ölümüne neden olan bir kişiye verilecek ceza gerçekten iki yıl altı ay olabilir mi? Bir de sanığın, failin geleceği öngörülümüş. Onun geleceği öngörülüyor, korunuyor, kollanıyor ama 19 yaşındaki genci kim savunacak? 19 yaşındaki gencin ailesinin adalet çılgınlığını kim duyacak? Bu cezasızlık politikasına karşı bizler, burada milletvekilleri olarak, bu halkın temsilcileri olarak "Gerçekten burada hakkaniyetsiz bir durum var, adil olmayan bir durum var." demeyecek miyiz? Fail kamu görevlisi olunca koruyacağız, kollayacağız; ölen yoksul olunca susacak mıyız? "Hukuk bunu mu emrediyor, vicdan bunu mu emrediyor?" diye gerçekten buradan sormak istiyorum. O anlamıyla burada genelgeçer bir yargılamadan, genelgeçer münferit bir cezasızlık politikasından bahsetmiyoruz. Bu ülkede her zaman söz konusu olan kamu görevlileri olduğunda, söz konusu olan kamu görevlilerinin karıştığı suçlar olduğunda ne yazık ki biz sürekli aynı akıbetle karşılaşıyoruz. Bunun binlerce örneğini buradan size sayabilirim. Toplu davalar açısından -Sivas gibi, Madımak gibi, Roboski gibi- her zaman bir zaman aşımıyla karşılaşmıştır, tekil meselelerde de her seferinde "Kasıt yok." denilmiştir; neredeyse yaşamını yitiren suçlu ilan edilmiş, fail de aklanmıştır. Biz bunu doğru bulmuyoruz, kabul etmiyoruz ve bu konunun takipçisi olmaya da devam edeceğiz.

Sayın Başkan, sayın vekiller; şimdi, çok görkemli, gerçekten her birimizin içinden belki de binlerce ders çıkaracağı bir "Nevroz"u geride bıraktık. Milyonlar alanlara, sokaklara akın ettiler, kendi politik taleplerini ortaya koymakla beraber bin yıllık "Nevroz" Bayramı'nı da büyük bir coşkuyla kutladılar fakat bu "Nevroz"un coşkusunu gerçekten sindiremeyen bazı kesimler olduğunu da görüyoruz. Özellikle bütün bu "Nevroz" alanlarına gidişlerde yaşanan sıkıntıları daha önce de ifade ettik, bir kez daha ifade etmeyeceğim ama gerçek anlamda tam bir tahammülsüzlüğün olduğunu görüyoruz. Yetmedi, şimdi yaygın bir gözaltı operasyonu ile karşı karşıyayız ve bu gözaltı operasyonlarının sonucunda da 27 kişinin tutuklandığı bilgisini almış durumdayız. Şimdi, gözaltına alınanlara sorulan soruların absürtlüğüne -"Nevroz" alanlarına giden, orada konuşan, yıllardır da "Nevroz"da olan

birisi olarak- bakın: “Nevroz’a neden gittiniz?” Hadi buyur, ne desin? Ya, böyle bir soru sorulabilir mi? “Sarı-kırmızı-yeşil atkıyı neden taktın?” “Nevroz’ programının duyurusunu nereden duydun?” “Nevroz’a örgüt gerekçesiyle mi katıldın?” Bakın, bunlar trajikomik sorular. Burada herkes “Nevroz” Bayramı’nı Ramazan Bayramı’yla beraber kutladı. Şimdi “Nevroz” Bayramı’nın resmî bir bayram olmasını tartışıyoruz. Bunları tartıştığımız bir yerde bayramı kutlamak için bayram yerine giden insana “Niye gittin ‘Nevroz’a?” “Niye halay çektin?” “Niye sarı-kırmızı-yeşil atkı taktın?” sorusunu sormanın kendisi ne süreci anlamaktır ne kardeşliği anlamaktır ne de geleceğe yönelik bir bakış açısını içerir. Burada tam bir hamaset olduğunu görüyoruz, tam bir tahammülsüzlük olduğunu görüyoruz. Bunun yürüyen süreçle kesinlikle bağdaşmadığını ve bu tür olaylardan, bu tür yaklaşımlardan vazgeçilmesi çağrısını da bir kez daha Meclisten yapmak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepiniz hatırlarsınız, Dilovası’nda, 8 Kasım 2025’te Ravive Kozmetikte çıkan yangında 3’ü kadın, 3’ü de çocuk olmak üzere toplam 7 işçi yaşamını yitirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şimdi, dün duruşma başladı. Normalde duruşmanın nerede olması gerekiyor? Dilovası’nda değil mi? Hayır, duruşmayı bir buçuk saat uzaklıktaki Kocaeli’ye götürdüler. Bu da yetmedi, aynı zamanda bilgisayar almadılar, telefon almadılar, hafıza cihazı almadılar duruşmaya. Peki, bütün bunlarla neyi amaçladılar? Gerçeği gizlemeyi, bu davayı ailelerden kaçırmayı, bu davayı kamuoyundan kaçırmayı, bu davanın açığa çıkmasını, hakikatin açığa çıkmasını engelleyen bir yaklaşım var. Ya, açık ve net, acılı bir şekilde birisi diyor ki “Çocuğumu kömür olarak aldım.” Bir başka anne “Sabahtan akşama kadar pencereden çocuğumun mezarına bakıyorum.” diyor. Bir başka anne “Çocuğumu poşetin içinde teslim aldım.” diyor. Ya, hiç mi vicdanlar sızlamıyor? Bir de -bu ailelere- yargılama sürecini uzağa taşıyarak, kamuoyuna kapatarak, basına kapatarak, topluma kapatarak ne amaçlanıyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Gerçekten kimin korunduğu sorusunu burada sormamız gerekiyor.

Şimdi “Sadece bu kozmetik firmasının sahibi midir suçlu?” “Mesela, yıkım kararını uygulamayan bina kimin sorumluluğunda?” “Ruhsatı veren kim?” “Denetimi yapmayan kim?” “Göz yuman kim?” “İŞKUR binasının dibinde, metrelerce ileride bu üretim yapılırken sessiz kalan kim?” sorularını sormak zorundayız ki bir daha 3 kadın, 3 çocuk ve insanlar yanarak, yakılarak yaşamlarını yitirmesinler. Bizim bunları sormamız topluma karşı borcumuzdur, emekçiye karşı borcumuzdur ama gördüğümüz, gerçekten, gerçek karartılmaya ve patronlar korunup yeniden işçinin ölümü üzerinden aslında süreç yürütülmeye ve bütün bunlara göz yumulmaya çalışılıyor. Buna da izin vermeyeceğimizi ve bunun takipçisi olacağımızı da bir kez daha ifade etmek istiyorum. Yaşamını yitirenleri tekrardan saygıyla rahmetle anıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim, sağ olun.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) ÇEŞİTLİ İŞLER**

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Çin Halk Cumhuriyeti'nden gelen misafirlere "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Çin Halk Cumhuriyeti'nden gelen misafirlerimiz bizleri dinlemektedirler; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Murat Emir.

Buyurun Sayın Emir.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İBB davasına ve bu sabah ünlü 16 kişinin gözaltına alınmasına, TÜİK'in yayınladığı işsizlik rakamlarına, Cihannüma Derneğine ve Türkiye'nin hava savunmasına ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İBB davası görüldükçe iftiracıların, "itirafçı" dedikleri kişilerin "Duymadım." "Görmedim." "Dediklerini duymuştum." "Bizzat tanık değilim." diyerek "Utanyorum." diyerek ifadelerini geri aldığına tanık oluyoruz. Murat Kapki daha dün baskı altında ifade verdiğini itiraf etti. Yine, aynı şekilde, Ümit Polat iki üç gün önce üzülüğünü, tanıklıktan çekileceğini ve para alışverişini görmediğini, sadece duyduğunu söylemek durumunda kaldı. Antalya'da bir itirafçı daha geçen hafta kendisinin baskı altında ifade verdiğini ve şu anda son derece üzgün olduğunu, daha fazla devam edemeyeceğini söyledi. Baskılarla, zorlamalarla, tutukluluk şantajlarıyla, bunlar üzerinden kurulan iddianameler tel tel dökülürken savcılık bir algı operasyonuna giriyor ve gündem değiştirmek üzere, başka şeyler konuşulsun diye defalarca yaptıkları gibi bu sabah da 16 ünlü kişi gözaltına alınıyor sabahın kör saatinde. Gerekçe, her zamanki gibi, yaratıcı da değil; uyuşturucu kullanmak ve uyuşturucu kullanımına yardımcı olmak, kolaylaştırmak. Defalarca yaptılar, kişilerin masumiyet karinesini yok ettiler, lekelediler, görüntülerini çektiler, ifşa ettiler, peşinen yargıladılar, yandaş medyada yerden yere vurdular ve sonra ortaya çıktı ki birkaç istisna hariç neredeyse tamamında uyuşturucu kullanımı söz konusu değil; şimdi yine aynı algı operasyonunu yapıyorlar. Yargı, kolluk elbette işini yapsın, tabii ki yapacak ama Türkiye Cumhuriyeti'nin bu konuda usulü var, geleneği var. Özellikle tanınan, bilinen kişileri değersizleştirmek, lekelemek adına yapılan bu operasyonları doğru bulmuyoruz ve bunun algı saptırmaya dönük olarak yapıldığını çok iyi biliyoruz.

Değerli arkadaşlar, TÜİK en son işsizlik rakamlarını yayımladı. Tabii, bu iktidar ve TÜİK -Tayyip'i üzmeyen istatistik kurumu- bu iktidarın hatalarını, eksikliklerini, vatandaşın yoksulluğunu, enflasyonu, pahalılığı, işsizliği gizlemek için her şeyi yapıyor ve son verilerine baktığımızda, 2024 ve 2025 kıyaslamasında, 2025 rakamlarına baktığımızda, işsizlik 8,7'den 8,3'e düşmüş gibi görünüyor ama inanırsanız. Oysa, gerçek o değil. Gerçek işsizlik rakamını bulmanız için işsizleri, iş bulmaktan umudunu kesmiş yani "İş bulursam çalışırım." diyen ama son dört haftadır iş aramamışları katarsanız, haftalık belirli saat çalışan eksik istihdamı katarsanız 2025 yılında 2024 yılına nazaran 1,5 milyon kişi daha işsiz kalmış. İktidara sesleniyorum: Duyun bunu; son bir yılda Türkiye Cumhuriyeti'nde 1,5 milyon vatandaşımız daha işsiz kalmıştır, işsizlik artmıştır. TÜİK gerçekleri saptırmaktadır, TÜİK gerçekleri söylememektedir.

Değerli arkadaşlar, baktığımızda, özellikle gençler bakımından hepimizi kaygılandırması gereken çok daha acı verici rakamlar var. Ne eğitimde ne işte olan yani "ev genci" diyeceğiniz gençlerin oranı Türkiye'de yüzde 28 olmuş, yüzde 28. 100 gencimizden 28'i evde oturuyor, ne eğitimde ne işte "ev

genci” diyoruz ve onları kaderine terk etmiş durumdayız. İşte, gerçekliğimiz budur, gerçek gündemi olması gereken budur, gözden kaçırılmak istenen de budur. Kadınlara baktığımızda bu rakam yüzde 41’e çıkıyor. Her zamanki gibi bu bozulmalardan en büyük payı yine kadınlar alıyor. Yüzde 41 kadınıımız, 15-34 yaş arasındaki genç kadın Türkiye’de evinde oturuyor “ev kızı” diyorlar “ev kadını” diyorlar. Oysa bunlar üretecek, çalışacak, hayatın içine girecek ve bunları yapmadığımız için de saçma sapan, ilgili, ilgisiz birçok şey hakkında konuşmak durumunda kalıyoruz.

Değerli arkadaşlar, bir dernek var, eğitimi katleden, eğitimi tarikatların, cemaatlerin arka bahçesine çeviren...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MURAT EMİR (Ankara) - ...Millî Eğitimi, AKP’nin ve kendi beynindeki ideolojik saplantıları doğrultusunda şekillendirmeye ant etmiş, Millî Eğitim Bakanının kurduğu bir dernek var; Cihannüma Derneği. Bu derneğin daha önce yaptığı bir sürü yanlış, üyelerinin işledikleri bir sürü suç zaman zaman gündeme getirmiştik. Bunlar suçun kişiselliği üzerinden tartışılabilir ama bakıyorsunuz, Cihannüma Derneğinin bir üyesi bir paylaşım yapıyor, mesela, örnek veriyorum, Selim Cerrah isimli bir kişi -belli bir görevi var- bir paylaşım yapıyor ve bakıyorsunuz, neredeyse Ankara’daki il ve ilçe Millî Eğitim müdürlerinin tamamı bu paylaşımına destek veriyorlar. Böylesine siyasallaşmış, böylesine Bakanına yaranmaya çalışan ve kamu görevlisi olmanın ve eğitmen olmanın, o olması gereken ferasetinden tamamen kopmuş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - ...kadrolar ve bu kadroların gençliğimizi 21’inci yüzyıla taşıyabileceğini iddia eden bir AKP iktidarı var. Çekin ellerinizi çocuklarımızın üzerinden! Çocuklarımızın bilimsel, çağdaş eğitime ihtiyacı var ve ideolojik saplantılarınızı çocuklarımıza “eğitim iddiası” altında zerk etmeye çalışmayın.

Sayın Başkan, son bir konuyu gündeme getirmekte yarar görüyorum. Türkiye Cumhuriyeti, maalesef, yanı başımızdaki savaşa hazırlıksız yakalanmıştır, olması gerektiği gibi kendi savunmasını yapamayacağı maalesef itiraf edilmiştir. Bu gerçekten daha fazla kaçamayız. Biz S-400 projesinin doğru olmadığını, entegre olamayacağını, Türkiye’nin hava savunma sistemine elbette sahip olması gerektiğini, bu konuda her türlü özveriye bütün milletin hazır olacağını, hepimizin katkı vereceğini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son dakikayı veriyorum.

Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - ...ama bunun böylesine Rusya’ya yaranmak, günlük konjonktürel avantajlar elde etmek için yapılamayacağını söylediğimizde bizi anlamamakla, hatta vatansever olmamakla suçlamışlardı. Bugün topraklarımızın hava savunmasını NATO Patriot’larına terk eden bir iktidar var, NATO Patriot’ları olmasa Türkiye’nin hava savunması yok. Cumhurbaşkanı’nın anımsarsınız “Onların Demir Kubbe’si varsa bizim de Çelik Kubbe’miz var.” dediğini. Nerede Çelik Kubbe? Niye savunmuyor bizi? Nerede S-400’ler? Nereye koydunuz? Niye çalıştırmıyorsunuz? 2,5 milyar doları o çöp yığınına nasıl verdiniz ve bunun hesabını vermekten nasıl kaçacaksınız?

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Emir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Abdulhamit Gül.

Buyurun Sayın Gül.

39.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Muhsin Yazıcıoğlu'na, İsrail'in işgal girişimlerine, Türkiye'nin haklı ve güçlü tutumuna, milletin yanında olmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; 25 Mart 2009 tarihinde hayatını kaybeden bu milletin evladı, yiğit alpereni Muhsin Yazıcıoğlu Beyefendi'yi rahmetle minnetle yâd ediyorum. Bu ülkenin gelişmesi, kalkınması için mücadele etmiş, ömrünü vermiş milletin Muhsin ağabeyi her zaman bu milletin yanında durdu. Bu ülkenin demokrasi mücadelesinde, vesayet yıllarında da 28 Şubat sürecinde de namlusunu millete çeviren vesayetçilere karşı "Namlusunu bu millete çevirenlere karşı selam durmam." diyerek doğru duruşunu, milletin yanında, milletin değerleriyle beraber oluşunu bir kez daha göstermiştir. Bu duygu ve düşüncelerle Muhsin Yazıcıoğlu ağabeyimizi rahmetle yâd ediyorum, Rabb'im mekânını cennet eylesin.

Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; bugün İsrail'i yöneten siyonist şebekenin yayılcı ve soykırımcı anlayışı sürdürdüğünü hepimiz yakından görüyoruz. Bölgenin ve dünyanın küresel olarak huzursuzluğuna, istikrarsızlığına yönelik atılmış oldukları adımlar karşımızda rasyonel bir aklın olmadığını, bir terör anlayışının olduğunu göstermektedir. Gazze'den Lübnan'a, Suriye'den İran'a kadar İsrail'in imza attığı tüm bu eylemler kirlî, yayılcı bir ajandanın birer parçasıdır. Şimdi de İsrail Gazze'deki hukuksuzlukların yanında, Gazze'de yapmış olduğu soykırım ve hukuksuzluğuyla beraber Batı Şeria'ya da yine yerleşim alanlarını genişleterek yeni bir işgal girişiminde bulunmuştur, yeni bir işgal dalgası başlatmıştır ve Gazze'de sergilediği bu tutum Batı Şeria'da da yapılmasına yönelik bu adımları biz şiddetle kınıyoruz, asla kabul etmiyoruz. Yine, aynı yıkım stratejisini bugün Lübnan'da da ortaya koymaktadır. Lübnan'ın da Gazzeleşmesine yönelik yapılan müdahaleleri asla kabul etmiyoruz. Yaklaşık 1 milyon kişinin evini terk ettiği, ülkesini terk etmek zorunda kaldığı bu girişimlerin, bu işgal girişimlerinin son bulması insanlık onuru adına elzem bir durumdur. Keza, Mescid-i Aksa da ramazanda, bayram namazında kapılarına kilit vurularak... Müslümanların ilk kiblesi, ilk kiblemiz olan Mescid-i Aksa'nın bu mahzunluğu da ayrıca İsrail'in yine hesabını vereceği hukuksuz ve gayriinsani diğer bir terör girişimidir, bir işgal girişimidir. Bunu da, bütün İslam âlemi olarak ve Türkiye olarak şiddetle kınıyoruz ve biz şuna inanıyoruz: Bizim gönül coğrafyamız çizilen sınırların fersah fersah üzerindedir, ötesindedir. Halep'in mahzun sokaklarından Gazze'nin yaralı yavrularına, Sudan'dan Bosna'ya, Orta Asya'ya, Doğu Türkistan'a, Kafkaslara, Balkanlara kadar bizim her zaman Anadolu irfanı olarak tüm coğrafyalardaki kardeşliğimiz, birliğimiz ve ortak duygudaşlığımız bakidir, diridir ve her zaman bu coğrafyaların, tüm mazlumların yanında olmaya devam edeceğiz. Güçlü ve büyük Türkiye, daha bağımsız, daha güçlü bir Türkiye her zaman mazlumlar için de bir şemsiye ve sarsılmaz bir kalkan olmaya devam edecektir. Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu "one minute"ten itibaren ortaya koyduğu Filistin davasını savunan, Filistin'in her zaman haklı davasının yanında olan tutumu gerek Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda gerekse dünyanın her platformunda en güçlü bir şekilde bu mücadeleyi vermeye devam etmektedir ve bunun en büyük şahidi aziz milletimizdir. Her küresel kriz ve bölgesel sarsıntı, Türkiye'ye yönelik saldırılara karşı Türkiye'nin haklı ve güçlü tutumu milletimiz tarafından çok iyi bilinmektedir ve tüm dünya tarafından çok iyi bilinmektedir. Daha bugün İran Cumhurbaşkanı yaptığı açıklamada "Kardeşim Erdoğan'ın siyonist rejimin yayılmacılığına karşı tutumu takdire şayandır." diye yapmış olduğu takdirleri var. Bugün biz bütün dünyada mazlumların yanında olan ve tüm savaşların karşısında olan vakur duruşu stratejik akılla, dirayetle, basiretle yöneten bir siyasal akılla süreci yönetiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Gül.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bugün Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu vizyonla, bizi ateş çemberine çekmek isteyenlerin bu tavırlarına karşı, bu tutumlarına karşı rasyonel bir şekilde bir vatandaşımızın bile burnunu kanatmadan ve bir vatandaşımıza bile bir zarar gelmeden, etrafımız ateş çemberiyken milletimizin huzuru için, birliği için çalışmalarımızı, gayretimizi sürdürüyoruz. Bu anlamda ABD ve İsrail'in komşumuz İran'a yapmış olduğu saldırıları başından beri kınadık ve buna karşı olduğumuzu söyledik, söylemeye devam ediyoruz. İsrail'in yayılmacılığının asıl sorun olduğunu hep ifade ediyoruz ve bu anlamda keza Körfez ülkelerine yapılan saldırıyı da kabul etmediğimizi yine ifade ediyoruz. Tüm bu gelişmelerde bizim temel yaklaşımımız vatandaşlarımızın birliğidir, vatandaşlarımızın birliğidir. Türkiye tüm bu süreçte de doğrunun yanında, doğru tarafta, kendi vatandaşlarının birliğinin, beraberliğinin ve mazlumların yanında olan tutumunu sürdürmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Ve bu anlamda milletimiz çok iyi biliyor, Recep Tayyip Erdoğan demek dünyada Türkiye'ye karşı meydan okumalara karşı stratejik akılla, vatandaşımızın, 86 milyonumuzun dimdik bir şekilde huzur içerisinde yaşaması için verilen mücadelenin adıdır. Biz milletimizin yanında olmaya devam edeceğiz, milletimiz müsterih olsun. Devletimiz, milletimiz el ele bu ateş çemberinden de ülkemizi, milletimizi en güçlü bir şekilde, inşallah dik bir şekilde koruyacağız ve daha güçlü bir Türkiye'ye doğru yolumuza emin adımlarla devam edeceğiz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

YENİ YOL PARTİSİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- YENİ YOL Grubunun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra görev yapan Cumhurbaşkanı Yardımcıları, bakanlar, milletvekilleri, rektörler, belediye başkanları, valiler, kamuya bağlı kuruluşların yönetim kurulu üyelerinin mal varlıklarının sıra dışı artış biçimlerinin şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda tespit edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 25/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Mart 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

25/3/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 25/3/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Grup Başkanı

Öneri:

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminden sonra görev yapan Cumhurbaşkanı Yardımcıları, bakanlar, milletvekilleri, rektörler, belediye başkanları, valiler, kamuya bağlı kuruluşların yönetim kurulu üyelerinin mal varlıklarının sıra dışı artış biçimlerinin şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda tespit edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 25/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 25/3/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere YENİ YOL PARTİSİ Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun Sayın Özdağ. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grup önerimiz üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu öneri, bu grup önerisi hepimizi ilgilendiriyor. Türkiye’de son zamanlarda bir mal varlığı meselesi konuşuluyor biliyorsunuz; milletvekillerinin mal varlıkları, bürokratların mal varlıkları, bakanların mal varlıkları konuşuluyor. Türkiye’de daha önce nereden buldun kanunu vardı ve bu kanun doğru bir kanundu. Sonra bu servetle ilgili yani servet barışıyla ilgili olarak başka bir kanun çıkarıldı, 3 ayrı kanun çıkarıldı. “Sizin yurt dışında olan mal varlıklarınız bu kanunlarla başkalarının adıyla getirilebilir.” denildi. Sonra ikinci kanun çıkarıldı, “Birinci derece akrabalarınız getirebilir.” denildi. Yani “Bu paralar nedir? Kara para mıdır, uyuşturucu parası mıdır, rüşvet parası mıdır veya başka ülkelerin gönderdikleri paralar mıdır?” diyerek... Ve ardından da üçüncü kez bir kanun çıkarıldı. Bu kanunla beraber de başkaları adına getirilen, birinci derece akrabalarınız adına getirilen mal varlıkları kendi adınıza da getirilebilir oldu. O zaman bu kanun, geçmişteki nerede buldun kanunu yürürlükten kalkmış oldu. Şimdi buradan ben sesleniyorum, Türkiye’ye sesleniyorum ve Sayın Cumhurbaşkanına sesleniyorum, iktidara sesleniyorum: Nereden buldun kanununu derhâl getirin. Onlar geride kaldı, o mal varlıklarını araştırmayacağız, araştıramayacağız zaten onları çünkü zaman aşımına uğramıştır veyahut da müktesep haklar olarak değerlendirilebilir. Ardından burada yolsuzluğu ve hırsızlığı önleme yasasını getirelim. İkinci olarak siyasi ahlak yasasını ve siyasi etik yasasını getirelim. Üçüncü olarak imar yasasını getirelim ve imardan elde edilen tüm rantlar hazineye irat olarak kaydedilsin.

Ve buradan Meclis Başkanına sesleniyorum, milletvekilleri dâhil, Cumhurbaşkanına sesleniyorum, bakanlar, bakan yardımcılar dâhil, bürokratlar dâhil, belediye başkanları dâhil, İçişleri Bakanına sesleniyorum ve ardından da sesleniyorum size, hepinize, rektörler dâhil, YÖK Başkanına ve Millî Eğitim Bakanına sesleniyorum: Gelin, mal varlıklarımızı araştıralım. Birkaç defa burada söyledim, herkes mal varlığını veriyor, kapalı zarflar üzerinden veriyor. Eğer siz Yüce Divana giderseniz, ağır cezalarda yargılanırsanız bu mal varlıklarınız kısmen ortaya çıkarılıyor ama bugün Türkiye’nin bir temiz eller veyahut da temiz yürekler operasyonuna ihtiyacı var; temiz eller, temiz nâsiyeler ve temiz yürekler operasyonuna ihtiyacı var.

Değerli arkadaşlarım, bakın, eğer Türkiye’de bu işleri yapamazsak hiçbirimiz çocuklarımıza güzel bir miras bırakmayacağız. Çocuklarımıza ve torunlarımıza miras olarak kapalı, şaibeli ve bazılarının iddia ettiklerinin bir noktada “Acaba doğru mu?” diyerek konuşulacağı bir iklimi bırakmış olacağız. Gelin, birbirimize “Sizin mal varlığınız şu. Şu belediyede bu oluyor, bu bakanlıkta bu oluyor, şu genel müdür bu...” Bir daire başkanının mal varlığı tesadüfen ortaya çıktı biliyorsunuz, hatırlarsanız eğer; CİMER’e giden bir ihbar üzerine çıktı. Kaç parası var biliyor musunuz? 350 milyon liralık serveti var, gayrimenkulleri saymıyorum; 200’e yakın dairesi var bu adamın. Tesadüfen çıktı. Gelin, hep

beraber yapalım, Türkiye'yi temizleyelim arkadaşlar. Bürokratlar temiz olun, siyasetçiler temiz olun; ellerinizi ve nâsiyelerinizi temiz tutun. Rektörler, belediye başkanları, bakanlar, bakan yardımcıları... Ne zamandan? Çok geriye gitmiyorum, 2017 yılında referandumla beraber Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçtiğimiz andan itibaren bu mal varlıklarının mutlaka açıklanması lazımdır; aksi takdirde, bu şaibelerle yaşayacağız. Zaten Parlatentonun itibarı yok, Parlatentoda milletvekillerinin de itibarı kalmamış vaziyette, iyileri tenzih ederim ama kötüler yüzünden iyiler de artık gündemde değiller. Buradaki yemek fiyatlarımız üzerinden başlayarak, maaşlarımız üzerinden başlayarak veyahut da başka nedenlerle beraber çok ciddi şekilde Parlatento itibar kaybetmiş vaziyette. Tekrar, yeniden bu Parlatentonun itibarını sağlamak, bürokratlara karşı saygınlık kazandırabilmek, bakanlara saygınlık kazandırabilmek ve aynı zamanda Türkiye'yi yöneten her bir bürokrate, üst bürokrate saygınlık kazandırmak adına gelin, bu önergeye "evet" oyu verin. İktidar partisi, gelin, "evet" oyu verin. Kimin ne mal varlığı varsa, inanın, üç aylık komisyonda vallahi, billahi, tallahi bir günde ortaya çıkaracağız, dünya bankalarına yazı yazacağız. Hem milletvekillerinin, bürokratların, bakanların hem birinci derece akrabalarının, hanımlarının, çocuklarının, annelerinin ve babalarının mal varlıklarını ortaya çıkaracağız. Var mısınız?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Biz varız.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Niye? İtalya yapıyor; Antonio di Pietro diye bir savcı yaptı bunu, temiz eller operasyonu yaptı. Nasıl yaptı bunu? Mafyaya karşı, kirli, şantajcı adamlara karşı veya kara paraya karşı, aynı zamanda, servet transferlerine karşı yaptı. Tek başına mı yaptı? Hükûmet sonuna kadar arkasında durdu ve çok büyük bir operasyonda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - İtalya daha sonra, bugün kişi başına düşen millî geliri 45 bin dolar olan bir ülke hâline geldi ve bugün Avrupa'nın çok güçlü ülkelerinden bir tanesi.

Bir milletvekili, bir bakan mal varlığını nereden aldığını niye söylemez? Sayın Meclis Başkanı, bizimkiler niye kapalı ya! Aç şu bizim mal varlıklarımızı, neyimiz varsa aç! Hazine ve Maliye Bakanı, aç bizim vergilerimizin tamamını! Niye açmıyorsunuz, açın bunları! Ve iktidar partisi, size sesleniyorum: Siz yönetiyorsunuz Türkiye'yi ve Türkiye'de bu mal varlıklarıyla ilgili sizin ön almanız gerekiyor. "Siyasi etik yasası getireceğiz." dediniz. Ne zaman söylediniz? İki sene önce söylediniz. Niye getirmediniz iki senedir? Neden bekliyor bu siyasi ahlak yasası, neden bekliyor? Nereden buldun kanununu niye getirmiyorsunuz? Bu varlık barışını niye hâlâ gündemde tutuyorsunuz? Tutmayın bunları. Gelin, Türkiye'yi temiz eller operasyonu ile beraber temiz bir Türkiye, temiz bir Parlatento, temiz bir bürokrasi, temiz belediyeler ve temiz üniversiteler hâline getirelim değerli arkadaşlar. Bunu yaparsak başarılı oluruz. Ben iktidar partisine bu sizin için turnusol kâğıdı diyorum. "Evet" oyu verin, bir araştırma önergesini beraberce hayata geçirelim ve kimin haksız kazanç elde ettiğini beraberce ortaya çıkaralım ve ardından da onlara "Aramızda bulunmayın, sizi defediyoruz." diyelim.

Temiz insanlarla yürümeye devam edelim diyor, teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Yüksel Arslan.

Buyurun Sayın Arslan. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisinin grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bir devletin gerçekten hukuk devleti olduğunu anlamanın en iyi açık yolu o devletin, gücü kullananların ne kadar şeffaf olduğuna bakmaktır. Şeffaflık yalnızca basit bir yönetim ilkesi değildir, aynı zamanda yolsuzlukla mücadelenin en keskin kılıcıdır. Demokrasimizin temel taşlarından biri olan kamu görevlilerinin mal varlığının izlenmesi ilkesi 82 Anayasası'nın 128'inci maddesi ve 3628 sayılı Kanun'la zaten düzenlenmiştir. Bu kapsamda kamu görevlileri belirli aralıklarla mal bildirimlerinde bulunmaktadır. Ne var ki bu beyanlar bugüne kadar kamuoyuyla paylaşılmıyor, bağımsız ve düzenli bir denetime de tabi tutulmuyor, âdeta kalın bir perde arkasında kalmış, milletimizin gözünden uzak tutulmuş. Oysa vatandaşın kendisi geçim mücadelesi verirken kamu gücünü kullananların ekonomik durumlarında yaşanan değişimleri bilmek ister.

Kıymetli milletvekilleri, AK PARTİ 2002 yılında iktidara gelirken millete 3Y vaadiyle seslenmişti; yolsuzlukla, yoksullukla ve yasaklarla mücadele edeceğini söylemişti. Miting meydanlarında "Bu 3'ünü bitireceğiz." diye haykırmışlardı. "Yolsuzluğa sıfır tolerans." sözüyle milletimizin umutlarını toplamışlardı, oylarını toplamışlardı. Aradan yirmi dört yıl geçti, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte güçler ayrılığı dengesi fiilen zayıfladı, yürütme yetkisi büyük ölçüde tek merkezde toplandı, sorumluluk ve hesap verme ise giderek unutuldu. Yirmi dört yıl önce "Yolsuzluk salgın bir hastalık." diye uyarılar bugün kamu görevlilerinin ve birinci derece yakınlarının mal varlıklarındaki artışların şeffaf biçimde incelenmesinden kaçıyorlar.

Sayın milletvekilleri, bizim amacımız herhangi bir kişiyi ya da kurumu suçlamak, bir cadı avı yapmak değildir; amacımız, söylentilerin değil, verilerin konuştuğu, polemiklerin değil, hukukun yol gösterdiği bir incelemenin yapılmasını sağlamaktır çünkü demokrasi ancak güçlü kurumlarla yaşar, güçlü kurumlar ise güçlü denetim mekanizmalarıyla ayakta durur. Hepimiz bu vatanın evlatları olarak Türkiye'yi daha güçlü, daha adil ve daha şeffaf bir yarışa taşımak zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - O yüzden, Anayasa'nın bizlere verdiği denetim görevini yerine getirmeliyiz. Milletimizin emaneti olan bu yüce Mecliste şeffaflık ve hesap verilebilirlik adına atılacak bu adımın tüm siyasi partilerin ortak desteğiyle hayata geçirilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Hepinizi saygılarla selamlıyorum.

Araştırma önergesini destekliyoruz efendim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın Kamuran Tanhan.

Buyurun Sayın Tanhan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KAMURAN TANHAN (Mardin) - Ben de cezaevinde bizleri izleyen tutuklu yoldaşlarımızı ve halkımızı selamlayarak başlamak istiyorum ve bir tespitle başlamak istiyorum: Aslında Türkiye hiçbir zaman bir hukuk devleti olmadı, dün öyleydi, bugün öyle, umarım yarın bir hukuk devleti olur; bu temenniyle başlamak istiyorum.

Bu öneri üzerine aslında zamanın kısıtlı olduğu için bir iki örnek üzerinden gireceğim. Kamuoyunda çokça tartışıldı, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Daire Başkanının evinde 26 kilo külçe altın, 1 milyonun üzerinde dolar, 136 bin avro çıktı. Demek ki bu Amerikancı, Avrupa Birliğini sevmeyen bir kişi; öncelikle bundan başlayalım.

Yine, başka bir husus Mardin Valisi... 2016 yılında Mardin'e kayyum olarak atanan Mustafa Yaman cumhuriyet tarihinin en büyük yolsuzluğunu yaptı. Bakın, şurada iddianamesini, sadece bir fiille ilgili iddianamesini getirdim, 95 sayfa, bir fiil. Kızıltepe içme suyuyla ilgili 45 milyon, 2018 yılında yapılıyor bu. İş alan alt işverene 15 milyona veriyor, ortada 30 milyon, güncel parayla 220 milyon TL buharlaştı. Kamu kaynaklarının nasıl çarçur edildiğinin en somut örneği.

Yine, baktım Mustafa Yaman ne yapıyor diye, Antalya’da lüks bir otelde kaymakam adaylarına eğitim veriyormuş. Umarım o eğitimin içeriği kamu kaynaklarının nasıl çarçur edileceği ya da cebe indirileceği değildir, temennimiz o; ne yazık ki bu ülkede temenni dışında yapacağımız hiçbir şey olmuyor.

Bir sözüm de Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna. Özellikle Sayın Genel Başkanları Adalet Bakanıyla ilgili, taşınmazlarla ilgili bu aralar çok sıkça ifade ediyor. Şimdi, Adalet Bakanının taşınmazlarının 540 milyon olması çok doğal çünkü bir daire başkanının evinde 1 milyon dolar, sayısız taşınmaz ve 26 kilo külçe altın çıkıyorsa bir Adalet Bakanında 540 milyonluk mal varlığı olması kötü bir şey mi(!) Tuhaf değil mi(!) Koskocaman Adalet Bakanı bir daire başkanı statüsünde değil mi(!) Olması gerekiyor(!) Dolayısıyla, bu eleştirim Cumhuriyet Halk Partisine(!)

Yine, bir atasözü, aslında Sadi’nin bir sözü var, diyor ki: “Hükümdar bir köylünün bir yumurtasını haksız olarak alırsa hükümdarın adamları köylünün tüm tavuklarını alır.” Mesele de bu aslında. AKP Grubuna söylüyorum: Hükümdarınız değil bir yumurtayı, tavukların hepsini topladı. Dolayısıyla, adamları da ne yapıyor? Bu sefer horozları, koyunları, keçileri, inekleri, ne gördüyse onları alıp götürüyor; Türkiye’deki durum tam da bu.

Kamu görevlilerinin araştırılması gerekir, evet, özellikle kayyum atamalarının. Bakın, geçen aralık ayında Batman’da yine yansıdı. Ne yapmış Batman Valisi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

KAMURAN TANHAN (Devamla) - Aralık 2025’te basına yansıdı. Batman Belediyesinin bir müdürü elden personele deste deste para dağıtıyor. Biraz araştırdık “Bu personele para niye elden dağıtılır?” diye; meğer o, personeli değilmiş, ihaleye giren vatandaşların ya da şirket yetkililerinin ihalede belirtilen miktarı belirtmesi için verilen şeymiş. Yani bir ihaleye giren bir şirket diğer şirkete para veriyor ve “Bu ülkede hukuk devleti, ihale uygunluğu var.” deniliyor.

Bu arada, Kızıltepe’deki içme suyu -45 milyon- 21/b’ye göre yapılmış yani kamu kaynaklarının nasıl çarçur edildiğini gözler önüne seriyor. Eğer inanmıyorsanız iddianamesi var burada, size verebilirim. Ve Mustafa Yaman tek bir gün bile yargılanmadı, sadece soruşturma açıldı, bugün beş yıldızlı otellerde kaymakam adaylarına, ifade ettiğim gibi, hırsızlığın nasıl yapılacağını ders olarak veriyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - E, bunun neyine itiraz ediyorsun ya(!)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - İroni yaptı.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Biliyorum, espri yapıyorum.

BAŞKAN - Sayın Işıkver...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver’in, 2025 yılında karşılıksız çıkan çek tutarına ve sayısına ilişkin açıklaması

SEMİH IŞIKVER (Elâzığ) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

2025 yılında Türkiye’de karşılıksız çek tutarı ve sayısı artan ibraz tutarlarıyla birlikte yükseliş eğilimi göstermiştir. Ocak-Aralık 2025 döneminde bankalara ibraz anında karşılıksız çıkan 272 bin adet çekin toplam tutarı 225 milyar TL’ye ulaşmıştır. Karşılıksız çek tutarının ibraz edilen çeklere oranı bir önceki yıla göre çok ciddi bir artış göstermiştir. Ülkemizde karşılıksız çek konusundaki

en caydırıcı uygulama şu an için muhatabın hapis cezasına çarptırılması olup bu durumun sorunun çözümü için caydırıcı olmadığı görülmektedir. Sürdürülebilir ticaret ve iş dünyasında mağduriyetin azalması için çok ivedi şekilde banka sorumluluklarını ön plana çıkaran yeni ve kapsamlı bir mevzuata ihtiyaç duyulmaktadır. Yıl sonu itibarıyla mağdur sayısının 1 milyona yükselmemesi için konuyu Gazi Meclisimizin takdirlerine arz eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Sayın Özcan...

41.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Göcek için Mapa Şamandıra Projesi'ne ilişkin açıklaması

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

20 milyonluk İstanbul'da sadece 6, 2 milyonluk Antalya'da 8 marina varken 5 bin nüfuslu Göcek'te tam 7 marina var. Bu kadar küçük bir yerde bu yoğunluk neden? Çünkü burada planlama değil rant var, çünkü burada Fethiyelinin değil şirketlerin çıkarı konuşuyor. Oysa Göcek koyları son derece hassas alanlardır, deniz çayırıları, su dengesi ve doğal yaşam bu koyalara bağlıdır. Şimdi, Mapa Şamandıra Projesi'yle denizin içine yeni sistemler kurulmak isteniyor. Bu, deniz tabanını bozacak ve ekosistemi tahrip edecektir. Bu proje derhâl durdurulmalıdır. Biliyoruz ki mesele sadece bugün değil, yarına nasıl bir deniz bırakacağımızdır.

BAŞKAN - Sayın Alp...

42.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, canlı hayvan ithalatındaki vurguna ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Başkanım, canlı hayvan ithalatında büyük bir vurgun vardır. Bu çark şöyle işliyor; önce, kapasitesi, diyor ki küçük işletmelere... Etrafını, açık arazilerini çeviriyorlar, telle çeviriyorlar, sundurma yapıyorlar -ben Sincan'da fotoğraflarını da çekmişim, vekillerime gösteriyorum-birer suluk koyuyorlar, yemlik koyuyorlar ve bu sundurma yapıları işletme numarası alıyorlar, sonra da bu işletmelere sahte kapasite raporları çıkarıyorlar; bu yolla ithal dana kontenjani alıyorlar, hayvan başına da 60 bin lira komisyonla bunu daha hayvanlar gemideyken diğer işletmelere devrediyorlar. Bu yasaklı süreyi de Ankara'daki İl Hayvan Sağlığı Şube Müdürlüğü yetkililerinin suistimaliyle kâğıt üzerinde ihmal ediyorlar.

Büyük bir vurgundur. Meclisimizi bu konuda uyarıyorum; bu konuda tedbir alınsın. Kars'ta, Kars merkezde sadece, bütün Kars'a 2.881...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- YENİ YOL Grubunun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra görev yapan Cumhurbaşkanları Yardımcıları, bakanlar, milletvekilleri, rektörler; belediye başkanları, valiler, kamuya bağlı kuruluşların yönetim kurulu üyelerinin mal varlıklarının sıra dışı artış biçimlerinin şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda tespit edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 25/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Mart 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Karaman Milletvekili Sayın İsmail Atakan Ünver.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubunun, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçiş tarihinden bugüne

kadar görev yapan siyasetçi, bakan ve üst düzey kamu görevlileri ile birinci derece yakınlarının mal varlıklarındaki artışların incelenmesi amacıyla Meclis araştırması açılması yönündeki önerisine CHP Grubu olarak katıldığımızı ifade etmek istiyorum.

İktidar, başta muhalefete mensup belediyeler ve başkanları olmak üzere kendinden olmayanlara yolsuzluk yaftasını çok çabuk yapıştırıyor, sıra kendisine gelince de kulağının üstüne yattıyor, üç maymunu oynuyor. Bu düzen kara düzendir, bu düzen böyle devam edemez. Milletin temsilcisi olarak buraya gelen milletvekilleri el kaldır, el indir yaparak millete karşı sorumluluğunu yerine getirmiş olmaz; bu hareketleriyle olsa olsa suça ortak olurlar, vebal alırlar.

Oturacak evi dahi olmayan, halasının evinde oturan bir belediye başkanı rüşvet almakla suçlanıp bir yıla yakın süredir tutuklu olarak içeride tutulurken, yine, krediyle aldığı 100 metrekarelik evde oturan imarla ilgili bir belediye bürokratu aynı şekilde tutuklu olarak içeride tutulurken soruşturmayı yürüten makamların kendi mal edinimlerinin ve tüm siyasilerin ve bakanların mal varlıklarının hesabını vermekten kaçınması kabul edilemez.

Türkiye’de kamu görevlilerinin mal bildirimine ilişkin yükümlülükleri 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu kapsamında açıkça düzenlenmiştir. Bu kanun uyarınca, kamu görevlileri edinilmiş mal varlıklarını beyan etmek ve bu varlıkların kaynağını hukuken izah edilebilir şekilde ortaya koymak zorundadırlar. Aslında Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı boyunca bakanların, üst düzey bürokratların ve yakınlarının haksız mal edindikleri yönünde birçok iddia ileri sürülmüştür. Bu iddiaların tamamına yakını hakkında AKP, hiçbir siyasi ve hukuki süreç işletmemiştir, “Kol kırılır yen içinde kalır.” diyerek bu iddialar görmezden gelinmiştir. Atadığınız bürokratlar içinde hiç mi yolsuzluk yapan yoktur? Yirmi dört yıl boyunca AKP’nin içine hiç mi hırsız, yolsuz siyasetçi karışmamıştır? Böyle olmadığı tüm halkımızın ortak kanaati. Aslında bu dönem yolsuzların ve sorumsuzların güç kazandığı bir dönemdir. Yolsuzluk olunca millet de yoksul kalıyor. Bugün milletimizin yaşadığı yoksulluğun baş sebebi bu ahlaki çöküntüdür. Siz bu konularda sorumluluk almayınca, yolsuzluğun hesabının sorulmasına fırsat vermedikçe halkın sorunları da çözülüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Devamla) - İşte, tam bu yüzden Türkiye Büyük Millet Meclisinin anayasal denetim yetkisi yaşamsal bir sorumluluktur. Bu hususta defalarca verilen araştırma önermeleri reddedilmiş, kanun teklifleri gündeme dahi alınmamıştır; bu sefer böyle olmasın. Başta iktidar cenahı olmak üzere tüm milletvekillerine sesleniyorum: Susarak ve görmezden gelerek bu saibelere ortak olmayın. Vermeyeceğiniz bir hesabınız yoksa YENİ YOL Partisinin Meclis araştırması açılması yönündeki bu haklı talebine hep beraber destek verelim. Gelin, bu araştırma komisyonunu kuralım. Mal varlıklarındaki değişimleri, olası çıkar çatışmaları ve kamu ihaleleriyle olan bağlantıları inceleyelim. Bakanlar, milletvekilleri, belediye başkanları, kamu kaynağı kullanan bürokratlar, herkes mal varlığının hesabını versin. Bilinsin ki milletimiz kendisini yoksul bırakan, açlığa mahkûm eden bu kara düzenin hesabını ilk sandıkta zaten soracaktır. Gazi Meclis de üzerine düşeni işi sandığa bırakmadan şimdi yapmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Çorum Milletvekili Sayın Oğuzhan Kaya.

Buyurunuz Sayın Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OĞUZHAN KAYA (Çorum) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisi grup önerisi adına AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, 25 Mart 2009 tarihinde bir helikopter kazasında şehit olan şehit lider Sayın Muhsin Yazıcıoğlu ve yol arkadaşlarını, birlikte şehit olduğu arkadaşlarını rahmetle anarak sözlerime başlıyorum.

Türkiye’de kamu görevlilerinin mal varlıklarına ilişkin temel yasal çerçeve şeffaflık ve yolsuzluklarla mücadele amacıyla oluşturulmuştur. Bu alanın ana düzenlemesi 3628 sayılı Mal Bildirimi ve Yolsuzlukla Mücadele Kanunu’nda öngörülmüştür. Bu kanun teklifinin temel amacı, kamu görevlilerinin mal bildirimlerinde bulunmasını sağlamak, mal varlığı artışlarını denetlemek, haksız mal edinmelerini önlemek ve denetlemek, yolsuzluk ve rüşvetle mücadele etmektir. Yani, bu düzenleme, sadece bir bildirim değil aynı zamanda cezai ve idari denetim mekanizmasının çalıştırılmasıdır.

Peki, kimler mal bildiriminde bulunmak zorunda? Bu kapsamda seçimle gelen kamu görevlileri, milletvekilleri, belediye başkanları ve benzeri kişiler, Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, tüm memurlar, kamu görevlileri, belediye çalışanları ve belediye meclis üyeleri, noterler, bazı meslek kuruluşlarının üyeleri, siyasi parti yöneticileri ve temsilcileri. Görüldüğü üzere, kapsam sadece kamu gücünü kullananları değil herkesi kapsamaktadır.

Mal bildiriminin kapsamı da yine kanunda düzenlenmiştir. Taşınmaz malları, arsaları, evleri, banka hesaplarını, altın ve döviz hesaplarını, borçları, alacakları, eş ve çocuklar üzerine olan malları da kapsamaktadır. Amaç, gizli servet birikimini önlemektir.

Mal bildirimi zamanı ise, göreve başlarken, görev süresince belirli aralıklarla, görevden ayrılırken, mal varlığında önemli ve değerli artışlar olduğundadır; bu da sistemin sürekli denetim mantığının devamıdır. Haksız mal edinmede denetim de devam etmektedir. Kanun sadece beyanı değil, malın kaynağını da sorgular. Geliri açıklanmayan artış haksız mal edinme olarak sayılır; soruşturma açılır, mal varlığına el konulabilir, müsadere ve ceza davası açılabilir. Kanuna aykırı olarak sonuçta, mal bildiriminde bulunmayanlara disiplin cezaları, ceza yaptırımları, gerçeğe aykırı mal beyanında bulunanlara hapis cezası, haksız mal edinmiş olanlara devlet tarafından malına el konulma ve kamu görevinden yasaklanma gibi cezalar verilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

OĞUZHAN KAYA (Devamla) - Bu yönüyle kanun sadece idari değil, cezai sonuç da doğuran bir düzenlemedir.

Evet, mal beyanları gizlidir, mal bildirimleri kural olarak ilgili kuruma verilir ancak savcılık ve yetkili denetim organları tarafından o mal bildirimleri hakkında ceza soruşturması açıldığında açılır.

Türkiye’de kamu görevlilerinin, siyasilerin mal varlıklarına ilişkin düzenleme kanunla bu yaptırımlarla düzenlendiği için YENİ YOL Partisinin grup önerisinin aleyhinde olduğumuzu bildiriyor, aleyhte oy kullanacağımızı belirtip yüce Meclisi saygıyla selamlıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Kimin mal varlığına... Kimin mal varlığı bilinemez?

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Başkanım, biz daha çok değil miyiz?

BAŞKAN - İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz tarafından, bölgede yaşanan jeopolitik gelişmelerin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkilerinin bütün yönleriyle incelenmesi, stagflasyon riskinin üretim, istihdam ve fiyat istikrarı üzerindeki muhtemel sonuçlarının araştırılması ve ekonomik güvenliği güçlendirecek politika önerilerinin belirlenmesi amacıyla 25/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Mart 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

25/3/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 25/3/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Uğur Poyraz

Antalya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Antalya Milletvekili, Grup Başkan Vekili Uğur Poyraz tarafından, bölgemizde yaşanan jeopolitik gelişmelerin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkilerinin bütün yönleriyle incelenmesi, stagflasyon riskinin üretim, istihdam ve fiyat istikrarı üzerindeki muhtemel sonuçlarının araştırılması ve ekonomik güvenliği güçlendirecek politika önerilerinin belirlenmesi amacıyla 25/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 25/3/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Burak Dalgın.

Buyurun Sayın Dalgın. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK DALGIN (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri stagflasyon riskine karşı uyarmak için huzurunuzdayım.

Stagflasyon ne demek? Aynı anda hem enflasyonun yüksek olması hem de ekonominin durgunluğa girmesi demek; karşı karşıya kaldığımız risk budur. Çünkü İran'da yaşananlar sadece bir güvenlik riski, sadece bir jeopolitik risk değil aynı zamanda ekonomik bir risktir, bir jeoekonomi problemidir. Bu nasıl işler? Önce bir fiyat şoku gerçekleşir, mesela, petrol fiyatlarında yaşadığımız gibi; fiyat şoku bir noktadan sonra bir tedarik şokuna dönüşebilir yani parasıyla bile o malı bulamaz hâle gelenebilir, mesela, gübrede kısmen yaşandığı gibi, daha sonra da bu bir üretim şokuna dönüşebilir, çiftçi tarlasını ekemez, sanayici ham maddesini bulamaz hâle gelebilir; kaçınmamız gereken, yönetmemiz gereken risk tam da budur.

Küresel etkilerle başlayalım: Hürmüz Boğazı'ndan savaşın ilk yirmi üç gününde geçen gemi sayısı savaş öncesi bir günde geçen gemi sayısına eşit. Asya'da bilhassa bir domino etkisi başladı, Tayvan'da on bir günlük LNG stoku kaldı, Hindistan'da mutfak gazı ve gübre bulunmuyor ve enerji kıtlığı riski Avrupa'ya doğru ilerliyor. Daha önemlisi, bizi ilgilendiren kısım gıda ve gübre ki zaten Kiel Enstitüsüne göre, dünyada hem enerji hem de gıda güvenliğinde en riskli 10 ülkeden bir tanesi Türkiye olarak karşımızda. Bunu üre fiyatlarında görüyoruz, son bir haftada yüzde 30'luk bir artışla karşı karşıyayız, karşı karşıya olduğumuz risk budur hem de tam ekim yapılacak ayda. Sanayi girdilerinde de benzer bir tablo var; petrokimya ve plastik ham maddelerinde ciddi bir artışla karşı karşıyayız.

Peki, bu, ülkemiz için ne anlama geliyor? Enerjiyle başlayalım; enerji ithalatı 63 milyar dolar olacak diye hesap yapıldı, 100 milyar doları geçme ihtimali var. Bu hesap ne zaman yapıldı? Savaş başlamadan bir hafta önce yapıldı, bu derece bir öngörüsüzlükten bahsediyoruz maalesef. Karşı karşıya kaldığımız riskle petrol fiyatları 100 dolar mertebesinde olursa enflasyonumuz 4 puan mertebesinde artacak, cari açığımız 2'ye katlanacak, dış dengemizde de 35 milyar dolarlık ilave bir açıkları karşı karşıya kalabiliriz. Doğal gaz tarafında İran'dan gelen gaz bizim aşağı yukarı alımımızın yüzde 13'ü, bunu karşılayacak depolama kapasitemiz var ama umuyorum ki depo yönetimimiz bunu karşılayacak seviyede hakikaten kullanılıyordur.

Beklenmedik kırılmalıklar da var; geçenlerde Balıkesir Milletvekilimiz Turhan Çömez de bahsetti, mesela helyum gazı. Burada, Rusya'da vurulan bir fabrika çerçevesinde helyum kıtlığı var. Bu ne demek? MR çekimlerinde çok ciddi bir risk yaratılması demek çünkü helyum gazı MR'larda kullanılıyor. Senede 25 milyon MR çekiminden bahsediyoruz.

En barizini finansal göstergelerde görüyoruz aslında bu tablonun. Mesela, iki yıllık tahvil faizimiz yüzde 40'ın üzerinde, beş yıllık enflasyon fiyatlaması yüzde 25'ten yüzde 31'e çıktı. Yani piyasa diyor ki: "Öyle 'Tek haneye inecek.' falan meselelerini bir unutun, yüzde 30 enflasyon fiyatlıyorum." "Forward" piyasalar eskiden faiz indirimi fiyatlarırken şimdi ciddi bir faiz artışı fiyatlar hâlde. Yani "Program çalışıyor." denilen programın Türkiye'yi getirdiği hâl, hem yüksek enflasyon hem yüksek faiz. Üstelik bunun neticesinde bir sermaye çıkışıyla da karşı karşıyayız; iki haftada 12 milyar dolarlık "carry trade" çıktı, iki haftada 5 milyar dolarlık tahvil satışı oldu, iki haftada 1 milyar dolarlık tahvil çıktı ve risk primimiz 38 baz puan yükseldi. Bu ne demek? Sadece bu yıl çevireceğimiz dış açıkta, dış borçta 1 milyar dolarlık zararımız var demek.

Reel sektörde zaten artan kredi faizleriyle yaşananları görüyoruz. Neticede zaten, üretmeyen Türkiye yaratan program ciddi şekilde risklerimizi artırıyor.

Üretmeyen Türkiye'den ne kastettiğimi de söyleyeyim: Bugün Türkiye'de tarım üretimi 2020 yılıyla aynı, bugün Türkiye'de sanayi üretimi, sanayi kapasite kullanımı Covid dönemiyle aynı, bugün Türkiye'de istihdam, Sayın Mehmet Şimşek'in göreve geldiği dönemle aynı. Yani üç senede, dört senede, beş senede sanayide, istihdamda, tarımda, Türkiye'yi yerinde saydırmış, ciddi de faiz ödemiş bir programla karşı karşıyayız.

Dışarıdan gelen maliyet şokları talep kısımayla yönetilemez, bunun altını çiziyorum; her şeyi talep kısmaya bağlıyorsunuz. Elinizde bir çekiç var, gördüğünüz şeyi çivi olarak görüyorsunuz yani ya faizi ya vergiyi basıyorsunuz; dış talep şokuna da bunu yapmayın. Bunun neticesinde stagflasyon çözülmez, derinleşir.

Peki, ne yapılması lazım? 7 tane madde öneriyorum sizlere: Motorindeki vergi indiriminin tamamını pompaya yansıtın. Gübre desteğini acil devreye alın. Doğal gaz depolarını doldurun. Kritik medikal gazlar için acil envanteri çıkarın. İmalat sanayisine girdi desteği verin. Turizmde güvenli ülke kampanyasını başlatın. Genel ekonomik senaryoları paylaşın.

Stagflasyon kader değildir. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Sadullah Kısacık.

Buyurun Sayın Kısacık. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, geçmişte çok ekonomik kriz yaşadı, birçok travma yaşadı; bu nedenle esnafımız, sanayicimiz, KOBİ'miz krizlere, travmalara alışık ama özellikle şu pandemi döneminden sonra öyle bir dönem yaşıyoruz ki bu yaşadığımız kriz hiçbir döneme benzemiyor. Yani biz Türkiye olarak yaklaşık beş yıldır derin bir kriz yaşıyoruz ama değerli arkadaşlar, bunun adı artık “kriz” değil. Krizlerin belli bir süreci vardır, krizin tanımında; bir kriz olur, altı yedi ay sürer, orada bir ekonomik dengelenme olur, bedeller ödenir, onun sonucunda yeni denge devam eder. Ya, biz beş yıldır bir türlü şu ekonomik kriz girdabından kurtulamadık. Beş yıldır Türkiye sanayisi, Türkiye iş dünyası, özel sektörü kan kaybediyor, çiftçisi kan kaybediyor, tarımı kan kaybediyor; enflasyon artıyor, hayat pahalılığı artıyor, maliyetler artıyor ama bir türlü düze çıkamıyoruz.

2023 seçimlerinde iktidar dedi ki: “Eğer biz bir daha iktidara gelirsek daha iyi olacak.” Vallahi en kötüsünü gördük, en kötüsünü gördük 2023 seçimlerinden sonra. Şimdi, bu süreç sonucunda esnafımız, sanayicimiz, işverenimiz öyle bir hâle geldi ki lastik patladı, artık jantta gidiyor, jantta. Artık sanayi, ekonomi, KOBİ, esnaf jantta gidiyor; artı, kaldırılacak en ufak bir oynaklığa tahammülü yok.

Şimdi, bakıyoruz, maalesef, bir de tüm bunların üzerine İran savaş riski eklendi.

Şimdi, geldiğimiz noktada değerli arkadaşlar, bakın, krizlerde küçük ve orta ölçekli işletmeler en çok etkilenir, çoğu batış bu süreçte olur ama şimdi, bakıyoruz, bakın, Türkiye’de çok büyük işletmeler artık kapanma riskiyle karşı karşıya. Türkiye’nin birçok önemli markası şu anda kapasite kapatacak ama büyük olduğu için kapatamıyor bakın. Dolayısıyla şimdi, Meclis olarak biz bu durumu şimdi araştırmazsak başka ne zaman araştıracağız arkadaşlar? Ve size şunu söyleyeyim: Bürokrasi ve bakanlıklar şu anda mevcut durumun farkında da değil, onu söyleyeyim. Hazine ve Maliye Bakanlığı zannediyor ki esnaf, işveren, KOBİ kazanıyor, her şey dört dörtlük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

“Daha nasıl vergi alırım?”ın derinde, “Vergi alırım.”ın derinde.

Bakın, şu anda Türkiye olarak bir anomali yaşıyoruz. Türkiye ekonomisi bunu kaldıramaz, son zamanları yaşıyoruz. Eğer doğru zamanda doğru müdahale edilmezse ekonomimiz geri dönüşü olmayan bir yola giriyor; vallahi bunun altından kalkamayız. Bu nedenle biz bu araştırma önergesini destekliyoruz ve ülkemizde yaşanan ekonomik krizin KOBİ’lerimize, sanayicilerimize, iş dünyamıza etkileri ve bu etkilerden nasıl çıkarılması konusunda acilen çalışmaya ihtiyaç var diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Gülcan Kaçmaz Sayyığıt.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sözlerime başlamadan önce, cezaevinde rehin tutulan tüm yoldaşlarımı buradan saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Yüreği özgürlük, barış, eşitlik ve demokrasi için atan herkesin geçmiş Ramazan Bayramı’nı ve “Nevroz”unu da en içten dileklerle kutluyorum.

Küresel anlamda ekonomik ve politik ciddi sarsıntıların yaşandığı bir süreçten geçiyoruz hep birlikte. Konvansiyonel savaşlar geride kalırken teknik ve ticari savaşların yaşandığını maalesef hepimiz çok net bir şekilde görüyoruz ve yaşıyoruz. Kısmen de olsa kuralların ve hukukun gözetildiği

eski düzende en azından bir savaş gerekçesi bulunmaya çalışılırdı ama bugün kural yok, hukuk yok, güçlü olanın kendinde her şeyi yapma hakkı bulduğu yeni bir dünya düzeninin içerisindeyiz. Rojava'da Kürtlerin, Filistin'de Gazzelilerin karşı karşıya kaldıkları muamele ile Venezuela'dan İran'a uzanan müdahale de bunların birer yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır. Halkların özgürlük çağrısının baskılandığı bir düzende ekonomik refah bugüne kadar olmamıştır, bundan sonra da maalesef olmayacaktır çünkü savaşlar sadece fiziki bir yıkım yaratmıyor, savaşların ortaya çıkardığı belirsizlik iklimi önce tedarik zincirini ortadan kaldırıyor, sonra üretim ham maddesine erişimi engelliyor ve sonuç olarak yüksek enflasyonla tüm toplumu yoksullaştırıyor. Yıllardır Orta Doğu halklarını savaş ve diktatörlük parantezine sıkıştıran her anlayışın bunda payı vardır. Bundan kurtuluşun tek yolu da şüphesiz demokrasi ve özgürlük parantezi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bugün savaş ve gerginlikler arasında barış ve demokratik toplum sürecinin önemi daha net bir şekilde anlaşılmalıdır. Kürt sorununa güvenlikçi anlayışla yaklaşmanın nasıl bir ekonomik soruna neden olduğu hepimizin bildiği ve bizzat yaşadığı bir gerçeklik olarak karşımızda durmaktadır. Karanlık dehlizden çıkışın yolunu nihayet bulduk, müzakereci bir demokrasi anlayışıyla sorunlarımızı çözebileceğimize dair bir konsensüs oluştu. Özellikle Sayın Abdullah Öcalan'ın 27 Şubat çağrısı sadece çözüm yolunu açmadı, aynı zamanda Kürtler başta olmak üzere tüm halkları savaştan uzak tutmanın yolunu da ortaya koydu. "Nevroz"la açığa çıkan tablo da barış perspektifine verilen güçlü bir destek olarak hepimizin karşısına çıktı, kendini net bir şekilde gösterdi. Bu sebeple, jeopolitik gelişmelerin etkisini konuşurken demokrasi, özgürlük ve barışa vurgu yapmadan, demokrasi, özgürlük ve barışı merkeze almadan konuşmak eksik ve yetersiz kalacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) - Barış ve demokratik toplum süreci kritik bir aşamada; korku ve paranoya eşliğini açacağımız yer de tam olarak burasıdır, Türkiye Büyük Millet Meclisidir çünkü kalıcı ve onurlu bir barış halklarımızın en somut güvencesi olarak karşımıza çıkacaktır.

Tüm Genel Kurulu ve halklarımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik Öztrak.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bölgemiz masumların hedef olduğu acımasız bir savaşın ortasında. Türkiye, bu fırtınaya yönetimin hukuk tanımazlığı ve seçim odaklı akıl dışı ekonomik politikaları nedeniyle kırılgan bir durumda yakalandı. Savaşın dalgası bu kırılganlıklar nedeniyle bizde tsunamiye dönüşüyor, mutfaktaki yangını körüklüyor, evlatlarımızın geleceğine pranga vuruyor. Bu savaşın tamamları ocak ayında çılmaya başladı ama Hükümet gözünü kulağını kapattı. Şubat ayının ortasında Dışişleri Bakanı "Savaş riski yok." dedi. Merkez Bankası Brent petrol tahminini 60,9 dolara düşürdü; bugün petrol 100 dolar, 100 doları da aştı. Enerji Bakanı bugün petrolde varil başına her 1 dolarlık artışın cari dengeyi 400 milyon dolar bozduğunu söylüyor, bir de üstüne "Bundan kurtuluş yok." deyip zamlara altlık hazırlıyor. Savaşın başlamasından bu yana net rezervlerimiz 50 milyar dolar eridi, diğer taraftan ocak ayında kısa vadeli dış borcumuz rekor kırarak 239 milyar dolara çıktı. Kuru tutmak için milyarlarca dolar yakılırken yükselen risk primleri ülkemizin dış borç servisi maliyetlerini artırıyor. Tüm bunlar kapıda bekleyen devasa bir finansman riskinin habercisi.

Sayın milletvekilleri, dünyada müzik değişti ama Hükûmetin dansı değişmiyor. Bu savaş sadece petrol demek değil; ham madde, gübre ve gıda fiyatlarındaki artış demektir, cari açıkta artış demektir, turizm gelirlerinde olası kayıplar ve sermaye kaçışı demektir; faizin yüksek kalması, kredi kanallarının daralması demektir; daha yüksek enflasyon, daha düşük büyüme, daha az yatırım, daha az iş, daha az aş demektir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, 2025 itibarıyla sadece İran'la ticaret hacmimiz 5,5 milyar dolar. Orta Doğu ülkelerine yaptığımız ihracat toplam ihracatımızın yüzde 15'ini oluşturuyor. Ticaretimiz ve lojistik hatlarımız tehdit altındayken Hükûmet ortaya derli toplu bir tedbir ve eylem planı koyabilmiş durumda değil. Hükûmetin olan biteni izleyerek "Yakından takip ediyoruz." diyerek beklediği her saniye ülkenin karşı karşıya kaldığı riskler büyüyor. Ülkeyi savaşa sokmadık diye böbürleniyoruz ama böbürlenmek yetmiyor, savaşa sokmadık diye böbürlenmek yetmiyor, savaşın etkilerini de asgariye indirecek tedbirleri almış olmak gerekiyor, aksi takdirde bu savaş milletimizi eziyor.

Baştan beri söylüyoruz; sorunun sebebi olanlar, çözümün adresi olamazlar. Bu yangından çıkışın yolu, gömleğin ilk düğmesini doğru iliklemeden geçiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) - Yani sandığı milletin önüne getirmekten geçiyor. Milletimizin takdiriyle güven veren, liyakatlı ve gerçekçi bir yönetim işbaşına gelene kadar, en azından toplumun en kırılğan kesimlerini koruyacak tedbirleri derhâl alabilecek bir konsensüsü, bir uzlaşmayı, bir ortak akılı mutlaka oluşturmak gerekiyor. Bunu da bu komisyonu, önerilen komisyonu kurmak suretiyle üretim ekonomisini tahkim edecek birtakım tedbirlerin alınması yani bu işin çözüleceği yerin Gazi Meclis olduğunun kabul edilmesi gerekiyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Osmaniye Milletvekili Sayın Seydi Gülsoy.

Buyurun Sayın Gülsoy. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Kurulu, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve Osmaniye'li yiğit hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Geçmiş bayramınızı tebrik ediyorum.

Vefatının yıl dönümünde büyük dava adamı merhum Muhsin Yazıcıoğlu'nu rahmetle anıyorum.

Başta Gazze olmak üzere Orta Doğu'da ve gönül coğrafyamızın pek çok noktasında savaşın, yıkımın ve mahrumiyetin gölgesi hâlâ sürmektedir. Bu acı tablo bayramın manevi ikliminde kardeşliğin, dayanışmanın ve ortak vicdanın ne denli hayati olduğunu bizlere bir kez daha hatırlatmıştır.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye bir yandan kendi huzur ve güvenliğini kararlıkla tahkim ederken diğer yandan da bölgemizde barışın, adaletin ve insani sorumluluğun güçlü bir şekilde savunucusu olmayı sürdürmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son dönemde bölgemizde yaşanan jeopolitik gerilimler ve özellikle İran merkezli savaşlar, dünyada enerji, gıda ve ham madde piyasalarında ciddi dalgalanmalara yol açmış bulunmaktadır. İran'ın Hürmüz Boğazı'nda uygulamış olduğu kısıtlamalar enerji fiyatlarında anlık artışlara sebep olmuştur, başta akaryakıt olmak üzere üretimin temel girdilerinde maliyet baskısını beraberinde getirmiştir. Ancak şunu açık bir şekilde ifade etmek isterim ki Türkiye, güçlü ekonomik altyapısı, çeşitlendirilmiş ticaret yapısı ve stratejik öngörüye dayalı politikaları sayesinde bu tür küresel dalgalanmalara ve şoklara, her türlü şoklara karşı güçlü durumdadır.

Dış politikada yürüttüğümüz etkin ve dengeli diplomasi sayesinde ülkemiz bölgesel gerginliklerden en az etkilenen ülkelerden biri olmayı başarmıştır. Aynı şekilde savunma sanayisi alanında son yıllarda gerçekleştirdiğimiz yerli ve millî atılımlar, sadece güvenliğimizi tahkim etmekle kalmamış, ekonomik bağımsızlığa da önemli katkılar sağlamıştır.

Enflasyonla mücadelede uyguladığımız orta vadeli program sayesinde finansal istikrar güçlenmiş, makroekonomik dengeler önemli ölçüde iyileşmiştir. Kalıcı fiyat istikrarı sağlanana kadar kararlı şekilde politikamızı sürdüreceğiz. Özellikle enerji ve akaryakıt fiyatlarındaki artışın enflasyona yansımaları sınırlamak amacıyla eşel mobil sistem geçici olarak devreye alınmış, vatandaşlarımızın ve üreticilerimizin bu süreçten en az düzeyde etkilenmesi için gerekli destekler sağlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Mazot kaç lira oldu?

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SEYDİ GÜLSOY (Devamla) - Değişen küresel ticaret koşulları karşısında rekabet gücümüzü ve üretim kapasitemizi korumaya yönelik gerekli adımları süratle atmaktayız. Şu anda savaş bölgesine bağımlılığımız en düşük seviyededir. Süreçte yaşanacak olumsuz etkilerin sınırlı kalacağını özellikle vurgulamak istiyorum.

Sözlerime son verirken bölgemizde barışın, huzurun ve istikrarın en kısa sürede tesis edilmesini temenni ediyorum, aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar ve arkadaşları tarafından, basın özgürlüğünün önündeki engellerin araştırılması amacıyla 25/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Mart 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

25/3/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 25/3/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

25 Mart 2026 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar ve arkadaşları tarafından (17087 grup numaralı) basın özgürlüğünün önündeki engellerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 25/3/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Osman Cengiz Çandar.

Buyurun Sayın Çandar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; düşünce ve ifade özgürlüğü bir demokrasinin temelidir. Eğer bunlar yoksa o ülkede demokrasi de yoktur. Her dört yılda, beş yılda bir seçim de yapmanız fark etmez; düşünce ve ifade özgürlüğü yoksa o ülkede demokrasi yoktur. Düşünce ve ifade özgürlüğü ancak basın özgürlüğüyle anlam taşır. Basın özgürlüğü yoksa o ülkede düşünce ve ifade özgürlüğünün varlığı tartışma konusudur.

Türkiye’de yıllardır dillere pelesenk olan bir slogan var “Gazetecilik suç değildir.” Bu slogan ikide bir tekrarlanıyorsa bu, Türkiye’de gazetecilere suçlu muamelesi yapılmasından ve bunun giderek yaygınlaşmasından ötürüdür. Gazetecilere suçlu muamelesi yapılması Türkiye’de basın özgürlüğünün yok edilmesinden kaynaklanıyor. Nitekim saygın bir uluslararası gazetecilik kuruluşu olan Sınır Tanımayan Gazetecilerin 2025 Yılı Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’nde Türkiye basın özgürlüğü açısından gazetecilik yapmanın tehlikeli kabul edildiği çok vahim ülkeler kategorisindedir ve 180 ülke içinde 159’uncu sıradadır. Tekrar ediyorum, Türkiye basın özgürlüğü açısından gazetecilik yapmanın tehlikeli kabul edildiği çok vahim ülkeler arasında sayılmakta ve 180 ülke arasında 159’uncu sıradadır. Bu bir kocaman ayıp tablosudur arkadaşlar. Burada özellikle iktidar partisi mensupları çeşitli alanlarda her gün bin bir rakam vererek ülkenin ne kadar ileri gittiğini anlatmak için dil döküyor. Bu kadar döküğünüz diller işte bu ayıbı örtemez.

Basın özgürlüğü ve gazeteciliğe ilişkin rakam mı istiyorsunuz? Türkiye Gazeteciler Sendikası tarafından hazırlanan 2024-2025 Yılı Türkiye Basın Özgürlüğü Raporu’na göre, son bir yılda gazeteciler hakkında 313 soruşturma açılmış, 123 gözaltı işlemi uygulanmış ve açılan davaların sayısı 212; 311 gazeteci yargılanmış ve an itibarıyla 15 gazeteci ve medya çalışanı tutuklu bulunmaktadır; bu da ayıplı bir tablodur arkadaşlar. Alın, son örnek: Bayram demeden önce gözaltına alınan, sonra tutuklanan İsmail Arı cezaevinden yazdı; cezaevinden yazdığı mektubunda “Ben neden tutuklandım? Hangi haberleri yapmam istenmedi? Haberlerim bayramda tutuklanacak kadar kimleri rahatsız etti? Beni kimler susturmak istedi?” diyor ve sonuna da ekliyor “Gazetecilik suç değildir.” diye.

İsmail Arı’nın tutuklanması büyük infial yaratmışken son örneklerden bir başkası, 20 Şubatta tutuklanan Deutsche Welle Muhabiri Alican Uludağ mahkemesindeki ifadesinde aynen şöyle diyor: “On sekiz yıldır gazetecilik yapıyorum, ‘Cumhurbaşkanını eleştirdik.’ diye cezaevine atılacak neden aranızda ‘Adalet mülkün temelidir.’ yazıyor? Neden Anayasa var? Suç işlendiği iddiasıyla ilgisi yoktur bu soruşturmanın. ‘Ankara’da yeni Bakanımız rahat etsin, basın toplantılarında soru sorma ihtimali var; tutuklayalım, susturalım.’ diye gözaltına alındım ve tutuklandım; bunu bilin, bunu söylüyorum.”

Gazetecilere muamele coğrafyaya göre de değişiyor. İşte, 17 Ocakta Cizre’de tutuklanan Nedim Oruç; bakın, şu manzaraya bakın, zırhlı araçlar. Ne o? Bir gazeteciyi gözaltına alıyorsunuz, Cizre’de ama bu ve sebep? Örgüt propagandası yapmaktan. Eğer Türkiye’nin batısında gazetecilik yapıyorsanız dezenformasyon yasasının -kanıt sunmaya gerek duymadan- 217’nci ve 218’inci maddelerine, o muğlak maddelerine dayanarak tutuklanıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Eğer güneydoğuda gazetecilik yapıyorsanız örgüt propagandası yapmaktan tutuklanıyorsunuz. Hangi örgüt? Mayıs 2025’te lağvedilmiş olan örgüt ama o örgütün propagandasını yapmaktan ocak ayında tutuklanıyorsunuz güneydoğuda gazetecilik yapıyorsanız.

Şimdi, dün bu konuda -aynı konu da sayılır- bir önerge verildi ve her zaman olduğu gibi reddedildi. Oylama sırasında bu sıralar dolacak, şimdi boş gözüküyor; muhtemelen de reddedilecek. Ben diyorum ki hadi bir seferlik bir sürpriz yapın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim görevini engellemeyin ve bu önerimizi kabul edin arkadaşlar.

Genel Kurula saygılar sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin Ekmen.

Buyurun Sayın Ekmen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ Grubunun basın özgürlüğü ve gazetecilik faaliyetlerine dönük engellemelerin incelenmesine dair önergesinin kabulü yönünde oy kullanacağımızı belirtiyor ve birkaç hususa kısaca değinmek istiyorum. Sayın Çandar çok önemli meselelere kısaca değindi. Malumunuz, beş ve üç dakikalık konuşma haklarımız var. Elbette biz bugünkü tartışmayı İsmail Arı üzerinden, Alican Uludağ üzerinden yürütüyoruz ama şöyle son bir yıl için, sadece bir yıl için geriye dönüp baktığımızda Fatih Altaylı, Nevşin Mengü, İsmail Saymaz, Barış Pehlivan, Özlem Gürses ve örneği sayılacak birçok gazetecinin, özellikle bölgede -Sayın Çandar da Cizre örneğini verdi- gazeteciliği zor şartlarda yapıp bu listelere de giremeyen gazetecilerin ciddi bir yargı baskısı altında olduğunu ifade edebiliyoruz. Bu gazeteciler arasında ev hapsine girenler var, gözaltında kalanlar var ve dört yıl iki ay gibi, akıllara zarar bir şekilde, Cumhurbaşkanına tehditten ceza alanlar var.

Şimdi, Sayın Fatih Altaylı Cumhurbaşkanına tehditten dört yıl iki ay ceza aldı. Geçen hafta bir ameliyat geçirdikten sonra Sayın Cumhurbaşkanı arayıp geçmiş olsun dileklerini iletti. Şimdi, eğer Fatih Altaylı bir risk ve tehdit oluşturacak bir şekilde Sayın Cumhurbaşkanını tehdit edebiliyorsa Sayın Cumhurbaşkanı niçin kendisini arıyor? Yok, Sayın Cumhurbaşkanının kendisini arayabileceği, geçmiş hukuku olan bir vatandaş ise o zaman basit bir cümlesine onlarca takla attırılıp, bir yıla yakın cezaevinde kalıp dört yıl iki aylık bir cezaya nasıl çarptırılıyor âdeta?

Bugün şunu çok rahat söyleyebiliriz ki Türk medyası, hangi safhada olursa olsun -sosyal medya "influencer"larından tutun, İbrahim Haskoğlu, Furkan Bölükbaşı örnekleri ortada- gazete, radyo ve televizyonlara kadar ya İletişim Başkanlığının havucuyla bir çizgiye çekiliyorlar ya da RTÜK ve yargı sopasıyla terbiye edilmeye, disipline edilmeye çalışılıyorlar. Bu havuçlara tenezzül etmeyenler ile bu sopaya, bu terbiyeye ve denetim sınırlarına katılmayanlar da soluğu Emniyette alıyor.

Şimdi, İsmail Arı'nın suçlama veya soruşturma konusu olan bir eylemi olduğunu bir an için dahi olsa kabul etsek, bir telefonla gelebilecek bir gazetecinin bayram sabahı evinden gözaltına alınmasının anlamı nedir? Ancak bütün basın camiasına verilen çok büyük bir tehdittir, çok büyük bir gözdağıdır. İsmail Arı açık kaynaklara dayanan haberlerle, çok önemli bir kısmı soruşturma konusu olmuş iddialarla veyahut da yaptığı haberlerle idari ve adli soruşturmaları tetiklemiş bir gazeteciydi; birçok da ödülü olan bir arkadaşımız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET EMİN EKMEN (Devamlı) - Şimdi, 2022'de 217/A yürürlüğe girince burada tartışmalar var bunun gazetecileri kapsayıp kapsamayacağına yönelik. Sayın Feti Yıldız'ın o dönemde "Gazetecileri kapsamaz." diye beyanı var. Anayasa Mahkemesi bu maddeyi iptal etmiyor ama açıkça bir çerçeve koyuyor; bilgi gerçeğe aykırı olacak, fail bunu bilecek, kamu barışını bozacak, panik yaratma saikiyle yapılacak. Bu unsurlardan biri eksik olduğunda Anayasa Mahkemesi diyor ki: "Suç oluşmaz." Ama bugün neye bakıyoruz? İsmail Arı'yı da Alican Uludağ'ı da bahsettiğimiz diğer bütün gazetecileri de gözdağı yoluyla terbiye etmeye, disipline etmeye çalışan bir yargı pratiği.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) - Ama şunu da bilmeniz gerekiyor ki yüzyıllardır doğruyu, iyiyi, hakkı haykıran gazeteciler ve insanlar var oldu, var olmaya da devam edecek. Hiçbir gözdağı prosedürü, hiçbir gözdağı işlevi bu insanları doğru bildiklerinden vazgeçirmeyecektir diyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL, DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Taşçı.

Buyurun Sayın Taşçı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞÇI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uzatmaya gerek yok, gazetecilik suç değildir ancak suç hâline getirilmek istenmektedir çünkü gazeteciliğin olduğu yerde kimsenin hırsızlık hürriyeti yoktur, yolsuzluk hürriyeti yoktur, ahlaksızlık hürriyeti yoktur, yalan hürriyeti yoktur, gazeteciliğin olduğu yerde haine, zalime rahat uyku yoktur. Şimdi, gazetecilik, sırf suça teşne bir yapı rahat uyuyabilsin, işlediği suçların bedelini hem hukuki hem de toplumsal olarak ödemek durumunda kalmasın diye sanık yapılmaktadır.

Tutuklu gazetecilerle doğrularımız her birimizin farklı olabilir ama gerçek bir tane. Alican Uludağ'ın suçlandığı sosyal medya paylaşımlarını okudum, birinde bile o gerçekten kopma yok, sapma yok. İsmail Arı'nın suçlanmasına konu sözleri dinledim, bir cümlesinde bile o gerçekten sapma yok, kopma yok. Değerli milletvekilleri, Alican Uludağ'ın çocuklarına gözyaşı döktüren pervasızlık da polis korumasındaki İsmail Arı'yı bayram günü el öpmek için gittiği ana-babasının yanından almak da adaletin değil ancak kör bir nefretin alametidir; sadece gayrihukuki değil, aynı zamanda da gayriinsanidir. En azılı suçluları sokağa salıp da cezaevlerini gazetecilerle doldurmak, gazetecilik yaptıkları için gazetecilerle doldurmak ikiyezülülüğün daniskasıdır. Vatana ihanet suçundan idam cezasına mahkûm olmuş, binlerce insanın ölümünden sorumlu bir alçağa reva görülmeyen tecridi masumiyet karinesi gereği zaten suçsuz varsayılmaları gereken gazetecilere uygulamak ikiyezülülüğün daniskasıdır. Kendine "iblis" diyenle kol kola girebilip de gazetecileri hakaretle suçlamak ikiyezülülüğün daniskasıdır. Bu kürsüde Anayasa'nın ruhuna, vatanın bölünmez bütünlüğüne, devletin egemenlik alametlerine, milletin birliğine küfür kâfir gidenleri imtiyazlı kılmakla erişilebileceği sanılan demokrasinin dördüncü temel gücünü yok etmeye çalışmak ikiyezülülüğün daniskasıdır. Türkiye'de yolsuzluk vardır, Türkiye'de kamu kaynaklarının iktidar yanlısı bir grubun menfaatine tahsisi vardır, Türkiye'de yargı ve siyasetin mafyözleşmesi vardır, Türkiye'de el kadar çocuk bedenlerine şehvet duyabilen bir ahlaksızlık vardır, istismar vardır, bunu koruyan bir vicdansızlık da vardır. Bunların tamamı da son çeyrek asırda sistemli şekilde yapılandırılmıştır. Suç olan var olan bütün bu kepezelikleri yazmak değil yazılmasına engel olmaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SELCAN TAŞÇI (Devamla) - Halkı alenen yanıltma suçunu asıl işleyenler basın hürriyetine hâle getirmeyeceği garantisizle çıkardıkları yasayı basını susturmak için kullananlardır. Hem Alican Uludağ hem İsmail Arı, Uğur Mumcu Araştırma Ödülü sahibi gazetecilerdir. Ne diyordu Uğur Mumcu: "Beni vurun, parçalayın, her parçamdan benim gibiler, beni aşacaklar doğacaktır." Nitekim doğmuştur. Yıllardır kovulmalarına, iş bulamaz hâle getirilmelerine, cezaevine atılmalarına, canlarıyla tehdit edilmelerine rağmen susmuyor oluşu gazetecilerin tam da bundandır. Zulme susmanın o zulme kurban olmanın ilk adımı olduğunu artık çocuklar bile bildiği için gazetecileri susturmaya çalışmak, tecrübeyle sabit, sadece konuşanların sayısını artırmaya yarayacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Kadri Enis Berberoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; âdettendir, cenazeyi yakınlarına kaldırırlar, medyayla ilgili bir konu açıldığı zaman da genellikle aranızda bulunan emeklileri göreve çağırıyorlar konuşmak üzere. Cengiz Çandar meslek büyüğümdür, kendisi tarafından dile getirilen gerekçelere aynen katılıyorum, önergeye sadece partim adına değil kişisel olarak da büyük bir coşkuyla katılıyorum, önce bunu söyleyeyim. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Ama kendisinin iflah olmaz iyimserliğini paylaşıyor değilim. Yani ne AK PARTİ bu önergeyi kabul edecek ne medyanın sorunları AKP’de katlanarak... En azından devam etmese bile, maalesef, ne biz ne AKP görecektir bu kısmını için. Çünkü bakın, hukuk devletine veda edeli çok oldu, kanun devleti uygulanmıyor bu ülkede. Uygulanan 217/A’nın 5 tane şartı var. Orada da ben konuştum, o yüzden söylüyorum “Cenaze namazına mı davet ediyorsunuz beni?” diye. Bana cevap veren Hükümet sözcüleri, daha doğrusu, Cumhuriyet İttifakı sözcüleri dediler ki: “Beşte 5 olmazsa, 5 şart yerine gelmezse bunun bir gazeteciye uygulanması ve kendisinin tutuklanması mümkün değildir.” Olan aynen bu ama. Hangi madde beşte 5 olmuş? Bırakın yani... Haber yalan mı? Değil. Haberi yapan kasten mi yapmış, bunu yanıltmaya çalışmış? Hayır. Halkta panik mi var? Hayır. Bakın, daha ileri gitmeden burada şu detayı vermek istiyorum, belki AKP sıralarını ilgilendirebilir: Alican Uludağ çok iyi bir yargı muhabiridir ve bir yargı muhabirine iktidardayken pek ihtiyacınız olmaz ama başınız belaya girerse yanınızda Alican gibilerin olması çok iyidir, tecrübeyle sabittir beyler. (CHP sıralarından alkışlar)

Benim içeride olduğum dönemde Alican’a olan muhabbetim sadece bir meslektaşına olan sevginin çok ötesine geçti, yaptığı haberlerle, aileme verdiği destekle kendisine minnet duydum; burada açıklamaktan şeref duyarım. Diğer gazeteci arkadaşımız daha 30 yaşında, İsmail Arı; ödülleriyle donatılmış bir arkadaşı.

Hapishaneye girdiğinizde o rutinde şu da sorulur size: “Vücudunda bir faça var mı?” Son zamanlarda bunu “dövme” diye soruyorlar yani “Bir yara izin var mı, bir şeyin var mı?” diye. İkinci soru olarak da “Husumetli olduklarını sayar mısın? Aynı koşu koymayalım.” derler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (Devamla) - Devam edebilir miyim?

BAŞKAN - Buyurun, buyurun, devam edin.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (Devamla) - İsmail duyduğum kadarıyla Menzilden bahsetmiş, Ayhan Bora Kaplan’dan bahsetmiş, kendisini içeri atanları saymamış bile. E, arkadaşlar, onların düşmanı sizin de mi düşmanınız oluyor? Ya, bakın, gidiyorsunuz, korkunun ecele faydası yok, giderken de yarın öbür gün sizi savunacak tek mesleği, gazetecileri beraber götürmeye çalışıyorsunuz. Hevesiniz kursağınızda kalacak, kusura bakmayın. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Sayın Mustafa Arslan.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Türk siyasetinde duruşu ve mücadelesiyle iz bırakan, büyük dava adamı merhum Muhsin Yazıcıoğlu’nu rahmetle, minnetle anıyorum, ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyorum; mekânı cennet olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; basın, demokratik toplumların aynasıdır. Güçlü bir demokrasi ancak özgür, çoğulcu ve sorumluluk bilinciyle hareket eden bir medya yapısıyla mümkündür. Basının siyasal ve toplumsal yaşamdaki varlığı demokrasiyle yaşattır. Hükümetlerimiz döneminde basın alanında önemli dönüşümler hayata geçirilmiştir. Yerel basının güçlendirilmesi, destek mekanizmalarının genişletilmesi, Anadolu medyasının sürdürülebilirliğini sağlamak adına hem ekonomik hem de kurumsal düzeyde önemli adımlar atılmıştır. Bugün artık yalnızca geleneksel medya değil, dijital medya, sosyal platformlar, yeni iletişim araçları da demokratik tartışmanın ayrılmaz bir parçası hâline gelmiştir. İfade özgürlüğünü korumayı temel bir ilke olarak görürken dezenformasyonla mücadelede de kamu adına yerine getirilmesi gereken önemli bir sorumluluk olarak değerlendiriyoruz. Çünkü özgürlük ve sorumluluk demokrasinin sağlıklı işlemini mümkün kılan ve birbirini tamamlayan iki temel değerdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; basın hayatımız 1831’de yayımlanan Takvim-i Vekayi’yle başlayan yaklaşık iki asırlık köklü bir geçmişe sahiptir ve demokrasimizin ayrılmaz bir parçasıdır. Ancak günümüz dünyasında ifade ve basın özgürlüğü hiçbir ülkede sınırsız değildir. Gelişmiş demokrasilerde de bu özgürlükler kamu düzeni, toplumsal barış ve birey hakları çerçevesinde belirli sınırlarla birlikte ele alınmaktadır. Türkiye’de basın özgürlüğü Anayasa’nın 26 ve 28’inci maddeleriyle açıkça güvence altındadır. Ayrıca, gazetecilerin hakları da yasal düzenlemelerle korunmaktadır.

Tutuklu gazeteciler tartışmasına gelince, hiç kimse mesleği nedeniyle tutuklu değildir, işlediği filler nedeniyle yargılanmaktadır. Basın özgürlüğü, terör propagandası, nefret söylemi ve toplumu ayrıştıran faaliyetler için bir kalkan olarak kullanılamaz. Türkiye’nin basın özgürlüğünü değerlendirmek için ideolojik saiklerle hareket ettikleri açık olan kuruluşların raporlarına değil, ülkemizdeki cari medya ortamına bakmak gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) - Sağ olun Başkanım.

İnsanlık tarihinin en acımasız soykırımını işleyen İsrail’de son iki yılda 250’den fazla gazeteci hayatını kaybettiği hâlde Basın Özgürlüğü Endeksi’nde İsrail’i Türkiye’den öne alan bir raporu hiçbir vicdan kabul etmez. Demokratik standartları tartışmalı olan bazı ülkelerin Türkiye’nin önünde yer alması bu değerlendirmelerin sorunlu olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Oylayıp söz versem.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tabii, olur.

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Buyurun Sayın Koçyiğit.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- *Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, Tokat Milletvekili Mustafa Arslan’ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir defa hiç önergeyle ilgisi olmayan bir konuşma dinledik ama ben mesele çok önemli ve hassas olduğu için bir iki notu tutanaklara da geçirmek istiyorum. Şimdi, sayın hatip bize şunu diyor: Basın özgürlüğü önemlidir ama Türkiye hariç, demokratik bir devletin olmazsa olmazıdır ama AKP iktidarı olmadığı zamanlar. Hiç kimse mesleği nedeniyle tutuklu değildir çünkü AKP’ye karşı haber yapmayı bir meslek olayı olarak görmüyorlar. Böyle bir tablo çizdi.

Şimdi, diyor ki: “İsrail, Basın Özgürlüğü Endeksi’nde Türkiye’den yukarı.” Çünkü gerçekten İsrail’de basın özgürlüğü var biliyor musunuz?

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Kayseri) - Çok komik ya!

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Kimse inanmaz buna, kimse! Kimse inanmaz!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Oradaki gazeteciler o soykırımcı Netanyahu hakkında yazıp çizebiliyorlar, haber yapabiliyorlar.

ŞABAN ÇOPUROĞLU (Kayseri) - Çok komik ya, çok komik!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ama bu ülkede binlerce insan Cumhurbaşkanına hakaret nedeniyle hâlâ tutuklanıyor. Böyle bir suç var, böyle bir suç uyduruldu bu ülkede ne yazık ki. Üstelik de bakın, hakaret değil, eleştiri yaptığı için.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Kanunda yazıyor bu. Şahsa değil, Cumhurbaşkanına hakaret ediyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şimdi, belge paylaşmak, haber yapmak, iktidar karşıtı, iktidarı eleştiren haber yapmak, halka haber ulaştırmanın kendisini siz suç olarak tarif ediyorsunuz. Vekilimiz söyledi, Nedim Oruç Cizre’de olay takibi, eylem takibi yapıyordu, polisler darbederek aldılar; hiçbir suçu yok, “terör propagandası” dediniz. Ya, bizim gözümüzün önünde, gittiğimiz eylemde insanları, gazetecileri döve döve polis gözaltına alıyor, diyor ki: “Örgüt propagandası yaptı.” Niye? Eylemi fotoğraflıyor, eylemin videosunu çekiyor.

Şimdi, gerçekle yüzleşmek lazım çünkü bu gerçek aynı zamanda bu ülkenin gerçeği ve sizin iktidarınızın yarattığı bir gerçek. Bu gerçekle yüzleşmeden bu ülkede basın özgürlüğü masın özgürlüğü olmaz. Herkesin ağzına bant yapıştırın, gözlerini de kapatın, ondan sonra deyin ki: “Bu ülkede basın özgürlüğü var. Niye yazmıyorsunuz? Niye konuşuyorsunuz?” Meseleniz budur. Elini bağlamışsınız, “Yaz.” diyorsunuz. Nasıl yazsın? İnsanlar korkudan haber yapamıyor ya, haber yapamıyorlar; bunu görün artık.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ben teşekkür ederim Sayın Başkan.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Gül, buyurun.

44.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Başkanım, Sayın Grup Başkan Vekilinin İsrail’i Türkiye’yle mukayese ederek İsrail’in daha iyi noktada olduğunu söylemesi asla kabul edilemez. Her gün gazetecilerin hayatına kasteden, bütün basın mensuplarına yönelik saldırılar düzenleyen, çocukları katleden, kadınları katleden, ibadethaneleri bombalayan soykırımcı İsrail’e “Bu anlamda Türkiye’den daha iyi noktadadır.” demek asla kabul edilebilir bir şey değildir. Bu topraklara ait, bu topraklardan neşet etmiş hiçbir kimse Türkiye’yi soykırımcı İsrail’le mukayese edemez, mukayese ettiğinde de “Türkiye her zaman daha iyi noktadadır.” demesi gerekirken bu anlamdaki tavrı, yaklaşımı asla kabul etmiyoruz, doğru bulmuyoruz, tasvip etmiyoruz ve reddediyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, buyurun.

45.- *Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Sayın Başkan, çok net ifade ettiğimi düşünüyorum. İsrail soykırım yapıyor mu? Evet. Netanyahu soykırımcı mı? Ben bunu zaten konuşmamda söyledim, soykırımcı Netanyahu'nun olduğu İsrail dedim. Bu, İsrail'in yaptıklarını mazur görmek anlamında değil; bu konuda hemfikiriz, yaptıkları ortada ama böyle bir rejimin olduğu yerde gazeteci yazabiliyor diyorum.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Gazeteci öldürülüyor, öldürülüyor; ne yazması, öldürülüyor!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Netanyahu'yu eleştirebiliyor; Netanyahu'ya karşı, savaşa karşı Yahudiler, İsrail halkı Filistinlilerin yanında yürüyebiliyor ve İsrail gazeteleri de çarşaf çarşaf İran savaşını, Filistin soykırımını eleştiren yazılar yazabiliyorlar. Bu kadar soykırımcı bir sistemin içinde bu yazıların yazılmasının önemine dair bir şey söylüyorum yoksa Netanyahu'yu, soykırımcı İsrail'i savunan bir yerden değil. Lütfen hiç kimse çarpıtmasın sözlerimi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- *Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Celal Adan'ın, Netanyahu'ya ilişkin konuşması*

BAŞKAN - Tabii, soykırımcı bir canavarın ismi geçince insanların tüyleri diken diken oluyor. Netanyahu ismi çok çirkin bir isim; çok kötü birisi, canavar.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Katlıyoruz Başkan.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Öcalan nasıl "sayın" oluyor peki?

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.01

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.21****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), İshak ŞAN (Adıyaman)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 73'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

4.- *CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir tarafından, Türkiye'nin hava sahası güvenliğinin mevcut durumunun tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 25/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Mart 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

25/3/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 25/3/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir

Ankara

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Grup Başkan Vekili Murat Emir tarafından, ülkemizin hava sahası güvenliğinin mevcut durumunun tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 25/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1790 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 25/3/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Zonguldak Milletvekili Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada Türkiye'nin hava sahasının güvenliğini, stratejik bağımsızlığını ve milyarlarca dolarlık kamu kaynağının akıbetini konuşacağız.

Hava savunmamızı güçlendirmek üzere Rusya'dan hava savunma sistemi aldık. O dönemin Millî Savunma Bakanı "S-400 bütün dertlere deva olmaz, Türkiye kendi hava savunma sistemini geliştirmeli." dedi. 2019'da Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan Rusya'dan S-400 alımı konusunda şöyle dedi: "Biz Ruslarla bu işi bitirdik; kredi şartlarından ortak üretime kadar her şey konuşuldu, anlaşıldı, geri dönüşü olmaz. Biz farklı siyasiyiz, kimse bizden tükürdüğümüzü yalamamızı istemesin. Obama'ya

ve Trump'a söyledim, diyorlar ki: 'Patriot iste, veririz, anahtarı bizde kalır.' Bunu kabul etmiyoruz." ve "Biz Ruslarla belki S-500'ü bile üreteceğiz." Peki, soruyorum: Bugün neredeyiz? S-400'ü aldık, milyarlarca dolar ödedik ancak kullanamıyoruz. Neden? Çünkü daha alırken bu sistemi NATO sistemine entegre edemeyeceğimizi biliyorduk. Ne Ruslarla ortak üretim yaptık ne de teknolojisini aldık. Eğer kullanamıyorsak, kullanamayacaksak S-400'leri biz neden aldık? Büyük umutlarla Moskova'dan buraya getirilişi televizyonlardan naklen yayınlandı. Eleştiriler yapıldığında -hâlâ daha- eleştirenler troller tarafından vatan hainliğiyle yargılandı ama entegre hava savunma sistemine dâhil olmadığı için şu anda kullanamıyoruz bu sistemi. Peki, burada, bu noktada, iktidarınıza bir öz eleştiri yapmak gerekmiyor mu? Atıl kalacağını bile bile yaptığımız S-400 alımına harcanan 2,5 milyar doları bugünkü HİSAR ve SİPER projelerimize harcasaydık şu an çok daha ileri bir seviyede olmaz mıydık? Arkadaşlar, bu soruların hiçbirine bu Mecliste tatmin edici bir cevap maalesef verilmedi.

Sayın milletvekilleri, bölgemizde her gün onlarca balistik füze sağa sola uçuşuyor, sınırlarımızın hemen dibinde bir savaş var ve Türkiye'ye yönelen bir balistik tehdide karşı NATO unsurları devreye giriyor. E, hani Cumhurbaşkanı'nın tabiriyle siz farklı siyasiyediniz, hani anahtarı bizde olmayan sistem olmazdı, o devirler bitmişti; peki, bu tabloyu bugün nasıl açıklayacaksınız? "Stratejik bağımsızlık" diyorsunuz ama kriz anında anahtarın başkasında olduğu bir sisteme güveniyorsunuz. Peki, şöyle bir senaryo olsa, soruyorum size: Türkiye'yi savaşa sokmak isteyen bir yapı İran tarafından bir roketi Türkiye'ye, Antep'e, Diyarbakır'a yollasa ve yerli ve millî olmayan bu sistemler de o an için devreye girmese, kapansa ve bu roket şehirlerimizden birine düşse ne olacak? Entegre bir hava savunma sistemini yirmi üç yıllık iktidarınızda kuramamış olmanızı bu millete nasıl açıklayacaksınız? Türkiye, tarafsız kalması gereken bir savaşta savaşın içerisine çekilirse bunun hesabını nasıl vereceksiniz?

Sayın milletvekilleri, savunma sanayisi elbette millî gururumuzdur, siyasetüstüdür; 1974'ten beri "Kendi silahını üretmeyen bağımsız olamaz." diyen aklın ürünüdür. İHA'larımız, SİHA'larımız, millî muharebe uçağımız KAAAN, tankımız, gemilerimiz, bunların hepsi önemli başarılarıdır ancak bu başarıların arkasına sığınarak zafiyetlerimiz gizlenemez. Bugün F-35 programından atılmış bir Türkiye var, F-16 modernizasyonunda bile çok zorluklarla karşılaşan bir Türkiye var. Milyarlarca dolar kaybedilmiş durumda, yirmi dört yılda sadece 30 tane yeni uçağı envanterimize katabilmişiz ve bu eksikliği gidermek için Eurofighter alımıyla ilgili de hâlâ bir muamma söz konusu yani sayın milletvekilleri, Hava Kuvvetlerinin planlaması tamamen sekteye uğramış durumdadır. Türkiye uluslararası ambargolara maruz kalmıştır ve en acısı, elimizdeki sistemi etkin bir şekilde kullanamaz bir haldeyiz hâlâ. Dünyanın birçok ülkesinde entegre hava savunma sistemi kurulmuş durumda, bizse Çelik Kubbe'yi daha yeni konuşmaya başlıyoruz, balistik füze savunması konusunda arzu edilen seviyeden hâlâ çok uzacağız.

Sayın milletvekilleri, burada sorun sadece teknoloji değil sorun yönetim anlayışıdır. Savunma sanayisi bir propaganda aracı hâline getirilmiştir maalesef. Projeler miting malzemesi yapılmıştır, liyakat yerine sadakat esas alınmıştır. Buradan açıkça soruyorum: S-400'ler neden aktif değil, hangi şartlarda devreye alınacak ve NATO sistemlerine bağımlılık düzeyimiz nedir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Devamla) - Türkiye'nin balistik füze savunma kapasitesi ne kadar yeterlidir ve NATO sistemi çalışmadığı anda Türkiye hava sahasını nasıl savunacaktır, nasıl bir sistem öngörüyorsunuz? Bu soruların cevabı bir siyasi polemik değil, bir millî güvenlik meselesidir.

Değerli milletvekilleri, savunma politikası sloganlarla değil gerçek kapasiteyle ölçülür ve unutmayın, savunma planlamasında yapılan hataların bedelini siyasetçiler değil bu millet tümüyle öder.

İşte, bu nedenle diyoruz ki bu konu araştırılmalıdır, şeffaflık sağlanmalıdır, yanlışlar konusunda hesap verilmelidir. Türkiye'nin hava savunması bir bilinmezlik içerisinde bırakılamaz. Bu Meclis millet adına bu soruları sormak ve cevabını almak zorundadır.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin, bölgemizde yaşanan son gelişmeler üzerine Türkiye'nin hava ve füze savunma sistemleriyle ilgili genel görüşme talebi üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, sizleri saygıyla selamlıyorum.

En son Amerika-İsrail ittifakının İran'a saldırılarıyla beraber bölgemiz yeni bir kaosun, yeni bir kargaşanın içine çekilmek isteniyor ve bu sürecin nasıl tamamlanacağına, hangi suretle biteceğine dair herhangi bir fikir yok; şu anda sadece müzakerelerin yapıldığına dair iddialarla bunları takip ediyoruz.

Ayrıca, evet, biz burada bir muhalefet partisiyiz ama barış zamanında konuşulması gerekenler ile savaş zamanında konuşulacaklar arasında farklar var. Bu hassas dili de hassas dönemi de doğru bir şekilde kurgulayarak bu konuşmayı yapmak istiyorum.

Şimdi, iktidar her ne kadar zaman zaman yaptığı açıklamalarla Türkiye'nin potansiyelini hatırlatma gayreti içerisinde olsa da birçok meselede, hatta bu savunma sanayisiyle ilgili meselelerde bile bunları iç politika malzemesi yaparak bunlar üzerinden taban devşirmeye, oy devşirmeye çalıştığını görüyoruz. Hava savunma sistemleri elbette önemli, elbette değerli ve yapılan çalışmalar ASELSAN'da, HİSAR'da, Çelik Kubbe'de; bütün bu noktalarda çalışan mühendislerimize teşekkür ediyoruz ama bunlarla ilgili akıbetin ne olduğuna dair sadece duyular üzerinden değerlendirme yapmak zorunda kalıyoruz.

Türkiye'nin etrafında Ege'den Akdeniz'e, Karadeniz'e, Orta Doğu'ya, Orta Asya'ya birçok alanda risk her geçen gün artıyor, bunu da görüyoruz ve maalesef, şurası da bir gerçek, Türkiye kendi müttefikleri tarafından tehdit edilen ülke konumuna gelmiştir. Hâl böyleyken şu anda Türkiye'nin savunmasının Türkiye'nin ittifak içinde olduğu ülkeler tarafından yapıldığını düşünmek, bütün yumurtaları aynı kefeye koyarak o ittifak içinde olduğumuz ülkelerin bizi koruyacağını zannetmek maalesef bir yanılgıdan ibarettir; bunu çeşitlendirmek, bunu farklı boyutlarıyla değerlendirmek lazım.

Yani S-400'leri niye aldık? Şimdi, hatırlayınız, zihinleri şöyle bir tazeleyelim, S-400'leri aldık, Patriot'ları vermediler. Çin'e gittik, farklı dengeler ortaya çıktı, Çin'den alamadık. Son tahlilde S-400'ü almak durumunda kaldık ama S-400 geldi, şimdi ne olacak, kullanacak mıyız, kullanmayacak mıyız, kumandası kimin elinde yoksa Girit modeli gibi formüllerle beraber hangara mı koyacağız? Bununla ilgili herhangi bir bilgi yok, herhangi bir akıbet yok ve şimdi, Patriot'ları bize vermeyen müttefiklerimiz Adana'ya, Malatya'ya bir anda, İran'la ilgili tansiyon yükselince bir anda geldiler, buraya Patriot'ları yerleştirdiler. Ne yapmaya çalıştıklarını hissediyoruz, ne yapmaya çalıştıklarını görüyoruz ama burada iktidara bu noktada bir uyarıda bulunmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Elbette olağanüstü dönemlerin olağanüstü kararlarla şekillendiğini biliyoruz. Ne yaparsanız yapın, nasıl hareket ederseniz edin, bu dönemde bu milleti riskle karşı karşıya getirecek hiçbir adımın içerisinde olmayın. İttifak ettiklerimizle koruyacaksa iradenin, anahtarın bizim elimizde olduğu gerçeğini mutlaka hayata geçirin. Hiçbir zaman provokasyonlara aldanmayın ve provoke edilecek bir potansiyeli var mevcut durumun. Bu noktada mutlaka, mutlaka bu noktada daha uyanık olmanın gayreti içerisinde olun.

Ve son olarak da şunu ifade etmek istiyorum: Aslında bu konu tam anlamıyla bir kapalı oturum konusudur. Ben, bir kapalı oturum yapılmasını buradan teklif ediyorum. Bu konunun enine uzununa tartışılması gerektiğini düşünüyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği genel görüşme talebine biz de destek vereceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Ayyüce Türkeş Taş.

Buyurun lütfen. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce Ağrı Doğubayazıt'ta şehit olan Piyade Uzman Çavuş Yusuf Açıy'a ve Ulaştırma Uzman Çavuş Selman Akarsel'e ve Katar'da şehit olan Hava Savunma Binbaşı Sinan Taştekin ile ASELSAN personeli Süleyman Cemre Kahraman ve İsmail Enes Can'a Allah'tan rahmet, kederli ailelerine ve büyük Türk milletine başsağlığı diliyorum.

Kıymetli milletvekilleri, içinde bulunduğumuz jeopolitik coğrafyada balistik füze ve hava saldırısı riskleri somutlaşmış, bölgesel çatışmalar doğrudan Türkiye'nin hava sahası güvenliğini etkileyebilecek bir seviyeye ulaşmıştır. Bu nedenle, Türkiye'nin hava ve füze savunma mimarisi bütüncül ve katmanlı bir yapı içinde ele alınmak zorundadır. Bu çerçevede "Çelik Kubbe" olarak ifade edilen yaklaşım yalnızca bir sistem değil erken ihbar, radar, komuta kontrol ve farklı menzil katmanlarındaki savunma unsurlarının entegre edildiği millî bir hava savunma şemsiyesidir. HİSAR-A+, HİSAR-O+, SİPER ve geliştirilmekte olan uzun menzil sistemleri bu yapının temel taşlarını oluşturmaktadır ancak bu sistemlerin ülke geneline yaygınlaştırılması, sensör ağı entegrasyonunun tamamlanması ve gerçek zamanlı veri akışıyla kesintisiz çalışır hâle getirilmesi hayati önemdedir fakat son gelişmeler, bu sistemlerin henüz çalışır vaziyette olmadığı kanaatini doğurmuştur. Nitekim, son dönemde ülkemiz hava sahasına yaklaşan veya giren bazı tehditlerin NATO hava savunma unsurları tarafından bertaraf edilmesi, buna karşılık aynı tehditlerin her gün övündüğümüz millî ve yerli sistemlerimizle karşılanmamış olması kamuoyunda haklı bir endişe doğurmaktadır. Bu durum, hava savunmasında dışa bağımlılığın risklerini açıkça ortaya koymakta ve Çelik Kubbe konseptinin tam anlamıyla millî imkânlarla hayata geçirilmesinin zorunluluğunu da göstermektedir.

Diğer tarafta, milyarlarca dolar vererek aldığımız S-400 hava savunma sistemleri meselesi bulunmaktadır. Türkiye bu sistemi tedarik etmiş olmasına rağmen, aktif ve entegre bir şekilde kullanmadığımızı bu gelişmeler çerçevesinde görmüş olduk. Bu durum, uzun menzil hava savunma katmanında stratejik bir boşluk oluşturmaktadır.

Sonuç olarak, Türkiye'nin önünde iki temel görev vardır: Birincisi, yerli ve millî hava savunma sistemlerini esas alan Çelik Kubbe mimarisini acilen eksiksiz kurmak. İkincisi ise S-400'ler dâhil mevcut tüm kapasiteyi millî çıkarlar doğrultusunda etkin ve bağımsız şekilde kullanılacak bir iradeyi ortaya koymaktır.

Türkiye için hava ve füze savunması artık bir tercih değil, beka ve egemenlik meselesidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Iğdır Milletvekili Sayın Yılmaz Hun.

Buyurun Sayın Hun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Buradan tüm halklarımızın ve cezaevlerinde bulunan tutsakların geçmiş "Nevroz" Bayramı'nı ve Ramazan Bayramı'nı kutluyorum. "Nevroz" kutlamalarından hemen sonra çeşitli yerlerde evlerine baskın yapılarak birçok yurttaşın gözaltına alınmasını kınıyoruz. Gözaltına alınanların bir an önce serbest bırakılmasını da buradan talep ediyoruz, bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Orta Doğu'da son günlerde yeniden alevlenen çatışmaların hızla yayıldığını, artık yalnızca belli bir merkezle sınırlı kalmayıp Körfez ülkelerine kadar sıçradığını kaygıyla izliyoruz. Savaşın etkileri sınır tanımamaktadır. Savaş, bölge halklarını olduğu gibi Türkiye'yi de doğrudan tehdit etmektedir. Nitekim Türkiye'ye yöneldiği ifade edilen füzelerin NATO tarafından düşürülmüş olması bu tehlikenin ne denli ciddi boyutlara ulaştığını açıkça göstermektedir.

Orta Doğu'da yaşanan gerilimler, Amerika Birleşik Devletleri ile İsrail'in İran'a yönelik saldırıları ve buna karşı gelişen balistik füze tehditleri halklara güvenlik değil daha fazla korku ve belirsizlik getirmektedir. Tam da bu noktada 27 Şubat 2025 tarihinde Sayın Abdullah Öcalan tarafından ortaya konulan bölgesel barış perspektifine yeniden bakmak bir tercih değil bir zorunluluktur. Sayın Öcalan'ın yıllardır dile getirdiği temel yaklaşım, halkların kimlikleriyle, dilleriyle, inançlarıyla eşit ve özgür bir biçimde bir arada yaşamasını esas alan demokratik bir çözüm anlayışıdır. Bu paradigma çatışmayı değil müzakereyi, inkârı değil tanınmayı, ayrışmayı değil ortak yaşamı savunmaktadır. Sayın Abdullah Öcalan'ın tarif ettiği üçüncü yol yaklaşımı ne küresel hegemon güçlerin savaş politikalarına eklenmeyi ne de bölgesel iktidar mücadelelerinin parçası olmayı kabul eder. Üçüncü yol, halkların demokratik iradesini esas alan, çatışmayı değil çözümü geliştiren bir siyasal haktır.

Orta Doğu halkları arasında tarihsel, kültürel ve toplumsal bağlar vardır. Halkların birbirine düşman olmadığı bir coğrafyada iktidarların ve sermaye güçlerinin çıkar hesapları üzerinden yürütülen savaş politikaları dayatılmaktadır. Oysa, halklar savaş istemiyor; halklar eşitlik, özgürlük ve adalet temelinde birlikte yaşamak istiyor.

Türkiye'nin güvenliğinin askerî yığınaklarla değil demokratik siyaset kanallarının güçlendirilmesiyle sağlanabileceğini savunuyoruz. Demokratik siyaset yalnızca ülke içinde değil bölgesel ilişkilerde de temel referans hâline gelmelidir. Bugün yapılması gereken savaşa hazırlık yapmak değildir, savaşın koşullarını ortadan kaldırmaktır. Silahlanmaya ayrılan kaynaklar halkların refahına, gençlerin geleceğine, kadınların özgürlüğüne, emekçilerin yaşam koşullarına ayrılmalıdır. Silahlanmaya ayrılan devasa bütçeler, gerçekte halkın sofrasından eksilen ekmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

YILMAZ HUN (Devamla) - Üçüncü yol perspektifiyle ne küresel güçlerin savaş politikalarına mahkûmuz ne de bölgesel çatışmaların tarafı olmak zorundayız. Halkların demokratik birliği ve özgür yaşamı mümkündür. Çözüm, daha fazla silah değil daha fazla demokrasidir, daha fazla gerilim değil daha fazla diyalogdur. Bölgede yaşanan savaşın giderek genişleme ihtimali hepimize daha fazla sorumluluk yüklemektedir. Türkiye'nin bu süreçte oynayacağı rol hayati önemdedir; ya savaş politikalarının bir parçası olunacak ya da barışın kurucu aktörlerinden biri olunacaktır. Türkiye'nin çıkarı da bölge halklarının çıkarı da savaşta değil, barıştadır. Türkiye, Orta Doğu'nun barışına, refahına öncülük edebilir. Çatışmaların derinleşmesine değil, diyalog kanallarının açılmasına odaklanmalıdır. Bölgesel barış için yeni bir diplomatik zemin oluşturulmalı, halkların iradesi esas alınmalıdır. Sayın Öcalan'ın ortaya koyduğu barış perspektifi Orta Doğu'nun içine sürüklendiği bu karanlık tablodan çıkış için önemli bir yol haritasıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Veysel Tipioğlu.

Buyurun Sayın Tipioğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin savunma kapasitesi üzerinden yapılan değerlendirmeler vesilesiyle bazı hususları açık ve net şekilde ifade etmek üzere AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Açık ifade etmem gerekir ki bu değerlendirmelerin önemli bir kısmı eksik, parçalı ve bütüncül bir bakıştan uzaktır. Sanki Türkiye'nin hava savunma kapasitesi yetersizmiş gibi bir algı oluşturulmaya çalışılıyor. Sanki Türkiye kendi hava sahasını koruyamıyormuş gibi bir tablo çiziliyor. Oysa gerçek nettir: Türkiye bugün tek bir sisteme bağlı değil, çok katmanlı, entegre ve giderek millileşen bir savunma mimarisıyla hareket etmektedir. Erken uyarıdan komuta kontrole, alçak irtifadan yüksek irtifaya, radardan füze savunmasına kadar uzanan bütüncül bir güvenli şemsiyesi oluşturmuştur ve bu yapı her geçen gün daha gelişmekte ve güçlenmektedir. Ancak burada gözden kaçırılan temel bir gerçek var. Savunma demek, her sistemi her şartta devreye sokmak demek değildir; savunma demek, doğru sistemi doğru zamanda, doğru şekilde devreye almak demektir. İşte, devlet akli budur. Devlet güvenliği polemikle değil planla, akılla ve disiplinle üretir. Savunma sistemleri günlük tartışmaların değil devlet aklının ve güvenlik stratejisinin konusudur. Bu nedenle yapılan her yatırım Türkiye'nin hava sahasını daha güçlü kılmak, tehditleri daha erken görmek ve gerektiğinde etkili bir şekilde karşılık vermek içindir. Nitekim, Sayın Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği üzere savunma sanayisi bir tercih değil, bir zorunluluktur.

Değerli milletvekilleri, yakın coğrafyamız bize açık bir gerçeği göstermektedir; hava sahasını koruyamayan ülkeler sadece güvenliklerini değil şereflerini, haysiyetlerini ve özgürlüklerini de kaybetmeye mahkumdurlar. Türkiye bu tabloyu çoktan görmüş, dersini çıkarmış ve adımlarını buna göre atmıştır. Bugün Türkiye SİPER'iyle, HİSAR'ıyla, KORKUT'uyla, radar ve erken uyarı sistemleriyle kendi gök vatanını koruyabilecek kapasiteye ulaşmıştır. Bu, bir tercih değil, bu, bir devlet kararlılığıdır; bu, bir tesadüf değil, uzun vadeli bir stratejik çalışmanın neticesidir ve bu stratejik irade Sayın Cumhurbaşkanımızın güçlü liderliğiyle hayata geçirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, güvenlik gibi hayati bir konuyla alakalı değerlendirmeler eksik bilgilerle değil gerçekler üzerinden yapılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Bizim yaklaşımımız nettir; zafiyet arayan değil güç inşa eden bir Türkiye, tereddüt eden değil üreten ve harekete geçen bir Türkiye. Türkiye artık, savunmasını tartışan değil savunmasını kuran, güçlendiren bir ülke konumundadır. Bu gökyüzü artık sahipsiz değildir, bu gökyüzü Türkiye'nindir; bu gökyüzü artık Türkiye'nin hâkimiyet alanıdır. Bu tablo Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu vizyonun, kararlı liderliğinin ve güçlü liderliğinin sonucudur. Türkiye Yüzyılı güçlü liderlik, güçlü savunma ve güçlü Türkiye demektir. Ayrıca, savunma sanayimize emek veren işçilerimize, mühendislerimize ve katkı sunan herkese teşekkür ediyorum.

Başta TUSAŞ'a yapılan menfur saldırı olmak üzere, şehit olan savunma çalışanlarımızı ve tüm şehitlerimizi rahmetle anıyorum.

Bu vesileyle, önergeye olumsuz oy kullanacağımızı ifade ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bilici...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, *Osmaniye-İskenderun yoluna ilişkin açıklaması*

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ekonomik sıkıntıların bu kadar yoğun olduğu bugünlerde, enflasyonun bu kadar derinden hissedildiği bugünlerde her gün her şeye zam gelmekte. Zaten son haftalarda akaryakıt fiyatlarına da ciddi anlamda zam geldi. Adana, Hatay ve Osmaniye illerini ilgilendiren ve kapsayan yolun özelleştirilmesi gündemde, Osmaniye-İskenderun yolunun özelleştirilmesi gündemde. Tabii, özelleştirilmesi gündemdeyken 53 liralık yol ücretinin 400 TL'ye çıkacağı söylenmekte. Bunların doğru değerlendirilmesi gerektiğini ve 8 katına çıkması durumunda vatandaşın sırtına daha fazla yük getireceğini belirtmek için bunları buradan ifade ediyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

4.- *CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir tarafından, Türkiye'nin hava sahası güvenliğinin mevcut durumunun tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 25/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Mart 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.
Sayın Cıngı...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)*47.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, Kayseri pastırmasına ilişkin açıklaması*

MURAT CAHİD CINGI (Kayseri) - Teşekkür ederim Başkanım.

Yüzyıllardır Kayseri'nin iklimi, temiz havası, ustalık gerektiren üretim süreci ve asırlardır değişmeyen geleneğiyle ortaya çıkan Kayseri pastırması Avrupa Birliğinden coğrafi işaret olarak ülkemizin millî 46'ncı ürünü olmuştur. Kayseri'nin Kayseri mantısı, Kayseri sucuğu, Kayseri yağlaması gibi değerlerini de yine uluslararası tescil ettirme çalışmalarımız devam etmekte. Bu süreçte katkı sağlayan başta Tarım ve Orman Bakanımız Sayın İbrahim Yumaklı olmak üzere, TOBB Başkanımız Rifat Hisarcıklıoğlu'na ve Kayseri Ticaret Odası Başkanımız Ömer Gülsoy'a ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, ülkemize ve şehrimize hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN - Hayırlı olsun.

VII.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

5.- *AK PARTİ Grubunun, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 259, 250 ve 220 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 1, 2 ve 5'inci sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 1, 2, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 21, 22, 28, 29 ve 30 Nisan 2026 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; Genel Kurulun çalışma saatlerine; 259 ve 250 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ve 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi*

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

25/3/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 25/3/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanmadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Abdulhamit Gül

Gaziantep

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 259, 250 ve 220 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 1,2 ve 5’inci sıralarına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

1, 2, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 21, 22, 28, 29 ve 30 Nisan 2026 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

25 Mart 2026 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde 259 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

25 Mart 2026 Çarşamba günü birleşiminde 259 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde 26 Mart 2026 Perşembe günü birleşiminde 259 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

31 Mart 2026 Salı günü birleşiminde 250 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

1 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde 250 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin ikinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

2 Nisan 2026 Perşembe günü birleşiminde 220 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

çalışmalarını sürdürmesi;

259 ve 250 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesi,

259 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması,

Önerilmiştir.

259 Sıra Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3560)		
Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1’inci Bölüm	1 ila 10’uncu Maddeler	10
2’nci Bölüm	11 ila 19’uncu maddeler	9
Toplam Madde Sayısı:		19

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun Sayın Çalışkan. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öneri Meclisin çalışma saatleriyle ilgili, ne yazık ki bu öneri bir şantaj önerisi. Eğer dediklerimizi yapmazsanız size her türlü zulmü reva görürüz yasası. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, burada esas itibarıyla sormamız gereken husus şu: Bu Meclisi AK PARTİ yöneticileri çalıştırmak istiyor, elhak, elbette Meclis çalışmalı ama Meclisin gündeminde ne var, ne çalışacak? BOTAŞ’ın zararlarının affı, işsizlik sigorta primine olan desteğin kesilmesi, şans oyunları. Ne yazık

ki bu milletin gündeminde olan çok önemli konulardan hiçbiri gündemde değil. Bakın, şu anda aziz milletimiz öğrenci affı bekliyor, Çek Kanunu mağduriyeti çözüm bekliyor, hurda teşvik yasası bekliyor, emekliler yaşamlarında iyileştirme bekliyor, depremzede vergi affı bekliyor, KHK'liler bekliyor, kademeli emeklilik bekliyor, polis intiharları, mesailer bekliyor, mülakat mağdurları bekliyor, atanamayan öğretmenler bekliyor, TCK 158 mağdurları bekliyor, staj, çıraklık mağdurları bekliyor. Ülkemizin dört bir yanı ateş çemberi, her taraf savaş hâli ama "Bu Meclis ay sonuna kadar geceli gündüzlü çalışsın." denildiği hâlde bu konuların hiçbiri gündemde yok; BOTAŞ affedilecekmiş, onun için gelip çalışılacakmış. Burada bugüne kadarki geçen yasalar Maden Yasası, enerji yasası, İklim Yasası, trafik cezalarının katbekat artırılması. Yine, bugünkü bu yasada da ne yazık ki bu milletin hiçbir beklentisine çözüm olmadan, sadece beyzadeler tarafından kendilerine gönderilmiş, tutuşturulan dosyaları bir an önce kanun hâline getirmek için uğraşıyorlar.

Evet, biz, burada, muhalefet olarak her kanunda teklif veriyoruz, şurasını düzeltin diyoruz, bunu çıkarın diyoruz, tek bir tanesini itibara almıyorsunuz. Tabii, söz verdiğiniz hâlde bazı yasaları aradan bir zaman geçtikten sonra gündeme getirmek de ahlaki bir sorun olarak duruyor.

Değerli milletvekilleri, bu Meclis, ne yazık ki tarihinin en itibarsız dönemini yaşıyor şu anda. Bu Meclisin bu kadar, millet nezdinde itibarını kaybetmesi bu millete saygısızlıktır, bu ülkenin geleceğine yönelik bir tehdittir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bugün önce şunu konuşmalıyız: Bu Meclis, milletin sorunlarını çözen, milletin feryatlarına kulak veren, milletin talep ettiği hususları değerlendiren, maillere dönen, ziyaretçilerine "Nedir sizin derdiniz?" deyip sivil toplum örgütlerinin, vatandaşların taleplerini yerine getiren bir Meclis olmalı ama bu Meclis, ne yazık ki, sadece belli kesimlerden gönderilen dosyaları Meclis gündeminde tutan, bunu kabul ettirmek için de canhıraş mücadele içerisinde olunan bir dönemi yaşıyor. Bu millet bunu hak etmiyor. Evet, bu Meclis çalışmalı ama bu Meclis birileri tarafından gönderilen özel talepleri çözen, güç odaklarına hizmet eden değil, bu milletin sesine kulak veren bir Meclis olmalı. Bu açıdan da evet, Meclis çalışmalı ama gereği yapılarak çalışmalı.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ, İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Burak Akburak.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yıllarca çalışmasına rağmen emeklilik hakkına ulaşamayan BAĞ-KUR'lu vatandaşlarımızın haklı beklentisini ve açık bir eşitsizliği dile getirmek üzere söz aldım. Hepimizin bildiği gibi, bir işçi 7200 prim günüyle emekli olabilirken BAĞ-KUR'lu vatandaşlarımızdan 9000 gün isteniyor. Aynı süre çalışan iki vatandaşımızdan biri emekli olurken diğeri daha yıllarca beklemek zorunda. Aynı emeği verenler arasında farklı muamele yapılması çalışma hayatında dengeleri zedeliyor. Üstelik BAĞ-KUR'lu vatandaşlarımız primlerini çoğu zaman kendi imkânlarıyla daha ağır ekonomik koşullarda ödüyor. Geliri sabit olan ile geliri belirsiz olan arasında daha ağır bir yük dağılımı var. Soruyorum: Aynı ülkede yaşayan, aynı ekonomiye katkı sağlayan insanlar arasındaki bu fark neden? Bugün birçok BAĞ-KUR'lu vatandaşımız düzenli maaş almayan, geliri dalgalı olan ve krizden ilk etkilenen kesim ama yaş şartını sağlamış olmasına rağmen sadece prim gününü dolduramadığı için emekli olamıyor yani en zor şartlarda çalışanlardan en ağır şartlarda talep bekleniyor. Karşımızda açık bir denge sorunu, açık bir adalet sorunu yok mu?

Değerli milletvekilleri, sahadan gelen tablo çok açık, vatandaş artık “Ne zaman emekli olacağım?” sorusunu değil “Emekli olabilecek miyim?” diye soruyor. BAĞ-KUR’lu vatandaşlarımızın beklentisi çok net: Prim gün sayısınının 9000’den 7200’e düşürülmesi. Ayrıcalık talep edilmiyor, eşitlik talep ediliyor, yılların emeğinin karşılığı talep ediliyor. Talepleri ertelenecek bir konu değil, görmezden gelinecek bir konu hiç değil çünkü söz konusu olan doğrudan milyonlarca vatandaşımızın hayatı. Gelin, BAĞ-KUR’lu vatandaşlarımızın sesini duyalım. Gelin, bu adaletsizliği birlikte ortadan kaldıralım. Emeğin karşılığı geciktikçe insanlar sadece emekliliği değil, adaleti de bekler hâle geliyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun Sayın Koçyiğit. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, çalışma gün ve süreleriyle ilgili bir öneri var ama ne yazık ki bu Meclis gerçekten halkın yararına yasa yapma meselesinde hiçbir şekilde mesafe katedemiyor. Gerçekten, torba yasa pratiğinin kendisi, ön istişarenin olmaması, kırk sekiz saat kala komisyona yasaların gönderilmesi, birden fazla yasada aynı anda düzenleme yapılmasına rağmen “Bunu hızlı bir şekilde geçirelim.” baskısı, gece yarılarna, sabahlara kadar burada bize sürekli “Yasa yapalım, yasa çıkaralım.” meselesi ama günün sonunda çıkardığımız yasalar kimin yararına diye sorduğumuzda gerçekten halkın yararına bir yasa olmadığını açık ve net görürüz.

Peki, Meclis, iktidar mı sadece halkın yararına pratiğe sahip değil? Hayır, bir de yerel yönetim gerçeğimiz var değerli arkadaşlar. Vekili olduğum Kars’ı size anlatmak istiyorum: Şimdi Kars’ta bizim 3 tane belediyemiz vardı, birine kayyum atadınız, hâlihazırda el koymuş durumdasınız, iade etmiyorsunuz ve orada da maşallah kayyum, her şekilde, bir sürü ihaleye fesat karıştırmaktan tutun, geçmiş kayyum döneminde olduğu gibi yandaşına para aktarma meselesi olarak onu görüyorlar ve “Devir bu devir, fırsat bu fırsat; ne götürürsek kârdır.” diye de sonuna kadar gidiyorlar. Bizim 2 tane küçük belediyemiz var: Biri Dığor, biri Pazarcık. Ellerinden gelen bütün imkânlarını halk için seferber ediyor. Her ay Dığor Belediyemiz gelir gider tablosunu asıyor kentin meydanına, herkes görüyor, o dar imkânlarla rağmen halka hizmet ediyorlar. Bir de Kars Belediyesinin kendisi var. Şimdi seçilen, aslında bizim kaçak seçmenlerle gasbedilen bir Kars meselesi var, Kars yerel yönetim gerçeği var. Ne yapıyor? Çukuru kapatmıyor, çamuru temizlemiyor, çöpü toplamıyor. Peki, bu Belediye Başkanı ne yapıyor? Ha, bu arada kariyeri de bayağı iyi, akademisyen bir Belediye Başkanı. Gelince, biz, gerçekten “Ne kadar da hak etmese de ne kadar da gasbetse de Kars yararına belki bir taşın üzerine taş koyar, Kars için gerçekten bir hizmet yapar.” diye bekledik. Ya, iki yılı, iki buçuk yılı geride bıraktık, bir adım yol alınmaz mı ya? Bir tane çöp toplanmaz mı? Bir tane yeni çöp kovası konulmaz mı? Bir tane çukur kapatılmaz mı? Yolu yok ya! Kentin merkezinde, bir turizm kentinde, bir açık hava müzesi olan Kars’ta yürümeye yol yok. İnsanlar şunu diyorlar: “Vekilim, arabalarımızın altı ayda biz alt takımlarını değiştirmek zorunda kalıyoruz, sürekli tekerleklerimiz patlıyor çünkü yollarımız kötü.” Şimdi, bu sorunun muhatabı kimdir gerçekten? Kars’ın kaynaklarını niye hâlihazırda yandaşlara aktarmaya devam ediyorlar? Karşlı hizmete layık değil mi? Başka bir ülkede olsa Kars, başka bir iktidarın elinde olsa Kars, gerçek anlamda, söyleyelim açık ve net, bu ülkenin Paris’i olacak bir kent.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Böyle bir kapasitesi olan, böyle bir vizyonu olan, böyle bir tarihi olan, böyle bir kültürü olan bir kente yazık ediyorsunuz, yazık! İnsanlar geçinemiyorlar, hayvancılık yapıyorlar; hayvancılık da yapamıyorlar, her hayvan alım satım döneminde, kurban bayramı öncesinde, bir bakıyorsunuz, AKP'li biri, hop, dünyanın ithal hayvanını getirmiş, hayvan piyasasını domine ediyor. Ya, ne istiyorsunuz Karşıdan, ne istiyorsunuz bölge insanından? Onlar da ekmek yemesin mi? Herkes zaten köyünü terk etmiş, üretimden düşmüş, büyük şehirlerde ucuz iş gücü olmuş ama bırakmıyorsunuz insanlar çalışsınlar, üretsinsinler.

Ama daha önemlisi, gerçek anlamda, Kars Belediyesini buradan bütün Türkiye'ye şikâyet ediyorum: Çalışmıyorlar. Çukuru kapatmayan, çamuru temizlemeyen, yol yapmayan, çöpü toplamayan bir belediye olamaz. Karşılılar illallah etmiş durumdadır. Bu kaynaklar kime gidiyor? Bu soruyu buradan Kars halkı adına sormak istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarım; yine grubunuzun bilinçli, isteyerek yaptığı bir plansızlıkla ve Genel Kurula ve elbette ki size de yaptığı dayatmayla karşı karşıyayız. Oylayacağımız önergede şöyle söylüyor: “Şimdi görüşeceğimiz torba yasayı görüşelim, bugün bitmezse -nasıl bitecekse artık- yarın bitene kadar çalışalım.” Niye? Çünkü 31 Martta başka bir torba kanun daha gelecek. Niye, niye bu kadar acele? Niye bu zorlama? Nitelsiz kanun yapmak için bu heves niye? Sizi böyle parmak asker konumuna düşürmek niye? Size diyorlar ki: “Geleceksiniz, bekleyeceksiniz sabaha kadar.” Niye? Çünkü muhalefet yoklama istiyor. İsteyeceğiz, bu bizim hakkımız! Çünkü değerli arkadaşlar, getirilen torba yasa geliş şekline başlanarak Anayasa'ya aykırı, vicdanlara aykırı, halkın, milyonların, işçilerin çıkarlarına aykırı. Biz bunun için burada mücadele ediyoruz ve buna kulak vermenizi bekliyoruz. Bakın, İç Tüzük 91: Temel kanunlar. Bu kanunun temel kanun olması için hiçbir gerekçe yok. Yapmışsınız torbayı; 14 ayrı konuyu, 13 ayrı kanunda değişikliği 19 maddeyle getirmişsiniz, sabaha kadar geçirmek için de ikiye bölüyorsunuz. 500 maddelik bir kanun için getirilmiş 91'inci maddeyi 19 maddelik bir torba kanun için uygulayacaksınız, siz de buna “evet” diyeceksiniz. Bu olacak iş mi?

Bakın, ben buradan söylüyorum: Biz burada Anayasa'dan ve İç Tüzük'ten kaynaklanan haklarımızı milletimizi adına kullanmak durumundayız, kullanacağız çünkü bu yasa teklifinde özellikle devletin işsizlik sigortasına verdiği yüzde 1'lik payın yüzde 0,50'ye düşürülmesi yani 1 kat azaltılması son derece tehlikeli bir hükümdür, emeğe karşıdır, işçi haklarına karşıdır. Şu anda bakıyorsunuz rakamlara, İşsizlik Sigortası Fonu'nda 700 milyar liraya yakın bir para birikmiş. Bu para herkesin iştahını kabartıyor, Mehmet Şimşek'in iştahını kabartıyor, mesele budur ama biz, o biriken paralar, işçilerden kesilen paralar, işçilerin hakkı olan paralar, işçilere ödenmesi gereken paralar olduğu için, onlar adına siyaset yaptığımız için, onlar adına burada görev yaptığımız için sonuna kadar bu maddeye karşı çıkacağız, bunu böyle bilin. “CHP Grubu, muhalefet niye yoklama istiyor, niye bizi yoruyor?” diye aklınıza gelmesin arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MURAT EMİR (Devamla) - Biraz daha açıklayayım; 26 milyon işçimiz işsiz kalınca başvurmuş bugüne kadar. 12 milyon işçiye ödenek ödenebilmiş bu işsizlik sigortasından ve ödene ödene de ortalama ödenen para 13 bin lira maaş. Bakın ekonomik kriz diyoruz, savaş diyoruz, insanlar işsiz kalacak diyoruz, stagflasyon diyoruz, Türkiye küçülecek, dünya küçülüyor diyoruz, kriz diyoruz; insanlar işsiz kalacaklar, yarısına verdiğiniz 13 bin lirayı çok göreceksiniz, onu da burada yarı yarıya tırpanlayacaksınız. Yok öyle şey! Sonuna kadar direneceğiz. Biz hazırız, siz de hazır olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Başkanlığımıza Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisinin oylamasından önce yoklama yapılmasına yönelik bir önerge gelmiştir.

Şimdi önergeyi okutup imza sahiplerini arayacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına

AK PARTİ grup önerisinin oylanmasından önce toplantı yeter sayısı aranmasını arz ederiz.

Necmettin Çalışkan

Hatay

BAŞKAN - Bülent Kaya? Burada.

Mustafa Kaya? Burada.

Elif Esen? Burada.

Şerafettin Kılıç? Burada.

Sadullah Kısacık? Burada.

Mesut Doğan? Burada.

Medeni Yılmaz? Burada.

Mehmet Atmaca? Burada.

Selçuk Özdağ? Burada.

İlhami Özcan Aygun? Burada.

Orhan Sümer? Burada.

Mehmet Salih Uzun? Burada.

Sadullah Ergin? Burada.

Ayyüce Türkeş Taş? Burada.

Selcan Taşcı? Burada.

Şenol Sunat? Burada.

Ersin Beyaz? Burada.

Lütfullah Kayalar? Burada.

Hasan Karal? Burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.11

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.33****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), İshak ŞAN (Adıyaman)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 73'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemi tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

5.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 259, 250 ve 220 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 1, 2 ve 5'inci sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 1, 2, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 21, 22, 28, 29 ve 30 Nisan 2026 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; Genel Kurulun çalışma saatlerine; 259 ve 250 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ve 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

IX.- SEÇİMLER**A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM****1.- Dilekçe Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim**

BAŞKAN - Dilekçe Komisyonunda boşalan ve İYİ Parti Grubuna düşen 1 üyelik için Ankara Milletvekili Sayın Yüksel Arslan aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sıraya alınan, Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Elazığ Milletvekili Ejder Açıkkapı ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Elazığ Milletvekili Ejder Açıkkapı ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3560) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 259) ²

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 259 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Alınan karar gereğince teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresi en fazla 2 milletvekili tarafından kullanılabilir.

Tümü üzerinde, YENİ YOL Partisi Grubu adına ilk olarak Adana Milletvekili Sayın Sadullah Kısacık konuşacak.

Buyurun Sayın Kısacık. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, sayın milletvekiline söz verdim. Gerçekten çok ciddi bir uğultu var. Dolayısıyla konuşan milletvekillerimizin kulise çıkmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

YENİ YOL GRUBU ADINA SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün yine 14 farklı kanunda değişiklik öngören 19 maddelik bir torba kanun teklifini görüşüyoruz. 19 maddenin 12 maddesi yine vergi düzenlemeleri içeriyor. Zaten son dönemdeki yasalara, gelen kanun tekliflerine baktığınız zaman ya vergi ya harç ya ceza artırılıyor. Eğer bir yerde vergi yoksa yeni vergi, harç yoksa yeni harç, ceza yoksa yeni ceza ekliyoruz. Yine, böyle bir torba yasa teklifiyle bugün teklifin görüşmelerine başlıyoruz.

Şimdi, bu kanun teklifinin adı “kripto yasa teklifi” diye geçiyor. Kripto varlıkların alım satımı sonucunda oluşan kârların vergilendirilmesini içeren maddeler var. Şimdi, değerli arkadaşlar, burada iki önemli konu var. Birincisi, kanun teklifi her bir işlemde on binde 3 işlem vergisi alınmasını teklif ediyor, diğer taraftan da kripto varlıkların alım satımından kaynaklanan gelirlerin yüzde 10'unu vergilendirmeyi amaçlıyor. Şimdi, şunu söyleyeyim: Evet, ülkemizde gelir getiren kazançların vergilendirilmesi esastır ama bu vergilendirmeyi yaparken de kazancın aslına yani kazancın kaynağını yok etmemeye dikkat etmek lazım. Şimdi, bu kanun teklifi Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşüldükten sonra kamuoyundaki tepkileri bire bir gördünüz.

² 259 S. Sayılı Basmayazı Tutanağına ektir.

Değerli arkadaşlar, bakın, tamam, vergilendirme olsun ama biz burada kripto piyasasından bahsediyoruz. Bu teklifi hazırlayan arkadaşlar ve çalışan ilgili bürokratlar şunun farkında değiller: Kriptonun da bir felsefesi var. Tamam, vergilendirmenin bir felsefesi var ama kripto paraların da bir felsefesi var. Kripto paralar merkezî olmayan, merkezizetsiz, istediği yerde depolanabilen, bire bir eşleşmeyle giden bir sistem. Şimdi, siz bunu vergilendirmek istediğiniz zaman bu anında vergilendirme dışı platformlara kendilerini atabilir ve şu anda baktığımız zaman çoğu kripto yatırımcısı diyor ki: “Eğer bu kanun teklifi yasalarsa ben Türkiye’de işlem yapmam.” E, şimdi biz de sıcak para için Hazine ve Maliye Bakanı o kadar dünyayı geziyor, sıcak para gelsin diye dünyanın en yüksek faizini veriyoruz ama bir taraftan da burada kripto işlemi için gelen sıcak parayı vergilendireceğiz diye geri dışarı atıyoruz. Bakın, burada bunun çok iyi değerlendirilmesi lazım, bunun çok iyi tartışılması lazım. Bunun, bu kanunun çok iyi düşünülmesi lazım ama maalesef, Türkiye Büyük Millet Meclisinde kanunlar iyi çalışılmadan geliyor, paydaşlarla iyi görüşülmeden geliyor, komisyonlardan olduğu gibi geçiyor ama sahaya inildiği zaman bir bakıyorsunuz, kanun çalışmıyor. İşte, bunun en iyi örneği, bakın, Ankara Milletvekili Sayın Ömer İleri “tweet” atmış bu kanun görüşülürken saat 17.15’te. Ne diyor? “Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüştüğümüz kanun teklifinde yer alan kripto varlıklara ilişkin bazı maddelerin kamuoyunda oluşan hassasiyetler göz önünde bulundurularak değişiklik önergesi verilmesi yoluyla yeniden düzenlenmesine yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.” diyor. Arkadaşlar, madem yeniden düzenleyecektiniz bunu niye daha iyi çalışmadınız? Plan ve Bütçe Komisyonunda biz gerçekçi muhalefet yaptık, her şeyi net bir şekilde söyledik, oraya gelen dernekler net bir şekilde söyledi; niye hemen geçiştirdiniz? Şimdi gerçeği görünce diyoruz ki: “Düzenleme devam ediyor.” Peki, şunu da sorayım: Bu görüşmeleri kim yapıyor? Ben onu da sormak istiyorum Sayın İleri’ye, bu görüşmeleri kim yapıyor? Yani Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri burada, bizimle görüşülen bir şey yok; Grup Başkan Vekillerimize sorduk, görüşülen bir şey yok. Anladığım kadarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde böyle bir görüşme yapılmıyor. Bu kanunun düzenlenmesinin görüşmeleri nerede yapılıyor? Bu kanunun düzenlenmesinin görüşmelerini kim yapıyor? Bunu da soruyorum madem böyleyse. Bu Meclis ne işe yarıyor kardeşim? Biz görüşmeyeceksek bunu kim görüşüyor? Dolayısıyla değerli arkadaşlar, bunun yanlış olduğunu söyledik. Bakın, vergiye karşı değiliz ama bir yerden vergi alacağım diye o verginin kaynağını ben kaçırıyorsam bu, büyük bir yanlıştır.

Ve yine, piyasa uzmanları, bu işin uzmanları şunu söylüyor: “Şu anda Körfez’de yaşanan gerilim ve savaştan dolayı Körfez’deki kripto piyasasındaki varlıkların Türkiye’ye gelmesinin önü açıldı, Türkiye burada bir fırsat yakalayabilirdi fakat bu vergilendirmeden dolayı o fırsatı kaçırıyoruz.” diyor. Bakın, devlet şunu düşünmek zorunda: Vergi mi alayım yoksa pastayı mı büyütelim? Bunu iyi çalışmamız lazım, bunu piyasanın uzmanlarıyla iyi konuşmamız lazım, bunu iyi değerlendirmemiz lazım fakat yine, her zaman olduğu gibi, bunları değerlendirmeden geçiyoruz.

Değerli arkadaşlar, zaten Hazine ve Maliye Bakanlığı neyi vergilendireyim dese onu kaçırıyor. Bakın, geçmişte FOREX piyasaları da böyleydi; Türkiye FOREX anlamında, FOREX piyasaları anlamında belli bir derinliğe ulaşmıştı, sonra bunun düzenlenmesi yapıldı, vergilendirme geldi, vesaire geldi, ne oldu? Burada yabancı yatırımcı kuruluşu kalmadı, hepsi kapattı gitti veya devretti gitti. Şimdi kripto piyasasını da bu hâle getirmeyelim. Burada Türk bankaları bu piyasaya yeni giriyor, yeni yatırım yaptılar, platformlar kurdular, yeni yeni yatırımcılar buna alışıyorlar. Şunu da söyleyeyim: Eğer bu yasa bu şekilde geçerse siz ancak öğrencinin, emeklinin aldığı kriptolardan vergi alırsınız; büyüklerin hiçbiri bunu ödemez, bu vergiyi ödemez. Zaten kriptonun özü buna uygun değil. O “balina” dediğimiz büyükler gider uluslararası platformlarda global platformlara taşır. Onun için bunu iyi düşünmemiz taşınmamız lazım.

Yine, bu kanun teklifinde ne var değerli arkadaşlar? Şans ve bahis oyunlarına ait ilan ve reklam giderlerinin ticari kazancın tespitinde gider olarak gösterilmemesi var. Yani diyor ki: “Sanal bahis şirketleri, kumar şirketleri reklam giderlerini vergiden düşmeyecek.” Ya, arkadaşlar, biz sizden sanal bahsin yasaklanmasını, kumarın yasaklanmasını bekliyoruz, sanal bahsin, kumarın reklamının yasaklanmasını bekliyoruz; siz gelmişsiniz burada diyorsunuz ki: “Bu adamlar reklam yapacak ama vergiden düşmeyecek.” (YENİ YOL sıralarından alkışlar) Değerli arkadaşlar, böyle bir şey olabilir mi ya! Bakın, Allah rızası için, kumarın reklamı olur mu? Soruyorum buradan değerli milletvekillerine: Kumarın reklamı olur mu? Bakın, Türkiye’de oluyor. Bakın, aslında var ya biz Türkiye’de kumarhaneleri boşuna yasaklıyoruz, zaten Türkiye açık hava kumarhanesine dönmüş, inanın. Bakın, elimde bir reklam, ne diyor: “Türkiye’de ilk ve tek sanal at yarışı geldi.” Ve bu yasa dışı değil, yasal yani. “At yarışıyla 7/24 kesintisiz, her üç dakikada bir yarış.” diyor. Ya, bu ülkede her üç dakikada bir at yarışı oynatılıyor, girin piyango sitesine “Her beş dakikada bir çekiliş var.” diyor. Şuradan çıkın dışarıya, gidin Kızılay’a, herkesin elinde bahis: “Ne oldu?” “Şu maç nasıl bitti?” “Şu siteye girdin mi?” “Şu şöyle oldu mu?” Değerli arkadaşlar, bakın, şu anda sanal kumar, sanal bahis Yeşilayın verilerine göre tüm bağımlılıkların önüne geçti, Türkiye’de şu anda 1’inci bağımlılık sanal bahis. İktidar da dedi ki: “Ben sanal bahisle mücadele edeceğim ve bununla ilgili bir eylem planı hazırlayacağım.” Eylem planınız bu mu? Şu anda “Mücadele edeceğim.” dediğiniz sanal kumarın reklamı yapılıyor bu ülkede, reklamı yapılıyor; gençlerin, çocuk çocuğun önünde sosyal medyada reklamı yapılıyor. Bu mu mücadele?

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayısını artırmak için bir mücadele olabilir. Yaygınlaştırmak için bir mücadeledir belki de.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - İktidar aslında sanal kumarla mücadele etmiyor, derdi sanal kumar değil ki, derdi yasa dışı kumar, yasa dışı çünkü yasa dışı kumardan buradaki, Türkiye’deki lisans alan firmaların kârı azaldığı için kârı düşüyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, buyurun.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - ...iktidar da diyor ki: “Benim bu ülkedeki kumar firmalarının cirosunu artırmam lazım, kârını artırmam lazım. Ne yapayım? Şu yasa dışıları kapatayım, Türkiye’deki bu yasal kumarlar daha zengin olsun, daha palazlansın.” Derdi o, net söyleyeyim.

Burada AK PARTİ iktidarına canı gönülden şunu söylüyorum: Samimi olmaya davet ediyorum. Değerli arkadaşlar, samimi olun. Kumarın reklam olmaz, kumarın reklamı olmaz; çekin fişi, bitirin işi. Gerçekten de ailelerimiz zorda, ailelerimiz çocuklarına artık sahip çıkamaz hâle gelmiş; her köşebaşında, her mahallede bu işin onlarca mağduru var. Buradan iktidara sesleniyorum: Çekin fişi, bitirin işi diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın Şerafettin Kılıç.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifi bir kez daha bu iktidarın yasama anlayışını bütün açıklığıyla önümüze koymaktadır çünkü önümüzde duran metin gerçek anlamda bir reform metni değildir. Önümüzde duran metin birbirinden çok farklı alanları aynı torbaya dolduran, vergi düzenlemelerinden

sosyal güvenliğe, kamu taşınmazlarından bedelli askerliğe, doğal gaz sübvansiyonundan deprem bölgesine kadar birçok başlığı tek teklif içinde birleştiren dağınık ve sorunlu bir metindir. Bu yönüyle teklif Meclisin sağlıklı müzakere yapma imkânını zayıflatmakta, denetim kapasitesini düşürmekte ve yasama sürecini âdeta bir onay mekanizmasına çevirmektedir.

Bakınız, iktidar bu teklifi “Vergi adaletini güçlendiriyoruz, belirliliği artırıyoruz, ihtilafları azaltıyoruz.” diyerek savunuyor. Söze gelince “vergi adaleti” diyorlar ama iş uygulamaya gelince ortaya çıkan tablo başka. Bir tarafta asgari ücretli, emekli, sabit gelirlili vatandaş her gün yeni bir yük altında eziliyor; diğer tarafta vergi istisnaları, yetki devirleri ve ayrıcalıklı düzenlemelerle adalet duygusu bir kez daha zedeleniyor. Vergi adaleti yalnızca yeni vergi koymakla sağlanmaz. Vergi adaleti, kuralların açık olmasıyla, yükün adil dağılımıyla, teşvikin de, istisnanın da kamu yararına göre sınırlanmasıyla sağlanır.

Teklifin kripto varlıklara ilişkin maddelerine baktığımızda da aynı yaklaşımı görüyoruz. Evet, kripto varlıklar artık hayatın bir gerçeğidir ve bunların vergisel bir çerçeveye kavuşturulması doğaldır, buna ilkesel olarak itiraz etmiyoruz ama ancak siz bu alanı düzenlerken açık, öngörülebilir ve güven veren bir sistem kurmak zorundasınız. Oysa teklifte satış ile transfer arasındaki ayırım net değil, rayiç değer nasıl belirleneceği net değil, platform içi ve platform dışı işlemlerin nasıl izleneceği net değil. Buna karşılık Cumhurbaşkanına oranı artırma ya da indirme yönünde geniş bir yetki tanınıyor. Yani belirlilik vaadedilirken yeni belirsizlikler üretiliyor, kanunilik ilkesi güçlendirilmiyor, aksine, idarenin ve yürütmenin takdir alanı genişletiliyor, bu da hukuki güvenliği zedeliyor.

Şans ve bahis oyunlarına ilişkin reklam giderlerinin matrahtan indirilememesine yönelik düzenleme ise toplumsal yönü itibarıyla anlaşılabilir bir adımdır çünkü bugün dijital mecralarda, televizyonlarda, telefon uygulamalarında gençleri ve dar gelirlili vatandaşları hedef alan yoğun bir bahis ve kumar reklamları baskısı vardır. Bu alanın toplumsal maliyeti ağırdır; borçlanma artmakta, bağımlılık yaygınlaşmakta, aileler yıkıma sürüklenmektedir. Bu nedenle, kamunun bu faaliyetleri vergisel olarak teşvik etmemesi doğrudur ancak burada da mesele yalnızca bir gider yazma yasağıyla çözülemez. Eğer gerçekten samimiyseniz internet sitelerinden televizyonlara kadar bu reklam düzenini topyekûn ele almanız gerekir. (YENİ YOL sıralarından alkışlar) Yani mesele yalnızca vergi tekniği değil kurumsal sorumluluk meselesidir.

Değerli milletvekilleri, teklifin en sorunlu başlıklarından biri de serbest bölgelere ilişkin düzenlemedir. Mevcut sistemde esas olarak yurt dışına satıştan doğan kazançlar için tanınan istisna şimdi serbest bölge içi ve diğer serbest bölgelere yapılan satışları da kapsayacak şekilde genişletiliyor. İlk bakışta üretim zincirini destekleme gibi sunulabilir ancak bu düzenleme teşvik ile imtiyaz arasındaki sınırı bulanıklaştırmaktadır çünkü yurt içinde aynı faaliyeti yapan, vergisini ödeyen, tüm yükümlülüklerini yerine getiren üretici ile serbest bölgede faaliyet gösteren firma arasındaki rekabet dengesi daha da bozulacaktır. Bu ülkede vergisini tam olarak ödeyen sanayici cezalandırılırken istisna alanı giderek genişletilen başka bir kesim avantajlı hâle getiriliyorsa burada adaletten söz edemeyiz. Kaldı ki serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmaların bir kısmı yabancı sermayeli yapılardır. O hâlde şu soruyu sormak zorundayız: Yerli üretici kim tarafından korunacaktır? Anadolu'daki sanayici, organize sanayi bölgesindeki işletme, vergi yükü altındaki yerli girişimci hangi adalet terazisinde değerlendirilecektir? Bu teklif bu sorulara cevap vermemektedir.

Bir başka önemli başlık İşsizlik Sigortası Fonu'dur. İşsizlik Fonu, işini kaybeden vatandaşın kara gün güvencesidir, bu Fon bütçedeki boşluğu kapatmak için oynanacak teknik bir oran meselesi değildir. Ancak teklif, devletin yüzde 1 olan katkı payını yarısına kadar azaltma veya artırma yetkisini Cumhurbaşkanına vermektedir. Böyle bir sosyal güvenlik alanında, böylesine temel bir konuda Meclis

devre dışı bırakılarak yürütmeye geniş takdir alanı açılması doğru değildir. Fon'un bugün güçlü olduğu söyleniyor, peki, yarın işsizlik arttığında ne olacak, o katkı hangi kriterlere göre düşürülecek, hangi kriterlere göre artırılacak? Kanunda açık bir çerçeve yok. Sosyal devlet keyflik kaldırmaz, işçinin, emekçinin geleceği bir kişinin kararına bırakılamaz. Aynı sorun BOTAŞ düzenlemesinde de karşımıza çıkıyor. Doğal gaz sübvansiyonlarının maliyetini gizleyerek bütçe hesapları dışında mahsup, terkin yöntemleriyle yönetmek mali saydamlığı zedeler, Meclisin bütçe hakkını aşındırır. Vatandaş koruma gerekçesiyle yapılan sübvansiyon elbette tartışılabilir ancak bunun maliyeti şeffaf biçimde bütçede görünmelidir. 310 milyar liralık bir yükü bütçe dışında temizlemek, sonra da buna "mali düzenleme" demek kamu mali yönetimi ciddiyetiyle bağdaşmaz. Milletın parası nasıl kullanılıyorsa bu Meclis açıkça görecek, vatandaş da açıkça bilecektir.

Teklifte kamu taşınmazlarının satışına dair hükümler de var. "Atıl taşınmazları ekonomiye kazandırıyoruz." deniliyor. İyi de hangi taşınmaz atıldı, hangi kamusal ihtiyaç bakımından stratejiktir, hangi ölçüte göre ihtiyaç fazlasıdır; bunların cevabı net değildir. Gelir elde etmek adına kamu malını satmayı alışkanlık hâline getiren bir anlayışın sonu, devletin elindeki ortak varlıkların parça parça eritilmesidir. Kısa vadeli bütçe rahatlığı uğruna uzun vadeli kamu yararı feda edilemez.

Yine, vakıf üniversitesi hastanelerine ilişkin muafiyetin kaldırılmasında da dengeli bir yaklaşım göremiyoruz. "Rekabet adaleti" gerekçesi öne sürülüyor ancak bu kurumların aynı zamanda eğitim ve araştırma işlevi gördüğü göz ardı ediliyor. Sağlık alanı sıradan bir ticari alan değildir. Burada atılacak her adımın hizmet maliyetine, sağlık erişimine ve eğitim altyapısına etkisi hesap edilmek zorundadır.

Değerli arkadaşlar, bu teklifin temel sorunu şudur: Parçalıdır, dağınıktır, etki analizi zayıftır ve birçok başlıkta yürütmeye geniş takdir yetkisi vermektedir. Yasama organının görevi belirsizlik üretmek değil, açık, ölçülü ve adil kurallar koymaktır. Biz muhalefet olarak elbette vergide belirliliği isteriz, elbette kayıt dışılıkla mücadeleyi isteriz, elbette sosyal sorunlara karşı kamunun sorumluluk almasını isteriz ama biz aynı zamanda şunu da söyleriz: "Vergi adaleti" adı altında yeni adaletsizlikler üretemezsiniz, sosyal devlet adına yetkiyi tek elde toplayamazsınız, reform diyerek torba mantığını Meclise dayatamazsınız. Bu yüzden çağrımız nettir: Bu teklif madde madde yeniden değerlendirilmelidir; vergi başlıkları kendi içinde, sosyal güvenlik başlıkları kendi içinde, kamu taşınmazlarıyla ilgili hükümler ayrı bir çerçevede ele alınmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Meclisin iradesi budur, olması gereken de budur. Biz hukuki güvenliği, vergi adaletini, sosyal devleti, şeffaf bütçeyi ve yerli üreticinin hakkını savunmaya devam edeceğiz.

Bu düşüncelerle, teklifin bu hâline karşı olduğumuzu ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurun Sayın Usta. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına konuşmak üzere söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bu bir torba kanun, birazdan kanunun içinde neler var onu söyleyeceğiz ama esas bu kanun teklifi malum Plan ve Bütçe Komisyonunda bayramdan önce görüşüldü. Bununla ilgili esas beklediğimiz madde emeklilerin bayram ikramiyelerine ilişkin bir düzenleme yapılmasıydı. Bütün

ısrarlarımıza rağmen, önergeler verdik, önergelerimize rağmen bu kanun teklifine bayram ikramiyesini maalesef koyduramadık, AK PARTİ'li ve MHP'li milletvekilleri bizim önergelerimizi bu anlamda reddettiler. Şimdi, bu olması gereken bir maddeydi, o yok.

Dün de bir konuşmamızda ifade ettik, arkadaşlarımız da ifade ediyor, Türkiye ekonomisi son derece kırılgan. Son derece kırılgan bir hâldeyken de yine bir savaşın, hemen yanı başımızda bir savaş ortamı içerisindeyiz. Şunu söylüyoruz hep; Türkiye, bu savaşa, bölgemizdeki bu ciddi sıkıntıya hazırlıksız yakalanmıştır. Bunu nereden anlıyoruz? Dün detaylarını verdim, Türkiye, işte, enerjiden dış finansmana, efendim, gıdadan diğer alanlara kadar yurt dışına bağımlı bir hâldedir ve Türkiye'nin, yirmi dört yıllık bir iktidar tarafından yönetilen Türkiye'nin bu dışa bağımlılığı maalesef geçen yirmi dört yıl içerisinde azalmamıştır, artmıştır. Bu bağımlılığın azaltılması gerekirdi. Bağımlılık nasıl azaltılır? Bağımlılık devlet aklıyla azaltılır; öyle 1 kişinin, 2 kişinin sözüyle devlet yönetirseniz bu bağımlılığı azaltamazsınız; tam tersine, bu bağımlılığı artırırınız. Devlet akli da güçlü kurumlara olur, ehil kadrolara olur; maalesef, Türkiye'de bunları görme imkânımız yok, devlet akli yok. Zaten siz ülkeyi zar atarak yönetiyorsunuz, devlet aklıyla yönetiyorsunuz.

Şimdi, geldiğimiz bu noktaya bugün itibarıyla baktığımızda, ekonomi bir durgunluğa doğru gidiyor, ekonomik büyümede yavaşlamayı net bir şekilde görüyoruz. Dünyanın en yüksek enflasyonu bizde neredeyse, enflasyonumuz artma eğiliminde; finansman zorlaşıyor. Dünyanın en yüksek faizini veriyoruz; faiz oranlarımız arttı. Biliyorsunuz, politika faizinde, yüzde 37 olan haftalık politika faizinde geceliğe geçildi ve yüzde 40'a yükseltildi. Bana bir tane daha örnek gösterin, dünyada, savaşın içerisindeki ülkeler de dâhil, şu İran savaşından sonra politika faizini 3 puan artıran bir ekonomi söyleyin. Türkiye ekonomisinin ne kadar kırılgan olduğunu anlatmak için bunları söylüyorum.

Türkiye'de iş yerleri kapanıyor, fabrikalar kapanıyor, bütün sektörler zorda, dar ve sabit gelirli zaten zorda; yani memuru, emeklisi, işçisi zaten zorda, çiftçisi zorda, esnafı zorda, ihracatçısı zorda, sanayicisi zorda. Böyle bir ortamda gelen kanun teklifine bakın arkadaşlar, görüştüğümüz kanun teklifine bakın. Yani burada ne acil konulara ilişkin bir önlem var ne yapısal sorunlarımız var ne de bizim yapısal sorunlarımıza ilişkin bir yapısal çözüm önerisi var. Görüştüğümüz kanun teklifinde bunlardan, maalesef, Türkiye'nin sorunlarına ilişkin hiçbir şey yok. Şimdi, varsa yoksa -tabii, burada katıldığımız maddeler de var, onu söyleyeyim ama acil olan, beklediğimiz bu mu, o ayrı bir şey- vergiyi artıralım, vergiyi nasıl daha fazla artırabiliriz noktasına gidiliyor.

Arkadaşlar, bir politika her zaman doğru olmaz, politika zamanına göre doğrudur, yani konjonktüre de dikkat etmek lazım bir politikayı ortaya koyarken. Yani mutlak doğru diye bir şey yok bu tür meselelerde. Şimdi, esas yapılması gereken şey ne? Harcamaların kısılması lazım yani devletin harcamalarını kısıcaksınız. Böyle bir ortamda daha fazla tasarrufa ihtiyacımız var, her zamankinden fazla tasarrufa ihtiyacımız var. Bununla ilgili hiçbir gayreti görmüyoruz, hiçbir tedbiri görmüyoruz. İsrâf, yolsuzluk, şatafat, saltanat almış başını gidiyor, sanki hiçbir sıkıntı yokmuş gibi ama gel milleti sıkıştır; işte, vergi denetimleri yoluyla, yeni vergiler yoluyla, vergi artışları yoluyla varsa yoksa vergi üzerinden gidiliyor. Bu olmaz, bu yanlış, bu politikadan vazgeçmek lazım. Bir defa hele hele böyle dönemlerde ilk yapılacak iş güven oluşturmaktır, güveni oluşturacak politikalara her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var fakat tabii, artık bundan sonra bu Hükümetin bu güveni oluşturması da ne kadar mümkündür, onu sizin takdirinize bırakıyorum.

Kurumlar -efendim- güçlendirilmeli, kurumların olmadığı yerde devlet akli olmaz dedik az önce; bunların çalıştırılması gerekiyor. Bakın, hele hele artık bu jeopolitik kargaşanın bu kadar yükseldiği, Türkiye'nin bu kadar sıkıntıda olduğu ve de Çin gerçeği olan... Yani devlet kapitalizmini birebir uygulayan bir Çin gerçeği var. İşte, madenleri, dünyadaki bütün madenleri, petrol kaynaklarını, şuraları

buraları beş yıl için, on yıl için, yirmi yıl için, otuz yıl için planlayarak bugünden bağlamış bir Çin gerçeği varken, bu kadar planlı giden bir Çin gerçeği varken Türkiye'nin her zamankinden daha fazla planlı bir yaklaşıma ihtiyacı var, Planlama Teşkilatına ihtiyacı var, planlı bir kalkınma modeline ihtiyacı var fakat bu Hükümet ne yaptı? Devlet Planlama Teşkilatını kaldırdı yani beyin fonksiyonunu gören -beyne ihtiyaçları olmadığı için AK PARTİ'lilerin- bir kurumu kaldırdılar fakat buradan bir kez daha -yani bunu ne kadar anlayabilirler, bilmiyorum ama- tarihî sorumluluğumu yerine getirmek için ve orada yirmi altı buçuk yıl çalışmış bir eski planlama uzmanı olarak söylüyorum: Türkiye'nin bugünün şartlarına göre yeniden ve her zamankinden fazla bir Planlama Teşkilatına, bir planlı kalkınma modeline ihtiyacı olduğunu bir kez daha söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bu genel değerlendirmeden sonra teklifin içeriğine biraz girmek istiyorum. Bu kripto varlıkların vergilendirilmesi meselesi var; 1, 3, 4, 5 ve 7'nci maddelerde bu konu irdeleniyor, bu konuya ilişkin düzenlemeler var. Tamam; yapılmalı mı? Yapılmalı. Normal şartlarda baktığımızda yani vergilendirilmedik bir alan kalmasın. Burada ne getiriliyor? Satış ve transfer işlemlerine on binde 3'lük bir işlem vergisi getiriliyor. Bunun dışında, ayrıca, kripto varlıklardan elde edilen gelirlerin ve değer artışlarının da vergilendirilmesi gündemde. Türkiye'deki platformlar üzerinden yapılırsa yüzde 10 stopaj getiriliyor nihai vergilendirme olarak ama SPK tarafından yetkilendirilmiş platformlar dışında yapılırsa yani yurt dışından yapılan işlemlerde de beyana dayalı olarak bir vergilendirme sistemi getiriliyor.

Şimdi, tabii, burada bir miktar endişelerimiz var, ben bu endişeleri paylaşmak istiyorum: Şimdi, bir defa, arbitraj yapan kurumsal müşterilerin kâr marjının bu on binde 3'lük vergiyle tamamen sıfırlanacağı ifade ediliyor. Gerçekten bu eğer olursa bu verginin bu anlamda, on binde 3'lük bir işlem vergisinin bir miktar yüksek olduğu değerlendirilebilir; bunu Maliyeci arkadaşların tekrar değerlendirmesinde fayda var. Tabii, buna maruz kalmak istemeyen kurumsal müşteriler yurt dışına gidebilir; en büyük sıkıntı bu.

Şimdi, yeni gelişen bir piyasa, yeni gelişen bir piyasada piyasanın üzerine bu kadar bir anda hem işlem vergisi hem değer artış vergisi şeklinde bu kadar abanırsak zaten yeni gelişmekte olan bir piyasanın dışarıya çıkma, dışarıya kaçma riskini ne kadar öngördük, buna ilişkin ne tür tedbirler aldık, benim bu kısma ilişkin ciddi endişelerim var.

Tabii, bir de yurt dışı platformlardan yapılan işlemlerde orayı vergilendirebilmemiz için dışarıdan bilgi alabilmemiz lazım. Biliyorsunuz, OECD'nin bir bilgi değişim anlaşması var, bu anlaşma 2027 başında yürürlüğe girecek. Dolayısıyla burada baktığımızda, bu anlaşma yürürlüğe girmeden biz dışarıdan bilgi alamayacağımız için yani vergiye ilişkin bilgi alamayacağımız için bu yurt dışı platformlarından yapılan işlemlerdeki vergilendirme işi biraz havada kalıyor; buradan bir şey gelmez. O zaman ne yapmak lazım? Her yönüyle hem sistemin kurulması hem de bu bilgi değişim anlaşmasının yürürlüğe girmesini beklemek açısından tekrar şu konunun yani bu kripto varlıklarının vergilendirilmesine ilişkin konunun belki üç beş aylık süre için ertelenmesi düşünülebilir diye değerlendiriyorum; bu önerimi Meclisimizle paylaşmak istiyorum.

Şimdi, bu kanun teklifinin 2'nci ve 15'inci maddelerinde, bu şans ve bahis oyunlarına ilişkin düzenlemelerde... Şans ve bahis oyunlarında reklam giderleri var, bu reklam giderleri bugüne kadar, bugün itibarıyla hatta gelir ve kurumlar vergisinden düşülüyordu. Şimdi, düşünebiliyor musunuz yani bütün milletimizi zehirleyen, artık memleketi hakikaten içinden çıkılmaz hâle getiren bu bahis, kumar Türkiye'de meğer bizim vergilerimizle yapılmıyormuş! Yani AK PARTİ hükümetleri, işte, başka konular geldiği zaman mangalda kül bırakmayan AK PARTİ iktidarı, din, diyanet işlerinde, başka işler de geldiği zaman her şeye üfren AK PARTİ iktidarı bugüne kadar bizim vergilerimizle kumarı teşvik etmiş meğer. Tabii, elbette bunun matrahından indirilmemesini, bu düzenlemeyi destekliyoruz ama burada düşünülmesi gereken şey, niye bugüne kadar bu teşvik edildi, niye bugüne kadar buna ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmadı?

Şimdi, bu İşsizlik Sigortası Fonu meselesi var. Burada devlet katkısı var, biliyorsunuz, yüzde 1 oran; bunun yüzde yarımına ve yüzde 1'e indirilmesi, yüzde 1,5'a çıkarılması konusunda Cumhurbaşkanına yetki veriliyor. Bir defa, Cumhurbaşkanına bu kadar yetki meselesi zaten rahatsız edici bir şey ama onun dışında, yani bu yetki niye isteniyor, onu tam olarak anlayabilmiş değiliz. Gerekçeye baktığımızda, burada bir miktar kaynak var, efendim, bu kaynak da fazla geliyor, o yüzden bunu düşürme yönünde bu yetkinin kullanılacağını biz anlıyoruz.

Şimdi, bütçe dengesini düzelterekler değerli arkadaşlar ama İşsizlik Sigortası Fonu kamu dengesinin içerisinde yani kamu kesimi açısından bir şey aslında değişmeyecek. Yani Sayın Mehmet Şimşek'in performansı buradaki işte, tasarruf kadar bir miktar düzelecek ama toplam kamu dengesi açısından baktığımızda aslında hiçbir şey değişmeyecek; bu birinci husus.

İkinci husus; bu tür meselelere böyle çok konjonktürel, "Bugün biraz fazlamız var, oranı düşüreyim; yarın açığım var, oranı arttırırım." şeklinde bakılmaması lazım. Bunlar uzun vadeli fonlardır, daha uzun vadede bakmak lazım. Bence bu oranla oynamak doğru olmayacaktır. Ha, eğer burada bir kaynak fazlası olduğunu düşünüyorsanız, insanların İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yararlanması için koşulları iyileştirin, süreyi iyileştirin, verdiğiniz parayı iyileştirin, kaynak fazlası oluşmasın eğer para gözüntüze batıyorsa; kaldı ki bu para hazine tarafından kullanılıyor. Yani düşünebiliyor musunuz yapılan işi? Yani hazine işte, bir bu taraftan veriyor, o taraftan alıyor; kendi kullandığı para. Bunu düşürmek için şimdi bize... Yani ülkenin bu kadar sorunu varken böyle bir maddeyle karşımıza çıkıyorlar. İşte, o yüzden söyledim yani Türkiye'nin kırılganlığı artmış, riskleri artmış, yapısal sorunları var, acil çözüm bekleyen sorunlarımız var; bizim şu anda Parlamentoda uğraştığımız meseleye bakın.

Diğer bir konu, bu BOTAS meselesi değerli arkadaşlar. BOTAS, vergi borçlarını ödeyemiyor, bir yandan da "görevlendirme" adı altında alacakları var. Bütçe ilkeleri hiçe sayılarak -çünkü bütçede gayrisafilik ilkesi vardır yani gelirini ayrı gösterirsin, giderini ayrı gösterirsin; bu ilke de ihlal edilerek deniliyor ki "Efendim, alacağımız var, buradan da borcu var, bunları birbirine mahsup edelim." diye kanun çıkarılıyor.

Şimdi, BOTAS'ın meselesini çözmeden sürekli bu kanunu çıkarıp dururuz, 2024'te de çıkarmıştık, ne oldu? O günden bugüne yine 300 milyar lira civarında bir birikim olmuş. Yani bu, mesele değil; şimdi, esas bakılması gereken şey, BOTAS niye böyle bir finansman sıkıntısı içerisinde? Yıllarca KİT dengesi yapmış eski bir uzman olarak söylüyorum, biz BOTAS'ın dengesini yaparken "darphane" derdik BOTAS'a yani BOTAS böyle bir para sıkıntısı olan, nakit sıkıntısı filan olan bir KİT değildi.

Peki, niye bu son dönemde "darphane" dediğimiz bu KİT böyle bir finansman sıkıntısı içerisine girdi? AK PARTİ hükümetlerinde Enerji Bakanlığının uyguladığı yanlış politikalar nedeniyle. Çok geriye gitmiyorum arkadaşlar, 2021 yılında Rusya'yla da -daha önceden ben buradan ifade ettim bunu ama tekrar söylememiz gerekiyor- Azerbaycan'la da bizim biten uzun vadeli kontratlarımız vardı doğal gaz alımına ilişkin olarak. Bu kontratlar -Berat Albayrak dönemi- zamanında yenilenmedi. Niye? "Spotta alalım." dediler. Tam pandemi esnasında spot piyasası biraz düşmüştü "Uzun vadeli almayalım, spotta alalım." dediler. Bu, iyi niyetli yorum ama kafaların arkasındaki esas şey neydi? Spotta aldığı zaman aracı var, taşımak var, komisyoncu var; dolayısıyla menfaat vardı. Yani ülkenin menfaatini, milletin menfaatini değil, kendi keselerini düşündükleri için 15 milyar metrekiplük doğal gaz anlaşması bitmesine rağmen bu anlaşmalar yenilenmedi. Sonra, pandemi sonrasında doğal gaz fiyatları patladı, 300 dolara alacağımız doğal gazları 2 bin dolardan aldık. İşte, BOTAS bu yüzden battı. O dönemde, bakın, bir de şu; hatırlayın, o yıl içerisinde OSB doğal gazına yüzde 675 zam yapıldı arkadaşlar yani evlere de yapıldı, o daha sınırlı yapıldı ama OSB'lerde yüzde 675 zam yaptılar; buna rağmen BOTAS zor durumda.

Şimdi ne diyorlar bize faturalarımızda? Diyorlar ki: “Efendim, işte, bunun yüzde 50’sini -bakanın yine açıklaması var- biz karşılıyor, devlet sübvansede ediyor.” Ya, daha bu milletten ne alacaksınız? Dünyada en yüksek enerji zammını siz yapmışsınız ama buna rağmen, ülkeyi kötü yönettiğiniz için, BOTAS’ı batırdığınız için, öngörüsüz davrandığınız için ve ülkeyi soymayı hedeflediğiniz için BOTAS battı. Şimdi o faturanın bir kısmını, önemli bir kısmını millete yüklediniz ama yükleyemediğiniz kısımdan da milletin size minnet etmesini bekliyorsunuz, “Faturanızın yüzde 50’sini ben karşılıyorum; bak, kafamı bozma, sonra karşılamam.” noktasına getiriyorlar. Bunlar ayıp meselelerdir. Dolayısıyla tabii, çaresiz olarak yapılacak bu ama yapılmaması lazım, BOTAS’ın bu duruma düşürülmemesi gerekirdi. Öngörüsüz bir kadro, ehil olmayan bir enerji kadrosu maalesef bu hâle getirmiştir BOTAS’ı; o yüzden bu meseleleri konuşmak durumunda kalıyoruz.

Şimdi, 11’inci madde, bu kamu kurumlarının ihtiyaç fazlası taşınmazlarının Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından satılmasına izin verilmesi ve buradan elde edilecek gelirin de işte ilgili kurumlara aktarılmasına ilişkin bir yetki. 230 adet taşınmaz olduğu söylendi. Bir, ihtiyaç fazlası... Kim belirleyecek bu ihtiyaç fazlasını? İhtiyaç fazlası ne? Yani şimdi Manhattan’daki Central Park Türkiye’de olmuş olsa “İhtiyaç fazlası” derlerdi, “Ekonomiye kazandırılabilir.” derledi; bunların meseleye bakışı bu. Yani bakın, DSİ’nin o şehir içerisinde olan veya olmayan o birtakım yerlerine birileri göz dikti; bu kadar net bu, göz dikti. İhtiyaç fazlasını belirleyecek olan kim, biliyor musunuz? Bu şeyleri almak isteyen yandaşlar belirleyecek. Şu arsaya, araziye göz dikti; o arsayı, araziye o kurumun genel müdürüne, rektörüne her neyse “ihtiyaç fazlası” diye yazdıracaklar çünkü bunların arkasında siyasi destekleri var. Buna direnecek bir rektör var mı sizce, buna direnecek bir genel müdür var mı? Yok. Bir bakan var mı? Yok. “İhtiyaç fazlası” diye yazdıracaklar, ondan sonra kendi tespit ettikleri araziye bu tarafa gelip, düzmece ihalelerle satın alacaklar. Yapmayın, bunu yapmayın! Yani şu anda uğraşmamız gereken mesele bu değil. Yahu, şu anda bari şu ülkeyi soymaktan bir vazgeçin Allah aşkına, yapmayın ya! Böyle bir şey olamaz. Bu tamamen bir soygun meselesidir. Satılmasın kardeşim, harcamanı kıs, satmakla yetişemeyiz. Bakın, kaç lira gelecek, biliyor musunuz? 230 adet taşınmaz; 35 ile 45 milyar lira arasında gelir bekleniyor. Ne demek bu? Ocak ayında Türkiye’nin faiz bütçesi, faiz gideri 450 milyar lira. 230 tane böyle göz bebeği gibi taşınmazı satacaksınız, bir aydaki faiz giderinin onda 1’i bile etmiyor bu. Ya, buna güç dayanmaz ki! Kemerleri kısıcaacaksınız. Bütçenin açığını azaltın; verimliliği artırın; şu lüksü, şatafatı bir bırakın; yoksa ne kadar arazi satsanız, işte, dediğim gibi, bir aylık faiz giderinin onda 1’ini dahi bu şeyler karşılamıyor.

Bedelli askerlik meselesi, bu da anlaşılabilir bir şey değil. Şimdi, değerli arkadaşlar, bunun bir göstergesi vardı, kaçtı? 240 bindi, 300 bine çıkartılıyor; bu, memur maaş katsayısıyla çarpılıyor. Zaten ocak ve temmuz aylarında yani otomatik olarak bedelli askerlik tutarının TL karşılığı artıyor. Şimdi, bu yetmiyormuş gibi bu millete bu kadar sıkıntı içerisinde bir de göstergesini artırdılar, yüzde 25 artırdılar. Şimdi, bakın, temmuzda tekrar artacak bu, böyle bir şey olmaz! Bu neye geliyor kabaca? Bunlar da yapacağı için beş aylık karşılığı nedir? 85 bin lira yani aylık ücretiniz eğer çalışan birisiyseniz veya geliriniz 85 bin liranın üstündeyse buraya müracaat etmeniz sizin açınızdan ekonomik olarak kârlı, onun altında olanlar zaten para da bulamayacakları için müracaat da edemeyecekler. Şunu söylüyor AK PARTİ Hükümeti... Ya, parası olan -tamam mı- parasını versin, askere gitmesin; parası olmayan gitsin askerliğe, askerliğini yapsın şeklinde bir şey var. Tamam, bunun felsefesini artık tartışacak durumda değiliz ancak bu artış yanlıştır yani bu artış çok daha sınırlı bir kesime ancak bedelli askerlikten faydalanma imkânını taniyacaktır. Dolayısıyla zaten normal şartlarda her yılın ocak ve temmuz aylarında artırılan bir şeyi, tutarı tekrar bir artırmanın bir mantığı yoktur.

Şimdi, bu deprem konutları meselesi ve iş yerleri meselesi; burada, biliyorsunuz, konutlarda iki yıl ödemesiz, on sekiz yıl vadeli, iş yerlerinde de iki yıl ödemesiz, sekiz yıl vadeli olarak bu işyerleri ve konutlar teslim edilmişti. “Eğer bunları 2026 sonuna kadar defaten öderseniz konutlarda yüzde 74, iş yerlerinde yüzde 48 indirim uygulanacak.” diyorlar, buna ilişkin bir maddedir bu.

Şimdi, baktığımızda normal şartlarda, evet, parası olan için güzel bir fırsatmış gibi sunuluyor ama bir bakalım yani burada bir iskonto oranı hesap etme imkânımız var değil mi elimizde? Bu imkânla iskonto oranını hesap ettiğimizde şöyle bir şey çıkıyor: Konutlarda eğer enflasyon oranı önümüzdeki yirmi yıl boyunca ortalama olarak 13,2'nin, bu oranların altında kalması durumunda kârlı olacak yani 13,2'nin altında olursa, iş yerlerinde de 6,8'in altında olursa. Böyle bir imkân var mı sizce? Yani şu anda enflasyonun nereye gideceğini dahi bilmiyoruz. Yani AK PARTİ hükümetlerinin kalması durumunda bu olmayacak, inşallah bu Hükûmet değişirse olma imkânı olur ama bugünkü şartlarda böyle bir iskonto oranının altında kalma durumu yok. Dolayısıyla, şunu söylemeye çalışıyorum: Aslında yani oradaki, deprem bölgesindeki insanlarımıza bir kıyak falan da yapıldığı falan yok. Yani 6,8; önümüzdeki on sekiz veya yirmi yıl boyunca ortalama enflasyon 6,8'in altında olma imkânı varsa bu bir kıyaktır, değilse böyle bir kıyak filan yapılmıyor. Dolayısıyla, böyle bir imkân yok.

Şimdi, esas burada söylememiz gereken mesele şu: Hiç para alınmaması gerekirdi belki çünkü -şimdi geçmiş yılları vermeyeceğim, sadece 2026 yılını vereceğim- 2023 yılında, biliyorsunuz, şubatta deprem oldu, daha sonra Sayın Mehmet Şimşek göreve geldiğinde, bu, KDV'leri, ÖTV'leri artırırken şunu söyledi, dedi ki: "Deprem oldu, asrın depremi oldu, büyük bir deprem oldu ve bu deprem nedeniyle bu yaraları sarmak için vergileri artırıyorum." Çok net, bununla ilgili kaç tane beyanatu var, internette hepsini bulma imkânımız var. "Depremde kullanacağız." dedi fakat bunları hazinenin normal finansmanında, bütçenin finansmanında kullanıyorlar.

Bakın, 2026 yılında deprem vergilerinden elde edilecek gelir 1 trilyon 240 milyar lira ama 2026 yılında deprem için Hükûmetin bütçeye koyduğu harcama 653 milyar lira.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) - Anlatabiliyor muyum?

Bakın, depremi fırsata çevirdiler diyoruz ya, işte, kanıtı bu. Siz 1 trilyon 240 milyar lira deprem için koyduğunuz vergiden para toplayacaksınız, bunun sadece 653'ünü deprem bölgesinin inşası için harcayacaksınız, kalanı hazine olarak cebe atacacaksınız; bu, kabul edilebilir bir şey değil. Dolayısıyla, burada marjımız vardır, bu bölgeye daha fazla imkân tanınması lazım.

Diğer maddelerde de yine, yani bu kıymetli taşlarla ilgili meseleye baktığımızda, normal şartlarda elbette vergilendirilmesi lazım ancak şu kaygımı bir eski teknisyen olarak paylaşmak durumundayım: Yani özellikle mücevherde filan tabii yüzde 5 bir vergi var, yüzde 20 KDV var; yüzde 20 ÖTV'nin de eğer tedbir alınmadan, kayıt dışılığı önlemeye yönelik olarak bir sistem kurmadan yapılması durumunda mevcut KDV'yi de kaybetme riskiyle karşı karşıya olduğumuzu söylemek durumundayım. Dolayısıyla, bu kayıt dışılığı engelleyecek tedbirlerin alınması durumunda bu vergi anlamlı olur, diğer türlü hazine buradan zararlarla karşılaşabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Devamla) - Biz, bu çerçevede, İYİ Parti Grubu olarak kanun teklifine "ret" vereceğimizi beyan ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk Aksu.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 259 sıra sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, Katar’da helikopterin kaza kırırma uğraması, Ağrı Doğubayazıt’ta askerî araç kazası sonucu şehit olan Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu askerlerimize ve ASELSAN çalışanlarına Cenab-ı Allah’tan rahmet, yakınlarına ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Türk düşünce hayatının ve Türk milliyetçiliği fikrinin en önemli isimlerinden, fikir meşalesini taşımakla iftihar ettiğimiz Ziya Gökalp’ı doğumunun 150’nci yıl dönümünde rahmet ve saygıyla anıyorum.

Sizlerin ve bizi izleyen muhterem vatandaşlarımızın idrak ettiğimiz Ramazan Bayramı’nı tekrar kutluyor, esenlikler diliyorum.

Değerli milletvekilleri, görüştüğümüz kanun teklifinde vergi adaletinin güçlendirilmesi, finansal piyasalarda hukuki belirliliğin sağlanması, vergi dışında kalan alanların kapsama alınması, indirim ve istisnaların sınırlandırılması, deprem bölgesi konut ve iş yeri teslim bedellerinde indirim yapılması ve bazı ihtilaf konularına açıklık getirilmesi amacıyla vergi mevzuatıyla ilgili kanunlarda önemli düzenlemeler yapılmaktadır.

Vergi, devletin egemenlik hakkına dayanan maliye politikasının en etkin aracıdır. Kapsayıcı, verimli ve etkin, adil, aynı zamanda basit bir vergi sistemi, kamu hizmetlerinin sunulması, ekonominin gelişmesi, toplumsal refahın artırılması ve gelir dağılımı adaletinin sağlanmasında önemli bir role sahiptir. Anayasa’nın 73’üncü maddesinde “Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.” hükmü bulunmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, üreten, istihdam yaratan, üretilen değerden herkesin adil pay almasını mümkün kılan ve gelir dağılımını adaletli hâle getiren, nimet ve külfetin bütün kesimlere hakça paylaşılmasına dayanan bir ekonomik ve toplumsal düzenin tesis edilmesini öngörüyoruz. Bu doğrultuda, devletin kamu giderlerini karşılamada temel gelir kaynağı olan vergileri herkesin mali gücüne göre ödemesini, az kazananın az, çok kazananın çok vergi alınmasını temin edecek adaletli bir vergi sisteminin inşasını gerekli görüyor, buna müzahir vergi sisteminin reforma tabi tutulmasını istiyoruz. Hükümet tarafından bu yönde atılan adımları, kayıt dışılıkla mücadeleyi, kayıp kaçağa yönelik yapılan denetim çalışmalarını, kapsam dışı gelirlerin vergilendirilmesini önemli ve değerli buluyoruz. Bununla birlikte uygulamanın caydırıcı değil teşvik edici, adaleti kurumsallaştırıcı, ticaret erbabı vatandaşlarımızı rahatsız etmeyecek bir şekilde yapılmasını gerekli görüyoruz. Kalkınma planı ve yıllık programda sürdürülebilir ve sağlıklı gelir kaynaklarının artırılmasında vergisel işlemler ve kayıt dışılıkla mücadele gelir politikasının temel öncelikleri olarak sayılmıştır. Görüştüğümüz kanun teklifinin de muhtevasıyla bu amaca katkı sağlayacağını düşünüyoruz.

19 maddeden oluşan teklifin 6 maddesi kripto varlıklarla ilgili düzenlemeleri içermektedir. Buna göre, uluslararası uygulamalar da dikkate alınmak suretiyle genel bütçe geliri olarak tahsil edilmek üzere kripto varlık işlem vergisi ihdas edilmekte, elde edilen gelirlerin vergilendirilmesinde belirlilik sağlanmaktadır. Kripto varlık piyasası hem çeşitli ülkelerde hem de ülkemizde günden güne yaygınlaşmakta, buna bağlı olarak piyasanın işlem hacmi sürekli genişlemektedir. Bu doğrultuda kripto varlıkların niteliğinin belirlenmesine, kontrol ve denetim mekanizmalarının oluşturulmasına ve vergilendirilmesine yönelik çalışmalar da yaygınlaşmaktadır. Ülkemizde de 26 Haziran 2024 tarihli ve 7518 sayılı Kanun’la Sermaye Piyasası Kanunu’nda yapılan değişiklikle kripto varlıkların nitelikleri belirlenmiş, alım satım aracılığı yapan şirketlerin faaliyetleri düzenlenmiştir. Kripto varlıklar bugüne kadar satış işlem komisyonları üzerinden hesaplanan KDV haricinde herhangi bir regülasyona tabi tutulmamıştır. Yapılan düzenlemeyle ise kripto varlık hizmet sağlayıcıları tarafından yapılan veya aracılık edilen satış ve transfer işlemlerinden on binde 3 oranında kripto varlık işlem vergisi

alınması öngörülmekte, böylece piyasanın daha etkin, kontrollü ve güvenilir bir şekilde işleyebilmesi hedeflenmektedir. Teklifin etki analizinde söz konusu işlem vergisinin yıllık gelir etkisi yaklaşık 4,2 milyar TL olarak hesaplanmıştır. Ayrıca 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda yapılan değişikliklerle daha önce verginin konusuna girmeyen kripto varlıklardan elde edilen gelirlerin gelir vergisinin konusuna girmesi, ticari işletmeye dâhil kripto varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların da ticari kazanç sayılması sağlanmaktadır. Ancak getirilen istisnalarla kripto varlıklardan işlem vergisi dışında başka bir vergi alınması söz konusu bulunmamaktadır.

Kanun teklifinin 2'nci ve 15'inci maddeleriyle şans ve bahis oyunlarına ilişkin verilen reklamların gider gösterilemeyeceği hüküm altına alınmaktadır. Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarında yapılan düzenlemeyle her türlü şans ve bahis oyunlarına ilişkin verilen ilan ve reklam giderlerinin gelir vergisi mükelleflerinin ticari kazancının tespitinde ve kurumlar vergisi mükelleflerinin kurum kazancının tespitinde gider olarak kabul edilmemesine yönelik düzenleme yapılmaktadır. Bu önemli bir düzenleme olsa da reklamın şans ve bahis oyunlarını teşvik edici bir unsur olduğu dikkate alındığında kısıtlanmasının yerinde olacağını değerlendiriyoruz.

Son günlerde gündemde yer tutan sanal kumar, yasa dışı bahis ve uyuşturucu haberleri gibi toplumsal yozlaşmayı gün yüzüne çıkaran gelişmeler, sönen ocaklar ve ailelerin feryatları kuşkusuz ki bu konularda daha hassas olmayı gerekli kılmaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, Türk milletinin yüksek vasıflı karakterinin korunarak yarınlara aktarılmasını, her alanda yayılan yozlaşma eğiliminin önüne geçecek olan ahlaki ilke ve standartların hayata geçirilmesini gerekli görüyoruz.

Teklifin 6'ncı maddesiyle 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda yapılan değişikliklerle vakıf üniversiteleri bünyesinde faaliyette bulunan hastane ve benzeri sağlık kurumlarının kurumlar vergisi muafiyeti kaldırılmakta, böylece sağlık hizmeti veren emsali mükelleflerle eşit şartlarda vergilendirilmesi ve aradaki vergisel uyumsuzluğun giderilmesi amaçlansa da düzenlemenin nihai tüketiciye ilave yük getirmemesi ve vakıf üniversitelerinin kuruluş amacına uygun hizmet ifa etmelerini de zorlaştıracak bir müeyyideye dönüşmemesi gerekmektedir.

7'nci madde bazı işlemlerin KDV istisnasının kapsamını düzenlemektedir. Buna göre, iktisadi işletmelere dâhil olan konut niteliğini haiz taşınmazların kiralanması, kripto varlık işlem vergisi kapsamına giren kripto varlıkların teslimi, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu kapsamındaki taşınmazların kamulaştırmayı yapan devlet ve kamu tüzel kişilerine devri kısmi istisna kapsamına alınmaktadır.

Yapılan bir diğer düzenleme de serbest bölgelerde faaliyette bulunan mükelleflerin aynı veya diğer serbest bölgelerde faaliyette bulunan mükelleflere yaptıkları ürün satışından elde ettikleri kazançlarının gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmesine yöneliktir. Böylece ihracatın desteklenmesi ve mükelleflerin uluslararası pazarlarda rekabet avantajı sağlaması hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, inci, elmas, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar ile bunlardan yapılmış eşyalar ÖTV kapsamına alınmakta ve bu malların ithali veya tesliminde ÖTV oranı yüzde 20 olarak belirlenmektedir. Tüm bu düzenlemelerle vergi konusuna girmeyen bazı alanların kapsama dâhil edilmesi, bazı vergi indirim ve istisnalarının daraltılması, bu şekilde vergilemede kolaylığın ve adaletin sağlanması, sistemsel sorunların giderilmesi hedeflerine katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifiyle ayrıca Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen Gelir İdaresi Başkanlığıyla ilgili bazı hükümler hakkında yeniden düzenleme yapılması, İşsizlik Sigortası Fonu'na yapılan devlet katkısının artırılması veya indirilmesi hususunda Cumhurbaşkanına yetki verilmesi öngörülmektedir. Ayrıca kamu kurumlarının ihtiyaç fazlası taşınmazlarının Özelleştirme

İdaresi tarafından satılması, askerî gereklilikler dikkate alınarak bedelli askerlik için belirlenen tutarın yüzde 25 oranında artırılması ve artırılan kısmının Savunma Sanayii Fonu'na aktarılması amaçlanmaktadır.

BOTAŞ'ın doğal gaz ithalatından kaynaklanan her türlü vergi, fon ve payları ile idari para cezaları, bunlara bağlı gecikme zammı ve gecikme faizlerinden oluşan borçlarının hazineden görevlendirme bedeli alacaklarına karşılık mahsup edilmesi öngörülmektedir.

Teklifin en önemli hükümlerinden biri de afet konutlarının hak sahiplerine devriyle ilgilidir. 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde üretilen konutlara ve iş yerlerine ilişkin hak sahiplerine talep etmeleri durumunda defaten ödenmesi şartıyla ilk konutlar için yüzde 74, ilk iş yerleri için yüzde 48 oranında indirim uygulanmasına ilişkin avantajlı bir seçenek sunulması yönünde düzenleme yapılmaktadır. Böylece bir afet konutunun peşin borç kapatma tutarının konut başına 484 bin lira olacağı hesaplanabilmektedir. İsteyen hak sahipleri ise sübvansiyonlu fiyatlar üzerinden uzun vadeli düşük ödemelerle sistemde kalmaya devam edebilecektir. Bu düzenlemeyle afetzedelerin barınma hakkının sosyal devlet ilkesi gereğince desteklenmesi, hane halklarının ödeme kapasitesinin artırılması, toplumsal dayanışmanın güçlendirilmesi, kamu-vatandaş iş birliğinin pekiştirilmesi, bölgesel ekonomik canlanmanın teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ABD ve İsrail'in İran'a saldırmasıyla etrafımız bir kez daha yangın yerine dönmüştür. Bu şartlar küresel ekonomiyle beraber Türkiye ekonomisini de etkileme potansiyeline sahiptir. Alınan tedbirler, uygulanan doğru ve kararlı politikalar sayesinde Türkiye ekonomisinin temelleri sağlamlaşmış, güçlenen makro temeller sayesinde dışsal şoklara karşı önemli ölçüde güçlenmiştir. Nitekim Türkiye ekonomisi 2025 yılında yüzde 3,6 oranında büyüyerek gayrisafi yurt içi hasılası yaklaşık 1,2 trilyon dolar seviyesine ulaşmıştır. Kişi başına düşen milli gelir 18 bin doları aşmış, Türkiye 2025 yılında yüksek gelirli ülkeler grubuna dâhil olmuştur. Dezenflasyon sürecinin sürdürülebilmesi için tüm politika araçları eş güdüm içinde kullanılmaya devam edilmektedir. Savaşın tetiklediği petrol fiyat artışlarının enflasyon etkisini azaltmak için eşel mobil sisteminin devreye konulması, enflasyonla mücadeleyi destekleyen önemli bir tedbir olmuştur.

Dış ticarete ve cari dengede sürdürülebilir seviyeler korunmaktadır. Cari açığın gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 1,6'yla sınırlı seviyelerde kalmıştır. Maliye politikasındaki disiplinli duruş sayesinde deprem harcamalarına rağmen 2025 yılında bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 2,9'la orta vadeli program tahminlerinin altında gerçekleşirken faiz dışı fazla verilmiştir. İşsizlik oranı ocakta yüzde 8,1'le tek haneli rakamlardaki seyrini 33'üncü aya taşımıştır. İstihdam edilenlerin sayısı 32 milyonu bulmuştur. Finansal sistem, sağlam sermaye yapısı ve yeterli likiditesiyle riskleri yönetebilecek kapasitede olduğunu teyit etmiştir. Yabancı yatırım girişlerindeki artış, uygulanan ekonomik programın güvenilirliğini göstermiştir.

Tüm bu göstergeler Türkiye ekonomisine duyulan güvenin somut yansımaları olmuştur. Bununla birlikte, bölgemizdeki çatışmaların petrol ve petrole bağlı ürünler, gübre ve birçok emtianın üretim girdisinin fiyatları ve taşımacılık maliyetleri ile makroekonomik hedefleri etkilemesinin dış ticaret dengesi üzerinde baskı oluşturması da beklenmektedir. Savaşın enerji sektörü başta olmak üzere tüm ekonomik faaliyetleri etkileyerek küresel ölçekte ekonomik belirsizlikleri derinleştirilebilme riski, olağanüstü bir dönemden geçildiğine işaret etmektedir.

İsrail'in hukuk ve insanlık dışı tutumu olası uzun sürecek bir bölgesel kaos dinamiğinin tetiklenmesine sebep olmuştur. Ortada büyük bir ekonomik ve insani maliyet bulunmaktadır ve mesele bu maliyetin ne kadar büyüyeceğiyle yakından ilgilidir. Türkiye, bu savaşı bitirmek için diplomatik

abalariyla, özveriyle büyük bir mücadele ortaya koymaktadır. Aynı zamanda da gelişmeler yakından takip edilerek gerekli tedbirler Hkmetimizce alınmakta, vatandaşlarımızın mağdur edilmemesi için çaba gösterilmektedir. Temennimiz bir an evvel ateşkes sağlanması, savaşın her yönüyle küresel bir boyut kazanmadan, ekonomik ve insani maliyeti daha fazla derinleştirmeden sonuçlanmasıdır.

Değerli milletvekilleri, Cumhur İttifakı olarak Türkiye'ye yönelik riskleri bertaraf ederek, fırsatları değerlendirerek millî birlikle Türk ve Türkiye Yüzyılı'nı inşa etme kararlılığındayız. Uluslararası hukukun ve kurumların, ahlak ve adaletin, insan haklarının ve evrensel değerlerin hiçe sayıldığı küresel çarpıklıkta güncel bölgesel gelişmeler önemli riskler barındırsa da Türkiye'nin istikrar içinde kalıcı refah sağlayacak adımları atacağına ve milletimizin hak ettiği ekonomik ve sosyal gelişmişlik seviyesine mutlaka ulaşacağına inanıyor, bunun için gayret gösteriyoruz.

Bu düşüncelerle kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.37

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.13****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), İshak ŞAN (Adıyaman)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 73'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ilk olarak Diyarbakır Milletvekili Sayın Adalet Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Başkanım, iktidardan kimse yok ama, yeterli mi?

BAŞKAN - Kayıtlara geçti.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, geride bıraktığımız hafta sonu iki bayramı birlikte kutladık. Bir kez daha sizlerin ve ekranları başında bizi izleyen değerli halklarımızın Ramazan Bayramı'nı ve "Nevroz"unu kutluyorum.

2026 yılı "Nevroz"u olumsuz hava koşullarına rağmen Amed'den İstanbul'a, "..."³ dan Rojava'ya milyonların katılımıyla bir halkın direniş iradesini, bir halkın özgürlük ve demokrasi talebini meydanlara taşıdı. 27 Şubat 2025 tarihinde başlayan barış ve demokratik toplum sürecinin "Nevroz" alanlarında halk tarafından çok güçlü bir şekilde sahiplenildiğini gördük, bu sürecin toplumsallaştığı açıkça tescil edildi. Ancak ülkedeki barış sürecinden, Orta Doğu kaynariken Türkiye'de silahların susmasından rahatsız olan bir kesim var. Son günlerdeki "Nevroz" gözaltılarında, operasyonlarında bu tahammülsüzlüğü bir kere daha gördük. "Nevroz" kutlamalarına katılan birçok yurttaşımız evlerine baskın yapılarak gözaltına alındılar ve 27 yurttaş tutuklandı. Şimdi, Emniyette sorulan soruları inceledim ben. "Nevroz'a neden katıldınız?" "Takma adın var mı?" "Legal ya da illegal yollardan yurt dışına çıktın mı?" "Kimden talimat aldın?" ya da "Kimin çağrısı üzerine 'Nevroz'a katıldın?" gibi sorular sorulmuş. Böyle bir saçmalık kabul edilemez, bu hukuksuz uygulamalara artık son verilmelidir. Tüm bu baskılara rağmen Kürt halkının ve demokrasi güçlerinin beklentisi nettir: Artık inkârdan inşaya geçiş safhasına geçilmesi zorunludur. Bu çerçevede, Sayın Abdullah Öcalan'ın siyasi ve hukuki statüsünün sağlanması, Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ başta olmak üzere İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi kararlarına rağmen cezaevlerinde hukuksuzca tutulan siyasi tutsakların serbest bırakılması demokratik, barışçıl ve ortak bir geleceğin inşası için atılması gereken öncelikli adımlardır.

Değerli milletvekilleri, halk iradesinden bahsediyoruz sıklıkla, görüştüğümüz torba kanuna gelmek istiyoruz; halktan tamamen kopuk, toplumun hiçbir kesimini görmeyen bir belge ne yazık ki. Teklifin Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmeleri ramazan ayı devam ederken yapıldı, tam da bayram arifesinde, emeklilerin bayram ikramiyesine zam beklediği dönemde toplandık. Şimdi, emeklilerin taleplerini biz

³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

de DEM PARTİ olarak sahiplendik, emekli ikramiyesinin asgari ücretle eşitlenmesini talep ettik. Peki, siz ne yaptınız? Emeklilerin yaşadığı geçim sıkıntısının, verdikleri yaşam mücadelesinin gayet farkında olmanıza rağmen muhalefet partilerinin ortak talebine kulak tıkadınız, aynı tartışmaların Genel Kurulda sürmemesi, emeklilerin bu tartışmaları görmemesi için de Genel Kurul sürecini bayram sonrasına ertelediniz. Bir bayram geride kaldı, iki ay sonra Kurban Bayramı var, en azından Kurban Bayramı'na yetiyecek şekilde, gelin, bu kanuna ekleyeceğimiz bir maddeyle emekli ikramiyesini yurttaşların cebini rahatlatacak, bir nebze de olsa nefes alabilecek bir düzeye çıkaralım. Artık “Kaynak yok.” demekten de vazgeçmelisiniz; sermayeye gelince kaynak yaratabildiğinizi dünya âlem biliyor, görüyoruz.

Teklifin 10'uncu maddesiyle BOTAŞ'ın 100 milyarlarca liralık vergi ve gecikme faizi borcunu “görev zararı” adı altında tek kalemle siliyorsunuz.

9'uncu maddeyle işçinin alın teriyle biriken İşsizlik Sigortası Fonu'ndaki yüzde 1'lik devlet payını Cumhurbaşkanı kararıyla yarıya indirme yetkisi getiriliyor. Neden? İşçinin kara gün dostu olması gereken bu Fon'u açıkça patronların hizmetine sunmak istiyorsunuz.

11'inci maddeyle kamu kurumlarının ihtiyaç fazlası taşınmazlarını özelleştirme yoluyla haraç mezat satmanın önünü açıyorsunuz. Ya, bu teklifin kime hizmet ettiği, bu transferin nereye gerçekleşeceği muamma.

Değerli milletvekilleri, açıkça ifade edelim ki son dönemde Meclise getirdiğimiz tüm yasalar kuruyan denize derinleşen ekonomik kriz neticesinde telaşlı bir kaynak aramanın ötesine geçmiyor, önümüzdeki bu torba teklif de tam olarak böyledir. Daha kısa bir süre önce yasalaşan ve trafik cezalarını düzenleyen yasa da tıpkı bu teklif gibi aynı sömürü mantığının bir ürünüydü. Hatırlayın, o yasa teklifi görüşülürken de bunun bir bütçe denkleştirme operasyonu olduğunu söyledik; nitekim bütçede dikiş tutturamayınca âdeta para cezalarına sarıldınız. Yılın tamamı için öngörülen ceza tahsilatı hedefi, yılın ilk üç ayında hedefin 3 katına ulaştı. Özellikle trafik cezalarındaki tablo vahametinin boyutunu gösteriyor, vatandaşın sırtına yüklenirken yüklenildi. Devlet, trafik güvenliğini sağlamak için değil âdeta yurttaşu pusu kurup bütçe açıklarını kapatmak için ceza kesmekte. İşte, bugün bu torba yasa teklifiyle yaratmaya çalıştığınız kaynaklar da halka, emekliye, işçiye değil iflas eden ekonomi politikalarınızın faturasını ödemeye gidecektir. Kötü politikalarınızın faturasını halka kesmekten vazgeçmelisiniz. Yalnızca sermayeyi ve faiz lobilerini önceleyen bu ekonomi politikalarınızın halktaki somut karşılığı ise devasa bir açlık, sefalet ve geçim sıkıntısı.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2025 Yılı Faaliyet Raporu, ülkedeki derin yoksulluğun devlet eliyle itirafıdır resmen. Bugün Türkiye'de 3 milyon 991 bin 766 hanenin -4 milyon diyebiliriz- yani neredeyse 6 milyon yurttaşın her ay düzenli sosyal yardım aldığı belgeliyor bu faaliyet raporu. Geliri asgari ücretin üçte 1'inin dahi altında kaldığı için genel sağlık sigortası primini ödeyemeyen ve devlete muhtaç şekilde yaşayan yurttaş sayımız 8,5 milyona varmak üzere. Bakınız, bu bir övünç tablosu değil.

Bir de sosyal destek almadığı için kendi ürettiği çözümlerle yaşamını sürdürmeye çalışanlar var; emekliler, öğrencilerin barınma sorunu... Bugün basına yansıyan bir haber vardı, bilindik bir emlak sitesinde bir ilan. İlanda çocuk bakıcılığı karşılığında evde ücretsiz konaklama ve yemek verileceği yazıyor. Gazeteci ilan sahibiyle görüşüyor, ilan sahibi kadın da diyor ki: “Ne yapayım, çocuğumla ikimiz yaşıyoruz; bakıcı tutacak durumum yok, böyle bir fikir buldum.” İlane hem üniversiteli öğrenciler hem emekliler başurmuş. Yani nereden bakarsanız içler acısı bir durum. Yani “sosyal devlet” dediğimiz mefhum ne yazık ki yok. Halkın mutfağında, kelimenin tam anlamıyla, yangın var. Türkiye, yüzde 36,44'lük gıda enflasyonu, dünyada utanç verici bir şekilde 3'üncü sırada yer alıyor. Bizim önümüzdeki ülkeler hangileri biliyor musunuz? Güney Sudan yani iç savaştan yeni çıkmış; 2'nci sırada İran yani şu anda savaşın merkezinde ve küresel yaptırımlarla karşı karşıya olan İran'dan sonra

geliyoruz. Kendine yeten bir tarım ülkesini halkın sağlıklı gıdaya erişemediği bir ithalat cennetine ve bir yoksulluk cehennemine çevirdiniz. Üstelik bu açlık, bu sefalet yetmezmiş gibi 1 Nisan itibarıyla yoksulun kapısına yeni bir zam kasırgası dayanacak. Elektrik Üreticileri Derneği çıkmış “Taban fiyat kurtarmıyor, maliyetler arttı.” diyerek Hazine ve Maliye Bakanlığının kapısına dayanmış, zam dileniyor. Şirketlerin doymak bilmeyen kâr hırsı, doğrudan elektrik ve doğal gaz zammı olarak o dar gelirli halkın, evine ekmek götüremeyen emeklinin, işçinin zaten ödeyemediği kabarık faturalara yansıyor.

Değerli milletvekilleri, ülkedeki bu ağır ekonomik buhranı bölgesel savaş politikalarından ve içerideki demokratikleşme krizinden bağımsız okuyamayız. Bugün ABD, İsrail ve İran denklemine giderek tırmanan, bölgeyi ateş çemberine çeken çatışma ortamı Türkiye’yi de derinden etkilemektedir. Kendi içinde demokratik barışını sağlayamayan bir ülkenin dışarıdaki bu yangından korunması mümkün değildir. İktidar, bu karanlık ve adaletsiz tabloyu gizlemek için çözümü basını, muhalifleri ve gerçekleri yazanları susturmakta buluyor. Şunu artık hepimizin anlaması gerekiyor, ona göre hareket etmesi gerekiyor: Tam bir demokratikleşmenin sağlanmadığı, basının özgür olmadığı, Kürt meselesinde inkârdan inşaya giden barışçıl bir çözümün tesis edilmediği bir Türkiye’de ekonomik krizin ve yoksulluğun bitmesi mümkün değildir.

Gelin, bu rant, savaş ve sömürü odaklı politikarlardan vazgeçin; sermayeyi kurtaracak torba yasaları değil barışı, demokrasiyi ve yoksul halkın refahını büyütecek adımları hep birlikte atalım diyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Süllü...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- *Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü’nün, Eskişehir’de kırk yedi yıl hizmet veren devlet hastanesinin arsasına ilişkin açıklaması*

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şehrim Eskişehir’e kırk yedi yıl hizmet veren devlet hastanemiz 2018 yılında şehir hastanesine taşınarak boşaltılmış, depreme dayanıksız gerekçesiyle yıkılmıştı. Soru önergelerime Sağlık Bakanlığı yanıtlarında, AKP İl Başkanı müjdelinde hastane yapılacağı beklentimiz varken bir gece yarısı Resmî Gazete’de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle 1 trilyonu geçkin rayiç bedeliyle iktidarın iştahını kabartan hastane arsamızın özelleştirme kapsamına alındığını öğrendik. Hastalar randevu, yatak bulamazken, şehir hastanesine erişmekte sorun yaşarken söz verildiği üzere hastane yapılması yerine bütçe deliklerinin kapatılması için satılmasına asla rızamız yoktur. Eskişehirililerin talebi, kararnamenin acilen geri çekilerek hastane inşaatına başlanmasıdır.

Teşekkür ederim.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) *KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- *Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Elazığ Milletvekili Ejder Açıkkapı ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3560) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 259) (Devam)*

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Sayın Başkan, sayın vekiller, ekranları başında bizi izleyen değerli halkımız ve cezaevlerindeki arkadaşlarımız; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, elbette ki ekonomiyle ilgili bir paketi tartışıyoruz; Plan ve Bütçe Komisyonunda da bunu epey konuştuk. Biraz, savaş ve ekonomi üzerine bir şeyler söylemek istiyorum çünkü bugün Türkiye ekonomisinin karşı karşıya bulunduğu ciddi tehlikeler ve ciddi sorunlar var. Bunlara dair birkaç şey söylemeden bu paketi tartışmak doğru olmaz.

Hepimiz izliyoruz, biliyoruz; maalesef, ABD ve İsrail'in İran'a saldırı başlattıkları emperyal savaşın öyle birkaç günde, birkaç haftada sona ermeyeceği belliydi. Bugün artık herkes bunu kabul etmiş benziyor. İran'a kısa sürede diz çöktürebileceklerini sanan ABD ve İsrail aslında biraz yanıldı. Hürmüz Boğazı'nın kontrolü bile Amerika'nın eline geçmedi. Yakın zamanda sona erse de bu savaşın, bunun ekonomik etkileri önümüzdeki süreçte de devam edecek, o yüzden önlem alınması gerekiyor.

Şimdi, savaşın ekonomi üzerinde çok yıkıcı ve tahrip edici bir etkide bulunacağını aslında iktidar gördü yani izlediğimiz kadarıyla, Mehmet Şimşek başta olmak üzere ekonomi alanında konuşanlar bu etkinin farkında, bunu kabullenmiş vaziyetler. Şimdi vatandaşa bunu nasıl anlatacağız çabası sürüyor biraz. Hâlbuki vatandaş hazırlamaktan çok, ekonomi yönetimini hazırlamak gerekiyor bu duruma çünkü vatandaş hazırlamaya kalkışıldığı zaman vatandaşa yeni faturalar çıkmaya başlıyor, bu da ciddi başka bir sorun oluyor.

Şimdi, bu konuda birkaç nokta üzerinde duracak olursak; bir tanesi petrol fiyatları yani herkesin her gün gördüğü, izlediği, yaşadığı... Sadece Türkiye'de değil tabii ki bütün dünyada bu petrol fiyatları meselesi savaş nedeniyle ciddi bir sorun olarak karşımıza çıktı. Eşel mobil uygulanmaya başlandı, ne kadar zaman sürecektir eşel mobil uygulaması belli değil; veda edilebilir, ne zaman veda edilecek bu uygulamaya, o belli değil, en azından kamuoyu bilmiyor ama bu yılın bütçesine baktığımızda -bunu tartışmıştıktır- petrol ürünleri ve doğal gazdan aşağı yukarı 656 milyar liralık ÖTV geliri elde edilmesi öngörülmüştür bütçede. İlk iki aydaki gelire baktığımızda yaklaşık 94 milyar lira elde edilmiş. Şimdi, eşel mobil martta uygulanıyor ama Bakan Şimşek "Bundan sonraki ayların öngörülen gelirinden vazgeçemeyiz." diyor yani demek ki yakın zamanda eşel mobilden uzaklaşılacak, bu da belli ki halka yeni bir fatura anlamına gelecek. Birincisi, petrol fiyatları meselesi bir sorun.

İkincisi, ihracat meselesi. Tabii, savaşın olduğu bölgede ihracat ciddi ölçüde sekteye uğrayacaktır ve üstelik sadece bu bölge ülkeleriyle de sınırlı olmayacaktır ihracatın sekteye uğraması ve bunun Türkiye'ye bir faturası olacaktır.

Üçüncüsü, turizm açısından baktığımızda -bunlar hep Türkiye'nin önemli kalemleri olduğu için bunun üzerinde duruyorum- aslında bir beklenti vardı yani Körfez ülkelerini ve Mısır'ı tercih edenler savaş yüzünden Türkiye'ye gelir diye. Tabii, böyle olmadı, tam tersine Avrupa'dan iptaller artmaya başladı; dolayısıyla turizm gelirinde de düşme ihtimali güçlü olarak var karşımızda.

Bunların, bu saydığım üçünü topladığımız zaman etki edeceği yer neresi? Etki edeceği yer cari açık. Cari açık nerede durdurulacak yani bütçede öngörülmüş olan cari açık tutturulabilecek mi? Tutturulamayacak, belli. Peki, nereye kadar yükselecek? Esas bu ciddi bir sorun olarak görünüyor -şimdi söylüyoruz, yıl sonunda tekrar bu konuyu konuşursak- cari açık 50 milyar dolarda tutulabilirse başarılı bir iş yapılmış olacaktır diye şimdiden söylemiş olalım. Yani enerji fiyatlarının yüksekliği bir maliyet getirecek, savaş uzarsa eşel mobilin sürdürülmemesi yüklü zamların yapılmasına yol açacak, cari açık öngörülenin çok üstünde çıkacak ve bütün bunların da Türkiye ekonomisinde bir yavaşlamaya yol açacağı ve olumsuz sonuçları olacağı belli.

Peki, nereye geleceğiz, amaç neydi? 2026 enflasyonunu yüzde 20'nin altına düşürmek; öyle hedefler konuluyordu. Peki, mümkün olacak mı bu koşullarda? Bu da mümkün olmayacak, bunun yaratacağı sorunlar da var, onu da söylemiş olalım ama gördüğümüz kadarıyla, şu ana kadar, iktidarın almaya çalıştığı önlemlerin hepsi vatandaşa yeni faturalar çıkaracak önlemler. O yüzden de bunları eleştirmeye devam edeceğiz.

Tabii ki bazı sektörler çok etkilenecek petrol işinden yani demir çelik 1'inci ve en hızlı etkilenecek olan; cam ve seramik etkilenecek; gübre etkilenecek, gübrenin etkilenmesi tarımı etkileyecek. Hürmüz Boğazı sadece petrol değil aynı zamanda gübre açısından da çok ciddi bir sorun yaratıyor. Dolayısıyla, tarımda ciddi bir sorun yaşayacağız ve bunun enflasyona etkisini göreceğiz. Daha orta hızda etkilenecek olan sektörler var, otomotiv gibi sektörler var ama hızlı etkilenecek olanların da ekonomiye önemli bir sorun yaratacağını görmemiz gerekiyor.

Peki, nasıl gelişecek bu iş yani bu savaş ne olacak? Hava harekâtı olarak devam mı edecek, kara harekâtına dönüşecek mi? Tabii, bunların hepsi tartışılıyor. Yani bir çılgının yanında oturmadığımız için bu tartışmaları ancak birtakım varsayımlara dayanarak yapıyoruz ve dünyayı birbirine katan bir çılgınla bu dönemde karşı karşıya kaldı bütün dünya halkları maalesef. “Kara harekâtı olacak mı?” sorusu en fazla tartışılan sorulardan bir tanesi. “Kara harekâtı olursa Türkiye’yi nasıl etkileyecek?” sorusu en fazla tartışılan sorulardan bir tanesi. Uğursuz kehanetler yapıldı bir ara kara harekâtıyla ilgili yani özellikle o çılgın kişi Kürtlerin desteğini almak istediğini ifade etti. Yanlış hesap, yanlış bilgi vermişler ve sonuç olarak kara harekâtında Kürtlerin desteğini almayacağını bu çılgın görmüş oldu. Çünkü neden böyle diye baktığımızda, Kürt aklı -bakın, Kürt aklı- bu aşamada ittifaklarını kurarken günün sonunda kaybeden geleneksel ittifak aklıyla değil modern bir akılla hareket etmektedir ve bu akıl, kimseye saldırmama ama sonuna kadar da kendini savunma aklı olarak özetlenebilir; özellikle bunun altını çiziyorum. Bu anlamda Kürt halkına kesin kazandıracak olan, iki taraftan bir tanesini seçmek değil üçüncü yol stratejisini uygulamaktır yani Kürtler herhangi bir gücün koçbaşı olmayacaklardır ve statükoyu korumak isteyenlerin yanında da yer almayacaklardır -İran’ı kastediyorum- “Statükoyu yıkalım ve emperyal heveslerimizi yerine getirelim.” diyenlerin yanında da yer almayacaklardır yani herhangi bir dış gücün askeri ya da çıkar aracı olmayacaklardır Kürtler bu dönemde. Bunu özellikle söylemek istiyoruz çünkü bunun Orta Doğu halklarına bir faydası olmadığını Kürt aklı tarihsel deneyleriyle birlikte bir tarafa yazmıştır ve bunun farkındadır. İran’da yaşayan Kürtler de özgürlüğünü ve eşitliğini İran’ın demokrasinin gelişmesinde görmektedirler, bunun altını çizmek istiyorum özellikle.

Peki, bunun bize etkisi nedir? Buraya geleyim, konuşmamın son kısmında buna da değinmek istiyorum. Şimdi, şöyle bir şey yani “Bu yaşananlar Türkiye’deki barış ve demokratik toplum sürecini doğrudan etkileyecek mi?” sorusu hepimizin kafasındadır -sadece DEM PARTİ’yi kastetmiyorum, toplumun birçok kesiminin de kafasındadır- ve Türkiye’nin hızlı davranması gerektiğini söylerken Sayın Abdullah Öcalan, aslında bütün Ortadoğu’daki bu gelişme ihtimallerini göz önünde bulundurarak söylüyordu; onu bir kez daha vurgulamış olalım.

Şimdi, bu İran savaşının belirsizliği iktidarın beklenen yasal adımları geciktirmesine yol açmamalıdır; bunun altını özellikle çizmek istiyorum. Bu yönüyle İran’daki savaşın seyri süreci tıkama hatta bitirme potansiyeli taşımaktadır. Bu bir tehlikedir, bu ciddi bir tehdittir, bunu hafife almayın; bunun özellikle altını çizmek istiyorum. Yani devlet ve iktidar, sürecin ihtiyacı olan adımları -yasal adımları kastediyorum esas itibarıyla- ve bunları, yapması gerekenleri yapmalıdır, bu adımları atmalıdır; yasaların çıkarılması çok uzun zamana yaymamalıdır. Evet, acele edilmemesi uyarıları önemlidir, boşuntuya getirilmemesi uyarıları önemlidir ama şunu da net olarak söyleyelim: İpe un serilmemelidir kesinlikle, bunun yaratacağı sonuçlar hepimiz açısından son derece sıkıntılı sonuçlar olacaktır; bunu vurgulamak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) - Toparlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) - O nedenle, bir an evvel, bu Meclis, Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonunun hazırladığı raporun 6’ncı ve 7’nci bölümlerinde önerilmiş

olan adımların atılması için harekete geçmelidir. Parti gruplarına çağrımızdır: Parti grupları bu konuda önerilerini birbirleriyle müzakere ederek geliştirmeli ve bir noktaya getirmelidir ve ondan sonra elbette ki ihtisas komisyonlarına ve Genel Kurula gelmelidir. Eğer bu konularda atılması gereken adımları savsaklarsak, gereken özeni göstermezsek sonuç olarak İran'da yaşananlar, yarın belki Orta Doğu'nun başka bölgelerinde, köşelerinde yaşanacak olanlar Türkiye'yi de son derece olumsuz anlamda etkileyecektir; bunu da söylemiş olayım.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aygun...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

49.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, çiftçinin mağduriyetine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Çiftçimiz boş laf değil destek bekliyor. Hürmüz Boğazı'nın kapanması sonrasında İran Türkiye'ye doğal gaz akışını keserken dünyanın dört bir yanında en büyük üretici olan Rusya kendi üreticisini korumak adına 21 Mart-21 Nisan tarihleri arasında gübre ihracatını durdurdu. Hatırlarsınız, aynı uygulamayı Covid döneminde ayçiçeği ve buğday satışında yapmıştı yani elden gelen öğün olmaz, olsa da zamanında bulunmaz diyoruz. Kısacası, fabrikaları özelleştirdik ve geldiğimiz noktada şu anda üreticimiz maalesef gübre bulamıyor.

Yine, aynı şekilde, mazot fiyatları aldı başını gidiyor. Çiftçimiz mağdur, çiftçimizin mağduriyetini bir kez daha bugün dile getiriyorum. Dün de söylemiştim, bugün de söylüyorum, Tarım Bakanına ve Hazine ve Maliye Bakanına sesleniyorum: Acil olarak ödenmeyen destekleri ödeyin; yetmez, İspanya ve Romanya Hükümetlerinin yapmış olduğu gibi çiftçilere destek kapsamında mazot ve gübre desteği verin diyoruz ama bunu duyan yok, bunu dinleyen yok. Acil olarak kafanızı kumdan çıkarın, gıda güvenliğinin güvencesi olan çiftçilerimizi ayakta tutmak için bir an evvel desteklerini ödeyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Adıgüzel...

50.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu Büyükşehir Belediyesinin imar değişikliklerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - İmar bir şehrin namusudur. Ordu Büyükşehir Belediyesinde parayı veren imarı istediği gibi değiştiriyor. Öte yandan, Ordu Büyükşehir İmar Dairesi Başkanı, arazi sahiplerini makamına çağırıp kamuya terk edilmesi gereken okul, park, yol, cami, sosyal tesis payını azaltarak boşa çıkarılan bu payın Belediyeye parsel olarak bağışlanmasını istiyor. Bu şekilde toplumsal hizmet için ayrılan paylar gayrihukuki ve gayriahlaki olarak Belediye adına tapulandırılıp satılıyor. Yani Ordu Büyükşehir Belediyesi, milletin arsasına ortak olup halkın kullanımına ayrılan alanları satıyor.

Buradan bir çağrı yapıyorum: Ordu'da son bir yılda imar değişikliği için "bağış" adı altında toplanan para miktarı ve karşılığında yapılan imar değişikliklerini bir yıl önceki ve bugünkü hâliyle açıklayın, ak koyun kara koyun belli olsun; en son kim güler bilelim; Hilmi mi güler, millet mi güler görelim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Güzelmansur...

51.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hüseyin Fırat'a ve babası Coşkun Fırat'a ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İran'da aracına İsrail füzesi isabet eden Reyhanlılı hemşehrim Hüseyin Fırat ve babası Coşkun Fırat ekmek parası için kara yoluyla uluslararası nakliyecilik yapıyorlardı. İstanbul'dan aldığı yükü

Afganistan'a teslim ettikten sonra Türkiye'ye dönüşe geçtiler. 5 Martta İran'a giriş yaptılar ve Hüseyin kardeşimizin aracına İsrail füzesi isabet etti. Altı günlük yaşam savaşını kaybetti, şehit oldu; Allah rahmet eylesin. Aracı mahvoldu. Acılı baba oğlunun cenazesini Türkiye'ye getirdi, yüklü tırlar İran'da kaldı. Oğlunun kaybıyla manevi çöküş yaşayan baba, aynı zamanda 2 tırın İran'da kalmasıyla maddi sıkıntılar da yaşıyor. Türkiye'ye getirecek imkânı yok. İran'da mahsur kalan yüklü tırlarını Türkiye'ye getirmek için devletimizin şefkatli elini uzatmasını bekliyor. Buradan Bakanlık yetkililerine sesleniyorum: Acılı babaya yardım edelim, tırlarını ülkemize getirelim.

BAŞKAN - Sayın Tahtasız...

52.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 16 Martta yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararına ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, yirmi üç yılda ülkemizin fabrikalarından ormanlarına, otoyollarından köprülerine ve yer altı, yer üstü madenlerine kadar her şeyi satan AKP iktidarı, sattıkları yetmemiş olacak ki 16 Martta yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararıyla, 1950 yılında hayırsever hemşehrilerimin bağışlarıyla Çorum Yavruturna Mahallesi'nde verem hastanesi olarak yapılan, sonrasında göğüs hastalıkları hastanesi ve sonrasında diş hastanesi olarak kullanılan ve içerisinde ciddi anlamda ağaçlar bulunan 9.432 metrekairelik bu yeşil alan satılığa çıkarıldı. Oysa, bu binanın fizik tedavi merkezi olarak kullanacağı açıklanmıştır. Çorum halkı bu satışa karşıdır. Halka rağmen bu satışı yapmayın, bu alanı Çorum'un ihtiyacı olan fizik tedavi merkezi olarak değerlendirin. Şartlı olarak bağışlanan bu araziyi satarsanız Ali Cerit, Hacı Şükrü Tütüncü, Nuri Kaleli, Hasane Ilgaz, Fevzi Kayış, Şehriye Leblebici başta olmak üzere o dönem katkıda bulunan ve aramızdan ayrılan hemşehrilerimizin kemiklerini sızlattı. (CHP sıralarından alkışlar)

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Elazığ Milletvekili Ejder Açıkkapı ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3560) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 259) (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk olarak Manisa Milletvekili Sayın Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu.

Buyurun Sayın Bakırlıoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Saygıdeğer Başkan, değerli milletvekilleri; 259 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bayram öncesiydi, bu 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle alakalı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Abdullah Güler Mecliste bir basın toplantısı yaptı, bu tartışmakta olduğumuz torba yasa hakkında birtakım bilgiler verdi. Evet, bayram öncesiydi ve herkes merakla bu torba içerisinde emeklilere yönelik, emeklilerin bayram ikramiyelerine yönelik bir düzenleme olup olmadığını merak ediyordu. Bu soruldu Sayın Güler'e ve verdiği cevapta "Kaynak yaratmakta zorlanıyoruz, bu yüzden emeklilere herhangi bir düzenleme yapamayacağız." dedi. Kaynak yaratmakta zorlanılmıyormuş.

Şimdi, 17 milyona yakın emekli var. Bu 17 milyon emekliye geçtiğimiz bayramda 4 bin lira bayram ikramiyesi verdik. Bunu eğer 5 bin liraya çıkarmış olsaydık yani 1.000 lira artırmış olsaydık 17 milyar liralık bir ilave maliyeti olacaktı. Peki, bu tartıştığımız torba yasada ne kadar kaynak yaratıldı, biliyor musunuz? Bu torba yasada en azından 300 milyar liralık bir ilave kaynak yaratıldı ama ne yazık ki iş emekliye geldiği zaman, emeklinin bayram ikramiyesine geldiği zaman emeklilerimize dönülüyor, deniliyor ki: "Kaynak yok."

Mesela, madde 16, bedelli askerlik ücreti yüzde 25 artırılıyor yani 333 bin lira olan bedelli askerlik ücreti 416 bin liraya çıkarılacak ve bundan da 19,2 milyar liralık bir kaynak yaratılacak. Biraz evvel belirtmiştim yani 17 milyon emeklinin emekli ikramiyesini bin lira artırmanın maliyeti 17 milyar lira, burada bedelli askerlik ücretleri yüzde 25 artırılmak suretiyle 19,2 milyar liralık ilave kaynak yaratılmakta. Başka bir husus: Artık öyle gözüküyor ki gelen bu zamandan sonra -çünkü temmuz ayında bir kere daha zam gelecek bu bedelli askerlik ücretine- bedelli askerlik yapmak zenginlerin harcı olacak.

Kaynak yaratmakta o kadar mahirsiniz ki esasında madde 1'e baktığımız zaman, 3'e, 4'e, 5'e baktığımız zaman, kripto varlık gelirlerini vergilendiriyorsunuz. Kripto varlık işlemlerine on binde 3'lük bir işlem vergisi getirilmekte, bundan yıllık getiri ise 4,2 milyar lira. Emekliye geldiği zaman "Kaynak yok." diyorsunuz, alın, işte size 4,2 milyar liralık kaynak. Başka ne yapıyorsunuz? Bu işlemlerden elde edilen gelirler vergiye tabi olacak, yüzde 10 da stopaj getirilecek; alın size kaynak.

Başka neler var burada? Değerli taşlara yüzde 20 ÖTV getirilmekte, yıllık ilave gelir ise 1,9 milyar lira, yaklaşık 2 milyar lira. Hani kaynak yoktu? Alın size 2 milyar liralık daha kaynak. Siz emekliye gerçekten kaynak yaratmak istiyorsanız, şayet böyle bir derdiniz varsa mesela biz bir önerge verdik, maddelere geçildiği zaman önümüze önergemiz gelecek, o önergeye destek verin. Bu Mecliste koluna 10 milyon liralık saat takan milletvekillerimiz var, 3 milyon liralık, 4 milyon liralık, 5 milyon liralık saatler takan milletvekillerimiz var ancak bu saatlerde ÖTV yok arkadaşlar yani tüp gazda var, mazotta var, buzdolabında var ancak 10 milyon liralık saatlerde 1 lira ÖTV yok. (CHP sıralarından alkışlarlar) Biz de bir önerge verdik, dedik ki: Ederi 50 bin liranın üzerindeki lüks saatlerden ÖTV alınsın ve bundan da emeklilere kaynak aktarılsın. Göreceğiz bakalım, önergemiz geldiği zaman tavrınız ne olacak.

Bir de kaynak denilince aklınıza ilk gelen yer, her zaman olduğu gibi İşsizlik Sigortası Fonu. Şimdi, öyle bir düzenleme yapıyorsunuz ki İşsizlik Sigortası Fonu'ndaki devlet katkısını yüzde 1'den yarıma indiriyorsunuz ve böylece hazinenin 65 milyar liralık yükünü azaltıyorsunuz. Kaynak mı arıyorsunuz? İşte, size kaynak, 65 milyar lira.

Bir de gerekeceye baktığımız zaman, 2025 yılının sonu itibarıyla bu Fon'da 628 milyar lira para birikmiş, 2026 yılında da 150 milyar liralık gelir fazlası olacağı tahmin ediliyor yani 2026 yılı sonunda yaklaşık 800 milyar liralık bir fona ulaşmış olacağız ve siz diyorsunuz ki: "Fon'da yeterince para var, ben üzerime düşeni vermeyeyim." Peki, halkçı bir yönetim olsaydınız ne yapılırdı? Yani halkçı bir yönetim şu anda iktidar olsaydı ne yapardı? Mademki yeterli para var Fon'da, o zaman ne yapardı? Daha fazla işsiz bu Fon'dan para almasını sağlardı, maaş almasını sağlardı. Şu anda başvuran her 2 işsizden 1'isi eli boş dönüyor. Kolaylaştırdık, kapsamını artırırdık; bunu yapmıyorsunuz, devlet katkısını azaltıyorsunuz. Başka ne yapılabilirdi? Mesela, bir asgari ücretli işsiz kaldı, İşsizlik Sigortası Fonu'na başvuruda bulundu. Alacağı aylık ne kadar, biliyor musunuz? 13.111 lira; bakın, 13.111 lira. Bu memlekette aylık sınırı 30 bin lira, biz işsiz kalmış olan insanlara ayda 13 bin lira para veriyoruz. Madem Fon'da fazlalık para var, o zaman bu fazlalık parayı en azından asgari ücrete çıkaralım, insanlar bir nebze olsun rahat nefes alsınlar. Yani öyle bir iktidarsınız ki bir yandan emekliye geldiğinde "Kaynak yok." diyorsunuz, emekliye verirken bir eliniz titreyerek veriyor; diğer yandan, diğer elinizi de işsiz fonundan bir türlü çıkarmıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, madde 11'e, bu maddeye göre, bu düzenlemeye göre tüm kamu kurum ve kuruluşları, genel bütçeli, özel bütçeli kurumlar, üniversiteler, SGK, tüm kamu iktisadi teşekküllerinin ihtiyaç fazlası gayrimenkulleri Özelleştirme İdaresi tarafından satılacak. Bu özelleştirme gelirleri hazineye gitmeyecek, özelleştirmenin yapıldığı kurumlara gidecek ve buradan da 35 ile 45 milyar lira arasında bir gelir elde ediyorsunuz. "Kaynak" diyorsunuz, alın size kaynak, 35-40 milyar lira; ciddi kaynak bu. Komisyonda sorduk, 230 tane taşınmaz varmış; 5,5 milyon metrekaresel bir alan bu,

95 tanesinin bize listesini verdiniz. Listeye baktığımız zaman şaşırmadık çünkü Türkiye’deki kupon arazilerin özelleştirileceğini biz biliyorduk, gayrimenkullerin; gördük ki gerçekten de kupon araziler. Ben 1-2 tanesini size getirdim. Bakın, bu, Millî Savunma Bakanlığına ait Didim Akbük’te denize nazır 1 milyon 500 bin metrekarelik bir taşınmaz, burası özelleştirilecek. Başka, Bursa Nilüfer’de Millî Eğitim Bakanlığına ait kupon bir taşınmaz, burası da özelleştirilecek. Bakın, İstanbul Beyoğlu, tam bir kupon arazi; Galataport’a yakın, milyonlarca, milyarlarca edecek bir arazi. Buna diyorsunuz ki: “İhtiyaç fazlası bir yapı.” ve bunu özelleştireceksiniz. Antalya Kalkan, turizm tesislerinin ortasında kupon bir arazi, kupon bir gayrimenkul, bunu da özelleştireceksiniz.

Bir de neden kardeşim, neden Özelleştirme İdaresi? Yani geçmişe bakmış olduğumuz zaman Özelleştirme İdaresinin performansı ortada, yapmış olduğu özelleştirmeler ortada. TÜRK TELEKOM’a bakın arkadaşlar veyahut da TEKEL’in alkol bölümünün özelleştirilmesine bakın; 290 milyon dolara özelleştirildi, MEY aldı; aldıktan üç yıl sonra 900 milyon dolara sattı, 900 milyon dolara alan üç yıl sonra 2 milyar dolara sattı. Neyi sattı? Bu memleketin malını sattılar. Yani 300 milyon liraya sattık biz burayı arkadaşlar, 300 milyon liraya. (CHP sıralarından alkışlar)

Veyahut da TEKEL’in depoları... Ben şahidim ya, ben şahidim, Akhisar’daki sigara fabrikası; inanın hurda parasına bile değil, hurda parasına bile değil... Saruhanlı’daki depo, ne bileyim Selendi’deki depo, Muradiye’deki depo; burayı alanlar hurdalarını sattılar, ceplerine para kaldı. Yani şimdi böyle bir kurum... Diyoruz ki gel sen bu özelleştirmeleri yap. Bakın, bunların hepsi peşkeş çekilecek ve ben şunu iddia ediyorum: Bu gayrimenkulleri kimin alacağı bile şu an bellidir arkadaşlar; iddialı konuşuyorum, kimin alacağı bile şu anda bellidir. Aynı zamanda biz bunun Anayasa’ya aykırı olduğunu da düşünmekteyiz.

Neredeyse hemen hemen her sene karşımıza çıkan BOTAS’ın mahsuplaşma hikâyesi. Evet, hazine ile BOTAS devamlı bir mahsuplaşma içerisinde; rakam 10 milyar, 20 milyar, 50 milyar liradan şu an 500 milyar liraya yaklaşmış durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - Toparlıyorum.

BOTAS’la alakalı hiçbir bilgimiz yok çünkü BOTAS’la ilgili hiçbir veriye ulaşamıyoruz. Bütün veriler gizli, “ticari sır” deniliyor, bilmiyoruz ve bize deniliyor ki: “İşte, doğal gazı indirimli vermekteyiz, sübvansane etmekteyiz. Bu yüzden BOTAS’a bir görevlendirme gideri var, görevlendirme ödemesi yapılıyor fakat biz bunu zamanında yapamıyoruz. Biz bunu zamanında yapamadığımız için BOTAS KDV ödeyemiyor, vergi ödeyemiyor, faiz ödemek zorunda kalıyor.” Arada 500 milyar liralık bir alacak verecek var, şimdi bunu mahsuplaştırma derdindesiniz. Ancak bu yapılan şey bütçe yapma hakkına bir saldırıdır çünkü bütçenin gayrisafı olması lazım, bizim görmemiz lazım, bütün kalemleri görmemiz lazım. Bunu da ne yazık ki göremiyoruz.

Ben, bu duygu ve düşüncelerle hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

53.- *Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan’ın, Çek Kanunu mağduriyetine ilişkin açıklaması*

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, 2020’den bugüne pek çok defa Ceza ve İnfaz Kanunu’nda düzenleme yapıldı ancak Çek Kanunu’yla ilgili -mağduriyetle ilgili- henüz bir düzenleme yapılmadı. Esnaf ve küçük işletme sahipleri ekonomik kriz nedeniyle bir şekilde problemle karşı karşıyalar, sorunu çözmek yerine cezaı yaptırımlara başvurulması insanımızı daha çok mağdur ediyor. Göstermelik, geçici düzenlemeler yerine esnafı ayakta tutacak, ticari hayatı canlandırarak çözüm getirilmeli. Burada bir maddi hatadan kaynaklanan sorunlarla -sicil affıyla, bir günlük gecikmeyle- esnafımız büyük mağduriyet yaşıyor. Esnaf dolandırıcı değil kriz mağduru, esnafa yardımcı olmak Meclisin görevidir. Bu açıdan da bu konudaki düzenlemenin acilen paket kapsamına alınarak Mecliste yasalaşması elzemdir.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Elazığ Milletvekili Ejder Açıkkapı ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3560) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 259) (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Karabük Milletvekili Sayın Cevdet Akay.

Buyurun Sayın Akay. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Genel kabul görmüş yasama ilkelerine ve kanun yapma teamüllerine aykırı 19 maddelik yine bir torba yasayı konuşuyoruz. 14 farklı kanunda değişiklik yapıyor birbirinden bağımsız, farklı ve tali komisyonlarda ve -hatta bazı komisyonların ana komisyon olması lazım- buralarda konuşulmadan Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp siz değerli milletvekillerimizin huzuruna geliyor. Etki analiziyle ilgili yeterli değerlendirmelerin yapılmadığını görüyoruz ve yine Anayasa'ya aykırılık hususunda Meclis İhtüzüğü'nün 38'inci maddesini tatbik etmeden, Anayasa'ya aykırı maddeler olduğu hâlde görüşmeden buraya getiriyoruz. 9'uncu, 10'uncu ve 14'üncü maddeler Anayasa'nın 2, 7, 87 ve 161'inci maddelerine aykırı maalesef.

Bazı kanunlarla ilgili görüşümü belirteceğim. Burada 9'uncu madde, İşsizlik Sigortası Fonu'yla ilgili bir madde. Burada devlet katkı payı yüzde 1, yarıya kadar indirmeye veya yarı miktarda artırmaya Cumhurbaşkanına yetki veriyoruz. Bakın, İşsizlik Sigortası Fonu'nda biriken para 656 milyar civarında -varlık büyüklüğü açısından bahsediyorum- önümüzdeki dönemde de artarak devam edecek, 2026 yılı için de 151 milyar daha gelir. Şu ana kadar da 2024 ve 2025 yılında birikmiş 431 milyar bir geliri var. Şimdi, ekonomik konjonktürde, etrafımızdaki çatışmalarda, ortamda işsizliğin artması muhtemel. Bu Fon'da biriken paranın işsizler için kullanılması lazım. Bakın, kuruluşundan bu yana 22,7 milyon müracaat var, buradan ödenen kişi sayısı -bu müracaattan- 12,1 milyon; bu çok ciddi düşük bir rakam. Demek ki hem miktar olarak az bir ödeme var -13.111 lira dendi az önce Sayın Bakırlıoğlu tarafından- hem kişi sayısı olarak düşük hem de süre olarak kısıtlı ve şartları da çok ağır; buradan yararlanmak mümkün değil, bunun düzenlenmesi gerekiyor. Bırakın düşürmeyi, buradaki prim miktarının artırılması lazım. Bakın, 2026 Ocak ayında 10,6 milyar devlet katkı payı olmuş burada yani yıla yayarsak da 130 milyar civarında bir devlet katkısı olacak bu Fon'a. Şimdi binde 5'e indirirseniz 65 milyarlık bir rakam çıkacak burada. Manisa Milletvekilimiz Sayın Bakırlıoğlu bahsetti, bir sürü kaynaklardan emekliye aktarılması gereken tutarları tek tek saydı; hepsine katılıyor. Bakın, buradaki bu kanun çıkacak çıkmayacak, bu madde geçecek -çıkmasını istiyoruz ama- geçtiği zaman 65 milyarlık bir rakam; burada emeklilere verseniz her 1 emekliye 4 bin TL para verebilirsiniz. Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri burada, vekiller burada, 16 kişi şurada önergelye beraber hazır olup iktidar önergeyi verdiği takdirde madde ihdasıyla her 1 emekliye en azından 4 bin TL verebiliriz. (CHP sıralarından alkışlar) Bizim teklifimiz, önergemiz neydi? Biz de madde ihdası istedik. En düşük -biliyorsunuz- net asgari ücret 28.075 TL. Bayram ikramiyelerinin her bir bayramda 28.075 TL net ücret şeklinde ödenmesini istedik. Onu yapamıyorsunuz ama bunu yapmak şu anda elimizde.

Teklifin 10'uncu maddesi BOTAŞ'la ilgili. Bakın, geçmişte BOTAŞ'la ilgili, vergi borçlarıyla ilgili -yani şimdi BOTAŞ gaz ithalatı yapıyor, bunun için gümrük vergisi ve KDV ödüyor- 3 kez 2021 yılında, 2022 yılında ve 2024 Temmuzunda vergi borçlarını görevlendirme giderleriyle ilgili olan devletten yani

hazineden olan alacaklarından mahsup etmişiz, silmişiz 334 milyar. Bu çok ciddi bir rakam. Özellikle 2022'nin Şubat ayından itibaren doğal gaz fiyatlarında 10 kat civarında bir artış olduğu için ve BOTAŞ bazı hanelere, bazı küçük kullanıcılara düşük fiyatla destek verdiği için çok ciddi görev zararları oluşuyor. Buradan bu görev zararlarını mahsup ediyorsunuz. BOTAŞ'ın bu yapısının düzeltilmesi gerekiyor. Şimdi, 500 milyar daha silinecek, bunun 165 milyarını 2026 yılındaki KDV ve şimdi, önümüzde yine böyle bir yük var ve her ay sonu itibarıyla mahsuplaşılacak, BOTAŞ 35 milyar faizden kurtulacak. Peki, ben buradan soruyorum: Geçmiş dönemde hazine, görevlendirme giderleriyle ilgili BOTAŞ'a ödemesi gereken tutarları ödemediği için BOTAŞ ne kadar faiz ödemek zorunda kaldı? Bu rakamı biliyor muyuz? Bilmiyoruz. Bu, BOTAŞ'ın zararının artmasına sebep teşkil eden bir durum. Buradan bütün bu müsebbiplerin de bunun hesabını vermesi gerekiyor, sorumluların hesabını vermesi gerekiyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, fiyat artışlarıyla ilgili kısa vadeli kontratlar yapıldı, spot alımlar yapılıyor ve spot alımlarla ilgili olarak da doğal gaz ücretleri yüksek tutarlara ulaşıyor. Uzun vadeli kontratlar zamanında yenilendi mi örneğin? Biliyor muyuz, bilmiyor muyuz? Siyasiler ve bürokratlar bu konuda sorumlu mu, değil mi? Bu konuyla ilgili Meclise hiçbir açıklama şu ana kadar yapılmadı. Dolayısıyla, bu söz konusu madde çok kritik bir madde, çok yakından takip edilmesi gereken bir olay ve faiz ödemeleriyle ilgili de geçmiş yılda ben çok ciddi zararları olduğunu biliyorum. Türkiye Varlık Fonunun bünyesinde BOTAŞ'ın çok ciddi zararları var, değil mi? İşte, bu görev zararlarından dolayı var. 2026 bütçesinde 1 trilyon 389 milyar görev zararı tahmin ediliyor, bunun büyük bir bölümü BOTAŞ'la ilgili. Şimdi, siz karşılıklı mahsuplaştığınız zaman gayrisafilik ilkesine de aykırı hareket ediyorsunuz. Bütçe kanununun da gerekli maddelerinde belirtildiği şekliyle gelirlerin ayrı, giderlerin ayrı muhasebeleştirilmesi lazım. Sileceksiniz, bütçe kesin hesabında bu görünmeyecek ve Anayasa'nın da 87'nci ve 161'inci maddelerine de aykırı bir durum söz konusu; bu maddeye bu yüzden biz karşıyız.

Önemli maddelerden biri de yine burada 17'nci madde, bu da deprem bölgesiyle ilgili bir madde. Bayındırlık ve İmar Komisyonunda da görüşülmesi gereken bir maddeydi. Şimdi burada imkân sağlamıyor, devletin, kamunun yaptığı konutlarla ilgili olarak indirim hakkı veriliyor. Konutlarla ilgili yüzde 74, iş yerleriyle ilgili de yüzde 48; böyle bir imkânın sunulması tabii ki iyidir ama şu yüksek enflasyon ortamında iki yıl ödemesiz, yirmi yıl vadeyle ödenebilecek bir tutarın defaten ödenmesiyle ilgili de konut sahiplerinin düşünmesi gerektiğini ifade ediyorum, enflasyon oranını dikkate almaları gerekir. Burada sıkıntı şu değerli milletvekilleri: Şimdi, depremle ilgili bir sürü harcanan para var; 3,6 trilyon civarında para harcandı; 91,5 milyar dolar civarında olduğu söyleniyor. 2026 bütçesinde de depremle ilgili 653 milyarlık bir harcama yapılacak. Bu harcamaların biz nasıl yapıldığını bilmiyoruz, nelere yapıldığını bilmiyoruz, hangi projelere aktarılıyor, hangi müteahhitlere aktarılıyor, bu paralar nasıl kullanılıyor?

Kentsel Dönüşüm Başkanlığı... Kentsel Dönüşüm Başkanlığına da kamu bankalarından borçlanma yetkisi verildi vadeli alacaklarının dörtte 1'i kadar. Biz sorduğumuz zaman vadeli alacakları 96 milyardı, 24 milyar civarında kamu bankalarından kredi kullanılacak. Bunlar hangi bankalardan, hangi fiyatlamayla, hangi faiz oranıyla kullanılacak, kimlere aktarılacak; bunu bilmiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Meclis tarafından gerekli denetleme yapılmıyor ve Meclise şeffaf şekliyle hesap verilmiyor.

Şimdi, hiç gündeme getirilmemiş bir konuyu daha söyleyeceğim burada. Olay sadece gelen, toplanan vergilerden aktarılan paralarla ilgili değil; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, örneğin, 2025 yılında depremle ilgili 200 milyon avro kredi kullandı. Siz bunun nasıl kullanıldığını biliyor musunuz değerli milletvekilleri? Ben nerelere aktarıldığını bilmiyorum. Nereden kullanıldı? IBRD'den, Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankasından kullanıldı; depremin hasarlarının tamiriyle ilgili kullanıldı. Buradaki proje maliyetlerini, kimlere kullanıldığını, buradaki projelerin tamamlanma oranlarını bilmiyoruz.

Bir örnek daha vereyim: Millî Eğitim Bakanlığı depremde zarar gören okulların tamiriyle ilgili de İslam Kalkınma Bankasından 165 milyon dolar kredi kullanacak.

Bunların nasıl kullanıldığını, hangi illere, nasıl dağıtıldığını ve buradaki projelerin nasıl bitirildiğini görmüyoruz; dolayısıyla, içinde kabul edebileceğimiz maddeler olmasına rağmen, az önce saydığım sebeplerden dolayı Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu kanun teklifinin buradan bu şekilde geçmesine karşıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

CEVDET AKAY (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hele hele içinde bulunduğumuz ekonomik kriz ortamında; dar gelirlielerin, emeklilerin, asgari ücretlilerin, çiftçilerin çok zor durumda olduğu bir ortamda bu ayarlamalar yapılmadan, en düşük emekli aylığıyla ilgili, asgari ücretle ilgili ara zamlar yapılmadan bu kanun teklifinin buradan geçirilmesini Cumhuriyet Halk Partisi olarak kabul etmediğimizi ifade ediyorum.

Her birinize sevgi ve saygı sunarken Ömer Fethi Vekilimi gördüm, çiftçilerle ilgili de bir önerge vermiştik -maddelerde konuşulacak- mazotla ilgili ödedikleri vergilerin, ÖTV ve KDV'lerin iadesiyle ilgili, Strateji ve Bütçe Başkanlığından para aktarımıyla ilgili, vergi iadesiyle ilgili önerge verdik -madde ihdasıyla ilgili- kabul edilmedi. Onun da kabul edilmesini talep ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Teklifin tümü üzerinde gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şahısları adına ilk söz İzmir Milletvekili Sayın Ümit Özlale'ye ait.

Buyurun Sayın Özlale. (CHP sıralarından alkışlar)

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, şu 9 tane konuya bakın: Kripto varlıkların vergilendirilmesi, deprem konutlarının finansmanı, kamu kurumlarının ihtiyaç fazlası olan mallarının Özelleştirme İdaresine devri, vakıf üniversitelerinin tıp fakültelerinin hastanelerinin kurumlar vergisinin muafiyeti, bedelli askerlik, BOTAS'ın görev zararlarının mahsuplaşması, pırlantaya ek vergi, İşsizlik Sigortası Fonu'ndaki devlet katkı payının düşürülmesi, serbest bölgelerde bölge içi ve bölgeler arası vergi mevzuatının değiştirilmesi. Yani 9 tane birbiriyle alakasız, ilgisiz konu bul deseniz ancak bunları bulursunuz. İşte biz bunları torba yasada bir gün içerisinde alelacele tartışmak zorunda kaldık. Bunların hepsi kendi sektörleri içerisinde çok büyük uzmanlık gerektiren alanlar yani kripto varlık vergilendirilmesi başka bir şey, bedelli askerlik başka bir şey, vakıf üniversitelerinin tıp fakültesi hastanelerinin kurumlar vergisinin muafiyeti başka bir şey, serbest bölgelerin bölge içindeki vergi mevzuatının değiştirilmesi başka bir şey ve bunların hepsini Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri bir gün içerisinde kendilerine gelen ve çok da iyi hazırlanmamış etki analizi ve raporlarla beraber tartışmak zorunda kaldı.

Dolayısıyla, konuşmanın ilk başında bu torba yasa mantığını ben tekrardan sizlerin huzurunda eleştirmek istiyorum. Birbirinden çok farklı ama çok önemli konuları bir komisyon bir gün boyunca tartışıp karara bağlayamaz; bunların hepsinin ayrı ayrı uzmanlık alanları var ve bunlar farklı komisyonlarda mutlaka ilk başta değerlendirilmelidir. Bu olmadı. Şimdi yavaş yavaş bu konulara geçelim.

Kripto varlık vergilendirilmesi: Türkiye'nin önünde bir tercih vardır; ya kripto varlıkları ciddi anlamda vergilendireceksiniz, oradaki borsanın büyümesine engel olacaksınız ya da onun dışında, kripto varlık borsasının önünü açacaksınız ama burada yapılan düzenlemeler birbiriyle tamamiyle uyumsuz.

Bakın, mesela Hindistan kripto varlığa yüzde 30 vergi koydu ve ondan sonra oradaki kripto varlık yatırımcıları oradan kaçtı. Bu bir tercihtir ama sizler bir yandan “Ben kripto varlık piyasasını düzenleyeceğim ve geliştireceğim.” deyip bir yandan da bu düzenlemelerle o borsanın önünü tıkarsanız o zaman doğru bir şey yapmış olmazsınız. Yani bu gelen torba yasalarda ben kripto varlık piyasası konusunda AK PARTİ’nin ve değerli bürokratların ne yapmak istediğini tam anlamış değilim. Aynı zamanda, bir çifte standart da var. Mesela siz bir yatırımcısınız; eğer yurt içindeki bir kripto varlık borsasında paranızı değerlendirmek isterseniz yüzde 10 stopaj ödüyorsunuz diğer vergilerin dışında ama yurt dışında bir kripto varlık borsasında yatırımınızı değerlendirmek istiyorsanız orada beyana dair, beyan usulü. Hangi yatırımcı burada, yurt içerisindeki kripto varlık piyasasını tercih eder? Dediğim gibi, benim buradaki derdim “Kripto varlık piyasasının önünü açılım.” demek değildir ama yapılan düzenlemeler birbiriyle çelişkilidir ve Hükümetin bu konudaki net tercihini ortaya koyan düzenlemeler değildir.

Şimdi, bir başka konu daha var; Özelleştirme İdaresine devredilecek olan taşınmazlarla ilgili. Benden önce Vehbi Bey de bu konudan bahsetti; çok önemli bir konu arkadaşlar, bakın, konu şu: Bir senenin sonunda bir bakanlık, bir kamu kurumu “Bende ihtiyaç fazlası taşınmazlar var, arsa var. Siz bunları alabilirsiniz.” diyor ve bunlar daha sonrasında Özelleştirme İdaresine devrediliyor. İhtiyaç fazlası; kime göre, neye göre? Gerçekten, kime göre, neye göre? Bunların içerisinde, mesela, Vergi Denetim Kurulunun çok önemli arazileri var orada, bunları biz neden Özelleştirme İdaresine devrediyoruz? AK PARTİ döneminde özelleştirmeden şu ana kadar 65 milyar dolar civarında kazanılan para, elde edilen gelir gerçekten Türkiye’ye büyük fayda sağlayacak faaliyetlere aktarılmış mıdır? Biz neden hâlâ bir sürü kamu kurumunun üzerindeki taşınmazları “Bunlar da senin ihtiyacın değil, bunlar da senin için ihtiyaç fazlası.” deyip Özelleştirme İdaresine devrediyoruz? Bunu anlamak mümkün değil. (CHP sıralarından alkışlar)

Bunun dışında, gözden çok kaçan ama bence önemli konulardan bir tanesi de vakıf üniversiteleri. Bildiğiniz gibi, vakıf üniversitelerinin tıp fakültesi hastaneleri var ve bu hastaneler kurumlar vergisinden muaftı, şimdi bu muafiyet kaldırılıyor. Neden böyle bir noktaya geldik? Ben, mesela, bu maddeye karşı değilim ama karşı olduğum nokta şu: AK PARTİ döneminde, 200’ün üstünde üniversite açıldığı zaman, özellikle bu vakıf üniversitelerinde tıp fakülteleri ve hukuk fakülteleri açılırken hiç özenli davranılmadı. Bakın, iki tane fakülte; tıp fakültesi ve hukuk fakültesi çok insana dair iş yapar. Bu vakıf üniversitelerinin tıp fakültelerini ve hukuk fakültelerini bizler çok yüksek standartlarda eğitim vermesini desteklemek üzere kurduk. Ama gelin görün ki bu vakıf üniversitelerinin tıp fakültesi hastanelerinde, mesela oraya uzmanlık için giden öğrenciler, yeterince öğretim üyesi bulamıyorlar, kendi mesleklerini icra edebilecek, orada uzmanlıklarını geliştirebilecek olan bir eğitimden, bir uzmanlık eğitiminden geçemiyorlar. Bu hâliyle vakıf üniversitelerinin tıp fakülteleri, maalesef, o tıp fakültesinden mezun olan öğrencileri çok fazla geliştirmeden, yetiştirmeden, onları sanki ucuz iş gücü üzerine çalıştıran yerler hâline geldi. Bizim bunun üzerinde düşünmemiz gerekiyor, bizim vakıf üniversitelerindeki tıp fakültelerinin ve hukuk fakültelerinin kalitesi üzerinde mutlaka düşünmemiz gerekiyor.

Bir başka nokta, pırlantaya ek vergi. İlk başta düşünebilirsiniz, bizim de Cumhuriyet Halk Partisi olarak önerimizdir; lüks tüketim vergilerinin üzerinde daha fazla vergi konulsun ve bir vergi adaleti sağlansın. Peki, o zaman soru şudur, sormamız gereken soru şudur: Gerçekten biz pırlantaya ek bir vergi, özel tüketim vergisi getirdiğimiz zaman buradan herhangi bir şey kazanacak mıyız? Burada sektör kayıt dışına kaçacak mı? Sektör eğer kayıt dışına kaçarsa burada hâlihazırda doğru düzgün iş yapmaya çalışan, dışarıdan getirdikleri kıymetli taşları işleyen zanaatkârlar kendi işlerinden olacak mı? Bütün bunların hiçbir tanesi etki analizinde yok, sektörel bir analiz yok. Dediğim gibi lüks tüketim üzerindeki verginin artırılması başka bir şeydir ama bu vergiyi artırdığınız zaman bunun toplum üzerindeki istihdam etkisini, toplum üzerindeki kayıt dışı etkisini tartışmak başka bir şeydir. Aynı hatayı AK PARTİ iktidarı altına

kota getirerek yaptı, altın ithalatına kota getirerek yaptı. Altın ithalatına kota getirdiğiniz zaman; bir, altın kaçakçılığı arttı; iki, Türkiye'deki altın fiyatları ile yurt dışındaki altın fiyatları arasında korkunç bir makas açıldı ve bu, ondan sonra bu ekonomiyi kötü etkiledi. Eğer altın ithalatının azalmasını istiyorsanız bunu kota koyarak yapamazsınız çünkü zaten o altın kaçak getiriliyor ve ekonomiye etkisi daha da olumsuz oluyor. O zaman, enflasyonu düşürsünüz, öngörülebilir bir ekonomi yaratırsınız, zaten altına olan talep kendiliğinden düşer.

Bunun dışında, İşsizlik Sigortası Fonu... İşsizlik Sigortası Fonu'nda -Vehbi Bey dedi- 800 milyara yakın bir para birikti. Peki, gerçekten bizim işsiz kalan vatandaşlarımız bundan yararlanıyor mu? Hayır, yararlanamıyor. İşte, istatistikler ortada; işsiz kalan vatandaşlarımızın sadece yarısı bu İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yararlanabiliyor, hem de böyle bir dönem. Yani, bu İşsizlik Sigortası Fonu'ndan son dört, beş sene içinde biriken paradan giderek sayısı artan işsizleri yararlandırmamız gerekirken neden bu sayının artmadığına bizim mutlaka kafa yormamız gerekiyor.

Çok fazla zamanım kalmadı ama özellikle BOTAS'ın önümüzdeki dönem karşılaşacağı devasa zararlar ile Hürmüz Boğazı kriziyle ilgili de birkaç söz söylemek istiyorum. Arkadaşlar, bizim kıyılarımızı bir tsunami geliyor ve biz bunun farkında değiliz. 1970'lerdeki petrol şoku neyse şu anda Hürmüz Boğazı'ndaki bu krizin bizim ekonomimize etkisi belki de daha büyük olacaktır ve sadece petrol şoku üzerinden olmayacaktır; bizim sanayimiz ara malı, üretim malı bulmakta zorluk çekecektir. Bizim bir an önce çok ciddi bir tedbir ve önlem paketini hayata geçirmemiz gerekiyor. Bir daha söyleyeyim: Hürmüz Boğazı'ndaki krizin enerji fiyatlarından daha fazla etkileyeceği şey, değer zincirinin, üretim zincirinin bozulmasından dolayı sanayicimizin karşı karşıya kalacağı sorunlardır; bir iki ay içerisinde. Biz bunun hiçbir tanesini görmedik. Hem bizim BOTAS gibi şirketlerimiz devasa zararlarla karşılaşacak ama aynı zamanda sanayicimizi çok önemli bir ara malı ve ham madde krizi bekleyecek. İşte, bizim bunlara bir çare üretmemiz lazım. BOTAS'la ilgili partimizin şöyle bir duruşu var: Yanlış enerji sübvansiyonu izlediğimiz için dar gelirli bir hane halkıyla yüksek gelirli bir hane halkı aynı elektrik faturasına, aynı doğal gaz faturasına sahip olduğu için biz burada aslında normalde yardım etmememiz gereken, desteklemememiz gereken üst gelirli aileleri, üst gelirli hane halkını destekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) - Tekrardan söyleyeyim: Eğer önümüzdeki dönem biz enerji konusundaki bu zararları en aza indirip aynı zamanda enerji yoksulluğunu düşürmek istiyorsak sübvansiyon mantığımızı değiştirmemiz gerekiyor. Bugün çok üst gelirli bir vatandaşla, evinde enerji verimliliği yüksek beyaz eşya kullanan bir vatandaşla dar gelirli, gecekonduda yaşayan bir vatandaş aynı faturaya sahipler. Biz neden iki farklı aileyi de sübvansiyon etmek zorunda kalıyoruz ki? Bizim burada yapmamız gereken şey şu: Gerçekten ihtiyaç sahibi aileleri tespit edelim, onlara elektrik ve doğal gaz desteğini verelim ama üst orta gelirli, üst gelirli vatandaşların doğal gaz ya da elektrik faturalarından dolayı sübvansiyon edilmesinin önüne geçelim. Eğer bunu yaparsanız önümüzdeki dönem hem BOTAS hem de diğerlerinin, mesela EÜAŞ'ın görev zararlarını hem azaltmış olursunuz hem de enerji yoksulluğunu düşürmüş olursunuz diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Teklifin tümü üzerinde şahısları adına ikinci konuşmacı Aksaray Milletvekili Sayın Hüseyin Altınsoy.

Buyurun Sayın Altınsoy. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün görüşmelerine başladığımız Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, Katar’da meydana gelen helikopter kazasında hayatını kaybeden Türk Silahlı Kuvvetleri mensubumuzu ve ASELSAN personelimizi ve yine dün askerî araç kazasında hayatını kaybeden şehitlerimiz Yusuf Açıy ve Selman Akarsel’i rahmetle ve minnetle anıyorum.

Ayrıca, sonsuzluğun sahibine yürüdüğü tarihin 17’nci seneidevriyesinde dürüstlüğü, dik duruşu ve vatan sevdasıyla tüm Türkiye’nin gönlünde taht kuran Muhsin Yazıcıoğlu ve beraberinde hayatını kaybeden dava arkadaşlarını rahmet ve minnetle yâd ediyorum; mekânları cennet, ruhları şad olsun.

Demir dağları eriten, gemileri karadan yürüten, çağ kapatıp çağ açan, bin yıldır İslam’ın bayraktarlığını yapan aziz milletimizin Nevruz Bayramı’nı kutluyor; barış, kardeşlik, huzur, bolluk ve bereket ikliminin tüm ülkemizi sarmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün etrafımıza baktığımızda, yaşadığımız coğrafyaya baktığımızda dünyamız tarihte eşine az rastlanır insani krizlere sahne oluyor; savaşlar, terör ve göç dalgalarıyla küresel ekonomi defalarca sarsılmış, enerji ve gıda güvenliği kırılgan bir hâl almış ve bu durum coğrafyamızı derinden etkilemiştir. Dalga boyu giderek artan bu küresel fırtınadan ülkemizi selamete ulaştırmak için elimizden gelen tüm çaba ve gayreti ortaya koyarak gece gündüz çalışıyoruz. Türkiye olarak bütün bu olumsuzluklara kayıtsız kalmıyor, tarihimizden aldığımız güç ve tecrübeyle bugünü şekillendiriyor, yarını ise barış, güven ve iş birliği temeli üzerinde inşa ediyoruz. Bugün Türkiye, bölgesinde olduğu kadar dünyada da bir denge unsuru hâline gelmiştir. Savunma sanayimiz yalnızca bugünün ihtiyaçlarını değil, aynı zamanda geleceğin Türkiyesini inşa etmektedir. Hava savunma sistemlerimizden millî muharip uçğımıza, denizaltılarımızdan millî gemilerimiz ve füze sistemlerimize kadar birçok proje bu vizyonun bir parçasıdır. Savunma sanayisinde geldiğimiz bu nokta yalnızca askerî caydırıcılığımızı değil, aynı zamanda siyasi ve ekonomik bağımsızlığımızı da güçlendirmektedir. “Enerjide tam bağımsız Türkiye” hedefine odaklanan ülkemizin müreffeh geleceğini ayakları yere basan sağlam enerji politikalarının garanti altına alacağına inanıyoruz. Kendi doğal gazımızı, petrolümüzü çıkartarak enerjide dışa bağımlılığımızı azaltmanın gayreti içerisindeyiz.

Değerli milletvekilleri, 2025 yılında birinci önceliğimiz deprem bölgesinin ihyasıydı. 455 bin afet konutunun kurasını yıl bitmeden çekerek depremzede kardeşlerimize anahtarlarını teslim ettik. Merkezî yönetim bütçe kaynaklarından depremin yol açtığı kayıp ve zararların telafisi için 2025 yılı sonu itibarıyla toplam 3,6 trilyon lira harcama yapıldı. Biz sadece ev, iş yeri, konut yapmadık, deprem bölgesinde aynı zamanda umutları da inşa ettik. Yerinde dönüşümle 121 bin bağımsız bölümün inşasına destek verdik. “Ev Sahibi Türkiye” sloganıyla 81 ilimizde 500 bin sosyal konut yapacağımız Yüzyılın Konut Projesi’ni başlattık. Kamuda tasarruf ve verimliliği artırarak harcama disiplini güçlendiriyor, vergide adaleti ve etkinliği esas alarak kayıt dışılıkla mücadeleyi sürdürmeye devam ediyoruz. Küresel ölçekte ekonomik, siyasi ve jeopolitik belirsizliklerin yoğunlaştığı bir dönemden geçilmesine rağmen 2025 yılında bütçe açığının millî gelire oranı yüzde 2,9’la OVP tahmininin altında gerçekleşirken faiz dışı fazla verdik. Maliye politikasındaki disiplinli duruşumuz sayesinde, deprem harcamaları hariç, faiz dışı fazla yüzde 1,2 olarak gerçekleşmiştir. 2025 yılı ihracatımız toplam 273,4 milyar dolara ulaşmış olup böylece Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en yüksek yıllık ihracatını gerçekleştirmiş olduk. 2025 yılı büyüme oranımız yüzde 3,6 olarak gerçekleşti.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Onlar dün de kaldı, dün de, yeni bir şeyler söylemek lazım.

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - Bu arada millî gelirimiz 1,6 trilyon liraya, kişi başı millî gelirimiz 18.040 dolara yükselmiştir. Sürdürülebilir yüksek büyüme ve daha adil gelir dağılımını sağlayacak fiyat istikrarı için ekonomi yönetimimiz programlarını kararlılıkla uygulamaya devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, görüşmelerine başladığımız kanun teklifimizde vergi adaletinin güçlendirilmesi, vergi dışında kalan alanların kapsam altına alınması, indirim ve istisnaların

sınırlandırılması, vergilemede kolaylık sağlanması, deprem bölgesi konut ve iş yeri teslim bedellerinde indirim yapılması ve ayrıca ihtilafların önlenmesi hedeflerine hizmet etmek üzere vergi mevzuatıyla ilgili kanunlarda düzenleme yapılmaktadır. Teklifimizle genel bütçe geliri olarak tahsil edilmek üzere kripto varlık işlem vergisi ihdas edilmekte, kripto varlık hizmet sağlayıcıları tarafından yapılan ve aracılık edilen kripto varlık satış ve transfer işlemlerinin on binde 3 oranında vergilendirilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Yine başka bir maddemizle, Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nda her türlü şans ve bahis oyunlarına ilişkin verilen ilan ve reklam giderlerinin kurum ve ticari kazancın tespitinde gider olarak kabul edilmemesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Yine bir başka maddeyle "kripto varlıklar" ibaresi 193 sayılı Kanun'un 70'inci maddesine eklenerek kripto varlıklardan elde edilen gelirlerin vergilendirilmesi amaçlanmaktadır. Kripto varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların değer artışı kazancı kapsamına alınmasıyla ilgili düzenleme yapılmaktadır. Maddeyle, Sermaye Piyasası Kurulunca yetkilendirilmiş platformlar bünyesinde elde edilen kripto varlıkların alım satım kazançları ile kira, faiz ve benzeri kripto varlık gelirlerinin nihai olarak tevkifat yoluyla vergilendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yine bir başka maddemizle, vakıf üniversiteleri bünyesinde faaliyette bulunan hastane ve benzeri sağlık kurumlarının kurumlar vergisi muafiyetinin kaldırılması suretiyle diğer mükelleflerle arasındaki vergi adaleti tesis edilmekte, böylece özel sağlık işletmeleriyle aynı usullerle vergilemeye tabi tutulması amaçlanmaktadır.

Yine, kripto varlık işlem vergisi kapsamına giren kripto varlıkların tesliminin KDV'den istisna tutulması, Kamulaştırma Kanunu kapsamındaki taşınmazların kamulaştırmayı yapan devlet ve kamu tüzel kişilerine devrinin KDV'den istisna tutulması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, serbest bölgelerde ihracatın desteklenmesi ve mükelleflerin uluslararası pazarlarda rekabet avantajı sağlamalarını teşvik etmek amacıyla mükelleflerin aynı veya diğer serbest bölgelerde faaliyette bulunan mükelleflere yaptıkları ürün satışından elde ettiği kazançlarının da gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmesi amaçlanmaktadır.

Yine, 4447 sayılı Kanun'un 46'ncı maddesine göre işsizlik sigortasının gerektirdiği ödemeleri, hizmet ve yönetim giderlerini karşılamak üzere, mevcut düzenlemede prime esas aylık brüt kazanç üzerinden işveren yüzde 2, sigortalı yüzde 1, devlet yüzde 1 oranında işsizlik sigortası primi ödemektedir. Yapılan düzenlemeyle, ihtiyaç duyulması hâlinde yüzde 1 devlet katkısının yarısına kadar artırmaya ve yarısına kadar indirmeye Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

Ayrıca BOTAŞ'ın doğal gaz ithalatından kaynaklanan her türlü vergi, fon, paylar ile idari para cezaları, bunlara bağlı gecikme zammı ve gecikme faizlerinden oluşan borçlarının hazineye görevlendirme bedeli alacaklarına karşılık mahsup edilmesine ve mahsuplaşmanın bundan sonra aylık olarak yapılmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Yine teklifimizle, taslak metinde belirtilen kamu kurum ve kuruluşlarının kendi mülkiyetinde bulunan ihtiyaç fazlası taşınmazlarının Özelleştirme İdaresi tarafından satılabilmesine ilişkin yetki verilerek elde edilecek gelirin ilgili kamu kurum ve kuruluşuna aktarılması amaçlanmaktadır.

Yine maddeyle, 4760 sayılı ÖTV Kanunu'na ekli (IV) sayılı listeye bazı kıymetli taşlar eklenmiş, ÖTV oranları yüzde 20 olarak belirlenmiştir. Elmaslar, inciler, kültür incileri ve kıymetli taşların toz ve pudraları madde kapsamına alınmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - Yine, bir başka maddeyle, Gelir İdaresi Başkanlığının taşra örgütlenmesini düzenleyen 161 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin bazı hükümlerinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi sonucu yasal düzenleme yapılması ihtiyacı hasıl olmuştur. Ayrıca, prime esas kazançtan istisna edilen menfaat ve yardımların kapsamına açıklık getirilmektedir.

Yine, bir başka maddemizle, bedelli askerlik yapmak üzere başvuranlardan tahsil edilecek tutarların yüzde 25 oranında artırılması ve belirlenen yeni gösterge tutarının 240 bin gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak kısmının genel bütçeye gelir kaydedilmesi, kalan kısmının ise Savunma Sanayii Destekleme Fonu'na aktarılmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

En önemli maddelerimizden bir tanesinde de 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde ilk konutlar için yüzde 74, ilk iş yerleri için yüzde 48 oranında indirim uygulanmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Görüşülen kanun teklifimizin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.27

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.42****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), İshak ŞAN (Adıyaman)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 73'üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Değerli milletvekilleri, konuşmalara ilaveten verdiğimiz bir dakikayı kaldırıyoruz. Grup Başkan Vekillerimizin de ortak kanaatiyle bundan sonra konuşmalara ilaveten bir süre vermeyeceğiz.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Soru-cevap ne oldu Sayın Başkanım? Soru-cevabı açalım efendim.

BAŞKAN - Ben isteyen arkadaşlara söz vereyim.

Sayın Esen...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

54.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili sorularına ilişkin açıklaması

ELİF ESEN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Benim de birkaç sorum olacak bu kanun teklifiyle ilgili. Öncelikle, yurt dışı platformlardan elde edilecek kazançlara ilişkin mükellef beyanı dışında herhangi bir tespit mekanizması var mıdır?

Yine, ayrıca, Yeşilayın son verilerine göre, kumar bağımlılığı diğer bağımlılıkların önüne geçerek 1'inci sıraya yerleşti. Bu kanunda da şans ve bahis oyunlarına ait reklam giderlerinin gider yazılmasının yasaklanması hangi sorunu çözmeyi amaçlamaktadır, onu merak ediyorum. Keza sigara reklamlarına, içki reklamlarına yasak varken sanal kumar ve bahis reklamlarından bahsedilip bu kanunda buna ilişkin bir düzenleme olması nasıl açıklanıyor?

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

55.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili sorularına ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Benim de birkaç tane sorum olacak.

İşsizlik Sigortası Kanunu'nda devlet payını yarısına kadar artırma veya azaltma yetkisinin Cumhurbaşkanına verilmesinin gerekçesi nedir? Birinci sorum.

İkinci sorum: BOTAŞ'ın vergi, fon ve pay borçlarının hazine alacaklarına karşılık mahsup edilerek terkin edilmesinin mali büyüklüğü ne kadardır?

Bir diğer sorum: Bu düzenleme kapsamında BOTAŞ'ın ne kadarlık borcunun silinmesi öngörülmektedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kısacık...

56.- Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'ın, 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili sorularına ilişkin açıklaması

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Türkiye'de kaç kripto yatırımcısı vardır, böyle bir rakamımız var mı elimizde?

İkinci olarak, özelleştirme gelirlerinin hangi yatırımlar veya kamu hizmetleri için kullanılacağına ilişkin bir planlama yapılmış mıdır?

Diğer bir sorum: Bu düzenleme kapsamında özelleştirilebilecek kamu taşınmazlarının toplam değeri ne kadardır?

BAŞKAN - Sayın Çan...

57.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili sorularına ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teklifte yapılmak istenen düzenlemelerden biri devletin işsizlik sigortasına ödediği yüzde 1'lik katkının yarısına kadar azaltılması ve artırılması konusunda Cumhurbaşkanına yeni bir yetki verilmesi. Gereğeden anladığımızı göre devlet katkısı düşürülecek; yine gerekeceye dayanak yapılan husus, Fon'un gelir fazlası veriyor olması. İşsizlik sigortasının amacı, çalışanların işsiz kalma durumunda uğradığı gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılamak, zor duruma düşmelerini önlemektir ve çalışanların ödediği primler gelire oranla çok yüksektir. İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yararlanma koşullarının iyileştirilmesi, ödeme tutarının artırılması ve ödeme sürelerinin uzatılması gibi seçenekler dururken fonun gelir kaynaklarında kesinti yapılmasının mantığı nedir? Bunun çalışana nasıl bir faydası vardır? Bu yapılan sosyal devlet ilkesiyle ne kadar bağdaşır?

BAŞKAN - Sayın Düşünmez...

58.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, kaya düşmesi sonucu Yüksekova-Yeniköprü yol hattının tamamen trafiğe kapanmasına ilişkin açıklaması

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, saat beş civarlarında Yüksekova-Yeniköprü yol hattında çöplük mevkinde yola kaya düşmesi gerçekleşti ve yol tamamen trafiğe kapandı iki yönlü olarak, henüz ulaşım açılmadığı bilgisini aldık. Öncelikle, bu ve benzeri olayların defaatle yaşandığı ve bizim uyarılarımıza rağmen bir önlem alınmadığı ortadadır. Yaşanan her kazada bizim can durumumuz tehlikeye giriyor. Yüksekovalının ulaşım hakkının sağlanması için derhâl önlem alınmalıdır. Hakkâri'nin bütün yollarında böyle bir durumla karşı karşıyayız; özellikle kış ayları ve yağış şartlarında yollar çekilemez duruma geliyor. Bu, kaya düşmesi ve yolların bu yönlü kapanmasının önüne artık geçebilmeliyiz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Elazığ Milletvekili Ejder Açıkkapı ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3560) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 259) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 10'uncu maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde, YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun Sayın Özdağ. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dönem dönem siyasetin, dönem dönem sanatın, dönem dönen edebiyatın, bilim dünyasının ve de “akademia”nın kahramanları vardır. Şimdi, bu dönemde dünyada bir kahraman ortaya çıkıyor. Kimdir bu? Pedro Sanchez. Pedro Sanchez’le ilgili olarak geçen gün burada gündem değerlendirmesinde söylemişim, buraya Şimon Peres geldi ve burada konuştu, konuşturuldu burada Şimon Peres. Peki, Şimon Peres’ten sonra kim çağrıldı buraya? Yine gündem dışı konuşmamızda dile getirmiş ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına da bir dilekçeyle müracaat etmiş, burada Mahmud Abbas’la beraber İsmail Haniye’nin de konuşmasını istemiş, “Burada ancak Başbakanlar ve Cumhurbaşkanları konuşur.” denildiği için de “İsmail Haniye de gelsin, Şeref Salonu’nda konuşsun.” denilmişti ama sadece Mahmud Abbas davet edildi ve Mahmut Abbas burada konuştu. Eğer İsmail Haniye Türkiye’ye davet edilmiş olsaydı, İsmail Haniye de öldürülmemiş olacaktı.

Peki, burada, Şimon Peres’in konuşmuş olduğu bir Mecliste niye Pedro Sanchez konuşmasın? Bu, iktidarın bir turnusol kâğıdıdır arkadaşlar. Bu Pedro Sanchez ne diyor Amerika Birleşik Devletleri Başkanına, hani bu hayduda, kimsenin sesini çıkaramadığı, kimsenin konuşamadığı, Avrupa Birliği ülkelerinin bile korktuğu ve çekindiği kişiye ne diyor? “Benim ülkemdeki üslerinizi kullanamazsınız.” Bu üsler Amerika Birleşik Devletleri’nin üsleri, “Kullanamazsınız!” diyor. Ve Trump ne diyor, nasıl bir cevap veriyor; bu haydut, bu eşkiya, bu saldırgan adam nasıl cevap veriyor? “Onun izin vermesine gerek yok.” diyor. Ardından da İran’da karizma çiziliyor. Daha önce bunun karizması İsrail’le beraber Filistin’de çizilmeye başlamıştı; şimdi yine aynı şekilde buradan sesleniyorum ve diyorum ki Meclis Başkanına: Gelin, Pedro Sanchez bu Meclise gelsin ve konuşsun ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti burada -Nobel Barış Ödülü’nü Trump gibi adamlar değil, Pedro Sanchez gibi adamlar kazanabilir- onu da aday gösterebilir ve o zaman biz diyelim ki: Amerikan emperyalizmine karşıyız. Havuç yok, sopa yok ve de dosyalar yok, şantajlar yok; biz çok rahat bir şekilde İspanya Başbakanı gibi meydan okuyabiliriz diyebiliriz, bunu söyleyebiliriz.

Bugün, yine aynı şekilde, milletin bir kahramanı olan Muhsin Yazıcıoğlu’nun 17’nci ölüm yıl dönümü. 1975’te tanışmıştım, ben Manisa’da Ülkü Ocakları Başkanı, o Ankara’da Ülkü Ocakları Genel Başkan Yardımcısı; sonra Genel Başkan, ben Manisa’da Ülkü Ocakları Başkanı, ardından 12 Eylül 1980 fırtınasına yakalanmıştık ve 12 Eylül 1980’de idamla yargılandım. Ben yedi buçuk sene, o da yedi buçuk sene kadar hapisanelerde kaldı. O Mamak’ta kalırken ben Manisa, Buca, İzmir Şirinyer Askerî Cezaevi, Sağmalcılar ve Ankara Ulucanlar’da Ecevit’le beraber aynı koşu paylaşmıştık. Yedi buçuk sene sonra da o takipsizlik kararı almış, ben de beraat etmişim ve bugün de Parlamentodayız. O tarihten bu tarihe kimler geldi, kimler geçti arkadaşlar? Bazıları isyana terk edildi, bazıları ise sadece bedenlen göçtü. Muhsin Yazıcıoğlu onlardan birisiydi. Milyonların kalbinde, gönlünde bıraktığı mirasla, hatıralarla yaşamaya devam ediyor. Sanırım artık kimse o elim olaya “kaza” demiyordur çünkü rahmetli Muhsin Yazıcıoğlu ölmeden önce onlarca trafik kazası geçirmişti ve kazaya neden olan araçların birçoğu sahte plakalı çıkmış, beraberce Kayseri yolundan gelirken de yine aynı şekilde bir kamyonun çarpmasıyla arabamız pert olmuş, Cumhurbaşkanlığı seçimine gelirken de oradan bir taksi tutarak buraya geldi ve istediği kişiye oy verebilmek için de cansiparane bir mücadele vermişti. Bu trafik kazalarıyla ona baş eğdirmek istediler. Baş eğdirmeye muvaffak olamayan, plan ve projelerine tehdit görenler tarafından sözde kazaen yok edildi. Onun ölümünün sebebini ölümünden sonra meydana gelen olay ve gelişmeleri az çok takip edenler tahmin edebilmektedirler. O yaşasaydı neye karşı olurdu? Hangi politikalara karşı siyaset yapar, neyin yanında dururdu, neyi engellemeye çalışır ve hangi yola revan olurdu? Bu ve benzeri sorulardan yola çıkarak ölümü ve failleriyle ilgili çıkarımlar yapılabilir. Aradan yıllar geçti, takvimler değişti, iktidarlar geldi geçti ama bazı insanlar vardır ki zamana yenilmez, aksine zaman onları büyütür. İşte, Muhsin Yazıcıoğlu onlardan birisiydi.

Muhsin Yazıcıoğlu bir siyasi partinin Genel Başkanıydı evet ama onu sadece bir sıfatla anmak bir dağı bir taşla tarif etmeye benzer. O makamın adamı değil milletin adamıydı. O çıkarlarının değil ilkelerin peşinden yürüdü. O kalabalıkların değil hakikatin tarafında durdu. O, katıksız bir vatansever ve esaslı bir mümindir. “Bir kar tanesi olsaydınız nereye düşmek istersiniz?” diye sorulduğunda “Mekke’ye düşmek isterdim.” diyebilecek kadar samimi bir mümindir kendisi. Din teşhircisi değildi. İslam’ı bir manto gibi ruhuna giydirmişti ve dinî değerlerini asla propaganda malzemesi hâline getirmedi, siyasete alet ederek araçsallaştırmadı. İnandı ve inandığı gibi yaşadı. Söylemi ile eylemi her zaman bir oldu. O inançlarımızı Meclise taşıdı. Bugün siyasette en çok aradığımız şey nedir diye sorarsak samimiyet, dürüstlük, ciddiyet, hasbîlik ve bedel ödeme özelliği; Muhsin Yazıcıoğlu işte, bu beş kavramın vücut bulmuş hâliydi. “Bir saniyesine bile hâkim olamadığımız bir dünya için fırladık olmaya gerek yok.” diyordu. Bugün, o sözü bu kürsüde tekrar etmek bile bazıların rahatsız ediyorsa bilin ki biz çok şeyler kaybettik.

Değerli milletvekilleri, o Mamak zindanlarında yıllarını geçirdi; işkence gördü, haksızlığa uğradı ama kin tutmadı, intikam peşinde koşmadı. “Gençlerin eli silah değil kalem tutsun.” diyerek herkesle diyalog kurmaya çalıştı. Muhsin Yazıcıoğlu’nun en büyük mirası işte burada yatıyor; adalet, dürüstlük, duruş, merhamet ve vakar. O, “Haksız bir davada zirve olmaktansa haklı bir davada zerre olmayı ve tek başıma yürümeyi isterim.” diyordu. Bugün kaç kişi bu cümleyi kurabilir? Kaç kişi gerçekten bunun bedelini ödemeğe hazır?dır?

Değerli milletvekilleri, 28 Şubatın karanlığında herkes susarken o konuştu, herkes eğilirken o dimdik durdu. Nazlı Ilıcak’la, Hasan Celal Güzel’le, Muhsin Yazıcıoğlu durdu. “Milletle çevrilen silaha saygı duymam.” dedi. “Tankın namlusu, milletine dönmüşse ben o tanka selam durmam.” dedi. “Türkiye, İran olmaz, Cezayir olmaz ama Türkiye’yi de Suriye yaptırmayacağız.” ifadesini kullandı. Türkiye’de darbe olacağı zaman benim de içinde bulunmuş olduğum bir heyetle beraber bir bildiri yazdık, o bildiriye Genelkurmay Başkanına gönderdi. “Siz darbe yaparsanız eğer siz sokaklara çıkmayı yasaklayacaksınız, biz sokaklara çıkacağız; siz fabrikaları, devlet dairelerini açacaksınız, biz fabrikalara ve devlet dairelerine gitmeyeceğiz; hadi gelin, yapın, Halep oradaysa arşın burada.” diyerek -o belgede Genelkurmayda duruyor Türkiye Cumhuriyeti devletinde- ordu düşmanı değiliz, ordu bizim göz bebeğimiz ama her on yılda sâri bir hastalık gibi darbe yapanlar ister askerî darbe olsun isterse sivil darbe olsun bunların hepsine karşıydı kendisi.

Muhsin Yazıcıoğlu’nun en büyük farkı neydi biliyor musunuz değerli milletvekilleri? Herkesin adamıydı ama kimsenin adamı değildi. “Sağcıydı.” diyen oldu; “Solcuydu, milliyetçiydi.” diyen oldu; “Muhafazakârı.” diyen oldu, “Sosyal demokrat zihniyete sahipti.” diyen oldu ama cenazesinde herkes vardı, ateisti de vardı, solcusu da, milliyetçisi de, muhafazakârı da vardı çünkü o etiketlerin değil, insanlığın siyasetini yaptı. Her zaman umudun ve cesaretin timsali olarak milletine örnek oldu. Milletinin taleplerine hizmet etmekten ve milletine hesap vermektense asla geri durmadı. En önemlisi, iki yere hesap vermeyi kendisi için bir şiar edinmişti: Bir, milletine; iki, Allah’ına hesap vermek onun en büyük düsturuydu. Onun hayatına baktığımızda şunu görürsünüz: Hiçbir zaman kolay yolu seçmedi, hiçbir zaman “Güçlü olanın yanında olayım.” demedi. 1995 seçimlerinin sonucunda Sayın Erbakan 1’inci parti olduğu zaman Sayın Erbakan ile Mesut Yılmaz’ın iktidar olmasını istedi. Mesut Yılmaz’la görüşmemizde Mesut Yılmaz “Hayır, istemiyorlar.” dediğinde “Kim istemiyor? Sermaye patronları mı, gazete patronları mı istemiyor?” diye cevap verdi. “Hayır.” dedi. “Kim istemiyor?” Mesut Yılmaz konuşmadı. Bunu Fatih Çekirge ve de İmren Aykut yazmışlardı ve konuşmuşlardı. Eliyle bize şöyle göstermişti “Bunlar istemiyorlar.” demişti. O zaman demişti ki: “Hükûmete girmek istemiyorum.” “Gelin, Hükûmete gireyim, İçişleri Bakanlığını ve Millî Savunma Bakanlığını bana verin. Eğer bunlar millet iradesine rağmen darbe yapmak isterlerse bunları tutuklayalım ve egemen güçlere dönelim.

‘Türkiye’de bundan sonra cuntacılarla görüşmeyeceksiniz, sermaye patronlarıyla görüşmeyeceksiniz, gazete patronlarıyla görüşmeyeceksiniz; sadece Türkiye Büyük Millet Meclisiyle görüşeceksiniz.’ diyelim ve işi bitirelim. Demokrasi hâkim olsun bu ülkeye.” diyebilecek kadar demokrat bir insandı. Erbakan Başbakan olurken de kendisine 1 bakanlık vermişlerdi o zaman Refah Partisinin yetkilileri ama Ecevit ile Mesut Yılmaz 4 bakanlık verdiğiğinde “Ne onun 4 bakanlığını istiyorum ne sizin 1 bakanlığınızı istiyorum; millet iradesi Erbakan’da tecelli etmiştir, Erbakan’ın Başbakan olmasını istiyorum.” dediği zaman da herkes şaşırmişti çünkü o, millet için siyaset yapıyordu; ne kendisi için ne de partisi için siyaset yapıyordu. O coğrafyalar onun için harita değildi, gönül coğrafyalarıydı. Neresiydi onlar? Onlar Doğu Türkistan’dı, Türkistan’dı, Balkanlardı, orası Batı Trakya’ydı, Kıbrıs’tı ve Bosna Hersek’ti. Bosna Hersek mücadelesinde de başat rol oynayan kahramanlardan birisiydi, bizzat şahittim onlara.

Bugün geldiğimiz noktada şunu açıkça söylemek gerekir: Bu millet Muhsin Yazıcıoğlu gibi siyasetçileri özlüyor, bu ülke onun gibi omurgalı duruşlara hasret durumda ve bütün bu tartışmanın ortasında onun adı özlenen ve beklenen bir millet tasavvurunun ölçüsü hâline geliyor.

Değerli milletvekilleri, hayat hepimiz için fânidir. Bir gün biz de bu fâni âlemden beka âlemine göçeceğiz, önemli olan aramızda duaları çekecek iş ve icraatları bırakmaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Müsaade ederseniz devam edeyim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Karar alındı, süre veremiyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Takdir sizin efendim, sağ olun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Aslında çok akıcı ve eğitici şeyler söylüyor Başkanım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Onun hayali, problemlerini çözmüş, kucaklaşmış, demokratik geleneklerini oluşturmuş bir Türkiye’ydi. O Türkiye, inşallah, hep beraber, millet iradesinin hâkim olduğu bir ortamda sağlanacaktır diyor, Muhsin Yazıcıoğlu’nu rahmetle anıyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Özdağ.

İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Ayyüce Türkes Taş.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce geçmiş bayramınız mübarek olsun diyorum ve bayramın 2’nci gününe denk gelen Nevruz kutlamalarının teröristbaşı ve teröristlerin, terörist seviciilerin Türkiye Cumhuriyeti devletini âdeta bir meydan okuma şovuna çevirmelerini kınıyorum, hatta reddediyorum. Buna nasıl müsaade edildi, anlamak mümkün değil. Türk milleti doğulusu batılısıyla, kuzeylisi güneylisiyle meydanlarda paçavra açmayı ve Türk milletinin evlatlarını katledenlerin posterlerini gurur belgesi gibi meydanlarda göstermeyi ya da yine, meydanlarda Türk evlatlarını yakanlarla ateş yakmayı kesinlikle kabul etmemektedir, bundan rahatsızdır. Adını “terörsüz Türkiye” olarak süsleyip teröristlere yol verenlere, bebek katilini kurucu önder ilan edenlere ve bu teröristlere yaptıklarının hesabını sormak yerine yaptıklarını büyük Türk milletinin gözüne intikam alırcasına sokmalarına müsaade edenlere bu büyük millet hesabını sandıkta soracaktır. Unutmayalım, ihanetin zaman aşımı yoktur.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin birinci bölümü üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Birinci bölüm 10 maddeden oluşmaktadır, bu 10 maddenin de neredeyse yaklaşık yarısı kripto varlıklarla ilgili yapılan vergi düzenlemelerini içermektedir. Kripto piyasanın kayıt altına alınması ve hukuki belirsizliğin giderilmesi elbette çok önemlidir ancak söz

konusu teklifte kripto varlıklarda vergilendirmelerde aceleci bir tavır içinde bulunduğu ve yeteri kadar üzerinde çalışılmadığı da gayet açıktır. Mesela, bu düzenleme yapılırken sektör kuruluşlarına, şirketlere, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine, bu konunun uzmanlarına danışılmamış, fikir alınmamıştır. Bu hem doğru bir uygulama değildir hem de sağlıklı bir hukuki düzenleme yapılmasının önündeki en büyük engeldir. İlk husus olarak belirtmek isterim ki ilgili maddelerde bu varlıklardan elde edilen getirilerin faiz ya da menkul sermaye iradı yerine kira olarak tanımlanması başta hukuki uyumsuzlıklara zemin hazırlamaktadır.

Gelelim bu teklifin ne içerdiğine. Öncelikle, Türkiye içindeki borsalarda kripto paranız var ise alımda, satımda ve transferde on binde 3 vergi getiriyor ve bunu Cumhurbaşkanı kararıyla sonradan 5 katına çıkarabilme yetkisi veriyor Cumhurbaşkanına. Belki bu alım satımda yapılan işlemlerden vergi almak kabul edilebilir yani normaldir ama burada alınacak oran gerçekten önemlidir. Türkiye içindeki borsalarda kripto varlıklarda şimdilik hiç stopaj yokken yine Cumhurbaşkanı kararıyla sonradan neredeyse yüzde 20'lere çıkabilecek bir oran yetkisi veriliyor Cumhurbaşkanına. Soğuk cüzdanlarda veya yabancı borsalarda duran kripto paralar için beyan zorunluluğu ve yüzde 40'a varan gelir vergisi öngörülüyor. Bu biraz ilginç bir düzenleme. Neden "İlginç bir düzenleme." diyorum? Yani soğuk cüzdanda ya da yabancı borsada duran paraya vergi uygulamak sanki ATM'den para çekilince vergi almak gibi bir şey, bunun pek bir mantığı yok işin açıkçası; bu tekrar değerlendirilmeli diye düşünüyoruz. Bu teklif nisan ayında kanunlaşır da muhtemelen geriye doğru işleyecek şekilde bir vergilendirme de konuşuluyor, bu da geçmişte uygulanan bir durum değil. Yine, üç ayda bir değerlendirme yapılıp değer kazancıdan gelir vergisi alınması düşünülüyor. Böyle volatilitesi çok, dalgalanması çok olan piyasalarda üç ayda bir değerlendirme yapmanın ne kadar doğru olduğundan da emin değiliz.

Burada en çok dikkat çeken ve belirsizlik ya da soru işareti yaşatan konu bu vergi oranlarının Cumhurbaşkanının takdirine bırakılmasıdır çünkü bu yapılan düzenlemeyle ilgili öngörülebilirlik ve hukuki güvenlik açısından ciddi soru işaretleri oluyor yatırımcının kafasında. Ayrıca, lisanslı platformlarda stopaj yoluyla nihai vergilendirme öngörülürken platform dışı işlemlerin beyana bırakılması işlemlerin yurt dışına kayma riskini beraberinde getiriyor. Bu riskin de bize en büyük maliyeti terörizmin finansmanı ve kara para konularını takip etmek. Devletin bu konuda kontrolünün olması o kontrol gücünü bayağı düşürebilir, bu hesaplanmalı. Yine, bir vekil söyledi, Hindistan bunu tecrübe etti, 2022'de benzer vergiler geldi ve kripto yatırımların yüzde 95'i ülkeyi terk etti. Bu önemli bir başlık.

Yine, OECD bünyesinde yürütülen, 2027 başında yürürlüğe girmesi planlanan vergi değişim anlaşması var; en azından onun yürürlüğe girmesi beklenmeliydi bizce. Bu tarz uygulamaları takip etmek önemli. Hatta öyle ki, bu uygulama bize bu konulardaki ülkeler arası yatırımların bilgisini otomatik verme ya da onlara sahip olma yetkisi veriyor ama bu uygulama olsa bile bu anlaşma soğuk cüzdanları raporlayamıyor ve göremiyor. Blok zincirlerde mikser yani karıştırıcı denilen yapılar paranın milyonlarca değişik cüzdana dağılmasını sağlayarak bilgiyi koruyor. O yüzden bu anlaşma olsa bile çoğu kişi buradaki yatırımlarını beyan etmeyecek yani yastıkaltı altın tutma mantığı gibi yastıkaltı soğuk cüzdan yatırımcıları çoğalacak. Lokal borsalarda çok küçük yatırımcılar kalacak, onlar da finansal okuryazarlıkları az olduğundan zamanla eriyecek. Türkiye'de kurulan ve blok zincir üzerinden hizmet veren bilgisayar ve oyun sektörü ciddi boyutta, soğuk cüzdan kullandıkları için bunlar da ülke dışına çıkmak zorunda kalacak, buradaki istihdam da eriyecek. Lokal borsalardaki para eriyince lokal borsalar gerçek potansiyeline ulaşamayacak yani Türkiye normalde milyarlarca dolar vergi toplayabileceği bir alandan yabancı platform, soğuk cüzdan ve lokal borsa ayırımı yapmadığı için adamakıllı vergi toplama kapasitesini kaybedecek.

Bir diğer değerlendirilmesi gereken nokta da, AK PARTİ Hükümeti neredeyse göreve başladığı ilk günden beri İstanbul'u bir finans merkezi yapmak istediğini hep vurguladı ama bir türlü öyle bir finans merkezine dönüşemedi. Gerçekçi analiz etmek gerekirse de bizim İstanbul'u New York gibi bir hisse senedi piyasası, Londra'daki gibi bir tahvil piyasası yapmamız da pek mümkün gözükmemekte ama bu yenilikçi finanslarda bir sıçrama yapılabilir, kripto da bunlardan biri. O yüzden, daha böyle yeni olan bir enstrümanda dünyada da çok uygulaması yokken -öncülük yapıp- bunun baştan hesabını kitabını yapmadan, yeteri kadar hazırlık yapmadan ürktmek de İstanbul'un bu açılardan da önemli bir potansiyelini direkt kapatmak anlamına gelmektedir.

Kısacası, kripto varlıkları Türkiye için büyük bir fırsata dönüştürme imkânını biz bu düzenlemelerle bir kalemde silme riskiyle karşı karşıya kalıyoruz. Gerçek aslında çok basit; insanlar yatırım yapıyor. Niye? Para kazanmak istiyor. Para kazanıyor, niye? Çünkü o kazandığı parayı harcamak istiyor. O parayı da harcamak için ne yapması lazım? Ülkedeki bir bankaya çekip onu nakde çevirip harcaması lazım. İşte, çözüm de tam burada. İşlem başına ağır vergiler koyarak yatırımcıyı kaçırmak yerine sadece paranın yerel borsa üzerinden bankaya çekildiği anda makul bir stopaj almak hem daha adil ve hem daha etkilidir diye düşünüyoruz. Yüksek vergi sermayeyi kaçırıyor, makul ve basit vergiyse sermayeyi çekiyor. Bu da klasik bilinen bir gerçek. Bugün dünyada ciddi bir kripto sermaye hareketi var. Özellikle Ortadoğu'daki belirsizlikler nedeniyle bu para yeni limanlar arıyor. Türkiye turizmiyle, hizmet kalitesiyle, finans altyapısıyla bu sermaye için cazip bir merkez olabilir ama biz yüzde 40'lara varan vergilerle bu kapıyı kapatırsak bu para Türkiye'ye gelmez. Bizim görüşümüze göre doğru politika şudur: İşlemi değil çıkışı vergilendirmek. Böylece hem yatırımcıyı kaçırmayız hem de ciddi vergi geliri elde ederiz. Aksi hâlde, sadece bir sektörü değil, büyük bir fırsatı da kaybederiz ki gerçekten Türkiye fırsat yaratmaya çok ihtiyaç duyduğu bir dönemde.

Yine, aynı bölümde, teklifin 2'nci ve 15'inci maddelerinde düzenlenen bahis ve şans oyunlarına ilişkin reklam giderlerinin vergilendirilmesiyle ilgili yapılan düzenlemeyi de, tamam, doğru buluyoruz ama bu kadar darbe yenilen ve bundan bayağı bir maddi, manevi yıkıma uğranılan bir şeyde bu zamana kadar devlet eliyle niye bu teşvik edildi ya da niye bu kadar geç bu konuda böyle bir tedbir alındı? Onu da merak ediyoruz.

Birkaç konuya daha değinmek istiyorum ama maalesef sürem kalmadı.

Burada bizim asıl değinmek istediğimiz şeylerden biri, yine hazırlıksız yapılmış bir kanun teklifi olduğunu görüyoruz. Mesela, 7'nci madde -bu şirketlerin konut kirasının KDV meselesi- bizim itirazımızla çekildi ve Cumhurbaşkanına bu vergi oranlarında yetki verilmesini yatırımcı açısından da hukuk açısından da mali düzenleme açısından da doğru bulmuyoruz.

Bu konuları tekrar değerlendirmenizi rica ediyoruz diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri ve aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Ülkemizde kripto varlık ekosisteminin düzenlenmesi ve denetlenmesi amacıyla ilk yasal düzenleme Sermaye Piyasası Kanunu'nda ek ve değişiklikler içeren 26 Haziran 2024 tarihli ve 7518 sayılı Kanun'la yapılmıştır. Bu kanun teklifiyle kripto varlık hizmet sağlayıcıları tarafından yapılan veya aracılık edilen satış ve transfer işlemlerine on binde 3 oranında uygulanmak üzere kripto varlık işlem vergisi

ihdas edilmekte ve bu vergi kapsamına giren kripto varlıkların teslimi KDV'den istisna edilmektedir. Yetkilendirilmiş platformlar bünyesinde elde edilen alım-satım kazançları ile kira, faiz ve benzeri diğer kripto varlık gelirlerinin nihai olarak tevkif yoluyla yüzde 10 vergilendirilmesi, bu platformlar dışında elde edilen kripto varlık gelirlerinin ise beyan yoluyla vergilendirilmesi düzenlenmektedir. Ayrıca, kripto varlık işlem vergisi oranını sifıra kadar indirmeye veya 5 katına kadar artırmaya, gelir vergisini de sifıra kadar indirmeye veya 1 katına kadar artırmaya dair Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir. Kripto varlıkların vergilendirilmesine yönelik maddelerin yürürlük tarihi kanunun yayımını izleyen ikinci ay başı -muhtemelen haziran- olarak öngörülmüştür. Komisyon görüşmelerinde bu maddeler yürürlüğe girerken Türkiye'de platformlarda elde edilen kripto varlık gelirlerinde öngörülen yüzde 10 vergi tevkifatının Cumhurbaşkanı kararıyla sifıra indirileceği, on binde 3 kripto varlık işlem vergisi ödeyenlerden ilave bir vergi alınmayacağı Hazine ve Maliye Bakanlığı temsilcilerince açık bir şekilde ifade edilmiştir, dolayısıyla iki defa vergileme söz konusu olmayacaktır.

Kanun teklifiyle kıymetli taşlara yüzde 20 oranında özel tüketim vergisi getirilmektedir.

Yine, teklifle, her türlü şans ve bahis oyunlarına ilişkin ilan ve reklam giderlerinin gelir vergisi ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmemesi düzenlenmektedir. Esasen, her türlü şans ve bahis oyunlarının ilan ve reklamlarının yasaklanması daha uygun olacaktır.

Kanun teklifinde bedelli askerlik tutarının hesabında esas alınan 240000 gösterge rakamı yüzde 25 artırılarak 300000'e yükseltilmektedir. Artırılan 60000 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu belirlenen tutar Savunma Sanayii Destekleme Fonu'na aktarılacaktır. 2026 yılında Savunma Sanayii Destekleme Fonu'na yaklaşık 19 milyar lira aktarılması beklenmektedir.

Zorlu bir coğrafyada yaşıyoruz. Türkiye'nin güvenliğine yönelik tehdit ve risklere karşı güçlü bir savunma sisteminin sürdürülebilir kılınması zorunludur. Savunma sanayisinde elde ettiğimiz mesafenin önemi bugün daha da iyi anlaşılmaktadır. Türkiye, millî savunma sanayisinde dev adımları azimle atmayı sürdürecektir.

Kanun teklifinde asrın deprem felaketini yaşayan 11 ilimizde üretilen konut ve iş yerlerine ilişkin borçlandırma bedellerinin yıl sonuna kadar peşin ödenmesi hâlinde ilk konut için yüzde 74, ilk iş yeri için yüzde 48 oranında indirim uygulanması öngörülmektedir. Bilindiği üzere, deprem bölgesinde üretilen 314.323 konutun maliyeti üzerinden Cumhurbaşkanımız yüzde 50 indirim yapmış olup borçlandırılan bedeller anahtar tesliminden iki yıl sonra ödenmeye başlanacak ve on sekiz yıl boyunca 216 eşit taksitle ödenecektir. Buna göre, ortalama 1 milyon 890 bin liralık 3+1 konutlar için ayda 8.750 lira taksit ödenecektir. Bu teklifle yapılan düzenlemeyle de yıl sonuna kadar peşin ödeme hâlinde bu konutlar için sadece 484 bin lira ödeme yapılacaktır. Dolayısıyla, hak sahibi vatandaşlarımıza çok önemli indirimler ve kolaylıklar sağlanmıştır.

Kanun teklifinde vakıf üniversiteleri, hastane ve sağlık kurumlarının kurumlar vergisi muafiyeti kaldırılmaktadır. Kamulaştırılan taşınmazların devri ile serbest bölge içi ve serbest bölgeler arası satışlar KDV'den istisna edilmektedir. İşsizlik sigortasında yüzde 1 devlet katkısını yarısına kadar artırmaya veya yarısına kadar indirmeye dair Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir. Sigortalılara verilen bir günlük yemek bedelinin 300 liraya kadar olan kısmı prime esas kazançtan istisna edilmektedir. Ayrıca BOTAŞ'ın vergi borçları ile görev zararı alacaklarının karşılıklı mahsubu ve terkinin, kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç fazlası taşınmazlarının özelleştirilmesi ve defterdarların görev ve sorumluluklarıyla ilgili düzenlemeler de yapılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, ABD ve İsrail'in İran'a yaptığı haksız ve hukuksuz saldırılarla başlayan savaş tüm dünyada ekonomik darboğaza da yol açmıştır. Enerji ve gübre piyasalarında arz şokları, ticarete aksaklıklar ve fiyatlarda yüksek artışlar ve dalgalanmalar yaşanmaktadır. Savaşın Türkiye

ekonomisine etkisini azaltmak amacıyla hızlı, doğru ve etkin tedbirler alınmaktadır. Petrol fiyat şokuyla birlikte hemen eşel mobil sistemine geçilmiş, ÖTV'den karşılanabildiği kadarıyla akaryakıt fiyat artışlarının yüzde 75'e kadar olan kısmı pompa fiyatlarına yansıtılmamıştır. Üre gübresinin ithalinde gümrük vergisi sıfırlanmış, gübre ihracatı durdurulmuş, yüzde 33'lük amonyum nitrat gübresi kullanımına mayıs sonuna kadar izin verilmiştir. Bu tedbirlere rağmen mazot ve gübre fiyatlarının çok pahalı hâle gelmesi çiftçimizin üretim yapabilmesini güçleştirmiştir. Çiftçimiz geçen yıl da zirai don ve kuraklığın etkisiyle istediği verimi ve geliri alamamış, nitekim tarım sektörü 2025 yılında yüzde 8,8 oranında küçülmüştür. Tarımsal üretimin sürdürülebilirliğini ve gıda arz güvenliğini sağlamak amacıyla çiftçilerimize yönelik bir destek paketini uygulamaya koymalı, ekilebilir tarım arazilerini genişletmeliyiz. Tarımsal desteklerin artırılması ve zamanında ödenmesi son derece önem arz etmektedir.

Diğer taraftan, savaşın ekonomiye etkisini fırsat bilerek başta gıda ürünlerinde olmak üzere fiyat etiketlerini haksız bir şekilde yükseltenlere karşı daha caydırıcı tedbirler almalı, kesinlikle teşhir ve iş yeri kapatma cezaları getirmeliyiz. Fiyat artışları nedeniyle sıkıntı çeken başta emekliler, çalışanlar, küçük esnaf ve çiftçiler olmak üzere vatandaşlarımızın alım gücünü ve refahını artıracak düzenlemeleri de yapmalıyız.

Türkiye ekonomisinin temelleri sağlamdır. Bölgesel ve küresel sınamalara, asrın deprem felaketine, kuraklık ve zirai don afetine rağmen Türkiye ekonomisi 22 çeyrek aralıksız, güçlü ve dengeli büyümeyle dayanıklılığını ortaya koymuştur. Ekonomimizin omurgası, üretimin, istihdamın ve ihracatın ana taşıyıcısı olan KOBİ'lerimizin finansmana erişiminin kolaylaştırılması, istihdam ve yatırım destekleri ile verimlilik artışına yönelik adımların hızlandırılması büyümenin devamlılığı açısından büyük önem taşımaktadır.

15 Şubat 2026 tarihli Cumhurbaşkanlığı kararıyla esnaf ve sanatkârlar ile çiftçilerin vergi ve SGK primi borcu olsa dahi kullandıkları kredinin yüzde 25'inin borçlarına mahsup edilmek suretiyle finansmana erişebilmelerinin sağlanması önemli bir adım olmuştur. Ayrıca 30 Ocak 2026 tarihli SGK genelgesiyle esnafımızın ve çiftçimizin SGK primi borçlarının taksitlendirilmesinde 250 bin liraya kadar teminat şartı aranmaması, peşinat alınmaması ve ödemelerde bazı kolaylıklar getirilmesi de önemli bir gelişme olmuştur. Bunlarla birlikte e-haciz uygulamasında bankalarla da görüşülerek borçlunun tüm mal varlığı yerine borcu kadar kısmın bloke edilmesi suretiyle mağduriyetlerinin önlenmesini de gerekli görüyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak kabul oyu vereceğimiz kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini niyaz ediyor, sizlere ve aziz Türk milletine saygılarımı sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın Kamuran Tanhan.

Buyurun Sayın Tanhan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün burada aslında yandaşa ve sermaye sahibine ayrıcalık yapmak için bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifini görüşüyoruz. DEM PARTİ adına söz aldım.

Öncelikle bir tanım ve bir karşılaştırma yapmak istiyorum: Sermayeyi bir şebeke, bir mafya veya bir örgütsel ağa benzetebiliriz, diyebiliriz, öyle bir değerlendirme yapabiliriz. Mafyanın da en değme bir sermaye şebekesi olduğunu çok iyi bilmeliyiz. Sermaye şebekesinin mafya olarak adlandırılmamasının tek sebebi toplumdaki hegemonik gücü ve iktidarla olan bağlantılarıdır. Yoksa mafya kadar bile etik kurallara sahip olmayan bir şebeke olarak tanımlayabiliriz bu durumu. İşte, bu nedenle yandaşa ve sermaye sahibine ayrıcalık yapmak için "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"

diyoruz, yandaşa ve sermaye sahiplerine ayrıcalık yapma kanunları; AKP iktidarının yıllardır bu Meclisi getirdiği nokta bu. 14 ayrı kanunda değişiklik yapılıyor; kripto varlıklardan bedelli askerliğe, deprem konutlarından vergi düzenlemelerine birbiriyle ilgisiz onlarca konu tek bir torbaya doldurulmuş ve kanun teklifi olarak getiriliyor.

Ben bir öneri sunmak istiyorum -Maliye Bakan Yardımcısı burada değil, Maliye Bakanı da değil- öneri olarak şunu söylüyorum: Sabır ve dayanıklılık fonu oluşturulması gerekir bu ülkede, sabır ve dayanıklılık fonu(!) Birincisi, sabah sekizde o yoğunlukta metrobüse binenlerden bedensel dayanıklılık vergisi alınması gerekir(!) İkincisi, metrobüste ayakta gidenlerden denge vergisi alınması gerekiyor, oturanlardan da rahatlık vergisi alınması gerekiyor(!) Kulaklıkla seyahat edenlerden de gerçeklikten kopuş vergisi alınmalı(!) Yine, sabahları arabasıyla işe gidenlerden lüks, trafiğe katılım vergisi alınması gerekiyor, tek başına arabasıyla gidenlerden de bireysellik vergisi alınması lazım ve park yeri bulamayan kişilerden de şehirle inatlaşma vergisi alınması lazım(!) Yine, “Benim evim işe yakın, yürüyerek gidip gelirim, mesafe yok.” diyenlerden de aşırı rahatlık vergisi alınması gerekir(!) (DEM PARTİ ve CHP sıralarından gülüşmeler, alkışlar) Maliye Bakanlığının hayal kurandan da hayal kurma vergisi alması gerekir(!)

İktidarı da unutmamak burada, iktidara da bir önerimiz var: İktidar vekillerine de muhalefet önerilerini hep reddettikleri için, ellerini kollarını kaldırdıkları için ödenek verilmesi gerekiyor(!) (DEM PARTİ ve CHP sıralarından gülüşmeler, alkışlar) İşte, bu düzenlemeleri getirirseniz emin olun bu ülke çok rahatlayacak, refah düzeyimiz çok yükselecek, hiç kimse açlıktan çöplerden yemek toplamayacak(!) Gayrisafı millî hasıla, işte, bilmem kaç bin rakamlarla olacak, herkes refaha erecek(!) Yapmanız gereken tek nokta her şeyden vergi almak ama önceden alın, milleti de vekilleri de emeklileri de işçileri de çalışanları da lütfen yormayın.

Kanuna dönecek olursak; bu teklif aslında üreticiye, çiftçiye sorulmadan, depremzedenin rızası alınmadan, emekçinin görüşüne başvurulmadan hazırlanmış bir dayatma metindir. Bu teklifle iktidar, toplumun değerlerine el koyuyor, onları bir kene gibi emiyor, ne yazık ki kanını emiyor.

Teklifin içeriğine baktığımızda, iktidarın ekonomi politikasının temelinde yatan bölgesel ayrımcılık da söz konusu. Türkiye’de 1963 yılından bu yana uygulanan yatırım teşvik sisteminin en temel vaadi bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaktı. Ancak bugün geldiğimiz noktada veriler bize çok acı bir gerçeği haykırıyor; mevcut teşvik sistemi kalkınma farkını azaltmamış, aksine bu farkı daha da derinleştirmiştir.

Bakınız, Ekim 2025 tarihinde teşvik verileri; tablonun vahameti ortada. 6’ncı bölge yatırımları -ki bu benim vekil olduğum Mardin, Diyarbakır, Batman, Şanlıurfa gibi bölgeler- bir önceki yıla göre yüzde 84 gerilemiş, 1’inci bölgedeki yatırımlar yüzde 63,4 oranında artış göstermiş. Toplam yatırımların yüzde 65’i zaten bu 1’inci bölgede. Hani siz bölgesel eşitsizliği ortadan kaldıracaktınız? Tablo ortada; TÜİK verileri bu arada.

Yine, 5’inci ve 6’ncı bölgelerdeki payların oranı yüzde 14,5 gibi sembolik bir seviyede kalmıştır. Bu rakamlar sıradan bir istatistik değil aslında, bu rakamlar Mardin’deki, Ağrı’daki, Şırnak’taki, Diyarbakır’daki, Batman’daki gencin işsizliğidir, Diyarbakır’daki babanın evine ekmeğe götürememesidir, bölge halkının mevsimlik tarım işçisi olarak yollarda can vermesidir. İktidarın teşvik politikası Kürt illerini bilinçli bir şekilde ucuz iş gücü deposu ve pazar olarak tutma stratejisinden başka bir şey değildir.

Bölgesel eşitsizlikten bahsederken cumhuriyet tarihinin en büyük projesi olarak pazarlanan GAP projesinden bahsetmemek herhâlde olmaz. 1989 yılında büyük umutlarla ilan edilen GAP aradan otuz beş yıl geçmesine rağmen bitirilmemiş çünkü iktidarın önceliği hiçbir zaman Mardinli, Urfalı, Diyarbakırlı, Batmanlı çiftçi olmamıştır.

GAP kapsamında barajların enerji üretimi yüzde 80 üzerinde tamamlanmışken halkın toprağını sulayacak kanalların tamamlanma oranı yüzde 20 seviyelerinde çünkü iktidar buradan üretilen enerjiyi batıdaki sanayiye aktarıyor, bunu da “bölgeler arası eşitsizlikleri giderme” adıyla yapıyor. Bölge çiftçisini ise susuzluğa mahkûm ediyor. Eğer GAP sulama yatırımları zamanında bitirilmiş olsaydı bugün Mardin’de ne kaçak elektrik tartışması olurdu ne de köylerde elektriğin keyfi olarak kesilmesi olurdu. GAP, iktidar eliyle bir sömürü ve oyalama projesine dönüşmüştür.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifi bölge illerindeki yapısal sorunları görmezden gelmektedir. Kürtlerin yoğunluklu yaşadığı illerde ulaşım altyapısından sağlığa, eğitimden teknolojiye kadar her alanda sistematik bir geri bırakılmışlık söz konusu. Aynı ayrımcılık sanayide de devam etmektedir; Mardin Organize Sanayi Bölgesi’nde 42 un fabrikası ve 16 bulgur fabrikası bulunmakta. Ham madde temini ve yüksek enerji maliyeti altında ezilmektedir bu sanayiciler. Mardinli sanayiciye özel bir enerji teşviki verilmediği gibi, lojistik imkânlar da kasıtlı olarak kısıtlanmaktadır. Gençler işsizlik nedeniyle metropollere veya yurt dışına göç etmek zorunda kalıyor. Bu bir kader değil elbette, bu bir siyasi tercihtir. Bölgeye yatırım yapmak yerine güvenlikli politikalara milyarları aktaran, kayyum rejimiyle halkın iradesini gasbeden anlayış bu ekonomik krizin de asıl sorumlusudur.

Teklif gelececek olursak, teklifin birinci bölümündeki en çarpıcı düzenlemelerden biri, kripto varlıklarına getirilen işlem vergisidir. Bugün Türkiye’de intiharların çoğu işte bu kripto varlıklarından kaynaklanıyor; araştırılması gereken nokta bu, eğer kripto varlıklarını araştırırsanız bu genç intihar ölümlerini araştırın ama iktidarın öyle bir derdi elbette ki yok.

Biz sermayenin ve finansal araçların denetlenmesine karşı değiliz tabii ki ancak buradaki adaletsizliğe de dikkat çekmek zorundayız. Emekçinin ekmeğinden KDV yüzde 10, yüzde 20’ler olarak alınırken milyar dolarlık kripto işlemleri KDV’den muaf tutulmakta ve sadece on binde 3’lük sembolik bir işlem vergisiyle yetinilmektedir; üstelik bu oranı belirleme yetkisini de tek bir kişiye yani Cumhurbaşkanına aktarıyorsunuz. Bu, anayasal vergi adaleti ilkesine aykırı bir durumdur; yoksuldan alıp sermayeye aktarma politikasının dijital dünyadaki iz düşümüdür, başka bir şey değildir.

Teklifin 17’nci maddesi, 6 Şubat depreminde her şeyini kaybetmiş yurttaşlarımıza yöneliktir. Borçlandırma bedellerini 2026 yılı sonuna kadar peşin ödeyenlere indirim sağlayacağız diyorsunuz. Soruyorum size: İşini kaybetmiş, ailesini kaybetmiş, konteynerde yaşayan bir Adıyamanlı depremzede yüz binlerce lirayı peşin nereden olacak? Bu indirim kime hizmet ediyor? Elbette parası olan, sermayesine servet katmış kişilere. Herkesi kendiniz gibi düşünmeyin, herkesin varlığı yok; sizin bir eliniz yağda, bir ihale peşinde koşarken orada bir arsanın kamulaştırılması, orada bilmem ne yapılması... Elbette bu imkânlarınız var çünkü kamu gücü ve iktidarsınız, bunu yapabilirsiniz ama bir depremzedenin de bu kadar parayı, milyonlarca, binlerce parayı ödeyecek durumda olmadığını bilmeyecek kadar sahadan habersizsiniz.

Sosyal devlet ilkesi de aslında “Depremzede borçlandırılmaz.” diyor, “Ona güvenli ve ücretsiz barınma hakkı sağlar.” diyor. Bu madde deprem felaketini bile bir tahsilat fırsatına çeviren zihniyetin en açık göstergesidir.

Bakın, bu kanun teklifi halkın derdine derman olacak bir metin değildir. Bu teklif Mardinli çiftçinin DEDAŞ borcunu silmiyor veya hafifletmiyor, GAP sulama kanallarını bitirme sözü vermiyor, bölgesel teşviklerdeki adaletsizliği gidermiyor, gençlerin işsizlik sorununa çözüm üretmiyor.

Biz DEM PARTİ olarak demokratik yerel yönetimi, yerel kalkınmayı, ekolojik üretimi ve vergide adaleti savunuyoruz. Kürt illerinin sistematik olarak yoksullaştırılmasına, kaynaklarımızın güvenlik politikalarına ve yandaş sermayeye aktarılmasına geçit vermeyeceğiz. Mezopotamya topraklarında barışın, adaletin ve eşit bölüşümün hâkim olduğu bir geleceği hep birlikte kuracağımızın sözünü bir kez daha bu kürsüden veriyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Cavit Arı.

Buyurun Sayın Cavit Arı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CAVİT ARI (Antalya) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Mevcut kanun teklifi içerisinde 6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizde meydana gelen deprem neticesinde evleri yıkılan vatandaşlarımızın yeni yapılan evleriyle ilgili yapılacak olan ödemelerde 31/12/2026 tarihine kadar peşin ödenmesi hâlinde 1'inci konutlarda yüzde 74, ilk iş yeri olan yerlerde ise yüzde 48 oranında bir indirim yapılması öngörülmekte.

Öncelikle şunu söylemek isterim: Başta Sayın Genel Başkanımız Özgür Özel olmak üzere Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizler, depremde evlerini kaybetmiş olan vatandaşlarımıza verilecek olan konutların ücretsiz verilmesi gerektiğini defalarca ifade ettik ve bunu her fırsatta da ifade etmeye devam ediyoruz. Bununla birlikte, yapılan düzenlemenin de yine depremzede vatandaşlarımıza ödeme kolaylığı taşıdığını söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bilindiği üzere, 28 Temmuz 2021 tarihinde ilim Antalya'nın başta Manavgat olmak üzere Akseki, Gündoğmuş, İbradı ve Alanya ilçelerinde ülkemizin son dönemlerinde yaşanan en büyük yangını meydana gelmişti; bu yangından 1.350 ev, 750 ahır zarar gördü. İşte, şimdi, bu yangın nedeniyle evleri yapılan vatandaşlarımızın bugüne kadar kaç para ödeyecekleri daha kendilerine bildirilmemiş olsa da bu vatandaşlarımızın kaç para ödeyecekleri hızlı bir şekilde tespit edilmeli, açıklanmalı ve deprem nedeniyle yapılan bu iyileştirmeden Antalyalı yangınzede vatandaşlarımızın da yararlanması sağlanmalıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Buradan başta iktidarın AK PARTİ'li Antalyalı Milletvekillerine sesleniyorum: Hemşehrilerinizin hakkını, hukukunu savunun, gelin, bu teklifimize sizler de destek verin, Antalya'daki depremzede vatandaşlarımızın, yangınzede vatandaşlarımızın bu kanundan yararlanmasına sizler de destek olun ve onların ödemelerini kolaylaştıralım.

Şimdi, komisyonda bu kanun teklifi görüşülürken -bayram öncesi bu kanun teklifi görüşülmüştü- o günkü en önemli gündem konularından bir tanesi, bilindiği üzere, emeklilerin bayram ikramiyesi konusuydu. İşte, ilk bayram ikramiyesi yine Cumhuriyet Halk Partisinin yoğun talebiyle 2018 tarihinde bin TL olarak uygulamaya başladığında o günkü bin TL bugünkü 17.500 TL'ye tekabül etmektedir yani ilk uygulamaya göre emekliye bayram ikramiyesi verilecek olsaydı bugün 17.500 TL verilmesi gerekiyordu ancak iktidar olarak bırakın 17.500 TL'yi, 4 bin TL'yi 5 bin TL bile yapamadınız yani bin TL bile artıramadınız. Eğer bin TL artırılmış olsaydı emeklimiz için, yaklaşık 17 milyon emekliye bunun maliyeti 17 milyar olacaktı yani siz emekliden 17 milyarı dahi esirgediniz ama ülkenin bütçesinin belli yerlere hızlı bir şekilde her gün aktarıldığını, faize aktarıldığını, kamu-özel iş birliği projelerine aktarıldığını hepimiz görüyoruz ve tanık oluyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, en azından Kurban Bayramı'nda emekliye hak ettiği bayram ikramiyesinin verilmesi gerektiğini şimdiden ifade ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu kanun teklifi içerisinde, kurumların ihtiyaç fazlası olarak gördükleri taşınmazların Özelleştirme İdaresi tarafından satılmasıyla ilgili bir düzenleme var. Israrlı bir şekilde sorduk ve en sonunda 230 taşınmazın bu kapsama alınacağını ifade ettiler ve 90 tanesini bizlere orada açıklayabildiler. Ülkenin en değerli arazilerini şu an satma girişimindedesiniz. Zaten her gün bu ülkenin önemli gayrimenkulleri Millî Emlak tarafından ve TOKİ tarafından satılmakta. Bundan üç sene önce sadece 5.550 taşınmaz satıldı. "2024 ve 2025 yılında kaç taşınmazı sattınız?" diye sorduk, daha cevabı gelmedi. Üstelik

bu taşınmazları satarken, bakın, nasıl bir hile -bak, açıkça söylüyorum, hile- yaptığınızı da buradan açıklayayım: Şimdi, bu, Millî Emlaka ait taşınmazlar Millî Emlak tarafından satılsa o ilçe belediyesine ve büyükşehir belediyesine pay verilmesi gerekiyor, yüzde 30+10 yani yüzde 40'ının belediyelere aktarılması gerekiyor. Peki, siz ne yapıyorsunuz? O taşınmazla ilgili altyapı hizmetini yapan, yolunu götüren, diğer her türlü hizmeti yapan belediyeler, özellikle de Cumhuriyet Halk Partili belediyeler bu payı almasın diye Millî Emlaktan TOKİ'ye aktarıyorsunuz ve bu satışları TOKİ üzerinden yapıyorsunuz. Bu da Cumhuriyet Halk Partili belediyelere ve orada yaşayan vatandaşlara yapılan bir haksızlıktır. Bu uygulamadan vazgeçin. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü eğer o belediyeler bu payı alırsa oralara daha güzel hizmetler götürecektir, çünkü o taşınmazların değerini artıranlar belediyelerdir. Siz, sadece CHP'li belediyeler pay almasın diye bu uygulamaya devam ediyorsunuz. "Açıkça hukuka aykırı" desek anlamıyorsunuz, "ahlaka aykırı" desek anlamıyorsunuz, hiç olmazsa -sizlere nasıl hitap edeceğimiz bilmiyoruz ama- "günah" diyelim, belki anlar mısınız, onu da bilmiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli arkadaşlar, bundan tam on gün önce bu kürsüden tarım işçilerinin konutlarıyla, konakladıkları yerlerle ilgili yaşadıkları sorunu anlatmıştım; özellikle de Antalya'da en az 100 bin kişiyi ilgilendiren bir konu olduğunu, ülkede de en az 2 milyon kişiyi kadar bu konuyu ilgilendirdiğini ifade ettim.

Şimdi, 20 Mart, bayramın 1'inci günü; Antalya, bayramın 1'inci günü sabahı maalesef ki bir faciayla uyandı; yedi aylık hamile anne ve 5 çocuğu yanarak öldü. Bunlar tarım işçisi ailesiydi ve ifade ettiğim gibi bu ailenin yedi aylık hamile annesi ve 5 çocuğu o uygun olmayan ve ilkel koşullarda yapılmış mekânda hayatlarını idame ederken çıkan yangında vefat ettiler.

Şimdi, değerli arkadaşlar, sağlıklı olmayan, yağmurdan, soğuktan, kardan etkilenen, sıcaktan etkilenen bu evlerde, tarım işçilerinin, emekçilerinin kalmak zorunda olduğunu ifade ettik. İmar Kanunu'nda yapılacak olan düzenlemeyle -ki buradan ilgilileri, yetkilileri uyarıyorum- bu konuya bir çözüm bulunması gerektiğini ve insanların can ve mal kaybına yol açacak bu mekânlardan kurtulunması gerektiğini ifade ediyorum; bakın, ne hâle gelmiş bu evler.

Son olarak, değerli arkadaşlar, Antalya'da Memurevleri Mahallesi, TRT Caddesi var; adı üstünde TRT caddesi. Antalyalılar bilir ki burada yıllardır bir TRT binası vardı, o yüzden TRT caddesi denirdi ancak orada bulunan TRT binası geçtiğimiz süreçte yıkıldı, yanında da Kültür il binası bulunmaktaydı, ikisi de yıkıldı ve aradan geçen uzun zamana rağmen bu alan maalesef, kaderine terk edildi ve burada tinerciler başta olmak üzere tüm olumsuz her şey oraya atılmakta. Böyle kötü bir mekân hâline geldi. Buradan Kültür Bakanına sesleniyorum: TRT binasının ve kültür il binasının kendi taşınmazlarına yapılması, tekrar orada TRT'nin olmasını talep ediyoruz ve bekliyoruz.

Teşekkürler Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Birinci bölüm üzerinde gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şahısları adına ilk söz Antalya Milletvekili Sayın Mustafa Erdem'e ait.

Buyurun Sayın Erdem. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 259 sıra sayılı torba Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine şahsım adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu teklif, iktidarın halkın gerçek sorunlarından ne kadar uzak olduğunu en somut göstergesidir. Torba, âdetâ iktidarın kendi varlığını devam ettirme anlayışının bir ürünüdür çünkü torbada esnaf yok, işçi yok, emekli yok, kısaca halk yok. Ne var? BOTAŞ'ın borcunu kapatmak var, kamu mallarının satışı var, parası olana bedelli askerlik var ve gelir sağlayıcı bir kaç gecikmiş düzenleme

var. Bu torba yasa hazırlanırken bu ülkede 17 milyon emekli ne bekliyordu değerli arkadaşlar? Bayram öncesi insan onuruna yakışır bir ikramiye artışı bekliyordu. Ne oldu? Söz verildi, beklenti oluşturuldu, umut verildi ama bayram öncesi emekliye bir kuruş zam yapılmadı. Bu vicdansızlık yetmiyormuş gibi bir de emeklinin aklıyla alay edercesine parayı üç gün önce yatırma müjdesi verildi; yazıktır, günahıtır!

Değerli arkadaşlar, bakın, gerçekler ortada. 2018’de bin lira olan bayram ikramiyesi o gün asgari ücretin yüzde 62’siydi; bugün 4 bin lira, asgari ücretin yüzde 14’ü. Eğer o oran korunmuş olsaydı bugün ikramiye en az 17.500 lira olacaktı. Ama siz ne yaptınız? Emekliyi sefalete mahkûm ettiniz, bayramı zehir ettiniz.

TÜİK verilerine göre, daha şubat ayında gıda enflasyonu yüzde 36’yı geçti, sadece bir ayda gıda fiyatı 6,89 arttı. Bu ne demek biliyor musunuz? Bu, emeklinin sofrasından ekmeğin eksilmesi demek. Bugün en düşük emekli maaşı 20 bin lira ama açlık sınırı 36 bin lira yani emekli, ayın yarısını aç geçiriyor ama siz diyorsunuz ki: “Ekonomi büyüyor.” Kime büyüyor ekonomi? Saraya büyüyor, yandaşa büyüyor, faize büyüyor ama büyüyen ekonomide vatandaş aç değerli arkadaşlar, aç! 2026’nın sadece ilk iki ayında faize ödenen para 640 milyar lira. Emekliye gelince “Kaynak yok.” diyorsunuz. Bu aslında bir tercih meselesi. Siz bu ülkenin kaynaklarını halka değil faize ve ranta aktarıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, şimdi önümüzde çok ciddi bir risk var. Bölgemizde savaş var, enerji fiyatları hızla yükseliyor. Eşelmobil sisteminin sona ermesiyle birlikte artışların artık doğrudan tüketiciye yansması bekleniyor. Petrol fiyatları artıyor, mazot fiyatları artıyor. Bunun sonucu ne olacak? Tarladaki maliyet artacak, nakliye artacak, market fiyatları artacak, gıda enflasyonu artacak, yoksulluk ve sefalet artacak ama bu torba yasada buna dair tek ciddi bir önlem yok; ne tarıma destek var ne de vatandaşın koruyacak bir mekanizma. Ne var? Sadece günü kurtarma var.

Bakın, işsizlik sigortasıyla ilgili düzenleme getiriyorsunuz. İşsizlik Fonu’nun amacı ne? İşsiz kalan vatandaşın korumak ama siz ne yapıyorsunuz? Devletin prim katkısını azaltıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, esnafımız, çiftçimiz, küçük işletmemiz faaliyetlerini sürdüremez durumda. Bugün çarşıya çıkın, her yerde devren kiralık tabelaları var, kepenk kapatan esnaf, nefes almayan işletmeler var. Esnaf SGK ve vergi borcu başta olmak üzere borçlarını ödeyememekte, iş yerlerine haciz gelmektedir. Borcunu ödemek için krediye başvuran esnaftan “Borcu yoktur.” belgesi istenmektedir. Bu akıl dışı uygulamalardan derhâl vazgeçilmeli, esnafın nakde ulaşımı kolaylaştırılmalıdır. O kredi esnafın can suyudur, uygun koşullarda esnafa kredi imkânı sağlanmalıdır.

Buradan esnafımız adına Cumhur İttifakı milletvekillerine seslenmek istiyorum: Bu torbaya esnafın vergi ve SGK borçlarının yapılandırılmasıyla ilgili talebini karşılayacak bir maddenin eklenmesi elzemdir. Bu, hepimizin tarihî sorumluluğu ve görevidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına ikinci konuşmacı Elâzığ Milletvekili Sayın Ejder Açıkkanı.

Buyurun Sayın Açıkkanı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; (2/3560) esas numaralı Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunuyorum. Öncelikle, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, dijitalleşen dünyaya uyum sağlayan, vergi adaletini güçlendiren ve kamu maliyesini daha rasyonel hâle getiren bir düzenleme getiriyoruz. Bakınız, 1’inci, 3’üncü, 4’üncü, 5’inci ve 7’nci maddelerde yer alan kripto varlıklara ilişkin düzenlemelerle artık ciddi miktarda işlem hacmine ulaşmış bir alanı hukuki zemine oturtuyoruz. Vergilendirme getiriyoruz, evet ama bunun ötesinde bir tanım getiriyoruz, bir sistem getiriyoruz ve güven getiriyoruz. Biz, bu düzenlemeyle piyasayı daraltmıyoruz, aksine sağlıklı büyümenin önünü açıyoruz.

Bir kısım değerli milletvekilleri burada şunları ifade ettiler: “Piyasa özgürlüğü kısıtlanıyor.” denildi. Hayır, biz, özgürlüğü değil, kuralsızlığı sınırlandırıyoruz. “Küçük yatırımcı zarar görür.” denildi. Tam tersine, “Kuralsız piyasa ezer, düzenli piyasa korur.” anlayışındayız. “Devlet ya hiç müdahale etmesin ya da tamamen yasaklansın.” denildi bir kısım arkadaşlar tarafından. Bu bir çelişkidir; biz dengeyi temsil ediyoruz, ne başboşluk ne baskı, burada akıl ve ölçüyle gitmek lazım. “Bu düzenlemelerle yatırımcı kaçır.” denildi. Değerli arkadaşlar, yatırımcı belirsizlikten kaçır, kuralsızlıktan kaçır; hukuki güvenliğin olduğu yere gelir. Yine “Kripto merkeziyetsizdir, vergilendirilmemeli.” denildi. Bu, teknik bir kavramın aslında yanlış bir şekilde yorumlanmasıdır. Devlet, blok zinciriyle değil, kazançla ilgilenir. Kazanç varsa vergi vardır; bu kadar açık.

Değerli milletvekilleri, 2’nci madde de şans ve bahis reklam giderlerinin vergi matrahından indirilmemesine ilişkin düzenleme. Bu sadece mali bir tedbir değil, aynı zamanda bu bir duruştur. Devlet burada açıkça şunu söylemektedir: “Toplumsal risk barındıran, bağımlılık oluşturan alanları dolaylı olarak teşvik etmem.” diyor. Bu, vergi sistemi üzerinden bu alanlara avantaj sağlanmamasına yönelik bir adımdır; bu, mali disiplin olduğu kadar sosyal bir sorumluluktur.

Yine, vakıf üniversiteleriyle ilgili, vakıf üniversitelerine bağlı sağlık kuruluşlarına ilişkin bir düzenleme var. Burada yaptığımız şey çok nettir; aynı alanda faaliyet gösteren kurumlar arasında vergi eşitliğini sağlıyoruz. Rekabette adaleti güçlendiriyoruz ayrıcalıkları değil, burada eşitliği esas alıyoruz.

Yine, bir diğer düzenleme de serbest bölgelerle alakalı. Burada yapılan düzenleme teknik gibi görünür ama stratejiktir. Üretim tek noktada yapılmıyor, tedarik zinciri parçalı, üretim çok merkezli. Biz de bu gerçeğe uygun olarak serbest bölgelerden yurt dışına yapılan satışlar dışında serbest bölgeler arası ticareti ve aynı bölge içindeki satışları da destekliyoruz, üretim zincirini güçlendiriyoruz. Ama burada altını çizmekte fayda var; yurt içine satışlar vergilendirilmeye devam ediyor yani sınırsız bir muafiyet yoktur, hedefli ve kontrollü bir teşvik söz konusudur.

Değerli milletvekilleri, bir diğer maddemizde, 9’uncu maddede işsizlik sigortasında devlet katkısına ilişkin yetki düzenlemesiyle ekonomik dalgalanmalara hızlı cevap verebilen bir yapı kuruyoruz. Fon güçlü ve esnek bir hâle getiriliyor.

10’uncu madde de BOTAŞ’a ilişkin mahsuplaşma düzenlemesiyle ilgili. Kamu alacaklarının tahsilini de daha etkin hâle getiriyoruz. “Enerjide liyakat yok.” denilmişti. Oysa Türkiye enerjide yerli üretimi artırmış, yenilenebilir enerjide Avrupa’nın en ön sıralarına yükselmiş, ekonomide mali disiplini korumuştur.

Bizim yaklaşımımız nettir; kayıt dışılığı değil şeffaflığı, ayrıcalığı değil adaleti önceliyoruz ve Gazi Meclisimizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.50

ALTINCI OTURUM**Açılma Saati: 22.51****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), İshak ŞAN (Adıyaman)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 73'üncü Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyondan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 26 Mart 2026 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

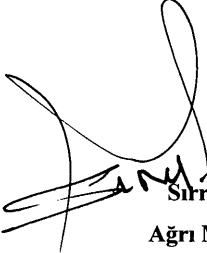
Kapanma Saati: 22.52

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık 'in, Bakanlık tarafından yayımlanan bir çeviri eserle ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler 'in cevabı (7/41086)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Millî Savunma Bakanı Yaşar GÜLER** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sırrı SAKIK
Ağrı Milletvekili

Kürt tarihi ve kültürüne ilişkin çok sayıda belge, eser ve kültürel unsurun Türkiye'de çeşitli biçimlerde ya yok sayıldığı ya da tahrif edildiğine dair iddialar kamuoyuna yansımaktadır. Çeviri eserlerde "Kürt" ifadesinin farklı kavramlarla değiştirildiği; bazı tarihî metinlerde etnik ve kültürel referansların dönüştürüldüğü yönünde örnekler paylaşılmaktadır.

Yakın dönemde Kilis'te bulunan "Kürtler Camii"nin adının "Türkler Camii" olarak değiştirildiği; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan "İslam Ansiklopedisi"nde Kürt şahsiyetlere ve Kürt kültürüne ilişkin bazı maddelerde eksik, yanlış, hatalı veya tartışmalı aktarımlar bulunduğu ortaya çıktı. Ayrıca İslam tarihçisi İbnü'l-Esîr'in eserlerinin sonradan Mardin'de rektör yapılan bir akademisyen tarafından yapılan çevirilerinde metinde yer alan "Kürtler" ifadesinin "Türkler" şeklinde değiştirildiği yönündeki haberler de kamuoyunda yer almıştır.

Son olarak, Millî Savunma Bakanlığı'na bağlı Harita Genel Müdürlüğü tarafından basılan Kaşgarlı Mahmud'un *Divânu Lügati't-Türk* adlı eserindeki haritada yer alan "Ardü'l Ekrad" (Kürtlerin ülkesi/toprakları) ifadesinin yeni baskılarda çıkarıldığı ortaya çıktı.

Bu tahrifatlar, ülkenin toplumsal barışı, tarihsel ve kültürel mirasın korunması, akademik dürüstlük, bilimsel ve kamusal yayıncılık ilkeleri bakımından ciddi tartışmaları beraberinde getirmektedir.

Bu bağlamda;

1. Harita Genel Müdürlüğü tarafından basılan *Divânu Lügati't-Türk* eserinin ilgili baskısında “Ardü'l Ekrad” ifadesi çıkarılmış mıdır? Çıkarılmış ise bunun gerekçesi nedir?
2. Söz konusu yayının hazırlanma ve basım sürecinde hangi bilimsel kurul veya uzmanlar görev almıştır?
3. Tarihî eserlerin basımında özgün metne sadakat ilkesini güvence altına alan bir editoryal veya bilimsel denetim mekanizması mevcut mudur?
4. Kamu kurumlarınca yayımlanan tarihî harita ve metinlerde yer alan etnik veya coğrafi ifadelerin değiştirilmesine ilişkin belirlenmiş bir politika bulunmakta mıdır?
5. Kamuoyuna yansıyan bu iddialar hakkında Bakanlığınızca herhangi bir inceleme veya idari soruşturma başlatılmış mıdır?
6. Tarihî eserlerin tahrif edilmediğine ve özgün biçimde yayımlandığına dair şeffaf bir bilgilendirme yapılması düşünülmekte midir?
7. Arşivlerinizde bulunan ve Kürtlerle ilgili olan belge ve bilgileri kitaplaştırmaya dönük çalışmalarınız var mı?

T.C.
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : Z-88839574-610-2026/7042-595437
Konu : Yazılı Soru Önergesi

23 Mart 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.03.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1809371 sayılı yazınız.

Ağrı Milletvekili Sırrı SAKIK tarafından TBMM Başkanlığına verilen ve Millî Savunma Bakanı tarafından cevap verilmesi talep edilen, 7/41086 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Harita Genel Müdürlüğünce, orijinal nüshası kurum arşivinde yer almayan Kaşgarlı Mahmud'un Divanu Lugati't Türk adlı eserinin basımı yapılmamaktadır.

Soru önergesine konu edilen harita, eserin içeriğinde yer alan ve 11'inci yüzyıl Arapçası ile üretilen haritadan haritacılık tekniğiyle Latin alfabesine çevrilmiş olup 2004-2025 yılları arasında ürün sayfasının tarihi haritalar bölümünde Türk haritacılık tarihine örnek teşkil eden birçok haritayla birlikte yayımlanmış ve herhangi bir basım ve satış faaliyeti gerçekleştirilmemiştir.

Tarihi harita ve metinlerde yer alan etnik veya coğrafi ifadelerin değiştirilmesine ilişkin bir politika söz konusu olmayıp; yürürlükteki mevzuat uyarınca, resmi makamlar ile gerçek ve tüzel kişilere yönelik arşivcilik faaliyetleri ile editoryal denetim mekanizmasının yer aldığı yayın çalışmalarını hassasiyetle yürütülmektedir.

Arz ederim.

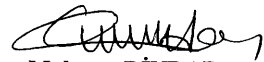

Yaşar GÜLER
Bakan

2.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/41236)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Millî Savunma Bakanı Yaşar GÜLER* tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahmut DİNDAR
Van Milletvekili

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), 1999 yılından bu yana 21 Şubat gününü, uluslararası uzlaşısı, kültürel çeşitliliği ve çok dilliliği desteklemek amacıyla “Uluslararası Anadil Günü” olarak ilan etmiştir.

Söz konusu günün ortaya çıkışı Pakistan Devleti'nin Bengal diline yönelik yasaklayıcı, engelleyici ve asimilasyoncu politikalarına karşı Bengal halkının direnişine dayandırılmaktadır. Dünyanın birçok yerinde tekçilik, ırkçılık ve aşırı milliyetçilik etkisi nedeniyle ulus devletler; halkların doğal dillerinin sınırlandırılması, kullanılmaması, geliştirilmemesi amacıyla politikalar geliştirmektedir. UNESCO'nun “Tehlike Altındaki Diller Atlası” verilerine göre ise dünya genelinde konuşulan yaklaşık 7.000 dilin yüzde 44'ü korunaklı ve güvence altında olmayıp yok olma riski ile yüz yüzedir.

Bu kapsamda 30'dan fazla farklı dilin konuşulduğu Türkiye'de risk altında olan dil sayısının 18 civarında olduğu ve yıllar içerisinde en az 3 dilin “konuşan hiç kimse kalmadığı için ortadan kaybolduğu” ifade edilmektedir. Dillerin yaşamın her alanında kullanımına imkan sağlamak, yok olmalarının önüne geçmek için alınabilecek en uygun tedbirdir. Özellikle anadilleriyle eğitim, sağlık ve diğer kamusal hizmetlere erişmeyen milyonlarca yurttaşın Türkiye'de yıllardır yaşadığı bilinmektedir. Anadilin etkili bir şekilde öğrenimi diğer dillerin de öğrenimini etkilemektedir. Türkiye'de yıllardır sürdürülen “yabancı” dil eğitiminin başarısızlığının en önemli nedeni; yurttaşların ana diline ilişkin eğitim başta olmak üzere kamusal hizmet sunumunun eksik olmasıdır. Özellikle Kürtçe konuşan milyonlarca yurttaşın birçok kamu kurumunun hizmetlerinden bihaber olduğu, hizmet sunumu sırasında taleplerini doğru bir şekilde aktaramadığı, birçok zaman hak kayıplarının yaşandığı bilinmektedir. Bakanlığınızın veya size bağlı kurumların görev alanında Kürtçe dilinin tanınması ve kullanım alanlarının çoğaltılması Türkiye'de yaşayan Kürt yurttaşların temel haklarından biri olarak görülmelidir.

Bu bağlamda:

- 1) Bakanlığınız kapsamında Türkçe dışında anadili olan yurttaşların ve yabancıların temel kamu hizmetlerine erişimi ve haklarının korunması amacıyla resmi dil olan Türkçe dışında hangi dillerde hizmet sunulmaktadır?

- 2) Bakanlığınız kapsamında anadili sadece Kürtçe olan yurttaş gruplarına hizmet sunumunda yaşanan sorunlara dair bakanlığınızın bir araştırması mevcut mudur?
- 3) Bakanlığınızın hizmet sunduğu birimlerde ana dili sadece Kürtçe olan yurttaşlara nasıl hizmet sunulmaktadır? Bu kişilerin temel hak ve hürriyetlerinin korunması amacıyla tercüman desteği sağlanmakta mıdır? Kürtçe konuştukları için ayrımcılığa maruz kalmamaları için hangi tedbirler alınmaktadır?
- 4) Bakanlığınız bünyesinde istihdam edilen Kürtçe tercüman sayısı kaçtır? 2026 yılı içerisinde planlanan ilave Kürtçe Tercüman istihdamı sayısı kaçtır?

T.C.
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : Z-88839574-610-2026/7043 – 59544 59
Konu : Yazılı Soru Önergesi

23 Mart 2026

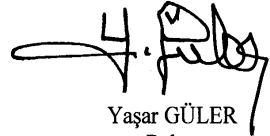
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 05.03.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1811464 sayılı yazınız.

Van Milletvekili Mahmut DİNDAR tarafından TBMM Başkanlığına verilen ve Millî Savunma Bakanı tarafından cevap verilmesi talep edilen, 7/41236 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Bakanlığınızın yasalarla belirlenmiş görev ve sorumlulukları; görevli ve yetkili makam ve merciler vasıtasıyla ilgili mevzuat hükümlerine riayet edilerek, hukuka uygunluk denetimine açık, zamanında ve eksiksiz şekilde yerine getirilmektedir.

Arz ederim.

Yaşar GÜLER
Bakan

3.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Türkiye'nin Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na koyduğu çekinceleri kaldırması talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/41778)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin Tanrıkulu
Diyarbakır Milletvekili

Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı her ne kadar Türkiye tarafından yıllar önce imzalanmışsa bile, bu şartın Türkiye tarafından imzalanmayan maddeleri ile uygulamada fiili olarak kadük kalmıştır. Türkiye, şartı onaylayan her ülkenin bu maddede belirtilen paragraflardan en az 10 tanesi zorunlu olmak üzere toplam 20 paragraf/fıkra ile bağlı olmayı zorunlu kılan 12. Maddeye göre aşağıdaki madde ve paragrafları kabul etmiştir. Kabul edilen bu maddeler/fıkralar şunlardır:

- 2. madde,
- 3. maddenin 1. ve 2. paragrafları,
- 4. maddenin 1., 2., 3., 4. ve 5. paragrafları,
- 5. madde,
- 6. maddenin 2. paragrafı,
- 7. maddenin 1. ve 2. paragrafı,
- 8. maddenin 1. ve 2. paragrafı,
- 9. maddenin 1., 2., 3., 5., ve 8. paragrafları,
- 10. maddenin 1. paragrafı,

Türkiye, Şartın bazı maddelerine ve paragraflarına çekince koymuştur. Bu madde ve paragraflar şunlardır:

4. maddenin 6. Paragrafı: " yerel makamlarla ilgili konularla ilgili planlama ve karar alma süreçlerinde onlara danışılması",
6. maddenin 1. Paragrafı: " yerel yönetimlerin kendi iç idari örgütlenmelerine kendi kararlaştırdıkları yapıya kavuşturmalarıdır".
7. maddenin 3. Paragrafı: " yerel seçilmişlerin görevleriyle bağdaşmayacak işlev ve faaliyetleri kanunla ve temel hukuki ilkelere göre belirlenmelidir",
8. maddenin 3. Paragrafı: " vesayete ancak vesayetle korunmak istenen yararlar orantılı olması durumunda izin verilecektir",
9. maddenin 4. Paragrafı: yerel yönetimlere kaynak sağlamada hizmet maliyetlerindeki artışın hesaba katılmasıdır,
9. maddenin 7. Paragrafı: "yapılacak mali yardımların yerel yönetimlerin kendi politikalarını uygulamasında temel özgürlükleri ortadan kaldırmaması, hibe ve şartlı hibe yardımlarından vazgeçilmesi,
10. maddenin 2. Paragrafı: yerel yönetimlerin haklarını savunmaları için yabancı yerel birimlerle işbirliğine gidebilmeleri, ulusal birliklere katılabilmelerini içerir.
11. madde: yerel yönetimlerin kendilerine tanınan yetkileri serbestçe savunabilmeleri ve yerel özerklik ilkesini koruyabilmek için yargı yoluna başvurmalarını öngörür.

Birinci bölümün yukarıya aktarılan madde ve paragrafları dışında Şartın ikinci ve üçüncü bölümleri yani 12. Maddeden 18. Maddeye kadar olan bölümü de imzalanmamıştır. Muhtelif hükümleri, kapsamını ve yürürlük hükümlerini içeren bu maddelerinde imzalanmamış olması bu Şartın uygulanabilirliğini fiili olarak olanaksız duruma getirmiştir.

Dolayısıyla Türkiye bu şartı öзде değil sözde imzalamıştır. Ayrıca Anayasa'nın değişik maddeleri bu şartın bazı hükümlerinin uygulanabilirliğine engeldir. Yeni ve demokratik bir Anayasa bu açıdan da gereklidir. Bu şartın bütünlüğü ile uygulanması, yerel yönetimlerin özerkliğinin kapsam, yetki, kaynak ve sorumluluklar açısından yerel yönetim reformu ile yeniden yapılandırılması sadece demokrasimizi yerleştirmek ve güçlendirmek ile kalmayacak aynı zamanda Türkiye'nin temel siyasi meselelerinin başında gelen Kürt meselesinin de çözümü konusunda yol açıcı olacaktır. Yerel yönetimler özerklik şartı aynı zamanda AB'ye uyum, entegrasyon ve tam üyelik sürecinde de önümüze çıkacak bir konudur.

Bu bağlamda;

- 1- Türkiye'deki merkeziyetçi yönetim anlayışının yerelde yarattığı sıkıntılar bilindiği halde neden on yılı aşkın iktidarınız döneminde AB Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na Türkiye tarafından konmuş olan çekincelerin kaldırılması için herhangi girişiminiz olmamıştır?
- 2- AB Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na konan çekincelerin altında nasıl bir mantık yatmaktadır? Siz, söz konusu çekincelerin korunması görüşünüzü sürdürmekte misiniz?
- 3- Yerel yönetimlerin her konuda Ankara'ya tabi olmasının, gerek yerelde gerekse merkezde ciddi bir bürokratik hantallık yarattığı, bunun da uygulama ve icraatları yavaşlattığı görüşünü paylaşıyor musunuz?
- 4- Eğer bu görüşteyseniz, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi için AB Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na konan çekincelerin kaldırılması için kısa vadede harekete geçmeyi düşünüyor musunuz?
- 5- Ankara'nın katı merkeziyetçi yapısının sadece Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizde değil, ülkemizin tüm yerel birimlerinde yarattığı sorunlar bilinmektedir. Ademimerkeziyetçi bir yönetim anlayışı konusundaki vizyonunuz nedir?
- 6- Söz konusu şarta konan çekincelerin kaldırılması dışında, yerel yönetimlerde atanmaların seçilenlere olan üstünlüğünün sonlanması, mülkî amirlik yapısının yeniden düzenlenmesi konusunda herhangi bir çalışmanız olacak mı? Bu konuda herhangi bir hazırlığınız var mı?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-371845

Konu : Soru Önergeleri-358

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.03.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1817456 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Diyarbakır Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/41778 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Dışişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

